

คู่มือการปฏิบัติงาน

สำนักช่าง

เทศบาลเมืองลพบุรี

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานของสำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี เล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้บุคลากรใช้เป็นเครื่องมือช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงาน โดยได้จัดทำรายละเอียด กระบวนการแต่ละส่วน/ ฝ่าย/ งาน แยกตามโครงสร้างส่วนการบริหาร โดยแยกกิจกรรมออกตาม อำนาจหน้าที่ เพื่อแสดงถึงขั้นตอนต่างๆ ของการปฏิบัติงาน การเสนอเอกสาร ตลอดจนผังระบบงาน (สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี Flow Chart) เพื่อให้เข้าใจง่าย และใช้เป็นมาตรฐานการปฏิบัติงาน ให้บรรลุตามข้อกำหนดสำคัญของ แต่ละกระบวนการ ให้ได้ตามเป้าหมาย และผลลัพธ์ที่ตั้งไว้ และเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการ บริหารจัดการ คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า บุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกระดับทั้งผู้บริหาร ผู้อำนวยการสำนักช่าง หัวหน้างาน เจ้าหน้าที่ จะสามารถใช้เป็นเครื่องมือ ในการปฏิบัติงานให้ ถูกต้องมีประสิทธิภาพ เป็นมาตรฐานเดียวกัน ประกอบกับใช้เป็นข้อมูลข่าวสารของทางราชการ มีไว้ให้ ประชาชนเข้าตรวจสอบได้ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ. 2540 หมวด 1 การเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร มาตรา 9 (4) และเป็นประโยชน์ต่อผู้บังคับบัญชาในการติดตาม กำกับ เร่งรัด ให้งาน บรรลุผลสัมฤทธิ์ เกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานตามที่ ตั้งเป้าหมายไว้ทุก ประการ

คณะผู้จัดทำ
สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี

เรื่อง	หน้า
วัตถุประสงค์ (Objectives)	1
ขอบเขต (Scope)	2
โครงสร้างการบริหาร สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี	3
หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibilities)	4
1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป	
1.1 การกำหนดกรอบอัตรากำลัง	5
1.2 การควบคุมพัสดุครุภัณฑ์	7
1.3 การควบคุมการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง	10
1.4 การดูแลควบคุมยานพาหนะ	12
1.5 แผนผังขั้นตอนการควบคุมงบประมาณ	14
1.6 แผนผังขั้นตอนการจัดทำใบโอน	15
2. ฝ่ายควบคุมการก่อสร้างอาคาร และผังเมือง	
2.1 ฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง	
(1) วัตถุประสงค์ / การสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำโครงการ	16
(2) การออกแบบโครงการก่อสร้างด้านวิศวกรรมและด้านสถาปัตยกรรม	17
(3) การประมาณการโครงการก่อสร้าง	18
(4) การควบคุมและตรวจรับงานก่อสร้าง	19
(5) การตรวจสอบแก้ไขปัญหาตามคำร้องทั่วไปของประชาชน	20
2.2 ฝ่ายควบคุมอาคารและผังเมือง	
(1) วัตถุประสงค์ / การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร	21
กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	24
(2) การควบคุมเขตการก่อสร้างตามพรบ.ควบคุมและพรบ.ผังเมือง	
(3) การควบคุมเขตถนน ทางสาธารณะ และที่ดินสาธารณประโยชน์	131
(4) การควบคุมการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง	132
(5) การควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน	135
(6) การตรวจสอบแก้ไขปัญหาตามคำร้องทั่วไปของประชาชน	137

	หน้า
3. ส่วนโยธา	221
3.1 ฝ่ายสาธารณูปโภค	
(1) การติดตั้ง / ซ่อมแซม แก๊ส ไฟฟ้าสาธารณะ	138
(2) การซ่อมแซม บำรุงรักษาถนน ทางเท้าและซ่อมแซมแก๊สฝาปิดท่อระบายน้ำ	140
(3) การตัดกิ่งไม้ตามถนนสาธารณะ	143

คู่มือการปฏิบัติงาน (Work Manual)

วัตถุประสงค์ (Objective)

๑. เพื่อให้สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน แยกตาม โครงสร้างการบริหารงานที่แสดงถึงรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระบวนการต่างๆ ของ สำนักช่าง และสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นไปสู่การบริหารงานคุณภาพ เกิดผลงานที่ได้มาตรฐาน เป็นไปตามเป้าหมาย ได้ผลิตผลหรือการบริการที่มีคุณภาพ
๒. เพื่อเป็นหลักฐานแสดงวิธีการทำงานที่สามารถถ่ายทอดให้กับผู้เข้ามาปฏิบัติงานใหม่ เพื่อพัฒนาให้การทำงานเป็นมืออาชีพและใช้ประกอบการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมทั้งแสดงหรือเผยแพร่ให้กับบุคคลภายนอกหรือผู้ใช้บริการ ให้สามารถเข้าใจและใช้ประโยชน์จากกระบวนการที่มีอยู่เพื่อขอรับบริการให้ตรงกับความต้องการ
๓. เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรสำนักช่าง สอดคล้องกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากร
๔. เพื่อให้บุคลากรสามารถทำงานแทนกันได้ หากบุคลากรลาก็มีผู้ปฏิบัติงานแทน เพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้า งานไม่หยุดชะงัก ไม่เกิดความเสียหายต่อองค์กร และประชาชนผู้รับบริการ
๕. เพื่อลดข้อผิดพลาดจากการทำงานไม่เป็นระบบ
๖. เพื่อปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารทางราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หมวด ๑ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร มาตรา ๙(๔)

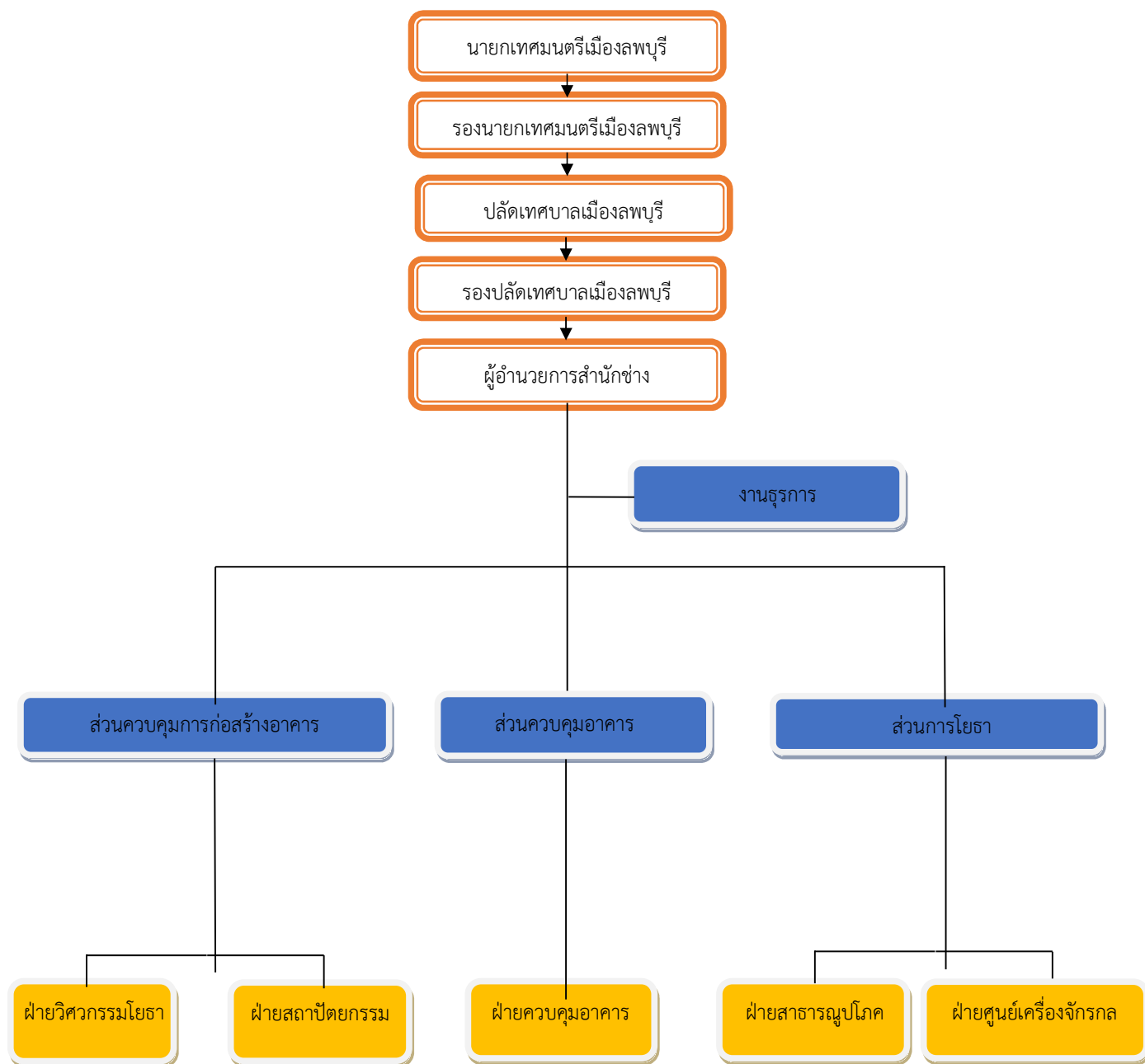
ขอบเขต (Scope)

การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี มีเนื้อหากระบวนงาน ตามโครงสร้างการกำหนดส่วนราชการ สำนักช่าง ซึ่งประกอบด้วย ๔ ส่วน ๕ ฝ่าย ดังนี้

๑. ชุรการ
๒. ส่วนควบคุมการก่อสร้าง
  - ๒.๑ ฝ่ายวิศวกรรมโยธา
  - ๒.๒ ฝ่ายสถาปัตยกรรม
๓. ส่วนควบคุมอาคาร
  - ๓.๑ ฝ่ายควบคุมอาคาร (งานควบคุมผังเมือง)
๔. ส่วนการโยธา
  - ๔.๑ ฝ่ายสาธารณูปโภค
  - ๔.๒ ฝ่ายศูนย์เครื่องจักรกล

ตามโครงสร้างส่วนราชการของสำนักช่าง (ตามโครงสร้างในหน้าที่ ๓) คู่มือเล่มนี้ได้อธิบายถึง แนวทางการปฏิบัติงานของสำนักช่าง เนื้อหาในคู่มือจะนำเสนอแนวทางการปฏิบัติงาน ขั้นตอน และวิธีการดำเนินงาน

โครงสร้างการบริหาร สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี

หน้าที่ความรับผิดชอบ (Responsibilities)

- ความรับผิดชอบ

1. นายกเทศมนตรีเมืองลพบุรี รองนายกเทศมนตรีเมืองลพบุรี ที่ได้รับมอบหมาย ให้ปฏิบัติราชการแทน มีหน้าที่ อนุมัติ อนุญาต เห็นชอบ สั่งการและลงนามหนังสือราชการ
2. ผู้อำนวยการสำนักช่าง มีหน้าที่ ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าหน่วยระดับสำนัก เกี่ยวกับการวางแผน บริหารจัดการ จัดระบบงาน อำนาจการ สั่งราชการ มอบหมาย กำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ประเมินผลงาน ตัดสินใจ แก้ปัญหาเกี่ยวกับงานในสำนักช่าง
3. ผู้อำนวยการส่วน มีหน้าที่ ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่ากอง เกี่ยวกับการ วางแผน บริหารจัดการ จัดระบบงาน สั่งราชการ มอบหมาย กำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ประเมินผลงาน ตัดสินใจ แก้ปัญหาเกี่ยวกับงานในส่วนที่รับผิดชอบ
4. หัวหน้าฝ่าย มีหน้าที่ ปฏิบัติงานในฐานะหัวหน้าฝ่าย เกี่ยวกับการวางแผน บริหารจัดการ จัดระบบงาน อำนาจการ สั่งราชการ มอบหมาย กำกับ แนะนำ ตรวจสอบ ประเมินผลงาน ตัดสินใจแก้ปัญหาในฝ่าย ที่รับผิดชอบ

คู่มือการปฏิบัติงาน ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักงาน

การกำหนดกรอบอัตรากำลัง

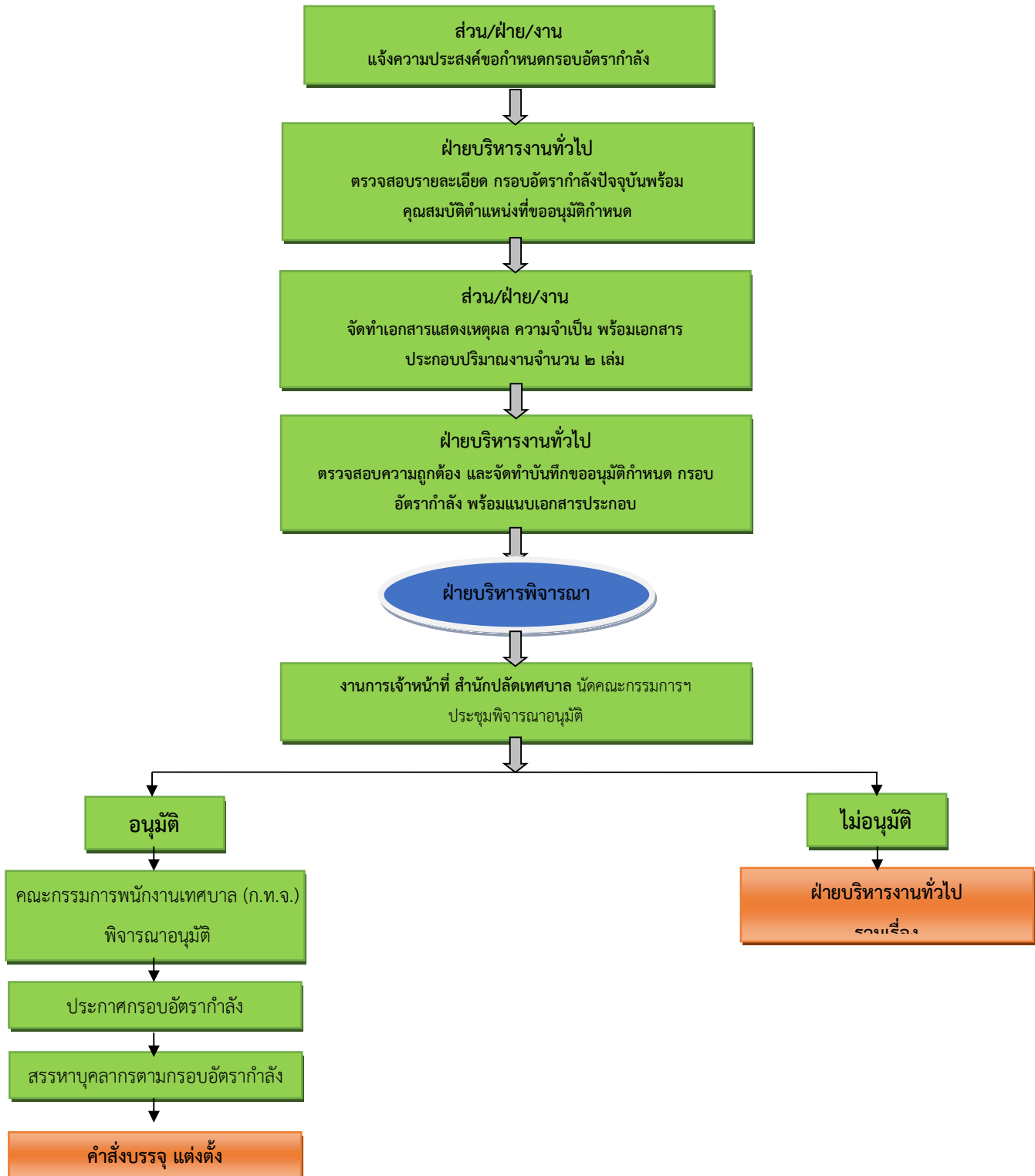
พนักงานเทศบาล พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป

โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้:

- ขั้นตอนที่ ๑ เมื่อส่วน/ ฝ่าย/งานใด มีความประสงค์จะขอกำหนดกรอบอัตรากำลังของพนักงานเทศบาล พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป ส่วน/ฝ่าย/งาน นั้น จะแจ้งประสานธุรการ สำนักงานเพื่อดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดกรอบอัตรากำลัง ปัจจุบัน และตรวจสอบคุณสมบัติตำแหน่งที่จะขออนุมัติกำหนดกรอบอัตรากำลังใหม่
- ขั้นตอนที่ ๒ ส่วน/ฝ่าย/งานนั้น จัดทำเอกสารแสดงเหตุผลความจำเป็นและปริมาณงาน พร้อมเอกสารประกอบปริมาณงาน จำนวน ๒ เล่ม ส่งให้ธุรการ สำนักงาน เพื่อจัดทำ บันทึกขออนุมัติกำหนดอัตรากำลังใหม่ เสนอต่อผู้บังคับบัญชาพิจารณาตามลำดับ
- ขั้นตอนที่ ๓ เมื่อผู้บังคับบัญชาพิจารณาอนุมัติให้กำหนดอัตรากำลังแล้ว ธุรการ จะนำส่ง เรื่องให้งานการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาล ดำเนินการตามระเบียบฯ ซึ่งจะได้นัดประชุม คณะกรรมการปรับปรุงแผนอัตรากำลัง ๓ ปี ของเทศบาล เพื่อพิจารณาอนุมัติให้กำหนดกรอบ อัตรากำลังดังกล่าวต่อไป
- ขั้นตอนที่ ๔ เมื่อคณะกรรมการพนักงานเทศบาล (กทจ.) ลพบุรี ได้พิจารณาและมีมติอนุมัติให้ กำหนดกรอบอัตรากำลังเรียบร้อยแล้ว งานการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาล จะแจ้งประกาศ กรอบอัตรากำลังใหม่ให้ทราบ
- ขั้นตอนที่ ๕ เพื่อให้ได้บุคลากรมาปฏิบัติงานตามกรอบอัตรากำลังใหม่ ธุรการ สำนักงาน จะดำเนินการจัดทำบันทึกขออนุมัติสรรหาบุคลากรตามตำแหน่งที่ว่างตามกรอบอัตรากำลัง ใหม่ เมื่อผู้บังคับบัญชาได้พิจารณาอนุมัติแล้ว จะส่งเรื่องให้งานการเจ้าหน้าที่ สำนัก ปลัดเทศบาล ดำเนินการสรรหาบุคลากรตามระเบียบฯ ต่อไป
- ขั้นตอนที่ ๖ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการสรรหาเรียบร้อยแล้ว งานการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดเทศบาล จะแจ้งคำสั่งบรรจุแต่งตั้งให้ทราบ
- ขั้นตอนที่ ๗ บุคลากรที่ได้รับการสรรหาดังกล่าวได้รับการบรรจุแต่งตั้ง และมารายงานตัว เพื่อปฏิบัติงานตามกรอบอัตรากำลังที่กำหนดต่อไป

แผนผัง ขั้นตอน การขอกำหนดกรอบอัตรากำลังของพนักงานเทศบาลเมืองลพบุรี

พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป สำนักงาน เทศบาลเมืองลพบุรี

การควบคุมพัสดุครุภัณฑ์ งานธุรการ สำนักช่าง

1. วัตถุประสงค์

เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการควบคุมพัสดุครุภัณฑ์ของงานธุรการ สำนักช่าง เพื่อให้การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานการควบคุมพัสดุครุภัณฑ์เป็นเครื่องมือในการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มุ่งไปสู่การบรรลุข้อกำหนดที่สำคัญของกระบวนการงาน

2. ขอบข่าย

คู่มือการปฏิบัติงานการควบคุมพัสดุครุภัณฑ์ จะกล่าวถึงการควบคุมบัญชีพัสดุครุภัณฑ์ตั้งแต่ขั้นตอนการรับพัสดุ การจ่ายให้กับผู้ใช้งาน การลงบัญชีพัสดุ การจัดทำรายงานพัสดคงเหลือประจำปีให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. แบบฟอร์มที่ใช้

- ทะเบียนคุมพัสดุครุภัณฑ์ งานธุรการ สำนักช่าง
- แบบฟอร์มใบเบิกพัสดุ
- แบบการรายงานพัสดุที่ชำรุดเสื่อมคุณภาพ หรือสูญไป (เอกสารแนบรายงานผลการตรวจสอบพัสดุประจำปี)

รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงาน
พัสดุที่ควบคุม ประกอบด้วย วัสดุสำนักงาน , วัสดุคอมพิวเตอร์ , ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์
ครุภัณฑ์สำนักงาน

1. เมื่อคณะกรรมการ ทำการตรวจรับพัสดุที่มีการจัดซื้อ โดยทำการตรวจนับพัสดุครบถ้วนตามรายการแล้ว จึงมอบให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการควบคุมพัสดุ นำพัสดุไปจัดเก็บไว้ในสถานที่ที่กำหนดอย่างปลอดภัย โดยมีการจัดเรียงอย่างเป็นระเบียบตามประเภทของพัสดุนั้น ๆ
2. เจ้าหน้าที่ควบคุมพัสดุ นำรายการจัดซื้อที่ได้ทำการตรวจรับครบถ้วนแล้วลงทะเบียนคุมทรัพย์สินหรือลงบัญชีวัสดุให้เรียบร้อย เพื่อรอการเบิกจ่ายให้แก่พนักงาน/เจ้าหน้าที่ในสังกัดสำนักช่าง นำไปใช้ในการปฏิบัติงานต่อไป
3. เมื่อพนักงาน/เจ้าหน้าที่สำนักช่าง มีความประสงค์จะใช้พัสดุ แต่ละประเภทจะต้องรับใบเบิกพัสดุจากเจ้าหน้าที่ควบคุมพัสดุ มากรอกรายละเอียดของพัสดุที่จะขอเบิกพร้อมกับลงชื่อผู้ขอเบิก และยื่นต่อเจ้าหน้าที่เจ้าหน้าที่ทำการเบิกพัสดุดอกมาให้ตามรายการที่ขอเบิก
4. เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมพัสดุ ลงทะเบียนจ่ายออกจากบัญชีคุมพัสดุ เพื่อให้พัสดुकงเหลือถูกต้องตรงตามจำนวนที่เป็นจริง
5. สำหรับรายการครุภัณฑ์ เช่น ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์ ประกอบไปด้วย เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องพิมพ์ เครื่องสำรองไฟ ครุภัณฑ์สำนักงาน ประกอบด้วย โต๊ะ เก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร เป็นต้น ซึ่งเมื่อทำการจัดซื้อมาแล้ว คณะกรรมการจะทำการตรวจรับ หลังจากนั้นเจ้าหน้าที่จะนำรายการครุภัณฑ์ต่าง ๆ มาลงทะเบียนคุมครุภัณฑ์ที่ได้รับมา ซึ่งการลงทะเบียนจะแยกลงทะเบียนในแต่ละปีว่าปีนั้นได้รับอนุมัติจัดซื้อครุภัณฑ์ประเภทใดบ้าง โดยลงครบตามแบบฟอร์มที่กำหนดครบทุกขั้นตอน ในกรณีตรวจสอบพบว่าครุภัณฑ์ชนิดใดเกิดชำรุด ใช้งานต่อไปไม่ได้ ก็จะทำบันทึกฯ เสนอรายงานผู้บังคับบัญชา เพื่อส่งคืนครุภัณฑ์ให้กับฝ่ายพัสดุฯ สำนักการคลัง และเก็บหลักฐานไว้รายงานหลังสิ้นปีงบประมาณและลงทะเบียนจ่ายออกจากบัญชีคุมครุภัณฑ์ประเภทนั้น
6. เมื่อสิ้นปีงบประมาณในปีนั้น เจ้าหน้าที่จะทำการตรวจนับพัสดุประเภทที่คงเหลืออยู่เพียงวันสิ้นงวด ว่าการรับจ่ายถูกต้องหรือไม่ มีพัสดุใดชำรุด เสื่อมคุณภาพหรือสูญไปหรือไม่จำเป็นต้องใช้ในราชการต่อไป และสรุปผลการตรวจสอบพัสดุประจำปี เสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับ จนถึงนายกเทศมนตรีพิจารณาเห็นชอบ และจัดส่งให้ฝ่ายพัสดุและทรัพย์สิน สำนักการคลัง เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

แผนผังขั้นตอน การควบคุมพัสดุ

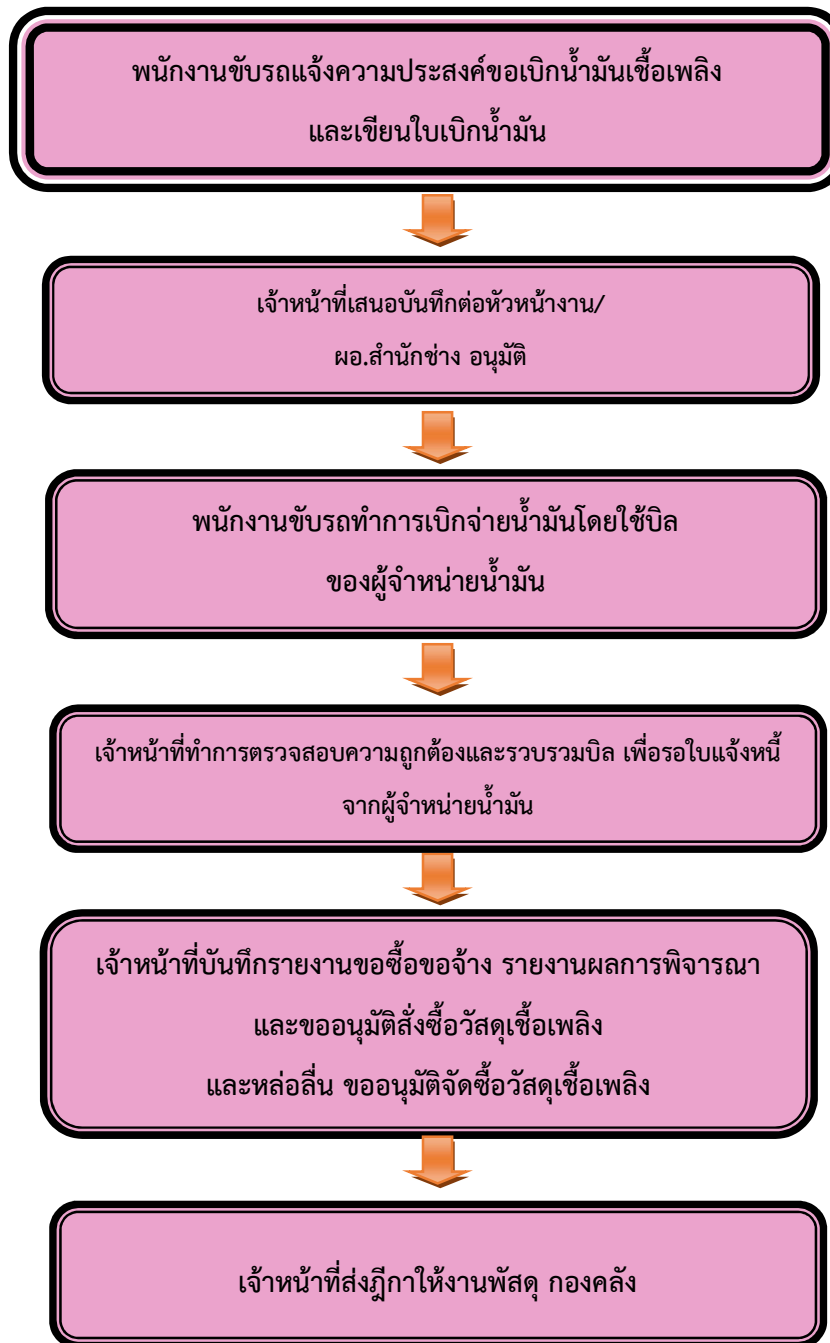

การควบคุมการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น

งานธุรการ สำนักช่าง

- ขั้นตอนที่ 1 พนักงานขับรถแจ้งความประสงค์ขอเบิกน้ำมันเชื้อเพลิง และเขียนใบเบิกน้ำมัน
- ขั้นตอนที่ 2 เจ้าหน้าที่เสนอบันทึกต่อหัวหน้างาน / ผอ.สำนักช่าง อนุมัติ
- ขั้นตอนที่ 3 พนักงานขับรถทำการเบิกจ่ายน้ำมันโดยใช้บิลของผู้จำหน่ายน้ำมัน
- ขั้นตอนที่ 4 เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบความถูกต้องและรวบรวมบิล เพื่อรอใบแจ้งหนี้จากผู้จำหน่ายน้ำมัน
- ขั้นตอนที่ 5 เจ้าหน้าที่บันทึกทรายงานขอซื้อขอจ้าง รายงานผลการพิจารณาและขออนุมัติสั่งซื้อวัสดุเชื้อเพลิง และหล่อลื่น ขออนุมัติจัดซื้อวัสดุเชื้อเพลิง และทำการตรวจรับ และจัดทำฎีกา
- ขั้นตอนที่ 6 เจ้าหน้าที่ส่งฎีกาให้งานพัสดุ กองคลัง

แผนผัง ขั้นตอน การควบคุมการเบิกจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น

การดูแลควบคุมยานพาหนะ

งานธุรการ สำนักช่าง

- ขั้นตอนที่ 1 พนักงานขับรถแจ้งความประสงค์ต่อเจ้าหน้าที่ว่ายานพาหนะชำรุด
- ขั้นตอนที่ 2 เจ้าหน้าที่งานศูนย์จักรกล จัดทำบันทึก รายงานยานพาหนะชำรุด
- ขั้นตอนที่ 3 เจ้าหน้าที่งานศูนย์จักรกล ทำบันทึก รายงานการตรวจสอบสภาพซ่อมเครื่องจักรกล ยานพาหนะ และอุปกรณ์ที่ชำรุด
- ขั้นตอนที่ 4 เจ้าหน้าที่เสนอบันทึกต่อหัวหน้างาน/ฝ่าย ผอ.สำนักช่าง อนุมัติ
- ขั้นตอนที่ 5 เจ้าหน้าที่ทำบันทึกขออนุมัติ ซื้อ และลงระบบ e-laas ขออนุมัติจัดซื้ออุปกรณ์ซ่อมยานพาหนะชำรุดของคันนั้น
- ขั้นตอนที่ 6 เจ้าหน้าที่ส่งให้งานพัสดุ กองคลังจัดทำขั้นตอนต่อไป
- ขั้นตอนที่ 7 เจ้าหน้าที่รับเอกสารจากกองคลัง เพื่อจัดทำฎีกาและส่งฎีกาให้งานพัสดุ กองคลัง

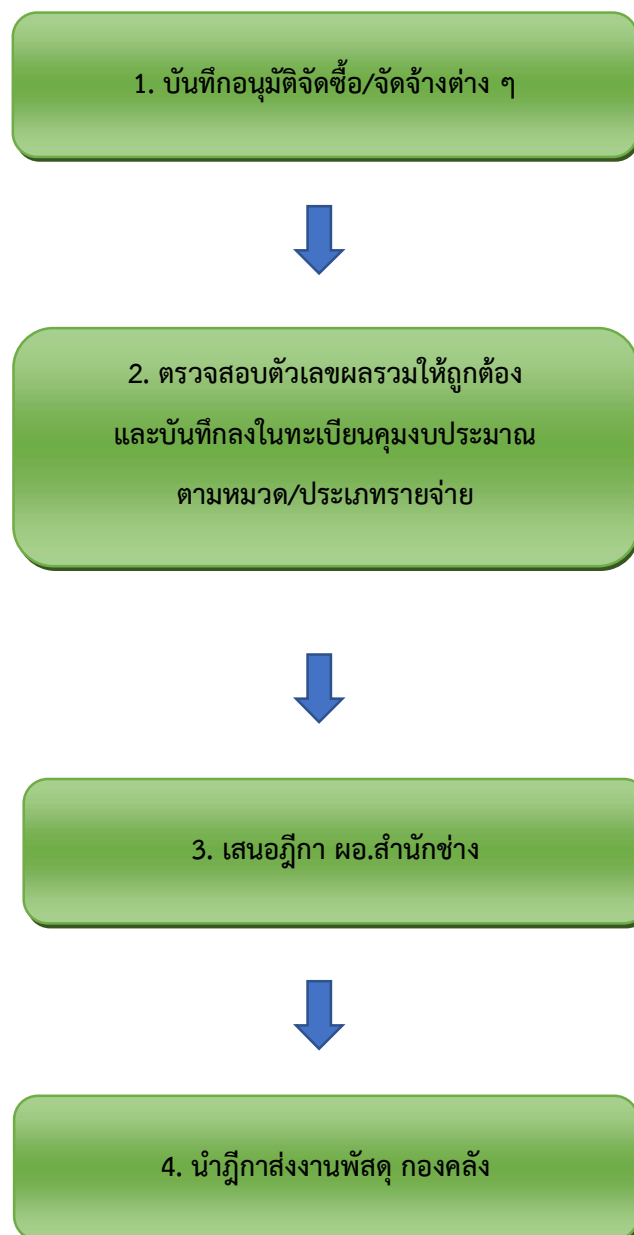
แผนผัง ขั้นตอน การควบคุมดูแลยานพาหนะ

งานธุรการ

งานธุรการ มีหน้าที่ควบคุมงบประมาณให้อยู่ในกรอบที่ได้รับอนุมัติ ตรวจสอบบันทึกซื้อ/จ้าง ตรวจสอบตัวเลขให้ถูกต้อง ตรวจสอบระเบียบฯ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดความเสี่ยงในการตรวจสอบ ชี้แจงจากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และเพื่อความรวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำ พร้อมการรายงานผลการเบิกจ่ายและงบประมาณคงเหลือรวมทั้งการโอนงบประมาณ เพื่อให้มีงบประมาณที่เพียงพอแก่การบริหารงานตามอำนาจหน้าที่

แผนผัง ขั้นตอนการควบคุมงบประมาณ และจัดทำฎีกา

แผนผัง ขั้นตอนการจัดทำใบอนุญาต

1. ตรวจสอบยอดงบประมาณตามรายการหมวด
รายจ่าย ที่มีงบประมาณไม่เพียงพอแก่การเบิกจ่าย
และงบประมาณเหลือจ่าย

2. จัดทำใบอนุญาต เพิ่ม/ลดงบประมาณ
ตามระเบียบ เสนอต่อผู้บังคับบัญชา ตามลำดับ

3. ส่งกองคลัง

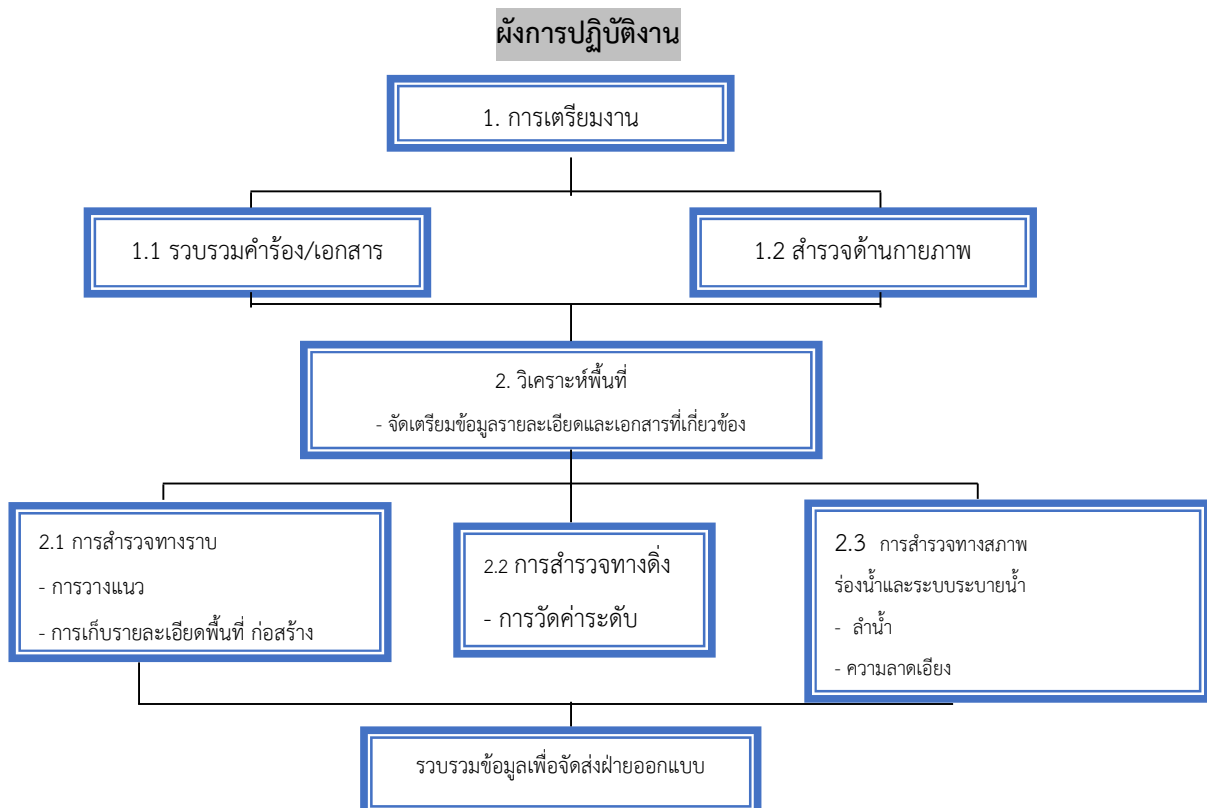
คู่มือการปฏิบัติงาน**ฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง ส่วนควบคุมการก่อสร้างอาคารและผังเมือง**

วัตถุประสงค์ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง ส่วนควบคุมการก่อสร้างอาคาร และผังเมือง สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้พนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างสังกัดฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง ส่วนควบคุมการ ก่อสร้างอาคาร และผังเมือง สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งแสดงรายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของกิจกรรม/กระบวนการต่างๆ ของ ฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง
2. เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานซึ่งจะช่วยให้การทำงานของฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง ได้ มาตรฐานเป็นไปตามเป้าหมาย ได้ผลผลิตและการบริการที่มีคุณภาพ รวดเร็วทันตามกำหนดเวลา มีการ ทำงาน ปลอดภัยบรรลุข้อกำหนดที่สำคัญของโครงการ

การสำรวจข้อมูลเพื่อจัดทำโครงการ**ขอบเขตของกระบวนการทำงาน**

สำรวจเพื่อหาแนวและระดับ กำหนดตำแหน่ง ขอบเขต รูปร่าง และขนาดต่างๆ ของ บริเวณพื้นที่ที่จะจัดทำโครงการก่อสร้าง เพื่อให้การก่อสร้างเป็นไปตามรูปแบบรายการที่กำหนดและ สำรวจระดับภูมิประเทศ สำหรับใช้ในการคำนวณหาปริมาณงานดินขุดดินถมและอื่นๆ มาตรฐานของ งานสำรวจใช้ความละเอียดของงาน เป็นเกณฑ์กำหนดเชิงคุณภาพ โดยความละเอียดของงานสำรวจจะ ขึ้นอยู่กับ เครื่องมือ วิธีการ และช่าง ผู้ปฏิบัติงาน งานที่มีความละเอียดสูง ต้องดำเนินการด้วยเครื่องมือที่มี สมรรถนะสูง กำหนดวิธีการดำเนินการ โดยช่างผู้ปฏิบัติงานที่มีความชำนาญ

การออกแบบโครงการก่อสร้างด้านวิศวกรรมและด้านสถาปัตยกรรม

ขอบเขตของกระบวนการทำงาน

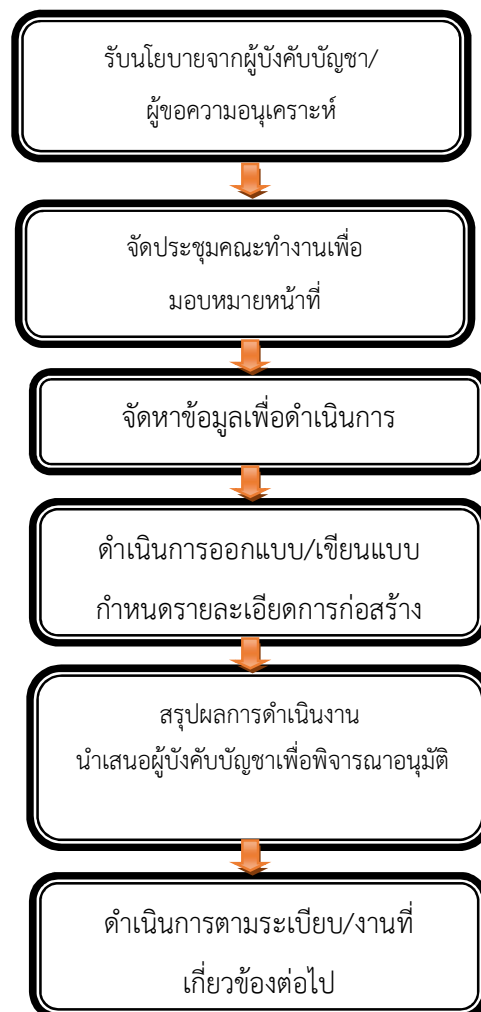
1. รับนโยบายจากผู้บริหาร ประสานงานกับกองวิชาการและแผนงาน รายละเอียดโครงการ งานขึ้นวางแผนแนวทางการออกแบบ (Programming Phaze)

2. ขั้นการขอข้อมูลสำหรับการออกแบบของโครงการจากผู้ใช้โครงการเพื่อทำการสรุป ความต้องการขั้นต้น ของเทศบาลเมืองลพบุรีหรือหน่วยงานที่ขอความอนุเคราะห์ สำนัก กองต่างๆ

เพื่อรับข้อมูล วัตถุประสงค์ เป้าหมายและนโยบายของผู้บริหารหรือหน่วยงานที่ขอความ อนุเคราะห์ ประกอบด้วย

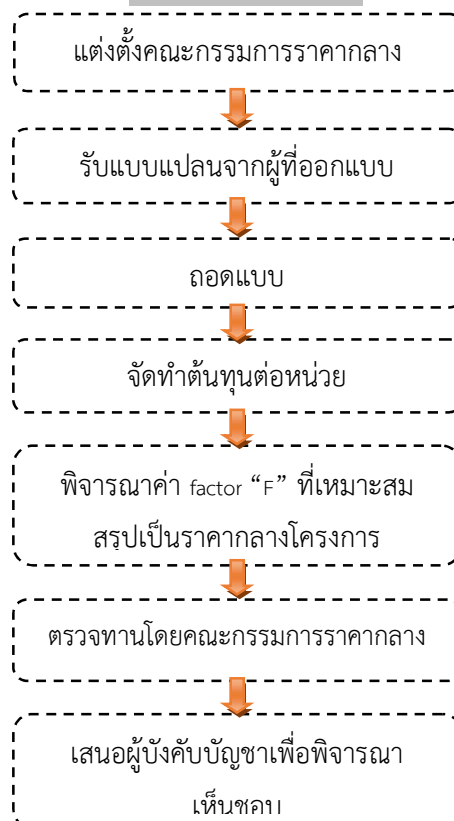
- ขนาด ที่ตั้งและรูปร่างของโครงการหรืออาคารที่จะทำโครงการ
- งบประมาณที่ได้ตั้งไว้
- รูปแบบหรือ Style
- ความต้องการหรือประโยชน์ใช้สอยที่ต้องการจากพื้นที่นั้นๆ
- ประชาชนได้รับประโยชน์สูงสุด
- ถูกต้องตามระเบียบกฎหมาย

แผนผังการปฏิบัติงาน

การประมาณการโครงการก่อสร้าง**ขอบเขตของกระบวนการทำงาน**

1. ให้ทราบถึงงบประมาณค่าก่อสร้างเพื่อกำหนดราคากลางสำหรับค่าก่อสร้างใน โครงการ ทั้งนี้เพื่อใช้เป็นบรรทัดฐานในการประเมินราคาของผู้รับจ้างในการประมูลงาน
2. เพื่อกำหนดค่าวงงานในการก่อสร้างซึ่งจะประมาณการตามแบบและแผนงานเพื่อกำหนดค่าวงงานและสะดวกในการเบิกจ่ายค่างานในแต่ละงวด หรือในบางกรณีที่จะต้องคำนวณเพื่อหา ปริมาณงานที่ได้จริงและทำการประเมินราคาเพื่อกำหนดค่างานที่จะจ่ายในงวดนั้นๆ
3. เพื่อคิดค่างานเพิ่มหรือลดจากสัญญาในงานก่อสร้างใช้สำหรับกรณีที่ผู้ว่าจ้าง กำหนดให้ผู้รับจ้างทำงานเพิ่มเติมจากที่กำหนดในแบบและข้อกำหนดประกอบสัญญาจ้าง ซึ่งจะต้องทำ การประมาณการหาปริมาณงานจากแบบที่เปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมโดยราคาต่อหน่วยที่ใช้ในการคิดราคาเป็น ราคาที่แสดงอยู่ในสัญญาจ้างเดิม
4. เพื่อสามารถประมาณราคาขั้นต้นโดยการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการอาจจะมี แบบเพียงแบบร่างที่รับรองแล้วยังไม่จำเป็นต้องมีแบบรายละเอียด ทั้งนี้อาจทำโดยวิธีการคำนวณราคา ต่อพื้นที่ใช้สอย (บาท/ตร.ม.) หรือราคาต่อหน่วยการใช้ (บาท/ห้องพัก) เป็นต้น ซึ่งนำมาเป็นข้อมูลในการ นำมาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ
5. เพื่อจัดทำเอกสารเสนอราคาก่อสร้างในการประมูลงานของผู้รับเหมา ทั้งนี้การประมาณ ราคาต้องทำอย่างละเอียดและรอบคอบ ทั้งนี้หากผิดพลาดอาจทำให้ทางราชการเสียผลประโยชน์ได้

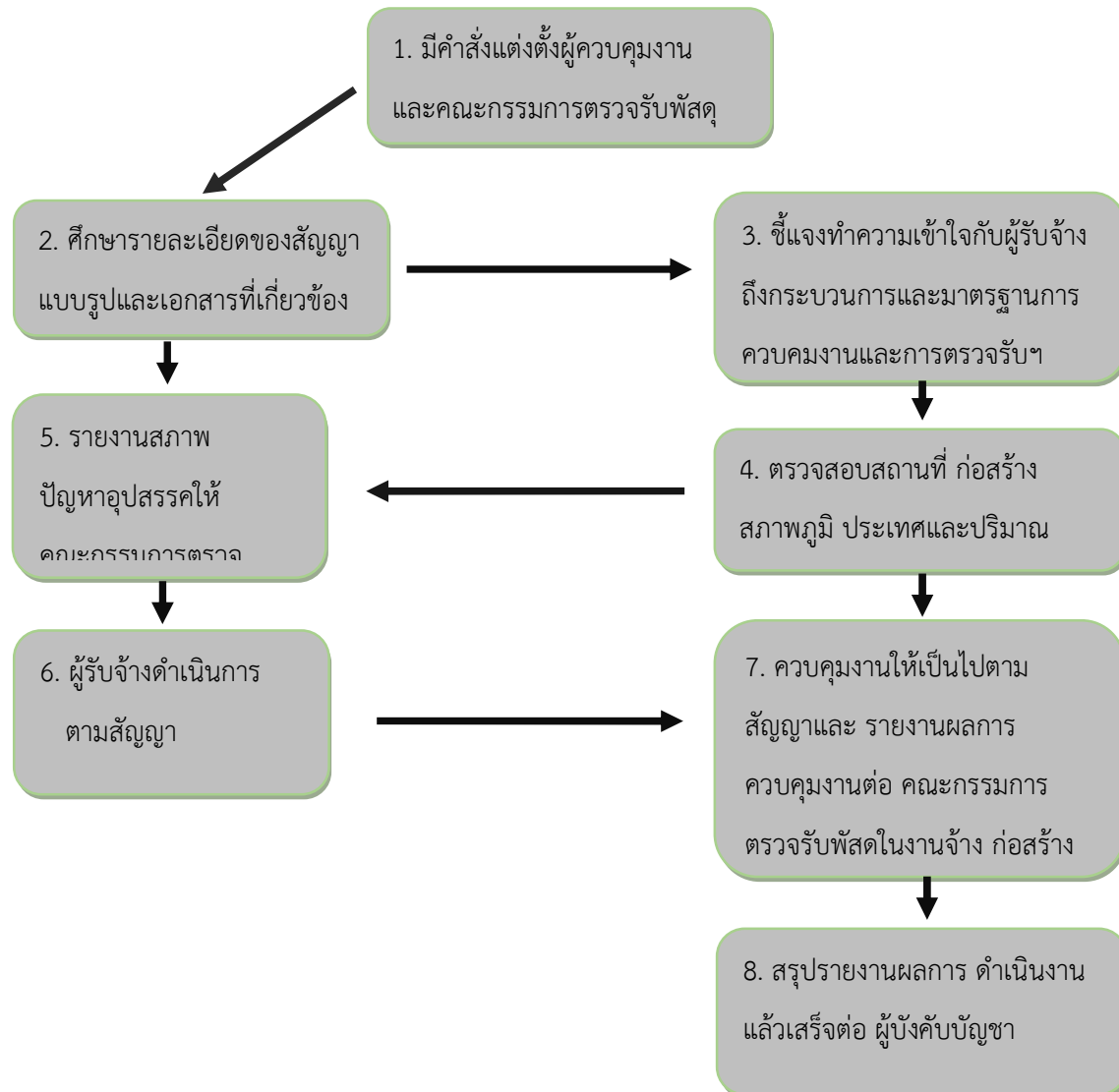
แผนผังการปฏิบัติงาน

การควบคุมและตรวจรับงานก่อสร้าง

ขอบเขตของกระบวนการทำงาน

เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานและผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ควบคุมงานและคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ทำหน้าที่ควบคุมงานและตรวจรับพัสดุอย่างถูกต้องสอดคล้องกับข้อบังคับหรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง

แผนผังการปฏิบัติงาน

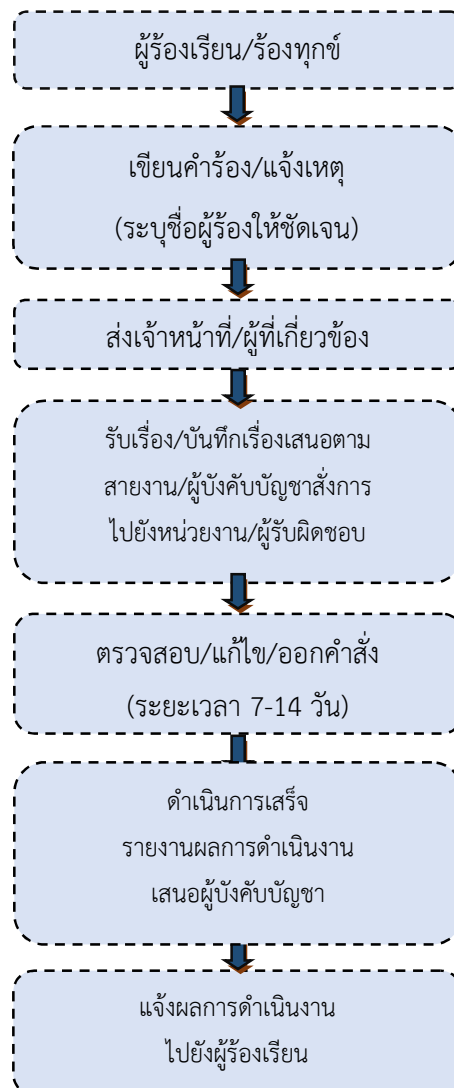

การตรวจสอบแก้ไขปัญหตามคำร้องทั่วไปของประชาชน

ขอบเขตของกระบวนการทำงาน

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ใช้เป็นแนวทางในการจัดการข้อร้องเรียนของฝ่ายควบคุม การก่อสร้าง สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ โดยประชาชนได้รับความพึงพอใจสูงสุด บนพื้นฐานความเป็นธรรมกับ คู่กรณีทุกฝ่าย

แผนผังการปฏิบัติงาน

ฝ่ายควบคุมอาคารและผังเมือง ส่วนควบคุมการก่อสร้างอาคารและผังเมือง

วัตถุประสงค์ การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของฝ่ายควบคุมอาคารและผังเมือง ส่วนควบคุมการก่อสร้าง อาคาร และผังเมือง สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้พนักงานเทศบาลและพนักงานจ้างฝ่ายควบคุมอาคารและผังเมือง ส่วนควบคุมการ ก่อสร้าง อาคารและผังเมือง สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี มีคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เป็น ลายลักษณ์อักษร ซึ่งแสดง รายละเอียดขั้นตอนการปฏิบัติงานของกิจกรรม/กระบวนการต่างๆ ของฝ่าย ควบคุมอาคารและผังเมือง
2. เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานซึ่งจะช่วยให้ในการทำงานของฝ่ายควบคุมอาคารและ ผังเมือง ได้มาตรฐานเป็นไปตามเป้าหมาย ได้ผลผลิตและการบริการที่มีคุณภาพ รวดเร็วทันตาม กำหนดเวลามีการทำงาน ปลอดภัยบรรลุข้อกำหนดที่สำคัญของโครงการ

การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร**ขอบเขตของกระบวนการทำงาน**

ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องแนบเอกสารเกี่ยวกับแผนผังบริเวณ แบบแปลนรายการประกอบแบบ แปลน จำนวน 5 ชุด พร้อมกับคำขอ อาคารสาธารณะ อาคารพิเศษ หรืออาคารที่ก่อสร้างด้วยวัสดุถาวร และวัสดุทนไฟ เป็นส่วนใหญ่ ต้องแนบรายการคำนวณ จำนวน 1 ชุด

เมื่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบได้ตรวจพิจารณาแผนผังบริเวณ แบบแปลนรายการประกอบแบบ แปลนและ รายการคำนวณ (ถ้ามี) ถูกต้องแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตได้

อัตราค่าธรรมเนียม**อัตราค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาตต่างๆ ดังนี้**

- 1.ใบอนุญาตก่อสร้าง ฉบับละ 20 บาท
- 2.ใบอนุญาตตัดแปลง/รื้อถอน/เคลื่อนย้าย ฉบับละ 10 บาท
- 3.ใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้ ฉบับละ 20 บาท
- 4.ใบรับรอง ฉบับละ 10 บาท
- 5.ใบแทนใบอนุญาตหรือใบรับรอง ฉบับละ 5 บาท อัตราค่าธรรมเนียม

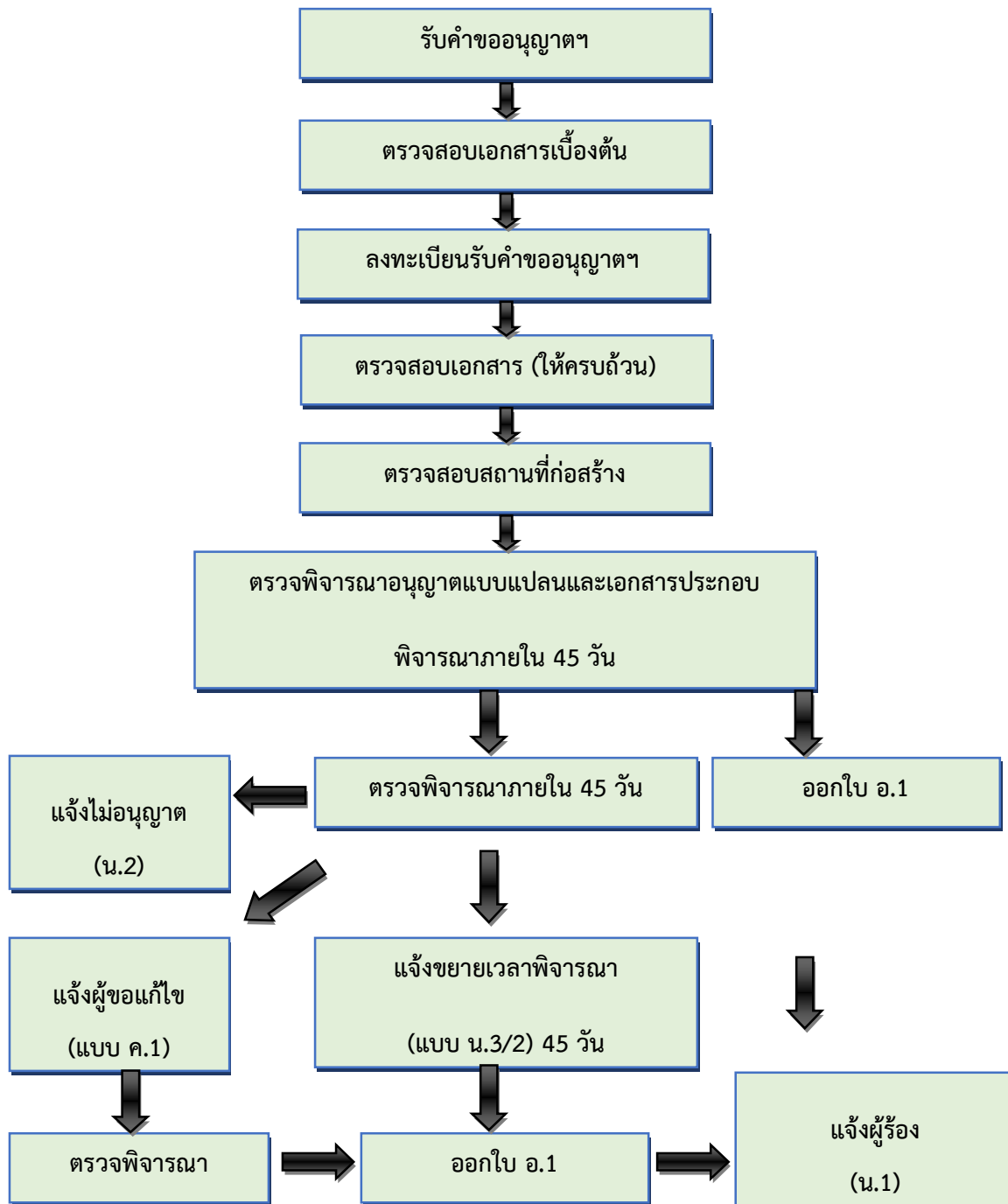
การต่อใบอนุญาตต่างๆ ดังนี้

1. ใบอนุญาตก่อสร้าง ฉบับละ 20 บาท
2. ใบอนุญาตตัดแปลง/รื้อถอน/เคลื่อนย้าย ฉบับละ 10 บาท

อัตราค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนการก่อสร้าง หรือ ดัดแปลงอาคาร ดังนี้

1. อาคารสูงไม่เกิน 2 ชั้นหรือสูงไม่เกิน 12 เมตร ตร.ม. ละ 0.50 บาท
2. อาคารสูงไม่เกิน 2 ชั้น แต่ไม่เกิน 3 ชั้น หรือสูงเกิน 12 เมตร แต่ไม่เกิน 15 เมตร ตร.ม. ละ 2.00 บาท
3. อาคารสูงเกิน 3 ชั้น หรือสูงเกิน 15 เมตร ตร.ม. ละ 4.00 บาท
4. อาคารประเภทต้องมีพื้นรับน้ำหนักเกิน 500 ก.ก./ตร.ม. ตารางเมตร ละ 0.50 บาท
5. พื้นที่หรือสิ่งที่ยึดตรึง กลับรถ ทางเข้าออกของรถ ตร.ม. ละ 0.50 บาท
6. ป้ายติดตามพื้นที่ของป้าย ตร.ม. ละ 4.00 บาท
7. เชื้อนอน, ทางหรือท่อระบายน้ำ, รั้ว หรือกำแพง คิด ตามความยาว เมตรละ 1.00 บาท

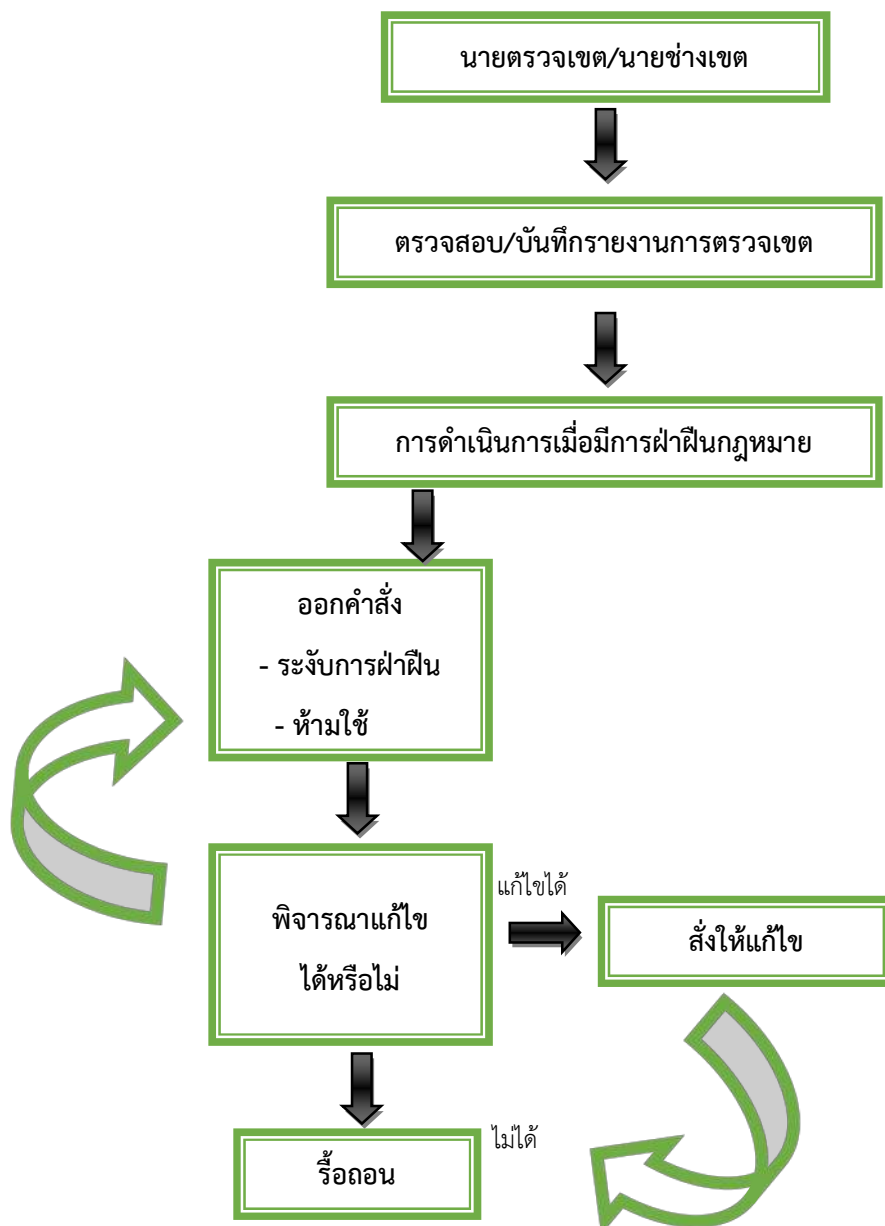
แผนผัง ขั้นตอนการออกใบอนุญาตฯ ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

การควบคุมเขตการก่อสร้างตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคารและพระราชบัญญัติผังเมืองรวม

1. การตรวจสอบอาคารที่ก่อสร้างโดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น
2. การตรวจสอบอาคารที่เข้าข่ายเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้, อาคาร 9 ประเภท, อาคารสาธารณะ, อาคารอยู่อาศัยรวม และอาคารที่มีคนใช้สอยจำนวนมาก
3. การดำเนินการเมื่อมีการฝ่าฝืนกฎหมาย
4. การออกคำสั่งทางปกครอง

แผนผัง ขั้นตอนการตรวจและควบคุม

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติ**ควบคุมอาคาร****พ.ศ. 2522**

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ 8 พฤษภาคม พ.ศ. 2522

เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ และรวมเป็นกฎหมายฉบับเดียวกัน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา และจะใช้บังคับในท้องที่ใด มีบริเวณเพียงใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

¹ สำหรับเขตท้องที่ที่ได้มีการประกาศให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองหรือเขตท้องที่ที่ได้เคยมีการประกาศดังกล่าว ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับตามเขตของผังเมืองรวมนั้นโดยไม่ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สำหรับอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารชุมนุมคน และโรงแรมสรรพ ให้ใช้บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับไม่ว่าท้องที่ที่อาคารนั้นตั้งอยู่จะได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม

มาตรา 3 ให้ยกเลิก

- (1) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479
- (2) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2504
- (3) ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 192 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2515
- (4) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช 2476
- (5) พระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2496

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ และหมายความรวมถึง

- (1) อัฒจันทร์หรือสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นเพื่อใช้เป็นที่ชุมนุมของประชาชน
- (2) เชื้อเพลิง สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ อุโมงค์ คานเรือ ท่าเรือ ท่าจอดเรือ รั้ว กำแพง หรือประตู ที่สร้างขึ้นติดต่อกันหรือใกล้เคียงกับที่สาธารณะหรือสิ่งที่สร้างขึ้นให้บุคคลทั่วไปใช้สอย
- (3) บ้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย
- (ก) ที่ติดหรือตั้งไว้เหนือที่สาธารณะและมีขนาดเกินหนึ่งตารางเมตร หรือมีน้ำหนักรวมทั้งโครงสร้างเกินสิบกิโลกรัม
- (ข) ที่ติดหรือตั้งไว้ในระยะห่างจากที่สาธารณะซึ่งเมื่อวัดในทางราบแล้วระยะห่างจากที่สาธารณะมีน้อยกว่าความสูงของป้ายนั้นเมื่อวัดจากพื้นดิน และมีขนาดหรือมีน้ำหนักเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวง

¹ มาตรา 2 วรรคสองและวรรคสาม บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

(4) พื้นหรือสิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นท้องรถ ที่กับลรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารที่กำหนดตามมาตรา 8(9)

(5) สิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ทั้งนี้ ให้ความหมายรวมถึงส่วนต่าง ๆ ของอาคารด้วย

² “อาคารสูง” หมายความว่า อาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ที่มีความสูงตั้งแต่ยี่สิบสามเมตรขึ้นไป การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

² “อาคารขนาดใหญ่พิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้พื้นที่อาคารหรือส่วนใดของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันตั้งแต่หนึ่งหมื่นตารางเมตรขึ้นไป

² “อาคารชุมนุมคน” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่บุคคลอาจเข้าไปภายในเพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนที่มีพื้นที่ตั้งแต่หนึ่งพันตารางเมตรขึ้นไป หรือชุมนุมคนได้ตั้งแต่ห้าร้อยคนขึ้นไป

² “โรงมหรสพ” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับฉายภาพยนตร์ แสดงละคร แสดงดนตรี หรือการแสดงรื่นเริงอื่นใด และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณชนเข้าชมการแสดงนั้นเป็นปกติธุระ โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม

“ที่สาธารณะ” หมายความว่า ที่ซึ่งเปิดหรือยินยอมให้ประชาชนเข้าไปหรือใช้เป็นทางสัญจรได้ ทั้งนี้ไม่ว่าจะมีการเรียกเก็บค่าตอบแทนหรือไม่

“แผนผังบริเวณ” หมายความว่า แผนที่แสดงลักษณะ ที่ตั้ง และขอบเขตของที่ดิน และอาคารที่ก่อสร้าง จัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้ รวมทั้งแสดงลักษณะและขอบเขตของที่สาธารณะและอาคารในบริเวณที่ดินที่ติดต่อดโดยสังเขปด้วย

“แบบแปลน” หมายความว่า แบบเพื่อประโยชน์ในการก่อสร้าง จัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร โดยมีรูปแสดงรายละเอียดส่วนสำคัญ ขนาดเครื่องหมายวัสดุและการใช้สอยต่าง ๆ ของอาคารอย่างชัดเจนพอที่จะใช้ในการดำเนินการได้

“รายการประกอบแบบแปลน” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับคุณภาพและชนิดของวัสดุ ตลอดจนวิธีปฏิบัติหรือวิธีการสำหรับการก่อสร้าง จัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารเพื่อให้เป็นไปตามแบบแปลน

“รายการคำนวณ” หมายความว่า รายการแสดงวิธีการคำนวณกำลังของวัสดุ การรับน้ำหนัก และกำลังต้านทานของส่วนต่าง ๆ ของอาคาร

“ก่อสร้าง” หมายความว่า สร้างอาคารขึ้นใหม่ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขึ้นแทนของเดิมหรือไม่

“ดัดแปลง” หมายความว่า เปลี่ยนแปลงต่อเติม เพิ่ม ลด หรือขยายซึ่งลักษณะขอบเขต แบบ รูปทรง สัดส่วน น้ำหนัก เนื้อที่ ของโครงสร้างของอาคารหรือส่วนต่าง ๆ ของอาคารซึ่งได้ก่อสร้างไว้แล้วให้ผิดไปจากเดิม และมิใช่การซ่อมแซมหรือการดัดแปลงที่กำหนดในกฎกระทรวง

“ซ่อมแซม” หมายความว่า ซ่อมหรือเปลี่ยนส่วนต่าง ๆ ของอาคารให้คงสภาพเดิม

“รื้อถอน” หมายความว่า รื้อส่วนอันเป็นโครงสร้างของอาคารออกไป เช่น เสา คาน ดง หรือส่วนอื่นของโครงสร้างตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“เขตเพลิงไหม้” หมายความว่า บริเวณที่เกิดเพลิงไหม้อาคารตั้งแต่สามสิบหลังคาเรือนขึ้นไป หรือมีเนื้อที่ตั้งแต่หนึ่งไร่ขึ้นไป รวมทั้งบริเวณที่อยู่ติดต่อกันในระยะสามสิบเมตร โดยรอบบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ด้วย

“ผู้ควบคุมงาน” หมายความว่า ผู้ซึ่งรับผิดชอบในการอำนวยความสะดวกแก่การก่อสร้าง จัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร

² บทนิยาม บัญญัติเพิ่มเติมโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2543

“ผู้ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งกระทำการก่อสร้าง คัดแปลง รื้อถอน หรือ เคลื่อนย้ายอาคารด้วยตนเอง และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งตกลงรับกระทำการดังกล่าวไม่ว่าจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม และ ผู้รับจ้างช่วง

³ “ผู้ครอบครองอาคาร” หมายความว่า ผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุดสำหรับทรัพย์สินกลางตามกฎหมายว่า ด้วยอาคารชุดด้วย

³ “ผู้ตรวจสอบ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม หรือผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้

“นายตรวจ” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายตรวจ

⁴ “นายช่าง” หมายความว่า ช่างราชการหรือพนักงานของราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็น นายช่าง หรือวิศวกรหรือสถาปนิกซึ่งอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง

“ราชการส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า กฎซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจนิติบัญญัติของราชการส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบัญญัติ ข้อบังคับสุขาภิบาล ข้อบัญญัติจังหวัด ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร หรือข้อบัญญัติเมืองพัทยา เป็นต้น

⁴ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (1) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (2) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (3) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (4) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (5) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (6) ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด สำหรับในเขตองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง

- (1) กำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ หรือยกเว้นค่าธรรมเนียม
- (2) กำหนดแบบคำขออนุญาต ใบอนุญาต ใบรับรอง ใบแทน ตลอดจนแบบของคำสั่งหรือแบบอื่นใดที่จะใช้

ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

- (3) กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด 1

บททั่วไป

มาตรา 6 พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่พระที่นั่งหรือพระราชวัง

มาตรา 7 ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวง ยกเว้น ผ่อนผัน หรือกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนเกี่ยวกับอาคาร ดังต่อไปนี้

³ บทนิยาม บัญญัติเพิ่มเติมโดยมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

⁴ บทนิยาม ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁵ คำว่า “อธิบดีกรมโยธาธิการ” ในพระราชบัญญัตินี้ แก้ไขเป็น “อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง” โดยมาตรา 47 แห่ง พระราชกฤษฎีกาแก้ไขระบอบบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอน อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

- (1) อาคารของกระทรวง ทบวง กรม ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (2) อาคารของราชการส่วนท้องถิ่น ที่ใช้ในราชการหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์
- (3) อาคารขององค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ที่ใช้ในกิจการขององค์การหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์

(4) โบราณสถาน วัดวาอาราม หรืออาคารต่างๆ ที่ใช้เพื่อการศาสนา ซึ่งมีกฎหมายควบคุมการก่อสร้างไว้แล้วโดยเฉพาะ

(5) อาคารที่ทำการขององค์การระหว่างประเทศ หรืออาคารที่ทำการของหน่วยงานที่ตั้งขึ้นตามความตกลงระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ

(6) อาคารที่ทำการสถานทูตหรือสถานกงสุลต่างประเทศ

(7) อาคารชั่วคราวเพื่อใช้ประโยชน์ในการก่อสร้างอาคารถาวรหรืออาคารเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราวที่มีกำหนดเวลาการรื้อถอน

^{5.1} (8) อาคารที่กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ จัดให้มีหรือพัฒนาเพื่อเป็นที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้ต่ำ ทั้งนี้ ต้องมีใช้การยกเว้นหรือผ่อนผันเงื่อนไขเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรงและความปลอดภัยของอาคารหรือความปลอดภัยของผู้ที่อยู่อาศัยหรือใช้อาคาร

⁶ มาตรา 8 เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

- (1) ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร
- (2) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้
- (3) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทนของอาคาร และพื้นดินที่รองรับอาคาร
- (4) แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบประปา ก๊าซ ไฟฟ้า เครื่องกล ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่น และการป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน
- (5) แบบ และจำนวนของห้องน้ำและห้องสุขา
- (6) ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การฟอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (7) ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร
- (8) ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ทาง หรือที่สาธารณะ
- (9) พื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นจอตัดทอน ที่กั้นบัง และทางเข้าออกของรถสำหรับอาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว
- (10) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใด
- (11) หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร
- (12) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้
- (13) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร
- (14) คุณสมบัติเฉพาะและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบ ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียนและการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ
- (15) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบอาคาร จัดตั้งและตรวจสอบอุปกรณ์ประกอบ

^{5.1} มาตรา 7(8) บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2550

⁶ มาตรา 8 ความผิดกฎหมายเดิมโดยมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2550

ของอาคาร

(16) ชนิดหรือประเภทของอาคารที่เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารหรือผู้ดำเนินการต้องทำการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก

⁷ กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาก็ได้

⁸ มาตรา 8 ทวิ เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือลักษณะของสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการขนส่งบุคคลในบริเวณใดในลักษณะกระเช้าไฟฟ้าหรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประสงค์อย่างเดียวกัน หรือออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือลักษณะของสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องเล่นในสวนสนุกหรือในสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน เป็นอาคารตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง การอนุญาตให้ใช้ การตรวจสอบ มาตรฐานการรับน้ำหนัก ความปลอดภัย และคุณสมบัติของวัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้เป็นเกี่ยวเนื่องกับสิ่งนั้น ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของสิ่งก่อสร้างแต่ละประเภทหรือแต่ละลักษณะ โดยอาจกำหนดให้แตกต่างจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ได้

⁹ มาตรา 9 ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงนั้น เว้นแต่เป็นการนิยามมาตรา 10

ในกรณีที่ยังมิได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นได้

ในกรณีที่ได้มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องใดตามวรรคสองแล้ว ถ้าต่อมามีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องนั้น ให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงเป็นอันยกเลิก และให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงยังคงใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าจะมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นใหม่ตามมาตรา 10 แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนั้นใช้บังคับ

การยกเลิกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคสามย่อมไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินการที่ได้กระทำไปแล้วโดยถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

⁹ มาตรา 10 ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา 8 แล้ว ให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องนั้นได้ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว

(2) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าวเนื่องจากมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น

การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (2) ให้มีผลใช้บังคับได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการควบคุมอาคารและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

คณะกรรมการควบคุมอาคารจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (2) ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ถ้าไม่ให้ความเห็นชอบ ให้แจ้งเหตุผลให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นทราบด้วย

⁷ วรรคสองของมาตรา 8 บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558

⁸ มาตรา 8 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

⁹ มาตรา 9 และมาตรา 10 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

ถ้าคณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาคามวรรคสาม ให้ถือว่า คณะกรรมการควบคุมอาคารได้ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นแล้ว และให้ราชการส่วนท้องถิ่นเสนอรัฐมนตรีเพื่อส่ง การต่อไป ถ้ารัฐมนตรีไม่ส่งการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ให้ถือว่ารัฐมนตรีได้อนุมัติตามวรรคสอง

มาตรา 10 ทวิ ในกรณีที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารเห็นว่า ข้อบัญญัติท้องถิ่นใดที่ ออกตามมาตรา 10(1) ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 10(2) มี ข้อกำหนดที่ก่อภาระหรือความยุ่งยากให้แก่ประชาชนเกินความจำเป็น หรือก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิตร่างกาย หรือ ทรัพย์สินของประชาชน ให้รัฐมนตรีมีอำนาจแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นนั้นดำเนินการยกเลิกหรือแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่น ดังกล่าวเสียใหม่ได้

ในกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้ราชการส่วนท้องถิ่นดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันรับแจ้งจาก รัฐมนตรี ถ้าหมดวันดังกล่าวให้หมายถึงวันในสมัยประชุมของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น

การยกเลิกหรือแก้ไขข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งย่อมไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินการที่ได้กระทำไปแล้ว โดยถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

มาตรา 11 ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 เมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้ บังคับได้

มาตรา 12 กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 ถ้าขัดหรือ แยกกับกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองให้บังคับตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

มาตรา 13 ในกรณีที่สมควรห้ามการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใด หรือประเภทใดในบริเวณหนึ่งบริเวณใด แต่ยังไม่มีกฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดการตามมาตรา 8(10) ให้ รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้วแต่กรณี มีอำนาจประกาศในราชกิจจา นุเบกษาห้ามการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารในบริเวณนั้นเป็นการชั่วคราวได้ และให้ ดำเนินการออกกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่ประกาศนั้นมิผลใช้บังคับ

ถ้าไม่มีการออกกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาคามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศดังกล่าวเป็นอัน ยกเลิก

มาตรา 13 ทวิ เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(1) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอื่นแจ้งข้อห้าม ข้อจำกัด หรือข้อมูล อื่นที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือการดำเนินการอย่างอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ ราชการส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการตาม (2)

(2) ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีเอกสารเผยแพร่หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและ การอนุญาตดำเนินการต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนข้อมูลที่ได้รับแจ้งตาม (1) ไว้จำหน่ายหรือให้แก่ประชาชนซึ่ง จะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(3) ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งคำเตือนไว้ในใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้ว่า ผู้ได้รับ ใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ยังคงมีหน้าที่ต้องขออนุญาตเกี่ยวกับอาคารนั้นตามกฎหมายอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

(4) ราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดให้มีแบบแปลนอาคารต่าง ๆ ที่ได้มาตรฐานและถูกต้องตามบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ไว้จำหน่ายหรือให้แก่ประชาชนได้

มาตรา 13 ตริ ถ้าผู้ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้มีข้อสงสัยเกี่ยวกับ

¹⁰ มาตรา 10 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดย มาตรา 4 แห่ง พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

¹¹ มาตรา 13 ทวิ และมาตรา 13 ตริ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

(1) การกำหนดระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคาร หรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า หรือที่สาธารณะ หรือ

(2) การกำหนดบริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนแปลงการใช้อาคารชนิดใด หรือประเภทใด

ผู้ไม่มีสิทธิหรือไปยังเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้โดยทำเป็นหนังสือ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตอบข้อหารือนั้นภายใน สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ แต่ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่ามีความจำเป็นต้องขอคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุม อาคารเสียก่อนหรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด ก็ให้ขยายกำหนดเวลาดังกล่าวออกไปได้อีกไม่เกินสองคราว คราวละไม่เกินสามสิบวัน

ในกรณีที่ผู้หารือตามวรรคหนึ่งได้ดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยถือปฏิบัติตาม คำตอบข้อหารือของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถ้าต่อมาปรากฏว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ตอบข้อหารือไปโดยผิดพลาดเป็นเหตุให้ผู้ หารือได้ดำเนินการดังกล่าวไปโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออก ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้นั้นไม่ต้องรับโทษ

หมวด 2

คณะกรรมการควบคุมอาคาร

มาตรา 14 ให้มีคณะกรรมการควบคุมอาคาร ประกอบด้วยอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมการปกครอง ผู้แทนกรมทางหลวง ผู้แทนกรมอัยการ ผู้แทนสำนักผังเมือง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนคณะกรรมการควบคุม การประกอบวิชาชีพวิศวกรรม และผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม แห่งละหนึ่งคน และ ผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการและให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารเป็นกรรมการ และเลขานุการ

มาตรา 15 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี ในกรณีมีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้ง เพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้ส่วนนั้น กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน

มาตรา 16 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา 15 กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (1) ตาย
- (2) ลาออก
- (3) รัฐมนตรีให้ออก
- (4) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (5) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (6) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับ ความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา 17 การประชุมของคณะกรรมการควบคุมอาคาร ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน กรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือก กรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีก เสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

¹²มาตรา 18 ให้คณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรีในการดำเนินการตามมาตรา 8 หรือมาตรา 10 ทวิ
- (2) ให้ความเห็นชอบในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามมาตรา 10(2)
- ¹³(3) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือส่วนราชการในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้
- ¹³(4) กำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัตินี้

¹⁴(5) รับขึ้นทะเบียนและเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ

¹⁴(6) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 19 คณะกรรมการควบคุมอาคารอาจตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างหนึ่งอย่างใด ตามที่คณะกรรมการควบคุมอาคารมอบหมายได้

ให้นามมาตรา 17 มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

¹⁵มาตรา 20 ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารขึ้นในกรมโยธาธิการและผังเมือง¹⁶ มีหน้าที่ดังนี้

- (1) ปฏิบัติงานธุรการและงานวิชาการให้แก่คณะกรรมการควบคุมอาคาร
- (2) ปฏิบัติงานธุรการ ตรวจสอบข้อเท็จจริง และเสนอความเห็นแก่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์
- (3) ประสานงานและให้ความช่วยเหลือแก่ราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนให้คำแนะนำแก่ภาคเอกชน
- (4) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการควบคุมอาคารมอบหมาย

หมวด 3

การก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร

¹⁷มาตรา 21 ผู้ใดจะก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ

¹⁸มาตรา 21 ทวิ การก่อสร้าง ตัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารชนิดหรือประเภทที่กฎกระทรวงกำหนดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่างๆ ของโครงสร้างอาคาร ผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ต้องจัดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

¹⁷มาตรา 22 ผู้ใดจะรื้อถอนอาคารดังต่อไปนี้ ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นและดำเนินการตามมาตรา 39 ทวิ

- (1) อาคารที่มีส่วนสูงเกินสิบห้าเมตรซึ่งอยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าความสูงของอาคาร
- (2) อาคารที่อยู่ห่างจากอาคารอื่นหรือที่สาธารณะน้อยกว่าสองเมตร

¹⁹มาตรา 23

¹² มาตรา 18 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

¹³ มาตรา 18(3) และ (4) ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

¹⁴ มาตรา 18(5) และ (6) บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

¹⁵ มาตรา 20 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

¹⁶ คำว่า "กรมโยธาธิการ" ในพระราชบัญญัตินี้ แก้ไขเป็น "กรมโยธาธิการและผังเมือง" โดยมาตรา 47 แห่ง พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

¹⁷ มาตรา 21 และมาตรา 22 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

¹⁸ มาตรา 21 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

¹⁹ มาตรา 23 และมาตรา 24 ถูกยกเลิกโดย มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

มาตรา 24

มาตรา 25 ในกรณีที่เป็นกรณียื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาต หรือ มีหนังสือแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมด้วยเหตุผล ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำขอ

ในกรณีมีเหตุจำเป็นที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจออกใบอนุญาตหรือยังไม่อาจมีคำสั่งไม่อนุญาตได้ภายใน กำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ขยายเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสองคราว คราวละไม่เกินสี่สิบห้าวัน แต่ต้องมีหนังสือแจ้งการขยาย เวลาและเหตุจำเป็นแต่ละคราวให้ผู้ขอรับใบอนุญาตทราบก่อนสิ้นกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่งหรือตามที่ไต่ขยายเวลาไว้นั้น แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบอนุญาตหรือมีคำสั่งไม่อนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้ผู้ขอรับใบอนุญาต ทราบโดยไม่ชักช้า

มาตรา 26 ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่ขออนุญาตนั้นมีลักษณะหรืออยู่ใน ประเภทที่ได้กำหนดเป็นวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพวิศวกรรม หรือเป็นวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม ถ้าวิศวกรหรือสถาปนิกผู้รับผิดชอบในการนั้นตามที่ระบุไว้ในคำขอมิได้เป็นผู้ได้รับ ใบอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมหรือวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายดังกล่าว แล้วแต่กรณี ให้เจ้า พนักงานท้องถิ่นปฏิเสธไม่รับพิจารณาคำขออนั้น

มาตรา 27 ในการตรวจพิจารณาคำขอรับใบอนุญาต ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ผู้ขอรับใบอนุญาตแก้ไข เปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณที่ได้ยื่นไว้ เพื่อให้ถูกต้องและเป็นไป ตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10 และให้นับมาตรา 25 วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการ คำนวณตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาและออกใบอนุญาตให้ภายในสามสิบวัน แต่ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตได้แก้ไขเปลี่ยนแปลงในสาระสำคัญผิดจากคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ในกรณีนี้ให้ถือว่าเป็นการยื่น คำขอใหม่และให้ดำเนินการตามมาตรา 25 ต่อไป

มาตรา 28 ในกรณีที่แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณที่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำขอรับ ใบอนุญาตกระทำโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร ให้เจ้าพนักงาน ท้องถิ่นตรวจพิจารณาแต่เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายการคำนวณ

มาตรา 28 ทวิ ในกรณีที่แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายละเอียดด้านสถาปัตยกรรมของอาคาร ซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ที่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตกระทำโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการ วิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาแต่เฉพาะในส่วนที่ไม่ เกี่ยวกับรายละเอียดด้านสถาปัตยกรรมส่วนภายในอาคาร เว้นแต่ทางหนีไฟและบันไดหนีไฟ

มาตรา 29 เมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตมีหนังสือแจ้งชื่อผู้ควบคุมงานกับวันเริ่มต้นและวันสิ้นสุด การดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบพร้อมทั้งแนบหนังสือแสดงความความยินยอมของผู้ควบคุมงาน มาด้วย

ผู้ควบคุมงานจะเป็นบุคคลใดหรือเป็นเจ้าของอาคารก็ได้ เว้นแต่จะเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพ วิศวกรรมหรือกฎหมายว่าด้วยวิชาชีพสถาปัตยกรรม

²⁰ มาตรา 25 ถึง มาตรา 37 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้แล้ว

²¹ มาตรา 28 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และโดยมาตรา 14 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้แล้ว

²² มาตรา 28 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

²⁰มาตรา 30 ถ้าผู้ได้รับใบอนุญาตจะบอกเลิกตัวผู้ควบคุมงานที่ได้แจ้งชื่อไว้ หรือผู้ควบคุมงานจะบอกเลิกการเป็นผู้ควบคุมงาน ให้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบ แต่ทั้งนี้ไม่เป็นการกระทบถึงสิทธิและหน้าที่ทางแพ่งระหว่างผู้ได้รับใบอนุญาตกับผู้ควบคุมงานนั้น

ในกรณีที่มีการบอกเลิกตามวรรคหนึ่ง ผู้ได้รับใบอนุญาตต้องจะรับการดำเนินการตามที่ได้รับอนุญาตไว้ก่อนจนกว่าจะได้มีหนังสือแจ้งชื่อและส่งหนังสือแสดงความยินยอมของผู้ควบคุมงานคนใหม่ให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว

²⁰มาตรา 31 ห้ามมิให้ผู้ใดจัดให้มีหรือดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้ผิดไปจากแผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนที่ได้รับอนุญาต ตลอดจนวิธีการหรือเงื่อนไขที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดไว้ในใบอนุญาต หรือให้ผิดไปจากที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ เว้นแต่

- (1) เจ้าของอาคารนั้นได้ยื่นคำขออนุญาต และได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้ทำการแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้
- (2) เจ้าของอาคารนั้นได้แจ้งการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบแล้ว หรือ
- (3) การดำเนินการดังกล่าวไม่ขัดต่อกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง หรือเป็นการดำเนินการที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้นำมาตรา 25 หรือมาตรา 39 ทวิ มาใช้บังคับแก่การดำเนินการตาม (1) หรือ (2) แล้วแต่กรณี โดยอนุโลม

ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำของผู้ควบคุมงาน เว้นแต่ผู้ควบคุมงานจะพิสูจน์ได้ว่า เป็นการกระทำของผู้อื่นซึ่งผู้ควบคุมงานได้มีหนังสือแจ้งข้อเท็จจริงการกระทำดังกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร และผู้ดำเนินการทราบแล้ว แต่บุคคลดังกล่าวไม่ยอมปฏิบัติตาม

²⁰มาตรา 32 อาคารประเภทควบคุมการใช้ คือ อาคารดังต่อไปนี้

- ²³(1) อาคารสำหรับใช้เป็นคลังสินค้า โรงแรม อาคารชุด หรือสถานพยาบาล
- (2) อาคารสำหรับใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การศึกษา การสาธารณสุข หรือกิจการอื่นทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อผู้ได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารประเภทควบคุมการใช้ หรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ได้กระทำการดังกล่าวเสร็จแล้ว ให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อกำหนดตรวจสอบการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

ห้ามมิให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการดังที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ทำการตรวจสอบแล้วเห็นว่ามีการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นเป็นไปโดยถูกต้องตามที่ได้รับใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ แล้ว ก็ให้ออกใบรับรองให้แก่ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ เพื่อให้มีการใช้อาคารนั้นตามที่ได้รับใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ได้ แต่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้ทำการตรวจสอบภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการดังที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ต่อไป

ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุมการใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อาคารนั้นเพื่อกิจการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาต หรือที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ

²⁴มาตรา 32 ทวิ เจ้าของอาคารดังต่อไปนี้

- (1) อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ
- (2) อาคารชุมนุมคน
- (3) อาคารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

²³ มาตรา 32(1) ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 16 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้แล้ว

²⁴ มาตรา 32 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

ต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบด้านวิศวกรรมหรือผู้ตรวจสอบด้านสถาปัตยกรรม แล้วแต่กรณี ทำการตรวจสอบสภาพอาคาร โครงสร้าง ของตัวอาคาร อุปกรณ์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า และการจัดแสงสว่าง ระบบการเตือน การป้องกันและการระงับ อัคคีภัย การป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน วนววย ระบบระบายอากาศ ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบเครื่องกล หรือระบบอื่นๆ ของอาคารที่จำเป็นต่อการป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน แล้วรายงาน ผลการตรวจสอบต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาผลการตรวจสอบสภาพอาคารตามวรรคหนึ่งโดยมิชักช้า เพื่อพิจารณาออกใบรับรอง การตรวจสอบสภาพอาคารหรือดำเนินการตามมาตรา 46 หรือมาตรา 46 ทวิ แล้วแต่กรณี ต่อไป

มาตรา 32 ตริ เจ้าของอาคาร ผู้ครอบครองอาคาร หรือผู้ดำเนินการ สำหรับอาคารชนิดหรือประเภทตามที่ กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 (16) ต้องจัดให้มีการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และ ทรัพย์สินของบุคคลภายนอกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และจำนวนเงินเอาประกันภัยที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร

มาตรา 33 ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ ใช้หรือยินยอมให้ บุคคลใดใช้อาคารดังกล่าวเพื่อกิจการตามมาตรา 32 เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือได้แจ้งให้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบแล้ว และให้ตามมาตรา 25 และมาตรา 27 หรือมาตรา 30 ทวิ แล้วแต่กรณี มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้ความหมายในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่การเปลี่ยนการใช้อาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับกิจการหนึ่งไปใช้เป็น อาคารประเภทควบคุมการใช้สำหรับอีกกิจการหนึ่งโดยอนุโลม

มาตรา 34 ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ต้องมีพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กักเก็บรถ และทางเข้าออกของรถตามที่ระบุไว้ในมาตรา 8(9) ดัดแปลง หรือใช้หรือยินยอมให้บุคคลอื่นดัดแปลงหรือใช้ที่จอดรถ ที่กักเก็บรถ และทางเข้าออกของรถนั้นเพื่อการอื่น ทั้งนี้ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ข้อห้ามตามวรรคหนึ่งให้ถือว่าเป็นการดัดแปลงในอสังหาริมทรัพย์นั้นโดยตรง ตราบที่อาคารนั้นยังมีอยู่ ทั้งนี้ไม่ว่าจะ มีการโอนที่จอดรถ ที่กักเก็บรถ และทางเข้าออกของรถนั้นต่อไปยังบุคคลอื่นหรือไม่ก็ตาม

มาตรา 35 ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 21 หรือมาตรา 22 ให้ใช้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ถ้าผู้ ได้รับใบอนุญาตประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตจะต้องยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอตกลงแล้ว ให้ ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตนั้น

มาตรา 36 ใบอนุญาตที่ออกตามมาตรา 21 มาตรา 22 หรือมาตรา 33 จะโอนแก่กันมิได้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็น หนังสือจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา 37 ในกรณีที่ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา 21 มาตรา 22 หรือมาตรา 33 คาย ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ของบุคคลดังกล่าวซึ่งประสงค์จะทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารนั้นต่อไป ต้องมี หนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตาย ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าทายาทหรือ ผู้จัดการมรดกดังกล่าวเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตนั้นแทน

มาตรา 38 ในระหว่างการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร แล้วแต่กรณี ผู้ได้รับใบอนุญาตต้อง เก็บใบอนุญาต แผนผังบริเวณ แบบแปลน และรายการประกอบแบบแปลนไว้ในบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้กระทำการดังกล่าว หนึ่งชุด และพร้อมที่จะให้นายช่างหรือนายตรวจตรวจดูได้

ให้ผู้ครอบครองอาคารประเภทควบคุมการใช้ แสดงใบรับรองตามมาตรา 32 หรือใบอนุญาตตามมาตรา 33 ไว้ในที่ เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารนั้น

²⁵ มาตรา 32 ตริ บัญญัติเดิมโดยมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558

²⁶ มาตรา 37 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ความหมายใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

มาตรา 39 ในกรณีที่ไม่อนุญาตหรือใบรับรองสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด ในสาระสำคัญ ให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับรองยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรองต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด

การขอรับใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง และการออกใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง ให้มีผลตามกฎหมายเช่นเดียวกับใบอนุญาตหรือใบรับรอง แล้วแต่กรณี

มาตรา 39 ทวิ ผู้ใดจะก่อสร้าง ตัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร โดยไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ได้ โดยการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องแจ้งข้อมูลและยื่นเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(1) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา 49 ทวิ

(2) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา 49 ทวิ

(3) ชื่อของผู้ควบคุมงาน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา 49 ทวิ

(4) สำเนาใบอนุญาตของบุคคลตาม (1) (2) และ (3) พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง และหนังสือรับรองการได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมที่ออกโดยสภาสถาปนิกหรือสภาวิศวกร แล้วแต่กรณี

(5) แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของอาคารที่จะก่อสร้าง ตัดแปลง หรือรื้อถอน ซึ่งลงลายมือชื่อพร้อมกับระบุชื่อของบุคคลตาม (1) และ (2) ให้ชัดเจนว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารและเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารนั้น

(6) หนังสือรับรองของบุคคลตาม (1) และ (2) ซึ่งรับรองว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร หรือเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งรับรองว่าการออกแบบอาคาร และการออกแบบและคำนวณอาคารดังกล่าว ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สำหรับอาคารที่ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ คนชรา หรือผู้สูงอายุ ตามที่กฎหมายกำหนด ให้รับรองการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นด้วย

(7) หนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานตาม (3) ซึ่งรับรองว่าจะควบคุมการก่อสร้าง ตัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารนั้น ให้ถูกต้องตามแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณตามที่ได้แจ้งไว้และที่ได้มีการแก้ไขตามข้อทักท้วง หรือดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(8) หนังสือรับรองการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่างๆ ของโครงสร้างอาคาร ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้างหรือตัดแปลงนั้น เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่กำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่างๆ ของโครงสร้างอาคารตามมาตรา 21 ทวิ

(9) หนังสือแสดงการให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ในกรณีที่เป็นอาคารในโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบ

²⁷ มาตรา 39 ทวิ และมาตรา 39 ตวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่เดิมไว้แล้ว

สิ่งแวดล้อมหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แล้วแต่กรณี

(10) หนังสือรับรองจากผู้แจ้ง พร้อมเอกสารและหลักฐานแสดงการให้ข้อมูลและการแจ้งสิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแก่บุคคลที่อยู่บริเวณข้างเคียง เกี่ยวกับการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือการดำเนินโครงการหรือกิจการ ในกรณีที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือดำเนินโครงการหรือกิจการเป็นอาคารที่ไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตาม (9) แต่อาคารดังกล่าวเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา 32 ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด

ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนตามวรรคหนึ่ง เป็นอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ หรืออาคารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารตาม (1) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ระดับผู้สถาปนิก ตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารตาม (2) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับผู้วิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนตามวรรคหนึ่ง เป็นอาคารที่มีลักษณะ ขนาด หรืออยู่ในประเภทที่ได้กำหนดให้เป็นงานวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก หรือเป็นงานวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ในสาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และมีได้เป็นอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ หรืออาคารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารตาม (1) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ไม่ต่ำกว่าระดับสามัญสถาปนิก ตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารตาม (2) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ไม่ต่ำกว่าระดับสามัญวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนตามวรรคหนึ่ง มิได้เป็นอาคารตามวรรคสองและวรรคสาม ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารตาม (1) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม สาขาสถาปัตยกรรมหลัก ตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารตาม (2) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

มาตรา 39 ตริ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับข้อมูล และเอกสารและหลักฐานจากผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ และผู้แจ้งได้ชำระค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม และให้ผู้แจ้งก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามที่ได้นแจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ผู้แจ้งได้รับใบรับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามที่ได้นแจ้งไว้ในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้ออกใบรับแจ้ง ให้ถือว่าผู้แจ้งไม่ประสงค์จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามใบรับแจ้งอีกต่อไป และให้ใบรับแจ้งเป็นอันยกเลิก

ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้ออกใบรับแจ้งตามวรรคสอง หรือนับแต่วันที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร แล้วแต่กรณี หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพบเหตุไม่ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้แจ้งได้แจ้งข้อมูลหรือยื่นเอกสารและหลักฐานตามมาตรา 39 ทวิ ไว้ไม่ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรา 40 (1) และหากอาคารได้ก่อสร้าง หรือดัดแปลง จนแล้วเสร็จตามที่ได้นแจ้งไว้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะดำเนินการตามมาตรา 40 (2) จนกว่าจะดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องด้วยก็ได้

(2) แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณของอาคารที่ผู้แจ้งได้ยื่นไว้ตามมาตรา 39 ทวิ ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งแก้ไขแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณดังกล่าว ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องภายในเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

(3) การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารที่ได้แจ้งไว้ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารดังกล่าว ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และในระหว่างระยะเวลาที่ผู้แจ้งดำเนินการแก้ไขตามหนังสือแจ้งข้อบกพร่อง ให้ผู้แจ้งระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารในส่วนที่ไม่ถูกต้องนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง เว้นแต่เป็นการกระทำเพื่อแก้ไขให้เป็นไปตามข้อบกพร่องของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้กำหนดไว้ในหนังสือแจ้งข้อบกพร่องตามวรรคสาม (2) หรือ (3) ให้ถือว่าผู้แจ้งไม่ประสงค์จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามที่แจ้งไว้ในอีกต่อไป และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งยกเลิกใบรับแจ้งที่ได้ออกไว้ และมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 40 (1) และ (2) และมาตรา 42 แล้วแต่กรณี

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ทราบภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ถือว่ากรอกสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารดังกล่าวได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแจ้งข้อบกพร่องได้ตลอดเวลา

(1) กรณีเกี่ยวกับการรुकล้ำสาธารณะ

(2) กรณีเกี่ยวกับระยะ หรือระดับระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า หรือที่สาธารณะที่เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่ยื่นแจ้ง หรือ

(3) กรณีเกี่ยวกับข้อกำหนดในการห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน ใช้ หรือเปลี่ยนการใช้อาคารชนิดใดหรือประเภทใดที่เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่ยื่นแจ้งได้ยื่นแจ้ง

ใบรับแจ้งและหนังสือแจ้งข้อบกพร่อง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด

ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 (12) และให้นำมาตรา 35 มาตรา 36 มาตรา 37 มาตรา 38 และมาตรา 39 มาใช้บังคับแก่ใบรับแจ้งโดยอนุโลม

๒๘ หมวด 3 ทวิ

การอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการเกี่ยวกับโรงแรม

๒๘ มาตรา 39 จัตวา การก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้าย รื้อถอน หรือตรวจสอบอาคารที่ใช้เพื่อประกอบกิจการโรงแรม ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย

๒๘ มาตรา 39 เบญจ ห้ามมิให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารใช้หรือยินยอมให้ผู้ใดใช้อาคารหรือส่วนของอาคารเป็นโรงแรม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงแรมจากคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาตามวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการประกอบกิจการโรงแรมที่มีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต โอนใบอนุญาต และออกใบแทนใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการโรงแรม ดังต่อไปนี้

(1) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยอธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรุงเทพมหานคร ผู้แทนกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการกองควบคุมการก่อสร้าง กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการและเลขานุการ

^{๒๘} หมวด 3 ทวิ มาตรา 39 จัตวา มาตรา 39 เบญจ และมาตรา 39 ๑ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

(2) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง สาธารณสุขจังหวัด หัวหน้าตำรวจจังหวัดเป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด²⁹เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก และให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาการประกอบกิจการโรงพยาบาลตามวรรคสองแล้วแต่กรณีเป็นผู้มีอำนาจลงนามออกใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต โอนใบอนุญาต และออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคสอง

ประเภทของโรงพยาบาล ระบบความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดขึ้นกับคนดู และจำนวนและระยะห่างของสิ่งของหรือส่วนต่างๆ ภายในและภายนอกอาคารที่ใช้เป็นโรงพยาบาล เช่น ห้องฉาย ทางเข้าออก ประตู ที่นั่งคนดูทางเดิน เป็นต้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

²⁸มาตรา 39 ฉ ใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงพยาบาลให้มีอายุสองปี โดยให้ใช้ได้จนถึงวันที่ 31 ธันวาคม ของปีที่สองนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตสำหรับโรงพยาบาล ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใด ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงพยาบาล ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตเต็มสัปดาห์ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตตามมาตรา 39 เบญจ จะมีคำสั่งไม่อนุญาต

หมวด 4

อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

³⁰มาตรา 40 ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการดังนี้

(1) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการ ลูกจ้าง หรือบริวารของบุคคลดังกล่าว ระงับการกระทำดังกล่าว

(2) มีคำสั่งห้ามมิให้บุคคลใดใช้หรือเข้าไปในส่วนใดๆ ของอาคาร หรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าวและจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามมิไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณดังกล่าว และ

(3) พิจารณามีคำสั่งตามมาตรา 41 หรือมาตรา 42 แล้วแต่กรณี ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ให้มีคำสั่งตาม (1)

³⁰มาตรา 41 ถ้าการกระทำตามมาตรา 40 เป็นกรณีที่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของอาคารยื่นคำขออนุญาตหรือดำเนินการแจ้งตามมาตรา 39 ทวิ หรือดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่มิเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้ และให้นำมาตรา 27 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

³⁰มาตรา 42 ถ้าการกระทำตามมาตรา 40 เป็นกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้ หรือเจ้าของอาคารมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 41 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ควบคุมงาน หรือผู้ดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่า

²⁹ คำว่า “โยธาธิการจังหวัด” ในพระราชบัญญัตินี้ แกะไขเป็น “โยธาธิการและผังเมืองจังหวัด” โดยมาตรา 47 แห่ง พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 พ.ศ. 2545

³⁰ มาตรา 40 ถึง มาตรา 45 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

สามสิบวัน โดยให้ดำเนินการรื้อถอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8(11) หรือ ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามมาตรา 9 หรือมาตรา 10

³⁶**มาตรา 43** ถ้าไม่มีการรื้อถอนอาคารตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 42 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดังต่อไปนี้

(1) ยื่นคำขอฝ่ายเดียวโดยทำเป็นคำร้องต่อศาล นับแต่ระยะเวลาที่กำหนดไว้ตามมาตรา 42 ได้ล่วงพ้นไป ขอให้ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังบุคคลซึ่งมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 42 โดยให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

(2) ดำเนินการหรือจัดให้มีการรื้อถอนอาคารดังกล่าวได้เองโดยจะต้องปิดประกาศกำหนดการรื้อถอนไว้ในบริเวณนั้นแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน และเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ผู้ควบคุมงาน และผู้ดำเนินการจะต้องร่วมกันเสียค่าใช้จ่ายในการนั้นวันแต่บุคคลดังกล่าวจะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้เป็นผู้กระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนกฎหมาย

ในการดำเนินการรื้อถอนอาคารตามวรรคหนึ่ง เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนเจ้าพนักงานท้องถิ่น ได้ใช้ความระมัดระวังตามสมควรแก่พฤติการณ์แล้ว บุคคลตามวรรคหนึ่งจะเรียกร้องค่าเสียหายจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งดำเนินการแทนเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้

วัสดุก่อสร้างที่ถูกรื้อถอนและสิ่งของที่ขนออกจากอาคารส่วนที่มีการรื้อถอนให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจยึดและเก็บรักษาไว้หรือขายและถือเงินไว้แทนได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และถ้าเจ้าของมิได้เรียกเอาทรัพย์สินหรือเงินนั้นคืนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการรื้อถอน ให้ทรัพย์สินหรือเงินนั้นตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนอาคารตามพระราชบัญญัตินี้

³⁶**มาตรา 44** ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา 32 วรรคสาม หรือมาตรา 33 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารระงับการใช้อาคารส่วนที่ยังไม่ได้รับใบรับรอง ใบอนุญาต หรือที่ไม่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา 39 ทวิ จนกว่าจะได้รับใบรับรอง ใบอนุญาต หรือได้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิแล้ว

³⁶**มาตรา 45** ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา 34 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ครอบครองพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าวหรือผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนมาตรา 34 ระงับการกระทำนั้น และสั่งให้บุคคลดังกล่าวดำเนินการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นให้กลับคืนสู่สภาพเดิมได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และให้นำมาตรา 43 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 46 ในกรณีที่อาคารซึ่งก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายโดยได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัยหรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้ดำเนินการแก้ไขตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และถ้าอาคารนั้นอาจเป็นภัยอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้รื้อถอนอาคารนั้นได้โดยให้นำมาตรา 42 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

³¹**มาตรา 46 ทวิ** ในกรณีที่อุปกรณ์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้าและการจัดแสงสว่าง ระบบการเตือน การป้องกันและการระงับอัคคีภัย การป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉินวุ่นวาย ระบบระบายอากาศ ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบเครื่องกล หรือระบบอื่นๆ ของอาคารตามมาตรา 32 ทวิ มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดังนี้

³¹ มาตรา 46 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

(1) มีคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคาร ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ที่อุปกรณ์ หรือบริเวณที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายที่อยู่ใกล้กับอุปกรณ์นั้น

(2) มีคำสั่งให้เจ้าของอาคารดำเนินการแก้ไขอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ นั้น ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยหรือสามารถใช้งานได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีมีเหตุอันสมควรเจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้

ในกรณีที่ไม่มี การปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และหากอุปกรณ์ดังกล่าวมีผลทำให้อาคารนั้นมีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งห้ามใช้อาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อนก็ได้ และต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ บริเวณอาคารหรือบริเวณดังกล่าว

³²มาตรา 47 การสั่งหรือการแจ้งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ นอกจากกรณีตามมาตรา 40(2) และมาตรา 47 ทวิ ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้รับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการหรือผู้ควบคุมงาน แล้วแต่กรณี ณ ภูมิลำเนาของผู้ใด หรือจะทำเป็นบันทึกและให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับทราบก็ได้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่อาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้ปิดประกาศสำเนาคำสั่งหรือหนังสือแจ้ง แล้วแต่กรณี ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้และให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ หรือผู้ควบคุมงานได้ทราบคำสั่งหรือหนังสือแจ้งนั้นแล้วเมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีการปิดประกาศดังกล่าว

³³มาตรา 47 ทวิ การแจ้งคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่สั่งให้ระงับการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือให้รื้อถอนอาคาร ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้ซึ่งจะต้องรับคำสั่งดังกล่าว ณ ภูมิลำเนาของผู้ใด และให้ปิดประกาศคำสั่งดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณที่มีการกระทำดังกล่าว และให้ถือว่าผู้ซึ่งจะต้องรับคำสั่งได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อพ้นกำหนดสามวันนับแต่วันที่ได้มีการปิดประกาศดังกล่าว

มาตรา 48 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจเข้าไปในอาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารที่มีเหตุอันสมควรสงสัยว่ามีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

³⁴มาตรา 49 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความรู้หรือคุณวุฒิตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้เป็นนายตรวจหรือนายช่างได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือได้รับการร้องขอจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง มีอำนาจแต่งตั้งวิศวกรหรือสถาปนิกเป็นนายช่างได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

³⁵มาตรา 49 ทวิ ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ดำเนินการตามมาตรา 40 มาตรา 41 หรือมาตรา 42 แล้วแต่กรณี แต่มิได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร หรือผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร หรือผู้ควบคุมงาน อาจเป็นผู้กระทำหรือมีส่วนร่วมในการกระทำดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้บุคคลเช่นนั้นทราบ และให้มีหนังสือแสดงหลักฐานภายใน

³² มาตรา 47 ความเพิ่มถูกยกเลิกโดยมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

³³ มาตรา 47 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

³⁴ มาตรา 49 ความเพิ่มถูกยกเลิกโดยมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

³⁵ มาตรา 49 ทวิ ความเพิ่มถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

สามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแจ้งข้อและการกระทำของบุคคลเช่นว่านั้นให้คณะกรรมการควบคุมอาคารทราบและให้แจ้งสภาวิศวกรและสภาสถาปนิกทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกรและกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก

หมวด 5 การอุทธรณ์

³⁶มาตรา 50 ให้มีคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

(1) ในเขตกรุงเทพมหานครหรือในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วยปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพวิศวกรรม และผู้แทนคณะกรรมการควบคุมการประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม เป็นกรรมการ และกรรมการอื่นอีกไม่เกินหกคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ในจำนวนนี้ให้มีผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสองคน และให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง (1) ต้องไม่เป็นผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการของกรุงเทพมหานครหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภากรุงเทพมหานครหรือสมาชิกสภาจังหวัด

³⁷(2) ในเขตเทศบาล เขตเมืองพัทยา หรือเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัด และบุคคลอื่นอีกไม่เกินหกคนซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้ง ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสองคนเป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการและเลขานุการตามวรรคหนึ่ง (2) ต้องไม่เป็นผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ราชการของราชการส่วนท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น

ให้นามมาตรา 15 มาตรา 16 และมาตรา 17 มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา 51 ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้
(2) มีหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือส่งให้บุคคลดังกล่าวส่งเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

(3) สอบถามข้อเท็จจริงหรือกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็นเพื่อประกอบการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (3) กรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมายจะเข้าไปในอาคาร หรือบริเวณที่ตั้งอาคารอันเป็นมูลกรณีแห่งการอุทธรณ์ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกก็ได้

³⁸มาตรา 51 ทวิ คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์จะแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติกรอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มอบหมายก็ได้

ให้นามมาตรา 15 มาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 51 มาใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

³⁹มาตรา 52 ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับใบอนุญาต ผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ และผู้ได้รับคำสั่งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่ง

³⁶ มาตรา 50 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

³⁷ มาตรา 50(2) ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

³⁸ มาตรา 51 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

³⁹ มาตรา 52 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้ทำเป็นหนังสือและยื่นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้ออกคำสั่งดังกล่าว และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจัดส่งอุทธรณ์และเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดไปยังคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ภายในสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ถ้าผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้เสนอคดีต่อศาลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ในกรณีที่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์หรือศาลได้มีคำวินิจฉัย หรือคำพิพากษาเป็นประการใด ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปฏิบัติตามนั้น

ในระหว่างอุทธรณ์ ห้ามมิให้ผู้อุทธรณ์หรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นกระทำการใดที่อาจการอันเป็นมูลกรณีแห่งการอุทธรณ์ เว้นแต่อาชญากรรมจะเป็นภัยอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินหรือมีลักษณะซึ่งไม่อาจรอได้

ให้นำมาตรา 47 มาใช้บังคับแก่การแจ้งคำวินิจฉัยอุทธรณ์โดยอนุโลม

หมวด 6

นายช่าง นายตรวจ และผู้ตรวจสอบ⁴⁰

มาตรา 53 ให้นายช่างหรือนายตรวจมีอำนาจเข้าไปในบริเวณที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร เพื่อตรวจสอบว่าได้มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

มาตรา 54 เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาคารใดซึ่งได้ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายเสร็จแล้วนั้น ได้กระทำเช่นโดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าอาคารใดมีการใช้หรือเปลี่ยนการใช้โดยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 32 มาตรา 33 หรือมาตรา 34 หรืออาคารใดมีลักษณะตามมาตรา 46 ให้นายช่างมีอำนาจเข้าไปตรวจอาคารและบริเวณที่ตั้งอาคารนั้นได้ และเพื่อการนี้ให้มีอำนาจสอบถามข้อเท็จจริงหรือสั่งให้แสดงเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องจากบุคคลที่อยู่หรือทำงานในสถานที่นั้น

มาตรา 55 ในการปฏิบัติการตามมาตรา 53 หรือมาตรา 54 นายช่างหรือนายตรวจต้องกระทำการในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น และในการนี้ให้นายช่างหรือนายตรวจแสดงบัตรประจำตัวเมื่อบุคคลที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

⁴¹**มาตรา 55 ทวิ** ห้ามมิให้ผู้ใดทำการตรวจสอบตามมาตรา 32 ทวิ เว้นแต่ผู้ใดเป็นผู้ตรวจสอบตามพระราชบัญญัตินี้

⁴¹**มาตรา 55 ตริ** ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบทำการตรวจสอบอาคารตามมาตรา 32 ทวิ โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำมาตรา 49 ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

⁴⁰ ชื่อของหมวด 6 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนครั้งที่สิบปี่ไว้แล้ว

⁴¹ มาตรา 55 ทวิ และมาตรา 55 ตริ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

หมวด 7 เขตเพลิงไหม้

มาตรา 56 เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในบริเวณใดอันเข้าลักษณะเป็นเขตเพลิงไหม้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศแสดงเขตเพลิงไหม้ไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น และบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ โดยมีแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ พร้อมทั้งระบุให้ทราบถึงการกระทำอันต้องห้ามตามพระราชบัญญัตินี้

⁴²**มาตรา 57** ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตเพลิงไหม้ และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ในเขตดังกล่าวอยู่แล้วก่อนวันที่เกิดเพลิงไหม้ ระงับการกระทำตามที่ได้รับอนุญาต หรือที่ได้นับตั้งแต่วันที่ตามระยะเวลาดังกล่าวด้วย

ให้นามมาตรา 40 มาตรา 42 และมาตรา 43 มาใช้บังคับแก่การฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งโดยอนุโลมบทบัญญัติในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่

- (1) การก่อสร้างอาคารชั่วคราวเพื่อประโยชน์ในการบรรเทาทุกข์ ซึ่งจัดทำหรือควบคุมโดยทางราชการ
- (2) การดัดแปลงหรือซ่อมแซมอาคารเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อยุติภัยหรือใช้สอยชั่วคราว

มาตรา 58 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาว่าสมควรจะมีการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้หรือไม่ โดยคำนึงถึงประโยชน์ในการป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอความเห็นพร้อมด้วยแผนที่สังเขปแสดงแนวเขตเพลิงไหม้ต่อคณะกรรมการควบคุมอาคาร ในกรณีที่เขตเพลิงไหม้อยู่ในเขตอำนาจของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมากกว่าหนึ่งท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องเป็นประธานพิจารณาและเสนอความเห็น ทั้งนี้ ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้

เมื่อคณะกรรมการควบคุมอาคารพิจารณาความเห็นของเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว ให้เสนอความเห็นพร้อมทั้งข้อสังเกตต่อรัฐมนตรีเพื่อสั่งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศให้ประชาชนในเขตเพลิงไหม้ทราบว่า จะมีการปรับปรุงหรือไม่ ประกาศดังกล่าวให้ประกาศไว้ ณ สำนักงานของราชการส่วนท้องถิ่นนั้นและบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้

มาตรา 59 ในกรณีที่มีการประกาศไม่ปรับปรุงเขตเพลิงไหม้แล้ว ให้การห้ามตามมาตรา 57 วรรคหนึ่ง เป็นอันยกเลิก

ในกรณีที่มีการประกาศปรับปรุงเขตเพลิงไหม้แล้ว ให้มีการห้ามตามมาตรา 57 วรรคหนึ่ง ยังคงมีผลใช้บังคับต่อไปอีกเป็นเวลาหกสิบวันนับแต่วันที่มีการประกาศปรับปรุงเขตเพลิงไหม้นั้น และให้สำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารจัดทำแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้เสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ในราชกิจจานุเบกษา ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

⁴³**มาตรา 60** เมื่อมีประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารในเขตตามแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ให้ผิดไปจากที่กำหนดในแผนผังนั้น และบรรดาใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารหรือใบรับแจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ที่ได้ออกไว้ก่อนวันประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ซึ่งขัดกับแผนผังดังกล่าว ให้เป็นอันยกเลิก

ให้นามมาตรา 40 มาตรา 42 และมาตรา 43 มาใช้บังคับแก่การฝ่าฝืนบทบัญญัติในวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

⁴⁴**มาตรา 60 ทวิ** ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเริ่มต้นดำเนินการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ ตามประกาศใช้บังคับแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ตามมาตรา 60 ภายในสองปี นับแต่วันใช้บังคับประกาศดังกล่าว

⁴² มาตรา 57 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 18 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁴³ มาตรา 60 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนดังที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁴⁴ มาตรา 60 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเวนคืนที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์ใด เพื่อใช้ประโยชน์ตามที่กำหนดในแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ ให้จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนก่อนเริ่มต้นดำเนินการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ โดยกำหนดตามราคาประเมินทุนทรัพย์ตามประมวลกฎหมายที่ดินที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่มีประกาศปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ แต่ถ้าไม่สามารถจ่ายเงินค่าทดแทนได้ภายในสองปีนับแต่วันใช้บังคับประกาศดังกล่าว ให้กำหนดตามราคาประเมินทุนทรัพย์ดังกล่าวที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่ 1 มกราคมของปีที่มีการจ่ายเงินค่าทดแทน

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นมิได้เริ่มต้นดำเนินการปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ประกาศดังกล่าวเป็นอันยกเลิก

มาตรา 61 ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดให้ได้มาซึ่งที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์ใด เพื่อใช้ประโยชน์ตามที่กำหนดในแผนผังปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ ให้ดำเนินการเวนคืนที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์นั้นโดยให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนสิ่งหาริมทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 62 เมื่อเกิดเพลิงไหม้ในท้องที่ใดอันเข้าลักษณะเป็นเขตเพลิงไหม้ ถ้าท้องที่นั้นยังไม่มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับ ให้ถือว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ในท้องที่นั้นตั้งแต่วันที่เกิดเพลิงไหม้ แต่ถ้าต่อมามีการประกาศไม่ปรับปรุงเขตเพลิงไหม้ตามมาตรา 58 ให้ถือว่าพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวเป็นอันยกเลิกตั้งแต่วันที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีประกาศนั้น

หมวด 8

บทเบ็ดเตล็ด

มาตรา 63 ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมายกรรมการเปรียบเทียบคดี เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง หรือนายตรวจตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้ขอรับใบอนุญาต ผู้ได้รับอนุญาตเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ ผู้ควบคุมงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องซึ่งอยู่ในสถานที่นั้นต้องให้ความสะดวกและช่วยเหลือตามสมควร

มาตรา 64 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมาย กรรมการเปรียบเทียบคดี เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง และนายตรวจ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

⁴⁵**มาตรา 64 ทวิ** ให้ราชการส่วนท้องถิ่นเมื่ออำนาจหักเงินค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคารที่ได้รับจากผู้ขอรับใบอนุญาตหรือผู้แจ้งตามมาตรา 39 ทวิ ไว้ได้ไม่เกินร้อยละสิบของเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวเพื่อนำมาจัดสรรเป็นเงินค่าตอบแทนให้แก่เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจแบบแปลนก่อสร้างหรือตัดแปลงอาคาร นายช่างและนายตรวจได้ตามหลักเกณฑ์ และอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่น

หมวด 9

บทกำหนดโทษ

⁴⁶**มาตรา 65** ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 33 มาตรา 34 มาตรา 52 วรรคหก มาตรา 57 หรือมาตรา 60 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 มาตรา 31 มาตรา 32 มาตรา 34 หรือมาตรา 57 ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลายังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามให้ถูกต้อง

⁴⁵ มาตรา 64 ทวิ บัญญัติขึ้นโดยมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

⁴⁶ มาตรา 65 ความผิดมูลฐานโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนสิ่งที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁴⁷มาตรา 65 ทวิ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 32 ทวิ หรือมาตรา 32 ตรี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา 32 ทวิ หรือมาตรา 32 ตรี ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

⁴⁸มาตรา 65 ตรี ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 39 เบญจ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนมาตรา 39 เบญจ วรรคหนึ่ง ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

⁴⁹มาตรา 65 จัตวา ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 46 ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 46 ทวิ ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

⁴⁹มาตรา 66 ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 38 มาตรา 39 หรือมาตรา 39 ตรี วรรคสาม (3) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

⁵⁰มาตรา 66 ทวิ ผู้ใดมิได้รื้อถอนอาคารตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 42 โดยมีได้อยู่ระหว่างการอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าว ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินสามหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

⁵¹มาตรา 67 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 30 วรรคสอง หรือฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา 40 มาตรา 44 หรือมาตรา 45 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินสามหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา 68 ผู้ใด

(1) ไม่มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารตามหนังสือเรียกของคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามมาตรา 51(2) โดยไม่มีเหตุอันสมควร หรือ

(2) ขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ ผู้ซึ่งคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์มอบหมาย เจ้าพนักงานท้องถิ่น นายช่าง หรือนายตรวจ ตามมาตรา 48 มาตรา 51 มาตรา 53 หรือมาตรา 54 หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 51 มาตรา 53 มาตรา 54 หรือมาตรา 63 แล้วแต่กรณี

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 69 ถ้าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้เป็นการกระทำของผู้ดำเนินการ ผู้กระทำต้องระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ

⁴⁷ มาตรา 65 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁴⁸ มาตรา 65 ตรี และมาตรา 65 จัตวา บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

⁴⁹ มาตรา 66 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และโดยมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁵⁰ มาตรา 66 ทวิ บัญญัติเพิ่มโดยมาตรา 23 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

⁵¹ มาตรา 67 ความเดิมถูกยกเลิกโดยมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนตั้งที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁵²**มาตรา 70** ถ้าการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาคารเพื่อพาณิชย์กรรม อุตสาหกรรม การศึกษา หรือการสาธารณสุข หรือเป็นการกระทำในทางการค้าเพื่อให้เช่า ให้เช่าซื้อ ขาย หรือจำหน่ายโดยมี ค่าตอบแทน ซึ่งอาคารใด ผู้กระทำความผิดระวางโทษเป็นสองเท่าของโทษที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ

⁵³**มาตรา 71** ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา 21 มาตรา 22 มาตรา 34 มาตรา 42 มาตรา 52 วรรค หก มาตรา 57 หรือมาตรา 60 ให้ถือว่า เป็นการกระทำของเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ผู้ดำเนินการ ผู้ควบคุมงาน หรือ ผู้อุทธรณ์ ตามมาตรา 52 แล้วแต่กรณี หรือเป็นการกระทำตามคำสั่งของบุคคลดังกล่าว เว้นแต่บุคคลนั้นจะพิสูจน์ได้ว่าเป็นการ กระทำของผู้อื่น

มาตรา 72 ในกรณีที่นิติบุคคลกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของ นิติบุคคลนั้นเป็นผู้ร่วมกระทำความผิดกับนิติบุคคลนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำของนิติบุคคลนั้นได้กระทำโดยคนมิได้รู้เห็น หรือยินยอมด้วย

มาตรา 73 ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ให้ถือว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออาคารที่ อยู่ใกล้ชิดหรือติดต่อกับอาคารที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นหรือบุคคลซึ่งความเป็นอยู่หรือการใช้สอยที่ดินหรืออาคารถูก กระทบกระเทือนเนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าว เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

⁵⁴**มาตรา 74** ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(1) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(2) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการ จังหวัด และหัวหน้าตำรวจจังหวัด

ความผิดตามมาตรา 65 วรรคหนึ่ง มาตรา 65 ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา 65 ตริ วรรคหนึ่ง มาตรา 65 จัตวา วรรคหนึ่ง มาตรา 66 มาตรา 66 ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา 67 วรรคหนึ่ง มาตรา 68 มาตรา 69 หรือมาตรา 70 ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบ คดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าผู้กระทำความผิดดังกล่าวและผู้เสียหาย ถ้ามี ยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้ นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ

ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้องร้องหรือได้รับโทษถึงจำคุก ให้กำหนดค่าปรับซึ่ง ผู้ต้องหาจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหาย ถ้ามี ยินยอมตามนั้น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาตามวรรคสี่ ให้ดำเนินคดี ต่อไป

ค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

บทเฉพาะกาล

มาตรา 75 บรรดาคำขออนุญาตใดๆ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับและยังอยู่ในระหว่างการ พิจารณาของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรืออธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง และการอนุญาตใด ๆ ที่ได้ให้ไว้ตามกฎหมายว่าด้วย การควบคุมการก่อสร้างอาคาร หรือกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ หรือการปฏิบัติของผู้ขอรับ ใบอนุญาตตามที่ได้รับใบอนุญาต แล้วแต่กรณี ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม

⁵² มาตรา 70 และมาตรา 71 ความผิดถูกยกเลิกโดยมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535 และให้ใช้ความใหม่แทนที่ที่พิมพ์ไว้แล้ว

⁵³ มาตรา 74 ความผิดถูกยกเลิกโดยมาตรา 27 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนที่ที่พิมพ์ไว้แล้ว

ในการนี้ การขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตดังกล่าวมีข้อแตกต่างไปจากการขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้การขออนุญาตหรือการพิจารณาอนุญาตนั้นเป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งตามมาตรา 27 เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติตามให้ถูกต้องภายในเวลาสามสิบวัน ถ้าผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้คำขอรับใบอนุญาตนั้นเป็นอันตกไป

มาตรา 76 อาคารซึ่งได้รับใบอนุญาตให้ทำการก่อสร้างหรือดัดแปลง และได้กระทำการเสร็จแล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แม้จะเข้าลักษณะเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามพระราชบัญญัตินี้ ก็ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา 32 วรรคสอง

มาตรา 77 ห้องที่ได้มีอาคารก่อสร้างขึ้นเป็นจำนวนมากในที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีสภาพหรืออาจทำให้เกิดสภาพที่ไม่เหมาะสม หรือไม่ปลอดภัยในการอยู่อาศัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร เมื่อมีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารในท้องที่นั้นแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้

(1) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือตอม่ออาคารนั้นภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง แต่การสั่งรื้อถอนอาคารจะต้องกระทำเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง การพัฒนาท้องถิ่นหรือประโยชน์ในการใช้สาธารณะของประชาชน

(2) มีคำสั่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปรับปรุงอาคารมีผลใช้บังคับ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารแก้ไขเปลี่ยนแปลงอาคารให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้ ภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่รับคำสั่ง

(3) มีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารดำเนินการเพื่อขจัดหรือระงับเหตุที่ก่อให้เกิดหรืออาจก่อให้เกิดสภาพที่ไม่เหมาะสมหรือไม่ปลอดภัยในการอยู่อาศัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ภายในกำหนดเวลาไม่เกินหกเดือนนับแต่วันที่รับคำสั่ง

(4) มีคำสั่งให้เจ้าของอาคารทำสัญญาเช่าที่ดินกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และอัตราค่าเช่าที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้นั้นได้รับยกเว้นโทษ แต่ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งให้ผู้นั้นรื้อถอนอาคารนั้นเสียภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่รื้อถอนอาคารให้แล้วเสร็จภายในกำหนดดังกล่าว ผู้นั้นต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่ หรือจนกว่าผู้นั้นยินยอมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นเอง ในกรณีหลังนี้ให้นับมาตรา 42 วรรคสี่และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงแนวเขตบริเวณที่กำหนดนั้นแนบท้ายพระราชกฤษฎีกาด้วย และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการให้เช่าที่ดินในบริเวณนั้น เพื่อเป็นรายได้สำหรับบำรุงท้องถิ่นได้ แต่ที่ดินนั้นยังคงเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

สัญญาเช่าที่ดินที่ทำขึ้นตามวรรคหนึ่ง (4) ให้มีระยะเวลาเช่าตามที่ตกลงกัน แต่ต้องไม่เกินสิบปี การต่อระยะเวลาเช่าจะกระทำมิได้ เมื่อสิ้นกำหนดเวลาเช่าที่ดินแล้ว เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดไม่รื้อถอน ขนย้ายอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างของตนออกจากบริเวณที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และต้องระวางโทษปรับเป็นรายวันอีกวันละหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืน หรือจนกว่าผู้นั้นยินยอมให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการรื้อถอนอาคารนั้นเอง ในกรณีหลังนี้ให้นับมาตรา 42 วรรคสี่ และวรรคห้า มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 78 ให้ถือว่าอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคารที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่ได้ยื่นต่อคณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 79 บรรดากฎกระทรวง เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติจังหวัด กฎ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่งซึ่งได้ออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคารพุทธศักราช 2479 หรือพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช 2476 ให้คงใช้บังคับได้ต่อไป ทั้งนี้ เพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 80 ห้องที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479 หรือพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช 2476 อยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราชบัญญัติในท้องที่นั้นแล้ว

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โทตระกิตย

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479 และพระราชบัญญัติควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้ พุทธศักราช 2476 ได้ประกาศใช้มานานแล้ว แม้ว่าจะได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกันอยู่ตลอดมา แต่ปัจจุบันบ้านเมืองได้เจริญก้าวหน้าและขยายตัวมากขึ้น ฉะนั้น เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในด้านการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างอาคาร และกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการก่อสร้างในเขตเพลิงไหม้เสียใหม่ และสมควรรวมกฎหมายทั้งสองฉบับดังกล่าวเข้าเป็นฉบับเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 96 ฉบับพิเศษ ตอนที่ 80 วันที่ 14 พฤษภาคม 2522

อัตราค่าธรรมเนียม

(1) ใบอนุญาตก่อสร้าง	ฉบับละ	200	บาท
(2) ใบอนุญาตดัดแปลง	ฉบับละ	100	บาท
(3) ใบอนุญาตรื้อถอน	ฉบับละ	50	บาท
(4) ใบอนุญาตเคลื่อนย้าย	ฉบับละ	50	บาท
(5) ใบอนุญาตเปลี่ยนการใช้	ฉบับละ	200	บาท
⁵⁴ (6) ใบรับรอง	ฉบับละ	100	บาท
⁵⁵ (6 ทวิ) ใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงแรมหรสห	ฉบับละ	500	บาท
⁵⁶ (6 ตร) ใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคาร	ฉบับละ	100	บาท
(7) ใบแทนใบอนุญาตหรือใบแทนใบรับรอง	ฉบับละ	10	บาท
(8) การต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามอัตราใน (1) ถึง (4)			
⁵⁶ (8 ทวิ) การต่ออายุใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงแรมหรสหให้เป็นไปตามอัตราใน (6 ทวิ)			
(9) การตรวจแบบแปลนก่อสร้าง หรือดัดแปลงอาคาร ให้คิดค่าธรรมเนียมสำหรับการก่อสร้าง หรือสำหรับส่วนที่มี การดัดแปลง ดังนี้			
(ก) อาคารซึ่งสูงไม่เกินสามชั้นหรือไม่เกินสิบห้าเมตร คิดตามพื้นที่ของพื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกัน	ตารางเมตรละ	2	บาท
(ข) อาคารซึ่งสูงเกินสามชั้นหรือเกินสิบห้าเมตร คิดตามพื้นที่ของพื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกัน	ตารางเมตรละ	4	บาท
(ค) อาคารประเภทซึ่งจะต้องมีพื้นรับน้ำหนักบรรทุกชั้น ใดชั้นหนึ่งเกินห้าร้อยกิโลกรัมต่อหนึ่งตารางเมตร คิดตามพื้นที่ของพื้นอาคารแต่ละชั้นรวมกัน	ตารางเมตรละ	4	บาท
(ง) บ้าย คิดตามพื้นที่ของบ้ายโดยเอาส่วนกว้างที่สุด คูณด้วยส่วนยาวที่สุด	ตารางเมตรละ	4	บาท
(จ) อาคารประเภทซึ่งต้องวัดความยาว เช่น เชื้อน ทางหรือท่อ ระบายน้ำ รั้วหรือกำแพง รวมทั้งประตูรั้วหรือกำแพง คิดตามความยาว	เมตรละ	1	บาท

ในการคิดค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลน เศษของตารางเมตรหรือเมตรตั้งแต่กึ่งหนึ่งขึ้นไปให้ถือเป็นหน่วยเต็ม
ถ้าต่ำกว่ากึ่งหนึ่งให้ปัดทิ้ง

⁵⁴ อัตราค่าธรรมเนียม (๖) ความเพิ่มถูกยกเลิกโดยมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543 และให้ใช้ความใหม่แทนที่เดิมที่ไว้แล้ว

⁵⁵ อัตราค่าธรรมเนียม (๖ ทวิ) และ (๖ ตร) บัญญัติเพิ่มเติมโดยมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

⁵⁶ อัตราค่าธรรมเนียม (๖ ทวิ) บัญญัติเพิ่มเติมโดยมาตรา 30 แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบทบัญญัติในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 ว่าด้วยการออกอนุบัญญัติตามพระราชบัญญัตินี้ให้เหมาะสมและคล่องตัวมากยิ่งขึ้น เพิ่มเติมบทบัญญัติว่าด้วยการแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบก่อนการดำเนินการก่อสร้าง จัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร แทนการขออนุญาต เพื่อให้เกิดความสะดวกและรวดเร็วแก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานท้องถิ่นในการบังคับการตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ปรับปรุงบทกำหนดโทษ อัตราโทษ และอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีให้เหมาะสมกับสภาวะทางเศรษฐกิจและลักษณะของการกระทำความผิด และปรับปรุงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้นหรือให้เหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 109 ตอนที่ 39 วันที่ 6 เมษายน 2535

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2543

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากปัจจุบันการพัฒนาประเทศได้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะได้มีการขยายตัวของเมืองในด้านการก่อสร้างอาคารเพิ่มมากขึ้น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารที่ใช้บังคับอยู่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเสียใหม่ โดยกำหนดมาตรการในด้านการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแต่การเล่นหรรษาไฟใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับโรงมหรสพก็เป็นอาคารอย่างหนึ่ง สมควรที่จะนำหลักการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้โรงมหรสพมาบัญญัติรวมเป็นฉบับเดียวกันกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเพื่อสะดวกต่อการใช้กฎหมาย และสมควรกำหนดให้สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการขนส่งคนโดยสารในลักษณะกระเช้าไฟฟ้าหรือสิ่งที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องเล่นในสวนสนุก หรือสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ในลักษณะเดียวกันเป็นอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 117 ตอนที่ 42ก วันที่ 15 พฤษภาคม 2543

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2550

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่ปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายแก้ไขปัญหาคาใจความยากจนและขยายโอกาสให้คนยากจน และคนด้อยโอกาส ซึ่งนโยบายประการหนึ่งคือการส่งเสริมให้ผู้มีรายได้น้อยมีที่อยู่อาศัย รวมทั้งได้รับการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้น เพื่อให้กระทรวง ทบวง กรม ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐ ที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ สามารถดำเนินการจัดให้มีหรือพัฒนาที่อยู่อาศัยต้นทุนต่ำสำหรับประชาชนผู้มีรายได้น้อย โดยไม่มีปัญหาอุปสรรคในด้านการขออนุญาตก่อสร้าง หรือด้านข้อกำหนดมาตรฐานอาคารในบางเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความมั่นคงแข็งแรงหรือความปลอดภัยของอาคาร เช่น ระยะถอยร่น เนื้อที่ ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน เป็นต้น สมควรยกเว้น ผ่อนผัน หรือกำหนดเงื่อนไขในการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารบางประการ โดยออกเป็นกฎกระทรวง เพื่อให้อาคารที่หน่วยงานของรัฐดังกล่าวจัดให้มีหรือพัฒนานั้นสอดคล้องกับความต้องการและฐานทางเศรษฐกิจของผู้มีรายได้น้อยอย่างแท้จริง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอนที่ 68ก วันที่ 16 ตุลาคม 2550

พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2558

หมายเหตุ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารสามารถออกกฎกระทรวงกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารประกาศกำหนดได้ เพื่อใช้เป็นข้อปฏิบัติในการก่อสร้าง ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามมาตรฐานสากลซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามพัฒนาการของเทคโนโลยีเกี่ยวกับการก่อสร้าง เพิ่มเติมบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าของอาคาร ผู้ครอบครองอาคาร หรือผู้ดำเนินการ สำหรับอาคารบางชนิดหรือประเภทต้องจัดให้มีการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกายและทรัพย์สินของบุคคลภายนอก เพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้รับการชดเชยค่าเสียหายในเบื้องต้นในกรณีที่บุคคลนั้นได้รับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินจากอาคารนั้น ปรับปรุงกระบวนการเกี่ยวกับการแจ้งการก่อสร้าง ตัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร โดยไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้มีความเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลากรและองค์วิชาชีพด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม อันเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น และปรับปรุงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการปรับปรุงบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 132 ตอนที่ 82ก วันที่ 27 สิงหาคม 2558

พระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓
เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้
ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๕
ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา
ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพ พระพุทธศักราช
๒๔๖๔

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองและวรรคสาม ของมาตรา ๒ แห่งพระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“สำหรับเขตท้องที่ได้มีการประกาศให้ใช้บังคับผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง หรือเขตท้องที่ได้เคยมีการประกาศดังกล่าว ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้บังคับตามเขตของผังเมืองรวมนั้น โดยไม่ต้องตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

สำหรับอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ อาคารชุมนุมคนและโรงแรมรสพ ให้ใช้บทบัญญัติ แห่งพระราชบัญญัตินี้บังคับไม่ว่าท้องที่ที่อาคารนั้นตั้งอยู่จะได้มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับพระราช บัญญัตินี้หรือไม่ก็ตาม”

มาตรา ๕ ให้เพิมบทนิยามคำว่า “อาคารสูง” คำว่า “อาคารขนาดใหญ่พิเศษ” คำว่า “อาคาร ชุมชนคน” และคำว่า “โรงแรมรสพ” ระหว่างบทนิยามคำว่า “อาคาร” กับบทนิยามคำว่า “ที่สาธารณะ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“อาคารสูง” หมายความว่า อาคารที่บุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ที่มีความสูงตั้งแต่ ยี่สิบสามเมตรขึ้นไป การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับ อาคารทรงจั่วหรือบันยหาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดคณังของชั้นสูงสุด

“อาคารขนาดใหญ่พิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้พื้นที่อาคารหรือส่วนใด ของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้น ในหลังเดียวกันตั้งแต่หนึ่งหมื่นตารางเมตรขึ้นไป

“อาคารชุมนุมคน” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่บุคคลอาจเข้าไปภายใน เพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนที่มีพื้นที่ตั้งแต่หนึ่งพันตารางเมตรขึ้นไป หรือชุมนุมคนได้ตั้งแต่ห้าร้อยคน ขึ้นไป

“โรงแรมรสพ” หมายความว่า อาคารหรือส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นสถานที่สำหรับฉายภาพยนตร์ แสดงละคร แสดงดนตรี หรือการแสดงรื่นเริงอื่นใด และมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดให้สาธารณชนเข้าชม การแสดงนั้นเป็นปกติธุระ โดยจะมีค่าตอบแทนหรือไม่ก็ตาม”

มาตรา ๖ ให้เพิมบทนิยามคำว่า “ผู้ครอบครองอาคาร” และคำว่า “ผู้ตรวจสอบ” ระหว่าง บทนิยามคำว่า “ผู้ดำเนินการ” กับบทนิยามคำว่า “นายตรวจ” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“ผู้ครอบครองอาคาร” หมายความว่า รวมถึง ผู้จัดการของนิติบุคคลอาคารชุดสำหรับทรัพย์ ส่วนกลางตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุดด้วย

“ผู้ตรวจสอบ” หมายความว่า ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม หรือ ผู้ซึ่งได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น แล้วแต่กรณี ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนไว้ตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในบทนิยามคำว่า “นายช่าง” และ “เจ้าพนักงานท้องถิ่น” ในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“นายช่าง” หมายความว่า ข้าราชการหรือพนักงานของราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง หรือวิศวกรหรือสถาปนิกซึ่งอธิบดีกรมโยธาธิการแต่งตั้งให้เป็นนายช่าง

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

- (๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล
- (๒) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- (๓) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล
- (๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร
- (๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา
- (๖) ผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น”

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ เพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

- (๑) ประเภท ลักษณะ แบบ รูปทรง สัดส่วน ขนาด เนื้อที่ และที่ตั้งของอาคาร
- (๒) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทน ตลอดจนลักษณะและคุณสมบัติของวัสดุที่ใช้
- (๓) การรับน้ำหนัก ความต้านทาน ความคงทนของอาคาร และพื้นดินที่รองรับอาคาร
- (๔) แบบและวิธีการเกี่ยวกับการติดตั้งระบบประปา ก๊าซ ไฟฟ้า เครื่องกล ความปลอดภัยเกี่ยวกับอัคคีภัยหรือภัยพิบัติอย่างอื่น และการป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉินวุ่นวาย
- (๕) แบบ และจำนวนของห้องน้ำและห้องส้วม
- (๖) ระบบการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของอาคาร เช่น ระบบการจัดแสงสว่าง การระบายอากาศ การปรับอากาศ การฟอกอากาศ การระบายน้ำ การบำบัดน้ำเสีย และการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- (๗) ลักษณะ ระดับ ความสูง เนื้อที่ของที่ว่างภายนอกอาคาร หรือแนวอาคาร

(๔) ระยะหรือระดับระหว่างอาคารกับอาคารหรือเขตที่ดินของผู้อื่น หรือระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า ทาง หรือที่สาธารณะ

(๕) พื้นที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่จอดรถ ที่กักเก็บรถ และทางเข้าออกของรถสำหรับ อาคารบางชนิดหรือบางประเภท ตลอดจนลักษณะและขนาดของพื้นที่หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นดังกล่าว

(๑๐) บริเวณห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย และใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคาร ชนิดใดหรือประเภทใด

(๑๑) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือ เปลี่ยนการใช้อาคาร

(๑๒) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต การออกใบรับรอง และการออกใบแทนตามพระราชบัญญัตินี้

(๑๓) หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ผู้ควบคุมงาน ผู้ดำเนินการผู้ครอบครองอาคาร และเจ้าของอาคาร

(๑๔) คุณสมบัติเฉพาะและลักษณะต้องห้ามของผู้ตรวจสอบ ตลอดจนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอขึ้นทะเบียนและการเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ

(๑๕) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการตรวจสอบอาคาร ดัดแปลงและตรวจสอบอุปกรณ์ ประกอบของอาคาร

(๑๖) ชนิดหรือประเภทของอาคารที่เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารหรือผู้ดำเนินการ ต้องทำการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก”

มาตรา ๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๘ ทวิ เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัยของประชาชน ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือลักษณะของสิ่งก่อสร้างขึ้น เพื่อใช้ในการขออนุญาตในบริเวณใดในลักษณะกระเช้าไฟฟ้าหรือสิ่งอื่นใดที่สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ อย่างเดียวกัน หรือออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทหรือลักษณะของสิ่งก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องเล่น ในสวนสนุกหรือในสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ในลักษณะเดียวกันเป็นอาคารตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งต้องกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการก่อสร้าง การอนุญาต ให้ใช้ การตรวจสอบ มาตรฐานการรับน้ำหนัก ความปลอดภัย และคุณสมบัติของวัสดุหรืออุปกรณ์ ที่จำเป็นเกี่ยวกับสิ่งนั้น ทั้งนี้ ตามความเหมาะสมของสิ่งก่อสร้างขึ้นแต่ละประเภทหรือแต่ละลักษณะ โดยอาจกำหนดให้แตกต่างจากบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้ได้”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกความใน (๓) และ (๔) ของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือส่วนราชการในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) กำกับดูแลและตรวจสอบการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๑๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) และ (๖) ของมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕

“(๕) รับขึ้นทะเบียนและเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ตรวจสอบ

(๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้”

มาตรา ๑๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๐ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคารขึ้นในกรมโยธาธิการ มีหน้าที่ดังนี้

(๑) ปฏิบัติงานธุรการและงานวิชาการให้แก่คณะกรรมการควบคุมอาคาร

(๒) ปฏิบัติงานธุรการ ตรวจสอบข้อเท็จจริง และเสนอความเห็นแก่คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์

(๓) ประสานงานและให้ความช่วยเหลือแก่ราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ตลอดจนให้คำแนะนำแก่ภาคเอกชน

(๔) ปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการควบคุมอาคารมอบหมาย”

มาตรา ๑๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๑ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๒๑ ทวิ การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเคลื่อนย้ายอาคารชนิดหรือประเภทที่กฎกระทรวงกำหนดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่างๆ ของโครงสร้างอาคาร ผู้ขอรับใบอนุญาต หรือผู้จ้างตามมาตรา ๓๕ ทวิ ต้องจัดให้มีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณดังกล่าวตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๒๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๒๘ ในกรณีที่เป็นแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณที่ได้ยื่นมา พร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตกระทำโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายการคำนวณ”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๒๘ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๒๘ ทวิ ในกรณีที่เป็นแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายละเอียดด้านสถาปัตยกรรมของอาคารซึ่งไม่เป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ที่ได้ยื่นมาพร้อมกับคำขอรับใบอนุญาตกระทำโดยผู้ที่ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพิจารณาเฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับรายละเอียดด้านสถาปัตยกรรมส่วนภายในอาคาร เว้นแต่ทางหนีไฟและบันไดหนีไฟ”

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) อาคารสำหรับใช้เป็นคลังสินค้า โรงแรม อาคารชุด หรือสถานพยาบาล”

มาตรา ๑๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๒ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๓๒ ทวิ เจ้าของอาคาร ดังต่อไปนี้

(๑) อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ

(๒) อาคารชุมนุมคน

(๓) อาคารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ต้องจัดให้มีผู้ตรวจสอบด้านวิศวกรรมหรือผู้ตรวจสอบด้านสถาปัตยกรรม แล้วแต่กรณี ทำการตรวจสอบสภาพอาคาร โครงสร้างของตัวอาคาร อุปกรณ์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า และการจัดแสงสว่าง ระบบการเตือน การป้องกันและการระงับอัคคีภัย การป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉิน รันเวย์ ระบบระบายอากาศ ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบเครื่องกล หรือระบบอื่นๆ ของอาคารที่จำเป็นต่อการป้องกันอันตรายต่างๆ ที่มีผลต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน แล้วรายงานผลการตรวจสอบต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นพิจารณาผลการตรวจสอบสภาพอาคารตามวรรคหนึ่งโดยมีชักช้า เพื่อพิจารณาออกใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคารหรือดำเนินการตามมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๔๖ ทวิ แล้วแต่กรณี ต่อไป”

มาตรา ๑๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๗ ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตามมาตรา ๒๑ มาตรา ๒๒ หรือมาตรา ๓๓ ตาย ทายาทหรือผู้จัดการมรดกของบุคคลดังกล่าวซึ่งประสงค์จะทำการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารนั้นต่อไป ต้องมีหนังสือแจ้งให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ผู้ได้รับใบอนุญาตตาย ในกรณีเช่นว่านี้ให้ถือว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดกดังกล่าวเป็นผู้ได้รับ ใบอนุญาตนั้นแทน”

มาตรา ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นหมวด ๓ ทวิ การอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการเกี่ยวกับโรงแรมสห มาตรา ๓๕ จัดว่า มาตรา ๓๕ เบญจ และมาตรา ๓๕ ฉ แห่งพระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“หมวด ๓ ทวิ

การอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการเกี่ยวกับโรงแรมสห

มาตรา ๓๕ จัดว่า การก่อสร้าง ดัดแปลง เคลื่อนย้าย รื้อถอน หรือตรวจสอบอาคารที่ใช้ เพื่อประกอบกิจการโรงแรมสห ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๓๕ เบญจ ห้ามมิให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารใช้หรือยินยอมให้ผู้ใด ใช้อาคารหรือส่วนใดของอาคารเป็นโรงแรมสห เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการ โรงแรมสหจากคณะกรรมการที่มีอำนาจพิจารณาตามวรรคสอง แล้วแต่กรณี

ให้มีคณะกรรมการพิจารณาการประกอบกิจการโรงแรมสหมีอำนาจพิจารณาออกใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต โอนใบอนุญาต และออกใบแทนใบอนุญาตเพื่อประกอบกิจการ โรงแรมสห ดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยอธิบดีกรมโยธาธิการเป็นประธานกรรมการ ผู้แทน กรุงเทพมหานคร ผู้แทนกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการกองควบคุมการก่อสร้าง กรมโยธาธิการเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง สาธารณสุขจังหวัด หัวหน้าตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และให้โยธาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

ในการวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก และให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาการประกอบกิจการโรงมหรสพตามวรรคสองแล้วแต่กรณีเป็นผู้มีอำนาจลงนามออกใบอนุญาต เพิกถอนใบอนุญาต ต่ออายุใบอนุญาต โอนใบอนุญาต และออกใบแทนใบอนุญาตตามวรรคสอง

ประเภทของโรงมหรสพ ระบบความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายอันอาจเกิดขึ้นกับคนดู และจำนวนและระยะห่างของสิ่งของหรือส่วนต่างๆ ภายในและภายนอกอาคารที่ใช้เป็นโรงมหรสพ เช่น ห้องฉาย ทางเข้าออก ประตู ที่นั่งคนดู ทางเดิน เป็นต้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๕ ฉ ใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงมหรสพให้มีอายุสองปี โดยให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่สองนับแต่ปีที่ออกใบอนุญาต

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาต การอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการออกใบแทนใบอนุญาตสำหรับโรงมหรสพ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคารผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงมหรสพ ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตก่อนใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าผู้มีอำนาจอนุญาตตามมาตรา ๓๕ เบญจ จะมีคำสั่งไม่อนุญาต”

มาตรา ๒๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๔๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๔๖ ทวิ ในกรณีที่อุปกรณ์ประกอบต่างๆ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้าและการจัดแสงสว่าง ระบบการเตือน การป้องกันและการระงับอัคคีภัย การป้องกันอันตรายเมื่อมีเหตุฉุกเฉินวุ่นวาย ระบบระบายอากาศ ระบบระบายน้ำ ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบเครื่องกล หรือระบบอื่นๆ ของอาคารตามมาตรา ๓๒ ทวิ มีสภาพหรือมีการใช้ที่อาจเป็นภัยอันตรายต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หรืออาจไม่ปลอดภัยจากอัคคีภัย หรือก่อให้เกิดเหตุรำคาญหรือกระทบกระเทือนต่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจดังนี้

(๑) มีคำสั่งห้ามมิให้เจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครองอาคาร ใช้หรือยินยอมให้บุคคลใดใช้อุปกรณ์ประกอบต่างๆ และจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ที่อุปกรณ์ หรือบริเวณที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายที่อยู่ใกล้กับอุปกรณ์นั้น

(๒) มีคำสั่งให้เจ้าของอาคารดำเนินการแก้ไขอุปกรณ์ประกอบต่าง ๆ นั้น ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย หรือสามารถใช้งานได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีมีเหตุอันสมควร เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปอีกก็ได้

ในกรณีที่ไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง และหากอุปกรณ์ดังกล่าว มีผลทำให้อาคารนั้นมีสภาพหรือการใช้ที่อาจเป็นอันตรายอย่างร้ายแรงต่อสุขภาพ ชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งห้ามใช้อาคารนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไว้ก่อนก็ได้ และต้องจัดให้มีเครื่องหมายแสดงการห้ามนั้นไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ บริเวณอาคารหรือบริเวณดังกล่าว”

มาตรา ๒๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความรู้หรือคุณวุฒิตามที่กำหนดในกฎกระทรวงให้เป็นนายตรวจหรือนายช่างได้

ในกรณีที่มีความจำเป็นหรือได้รับการร้องขอจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น อธิบดีกรมโยธาธิการ มีอำนาจแต่งตั้งวิศวกรหรือสถาปนิกเป็นนายช่างได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๒๒ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๕ ทวิ ในกรณีที่มีการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยฝ่าฝืน บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และ เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้ดำเนินการตามมาตรา ๔๐ มาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๔๒ แล้วแต่กรณี แต่มิได้มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น และมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร หรือผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร หรือผู้ควบคุมงาน อาจเป็นผู้กระทำหรือมีส่วนร่วม ในการกระทำดังกล่าว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้บุคคลเช่นนั้นทราบ และให้มีหนังสือแสดงหลักฐาน ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง เพื่อพิสูจน์ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น หากไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นการกระทำของผู้อื่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแจ้งข้อหาและการกระทำของบุคคลเช่นนั้น ให้คณะกรรมการควบคุมอาคารทราบและให้แจ้งสภาวิศวกรและสภาสถาปนิกทราบเพื่อพิจารณาดำเนินการ ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกรและกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก”

มาตรา ๒๓ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ในเขตเทศบาล เขตเมืองพัทยา หรือเขตราชการส่วนท้องถิ่นอื่นประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นหัวหน้าที่ทำการอัยการจังหวัด และบุคคลอื่นอีกไม่เกิน หกคนซึ่งปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้แต่งตั้ง ในจำนวนนี้ให้แต่งตั้งจากภาคเอกชนไม่น้อยกว่าสองคน เป็นกรรมการ และให้โยธาธิการจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ”

มาตรา ๒๔ ให้ยกเลิกความซึ่งเป็นชื่อของหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“หมวด ๖

นายช่าง นายตรวจ และผู้ตรวจสอบ”

มาตรา ๒๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๕๕ ทวิ และมาตรา ๕๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๕๕ ทวิ ห้ามมิให้ผู้ใดทำการตรวจสอบตามมาตรา ๓๒ ทวิ เว้นแต่ผู้นั้นเป็นผู้ตรวจสอบตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๕ ตรี ในกรณีที่ผู้ตรวจสอบทำการตรวจสอบอาคารตามมาตรา ๓๒ ทวิ โดยฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ให้นำมาตรา ๔๘ ทวิ มาใช้บังคับโดยอนุโลม”

มาตรา ๒๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๖๕ ทวิ มาตรา ๖๕ ตรี และมาตรา ๖๕ จัตวา แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๖๕ ทวิ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ทวิ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ทวิ ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๕ ตรี ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ เบื้อง วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ เบื้อง วรรคหนึ่ง ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

มาตรา ๖๕ จัตวา ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๕๖ ทวิ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาท

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๖ ทวิ ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินห้าพันบาท ตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง”

มาตรา ๒๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการเปรียบเทียบคดี

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด อัยการจังหวัด ซึ่งเป็นหัวหน้าทำการอัยการจังหวัด และหัวหน้าตำรวจจังหวัด

ความผิดตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๕ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๕ ตรี วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๕ จัตวา วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๖ มาตรา ๖๖ ทวิ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๖๘ มาตรา ๖๘ หรือมาตรา ๗๐ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีมีอำนาจเปรียบเทียบได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคสอง ถ้าผู้กระทำความผิดดังกล่าวและผู้เสียหาย ถ้ามี ยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการเปรียบเทียบคดีตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ

ถ้าคณะกรรมการเปรียบเทียบคดีเห็นว่าผู้ต้องหาไม่ควรถูกฟ้องร้องหรือได้รับโทษถึงจำคุก ให้กำหนดค่าปรับซึ่งผู้ต้องหาจะพึงชำระ ถ้าผู้ต้องหาและผู้เสียหาย ถ้ามี ยินยอมตามนั้น เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบหรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในเวลาตามวรรคสี่ ให้ดำเนินคดีต่อไป

ค่าปรับที่เปรียบเทียบตามพระราชบัญญัตินี้ให้ตกเป็นของราชการส่วนท้องถิ่น โดยไม่ต้องนำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน”

มาตรา ๒๘ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของอัตราค่าธรรมเนียมท้ายพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) ใบรับรอง

ฉบับละ ๑๐๐ บาท”

“(๖ ทวิ) ใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบ

กิจการโรงพยาบาล ฉบับละ ๕๐๐ บาท

(๖ คีรี) ใบรับรองการตรวจสอบสภาพอาคาร   ฉบับละ   ๑๐๐ บาท”

“(๘ ทวิ) การต่ออายุใบอนุญาตให้ใช้อาคารเพื่อประกอบกิจการโรงมหรสพให้เป็นไปตามอัตรา (ทวิ)”

มาตรา ๓๑ กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งใดที่อ้างถึงในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติป้องกันภยันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพ พระพุทธศักราช ๒๕๖๔ ให้ถือว่ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือคำสั่งนั้นอ้างถึงในบทบัญญัติของพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

มาตรา ๓๒ บรรดาคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัติป้องกันอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพ พระพุทธรักษา ๒๔๖๔ ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของเจ้าพนักงานซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๓ ใบอนุญาตให้ก่อสร้างโรงมหรสพและใบอนุญาตให้เปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิ่มเติม
โรงมหรสพที่ออกให้ตามพระราชบัญญัติป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพ พระพุทธศักราช
๒๔๖๔ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ได้ต่อไปโดยให้ถือเป็นใบอนุญาตก่อสร้างโรงมหรสพ
หรือใบอนุญาตดัดแปลงโรงมหรสพตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม
โดยพระราชบัญญัตินี้ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๓๔ ใบอนุญาตให้ใช้เป็นสถานที่แสดงการมหรสพที่ออกให้ตามพระราชบัญญัติป้องกัน
ภยันตรายอันเกิดแก่การเล่นมหรสพ พระพุทธศักราช ๒๔๖๕ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุ ถ้าผู้ขอรับใบอนุญาตดังกล่าวประสงค์จะใช้สถานที่นั้นเป็นโรงมหรสพ
ต่อไปหลังจากใบอนุญาตสิ้นอายุ และได้ยื่นคำขออนุญาตใช้สถานที่ดังกล่าวเพื่อประกอบกิจการโรงมหรสพ
ต่อไปก่อนวันที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นอายุ ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตใช้โรงมหรสพนั้นต่อไปได้ตามใบอนุญาตเดิม
เว้นแต่ผู้มีอำนาจอนุญาตตามมาตรา ๓๕ เบื้อง แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จะมีคำสั่งมิอนุญาตให้ใช้สถานที่นั้นเพื่อประกอบกิจการ
โรงมหรสพตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๕ บรรดาคำขออนุญาตที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่คำขออนุญาตดังกล่าวมีข้อความแตกต่างไปจากคำขออนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจสั่งให้แก้ไขเพิ่มเติมได้ตามความจำเป็นเพื่อให้การเป็นไปตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๖ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้แก่บุคคลใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตนั้น

มาตรา ๓๗ บรรดากฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งที่ได้ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติที่ได้รับการแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ในเรื่องนั้นๆ ใช้บังคับ

มาตรา ๓๘ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันการพัฒนาประเทศได้มีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะได้มีการขยายตัวของเมืองในด้านการก่อสร้างอาคารเพิ่มมากขึ้น กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารที่ใช้บังคับอยู่ไม่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเสียใหม่ โดยกำหนดมาตรการในด้านการควบคุมเกี่ยวกับความมั่นคงแข็งแรง ความปลอดภัย การป้องกันอัคคีภัย การสาธารณสุข การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การผังเมือง การสถาปัตยกรรม และการอำนวยความสะดวกแก่การจราจร นอกจากนี้ กฎหมายว่าด้วยการป้องกันอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน ประกอบกับโรงมหรสพก็เป็นอาคารอย่างหนึ่ง สมควรที่จะนำหลักการเกี่ยวกับการอนุญาตให้ใช้โรงมหรสพมาบัญญัติรวมเป็นฉบับเดียวกันกับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารเพื่อสะดวกต่อการใช้กฎหมาย และสมควรกำหนดให้สิ่งทีสร้างขึ้นเพื่อให้ในการขนส่งบุคคลในลักษณะกระเช้าไฟฟ้า หรือสิ่งทีสร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องเล่นในสวนสนุก หรือสถานที่อื่นใดเพื่อประโยชน์ในลักษณะเดียวกันเป็นอาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ
ควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๕)
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๙๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. ๒๕๒๒

“กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับการก่อสร้าง
ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร ที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรี
โดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาก็ได้”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๓๒ ตรี แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร
พ.ศ. ๒๕๒๒

“มาตรา ๓๒ ตรี เจ้าของอาคาร ผู้ครอบครองอาคาร หรือผู้ดำเนินการ สำหรับอาคารชนิด
หรือประเภทตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๘ (๑๖) ต้องจัดให้มีการประกันภัยความรับผิดชอบ

ตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอกตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และจำนวนเงินเอาประกันภัยที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคาร”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๙ ทวิ และมาตรา ๓๙ ตริ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๓๙ ทวิ ผู้ใดจะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร โดยไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นก็ได้ โดยการแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว โดยอย่างน้อยต้องแจ้งข้อมูลและยื่นเอกสาร และหลักฐาน ดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคาร ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา ๔๙ ทวิ

(๒) ชื่อของผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร ซึ่งเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา ๔๙ ทวิ

(๓) ชื่อของผู้ควบคุมงาน ซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และต้องไม่เป็นผู้ได้รับการแจ้งชื่อตามมาตรา ๔๙ ทวิ

(๔) สำเนาใบอนุญาตของบุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง และหนังสือรับรองการได้รับอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมหรือผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมที่ออกโดยสภาสถาปนิกหรือสภาวิศวกร แล้วแต่กรณี

(๕) แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณของอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอน ซึ่งลงลายมือชื่อพร้อมกับระบุชื่อของบุคคลตาม (๑) และ (๒) ให้ชัดเจนว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารและเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารนั้น

(๖) หนังสือรับรองของบุคคลตาม (๑) และ (๒) ซึ่งรับรองว่าตนเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารหรือเป็นผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคาร แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งรับรองว่าการออกแบบอาคารและการออกแบบและคำนวณอาคารดังกล่าว ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวง และข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สำหรับอาคารที่ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ ผู้ทุพพลภาพ คนชรา หรือผู้สูงอายุ ตามที่กฎหมายกำหนด ให้รับรองการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกนั้นด้วย

(๗) หนังสือรับรองของผู้ควบคุมงานตาม (๓) ซึ่งรับรองว่าจะควบคุมการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารนั้น ให้ถูกต้องตามแบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน และรายการคำนวณตามที่

ได้แจ้งไว้และได้มีการแก้ไขตามข้อทักท้วง หรือดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงและข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

(๘) หนังสือรับรองการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างอาคาร ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้างหรือดัดแปลงนั้น เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่กำหนดให้ต้องมีการตรวจสอบงานออกแบบและคำนวณส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างอาคารตามมาตรา ๒๑ ทวิ

(๙) หนังสือแสดงการให้ความเห็นชอบรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น ในกรณีที่อาคารในโครงการหรือกิจการซึ่งต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แล้วแต่กรณี

(๑๐) หนังสือรับรองจากผู้แจ้ง พร้อมเอกสารและหลักฐานแสดงการให้ข้อมูลและการแจ้งสิทธิในการแสดงความคิดเห็นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นแก่บุคคลที่อยู่บริเวณข้างเคียง เกี่ยวกับการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือการดำเนินโครงการหรือกิจการ ในกรณีที่อาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือดำเนินโครงการหรือกิจการ เป็นอาคารที่ไม่ต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้นตาม (๘) แต่อาคารดังกล่าวเป็นอาคารประเภทควบคุมการใช้ตามมาตรา ๓๒ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด

ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนตามวรรคหนึ่ง เป็นอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ หรืออาคารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารตาม (๑) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ระดับวุฒิสถาปนิก ตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารตาม (๒) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ระดับวุฒิวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนตามวรรคหนึ่ง เป็นอาคารที่มีลักษณะ ขนาด หรืออยู่ในประเภทที่ได้กำหนดให้เป็นการวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม ตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก หรือเป็นการวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ในสาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และมีได้เป็นอาคารสูง อาคารขนาดใหญ่พิเศษ หรืออาคารตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารตาม (๑) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมไม่ต่ำกว่าระดับสามัญสถาปนิก ตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้รับผิดชอบงานออกแบบและคำนวณอาคารตาม (๒) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมไม่ต่ำกว่าระดับสามัญวิศวกร ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

ในกรณีอาคารที่จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนตามวรรคหนึ่ง มิได้เป็นอาคารตามวรรคสอง และวรรคสาม ผู้รับผิดชอบงานออกแบบอาคารตาม (๑) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุม สาขาสถาปัตยกรรมหลัก ตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก และผู้รับผิดชอบงานออกแบบ

และคำนวณอาคารตาม (๒) ต้องเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม สาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร

มาตรา ๓๙ ตี เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้รับข้อมูล และเอกสารและหลักฐานจากผู้แจ้ง ตามมาตรา ๓๙ ทวิ และผู้แจ้งได้ชำระค่าธรรมเนียมการตรวจแบบแปลนการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอน อาคารครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งภายในสามวันทำการนับแต่วันที่ได้รับชำระค่าธรรมเนียม และให้ผู้แจ้งก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ผู้แจ้งได้รับใบรับแจ้ง

ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่ก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามที่ได้แจ้งไว้ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันที่ได้ออกใบรับแจ้ง ให้ถือว่าผู้แจ้งไม่ประสงค์จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามใบรับแจ้ง อีกต่อไป และให้ใบรับแจ้งเป็นอันยกเลิก

ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้ออกใบรับแจ้งตามวรรคสอง หรือนับแต่วันที่เริ่มการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร แล้วแต่กรณี หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตรวจพบเหตุไม่ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้แจ้งได้แจ้งข้อมูลหรือยื่นเอกสารและหลักฐานตามมาตรา ๓๙ ทวิ ไว้ไม่ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้ง ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการตามมาตรา ๔๐ (๑) และหากอาคาร ได้ก่อสร้าง หรือดัดแปลง จนแล้วเสร็จตามที่ได้แจ้งไว้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะดำเนินการตามมาตรา ๔๐ (๒) จนกว่าจะดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องด้วยก็ได้

(๒) แผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณของอาคารที่ ผู้แจ้งได้ยื่นไว้ตามมาตรา ๓๙ ทวิ ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือ ข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือ แจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งแก้ไขแผนผังบริเวณ แบบแปลน รายการประกอบแบบแปลน หรือรายการคำนวณ ดังกล่าว ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดแต่ต้อง ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

(๓) การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารที่ได้แจ้งไว้ไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่น ที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอน อาคารดังกล่าว ให้ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออก ตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดแต่ต้อง ไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และในระหว่างระยะเวลาที่ผู้แจ้งดำเนินการแก้ไขตามหนังสือแจ้งข้อบกพร่อง ให้ผู้แจ้ง ระงับการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารในส่วนที่ไม่ถูกต้องนั้นจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง เว้นแต่ เป็นการกระทำเพื่อแก้ไขให้เป็นไปตามข้อบกพร่องของเจ้าพนักงานท้องถิ่น

ในกรณีที่ผู้แจ้งไม่ดำเนินการแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้กำหนดไว้ในหนังสือแจ้งข้อบกพร่องตามวรรคสาม (๒) หรือ (๓) ให้ถือว่าผู้แจ้งไม่ประสงค์จะก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารตามที่ได้แจ้งไว้ในวันอีกต่อไป และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีคำสั่งยกเลิกใบรับแจ้งที่ได้ออกไว้ และมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๔๐ (๑) และ (๒) และมาตรา ๔๒ แล้วแต่กรณี

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นได้มีหนังสือแจ้งข้อบกพร่องให้ผู้แจ้งตามมาตรา ๓๙ ทวิ ปรากฏภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ถือว่า การก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคารดังกล่าวได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว เว้นแต่กรณีดังต่อไปนี้ เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจแจ้งข้อบกพร่องได้ตลอดเวลา

(๑) กรณีเกี่ยวกับการรुकุลาที่สาธารณะ

(๒) กรณีเกี่ยวกับระยะ หรือระดับระหว่างอาคารกับถนน ตรอก ซอย ทางเท้า หรือที่สาธารณะ ที่เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่ผู้แจ้งได้ยื่นแจ้ง หรือ

(๓) กรณีเกี่ยวกับข้อกำหนดในการห้ามก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน ใช้ หรือเปลี่ยนการใช้ อาคารชนิดใดหรือประเภทใดที่เป็นการฝ่าฝืนกฎกระทรวง ประกาศ หรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่ผู้แจ้งได้ยื่นแจ้ง

ใบรับแจ้งและหนังสือแจ้งข้อบกพร่อง ให้เป็นไปตามแบบที่คณะกรรมการควบคุมอาคารกำหนด

ให้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตาม มาตรา ๘ (๑๒) และให้นำมาตรา ๓๕ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับแก่ใบรับแจ้งโดยอนุโลม”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๕ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๕ ทวิ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ทวิ หรือมาตรา ๓๒ ตรี ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากต้องระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ ทวิ หรือมาตรา ๓๒ ตรี ยังต้องระวางโทษปรับอีกวันละไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๖๖ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๖๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๘ มาตรา ๓๙ หรือมาตรา ๓๙ ตรี วรรคสาม (๓) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท”

มาตรา ๘ แบบการแจ้งและใบรับแจ้งที่ใช้อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะได้มีการกำหนดขึ้นใหม่ตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดแบบหนังสือแจ้งข้อหักทวงเพื่อใช้ไปพลางก่อนจนกว่าจะได้มีการกำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ

มาตรา ๙ ผู้แจ้งซึ่งได้รับใบรับแจ้งตามมาตรา ๓๙ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ไว้แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามที่ได้มีการแจ้งไว้ต่อไปได้จนกว่าระยะเวลาตามที่ระบุไว้ในใบรับแจ้งจะสิ้นสุดลง และให้ถือว่าใบรับแจ้งดังกล่าวเป็นใบรับแจ้งตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

ในกรณีที่ผู้แจ้งตามวรรคหนึ่งได้ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามที่ได้แจ้งไว้แต่ยังไม่แล้วเสร็จ และระยะเวลาตามที่ระบุไว้ในใบรับแจ้งสิ้นสุดลง เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะขยายระยะเวลา ก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร โดยนำหลักเกณฑ์การต่ออายุใบอนุญาตตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๘ (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลมก็ได้

ในกรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นได้มีหนังสือแจ้งข้อหักทวงตามมาตรา ๓๙ ตริ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ ไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและผู้ได้รับการแจ้งข้อหักทวงปฏิบัติตามความในวรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า ของมาตรา ๓๙ ตริ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารสามารถออกกฎกระทรวงกำหนดให้เรื่องที่เป็นรายละเอียดทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมอาคารประกาศกำหนดได้ เพื่อใช้เป็นข้อปฏิบัติในการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามมาตรฐานสากลซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามพัฒนาการของเทคโนโลยีเกี่ยวกับการก่อสร้าง เพิ่มเติมบทบัญญัติที่กำหนดให้เจ้าของอาคาร ผู้ครอบครองอาคาร หรือผู้ดำเนินการสำหรับอาคารบางชนิดหรือประเภทต้องจัดให้มีการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลภายนอก เพื่อให้บุคคลดังกล่าวได้รับการชดเชยค่าเสียหายในเบื้องต้นในกรณีที่บุคคลนั้นได้รับความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สินจากอาคารนั้น ปรับปรุงกระบวนการเกี่ยวกับการแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร โดยไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ให้มีความเหมาะสมกับการพัฒนาบุคลากรและองค์ความรู้ทางด้านวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม อันเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนมากยิ่งขึ้น และปรับปรุงบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับการปรับปรุงบทบัญญัตินี้ดังกล่าวข้างต้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

การผังเมือง

พ.ศ. ๒๕๖๒

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ

พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว
มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อให้
การวางแผนและจัดทำผังเมืองและการใช้ประโยชน์พื้นที่และที่ดินในทุกระดับเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
อันจะเป็นประโยชน์แก่เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประโยชน์แก่
สาธารณะ ซึ่งการตราพระราชบัญญัตินี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘

(๒) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๒๕

(๓) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๕

(๔) พระราชบัญญัติการผังเมือง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“การผังเมือง” หมายความว่า การวาง จัดทำ และการดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองในระดับต่าง ๆ สำหรับเป็นกรอบชี้แนะการพัฒนาทางด้านกายภาพในระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง ระดับชนบท และพื้นที่เฉพาะควบคู่กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบทใหม่หรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสัญลักษณ์ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงาม การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม การป้องกันภัยพิบัติ และการป้องกันความขัดแย้งในการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภูมิประเทศที่ตั้งตามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ

“การพัฒนาเมือง” หมายความว่า การดำเนินการวางแผนนโยบาย รวมทั้งการสร้าง ปรับปรุงพื้นที่ฟู บูรณะ ดำรงรักษา หรือดำเนินการอื่นใดเพื่อพัฒนาที่ดินหรือสิ่งหาประโยชน์ ภายใต้กรอบของการผังเมือง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน และความเจริญก้าวหน้าของเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านต่าง ๆ

“ผังเมืองรวม” หมายความว่า แผนผัง นโยบาย และโครงการ รวมทั้งมาตรการควบคุมโดยทั่วไปในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท ในด้านการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข การสาธารณูปโภค สาธารณูปการ บริการสาธารณะ และสภาพแวดล้อม เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ผังเมืองเฉพาะ” หมายความว่า แผนผังและโครงการดำเนินการเพื่อพัฒนาหรือดำรงรักษา บริเวณเฉพาะแห่งหรือกิจการที่เกี่ยวข้องในเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง หรือชนบท เพื่อประโยชน์ในการสร้างเมืองใหม่ การพัฒนาเมือง การอนุรักษ์เมือง หรือการฟื้นฟูเมือง

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร รวมทั้งสิ่งก่อสร้างทุกชนิดหรือสิ่งอื่นใดที่วางบน ใต้ หรือผ่านเหนือพื้นดินหรือพื้นน้ำ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง

“ที่อุปถัมภ์” หมายความว่า ที่ดินของเอกชนซึ่งผังเมืองเฉพาะจัดให้เป็นที่ดินว่าง หรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างอื่นด้วย เช่น ทางเท้า ทางเดิน ตรอกหลังหรือข้างอาคาร ทางน้ำ ทางระบายน้ำหรือท่อระบายน้ำ

“ที่โล่ง” หมายความว่า บริเวณที่ดินอันได้ระบุไว้ในผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะให้เป็นที่ดินว่าง เป็นส่วนใหญ่ และเพื่อใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้

“ผิวน้ำ” หมายความว่า ผิวน้ำตามกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ หรือผังแสดงเขตการพัฒนา แหล่งน้ำและพื้นที่น้ำหลาก

“เจ้าพนักงานการผัง” หมายความว่า

(๑) เจ้าพนักงานการผังตามที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๒) อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังในกรณีที่มีการใช้บังคับผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(๒) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๓) นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๔) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๕) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๖) ผู้บริหารท้องถิ่นหรือหัวหน้าคณะผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

“เจ้าหน้าที่ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือองค์กรซึ่งมีหน้าที่และอำนาจ หรือซึ่งได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่และอำนาจกระทำการให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครในกรณีที่มีการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงและประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ บทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้มุ่งหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของพื้นที่ ทั้งนี้ ภายใต้วัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (๑) วางและจัดทำผังเมืองในแต่ละระดับให้สอดคล้องกัน
- (๒) วางกรอบและนโยบายการพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบทอย่างสมดุลและยั่งยืน
- (๓) วางกรอบและนโยบายด้านการพัฒนา และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (๔) วางกรอบในการอนุรักษ์และรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม
- (๕) วางแนวทางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและโครงการพัฒนา

ภายใต้หน้าที่และอำนาจของตนให้สอดคล้องกับผังเมืองแต่ละระดับ

(๖) แก้ไขปัญหาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ไม่สอดคล้องกันให้มีการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นการป้องกัน แก้ไข หรือบรรเทาภัยพิบัติที่อาจเกิดขึ้น

มาตรา ๗ ธรรมเนียมว่าด้วยการผังเมืองที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติจัดทำตามมาตรา ๗๕ (๘) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว มีผลผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะต้องดำเนินการต่อไปตามหน้าที่และอำนาจของตน

หมวด ๒

การวางและจัดทำผังเมือง

มาตรา ๘ ผังเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

(๑) ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ คือ การกำหนดกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ แบ่งเป็นสามประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ผังนโยบายระดับประเทศ

(ข) ผังนโยบายระดับภาค

(ค) ผังนโยบายระดับจังหวัด

(๒) ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน คือ การกำหนดกรอบแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท แบ่งเป็นสองประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ผังเมืองรวม

(ข) ผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๙ การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามมาตรา ๘ (๑) และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๘ (๒) ต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็น การปรึกษาหารือ และการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ โดยให้คำนึงถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบในผังแต่ละประเภท และต้องมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบด้วยวิธีการที่หลากหลายและทั่วถึง โดยมีข้อมูลเพียงพอต่อการที่ประชาชนจะเข้าใจถึงผลกระทบต่อประชาชน ชุมชน สิ่งแวดล้อม ความหลากหลายทางชีวภาพ และแนวทางการเยียวยาความเดือดร้อน หรือความเสียหายแก่ประชาชนหรือชุมชน

การวางและจัดทำผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตามมาตรา ๘ (๑) และผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๘ (๒) ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองประสานการดำเนินการกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดให้มีการทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ทุกห้าปี หรือในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ สภาพเศรษฐกิจและสังคม หรือทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจะจัดให้มีการทบทวนผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ก่อนระยะเวลาดังกล่าวก็ได้

ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ของปีงบประมาณที่ผ่านมาเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ เพื่อให้ความเห็นชอบภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ โดยอย่างน้อยต้องสรุปผลการดำเนินการวางและจัดทำผังเมืองตามมาตรา ๘ และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคด้วย

มาตรา ๑๑ การวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับภาค ส่วนการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคจะต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับผังนโยบายระดับประเทศ

มาตรา ๑๒ เมื่อได้มีการประกาศผังนโยบายระดับประเทศ ผังนโยบายระดับภาค หรือผังนโยบายระดับจังหวัด ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อให้เป็นไปตามผังนโยบายดังกล่าว ทั้งนี้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหน้าที่ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐด้วย

หมวด ๓

ผังนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่

ส่วนที่ ๑

ผังนโยบายระดับประเทศ

มาตรา ๑๓ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่ การพัฒนาเมือง บริเวณที่เกี่ยวข้อง และชนบท โครงสร้างพื้นฐานหลัก การพัฒนาพื้นที่พิเศษ การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการอื่น ๆ ที่จำเป็น เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๔ ผังนโยบายระดับประเทศตามมาตรา ๑๓ ประกอบด้วย

- (๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับประเทศ
- (๒) กรอบนโยบาย เป้าหมาย แผนและแผนผังทางด้านกายภาพ เพื่อการพัฒนาหรือการอนุรักษ์ของประเทศ ดังต่อไปนี้
  - (ก) การใช้ประโยชน์พื้นที่
  - (ข) การตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน
  - (ค) โครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย การจัดการน้ำ การสาธารณสุข การศึกษา การพลังงาน การท่องเที่ยว การคมนาคมและการขนส่ง รวมทั้งระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
  - (ง) พื้นที่พัฒนาพิเศษซึ่งเป็นพื้นที่เพื่อดำเนินการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลหรือกิจการเฉพาะที่ที่รัฐจัดให้ขึ้น
    - (จ) ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
    - (ฉ) ศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
    - (ช) การพัฒนาเมืองและชนบท
    - (ซ) การเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค
    - (ณ) การอื่น ๆ ที่จำเป็น
  - (๓) มาตรการและวิธีดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับประเทศ
  - (๔) การบริหารและการพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ส่วนที่ ๒

ผังนโยบายระดับภาค

มาตรา ๑๕ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาคเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ที่มีขอบเขตเกินหนึ่งจังหวัด ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม เสนอต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๖ ผังนโยบายระดับภาคตามมาตรา ๑๕ ประกอบด้วย

- (๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับภาค
- (๒) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับภาค
- (๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้
- (ก) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน
  - (ข) แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน
  - (ค) แผนผังแสดงระบบการคมนาคมและการขนส่ง
  - (ง) แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน
  - (จ) แผนผังแสดงเขตพัฒนาการท่องเที่ยว
  - (ฉ) แผนผังเพื่อการพัฒนาเมืองและชนบท
  - (ช) แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ
  - (ซ) แผนผังแสดงแหล่งศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ท้องถิ่น
  - (ฌ) แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
  - (ญ) แผนผังแสดงผังน้ำ
  - (ฎ) แผนผังแสดงการเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาค
  - (ฏ) แผนผังอื่น ๆ ตามความจำเป็น
- ในกรณีที่ผังนโยบายระดับภาคไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) (ซ) (ฌ) (ญ) หรือ (ฎ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังนโยบายระดับภาคนั้นด้วย
- (๔) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับภาค
- (๕) การบริหารและการพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

ส่วนที่ ๓

ผังนโยบายระดับจังหวัด

มาตรา ๑๗ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ให้กรมโยธาธิการและผังเมือง วางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัดเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการดำรงรักษาพื้นที่ระดับจังหวัด

ในด้านการใช้ประโยชน์ที่ดิน การพัฒนาเมืองและชนบท การคมนาคมและการขนส่ง การสาธารณสุข โภค
 สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ รวมทั้งการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 เสนอต่อกคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๘ ผังนโยบายระดับจังหวัดตามมาตรา ๑๗ ประกอบด้วย

- (๑) วัตถุประสงค์ในการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด
- (๒) แผนที่แสดงเขตผังนโยบายระดับจังหวัด
- (๓) แผนผังที่สร้างขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้
  - (ก) แผนผังแสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน
  - (ข) แผนผังแสดงการตั้งถิ่นฐานและระบบชุมชน
  - (ค) แผนผังแสดงเขตส่งเสริมการพัฒนาเมือง
  - (ง) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่าย

การคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย

- (จ) แผนผังแสดงระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้าง

พื้นฐาน

- (ฉ) แผนผังแสดงสภาพของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และระบบนิเวศ
- (ช) แผนผังแสดงผังน้ำ
- (ซ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- (ฌ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาอุตสาหกรรม
- (ญ) แผนผังแสดงเขตการพัฒนาเกษตรกรรม
- (ฎ) แผนผังพื้นที่พัฒนาพิเศษ
- (ฏ) แผนผังแสดงเขตการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ท้องถิ่น และสภาพแวดล้อม

ในพื้นที่ระดับจังหวัด

- (ฐ) แผนผังอื่น ๆ ตามความจำเป็น

ในกรณีที่ผังนโยบายระดับจังหวัดไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ)
 (ฉ) (ช) (ซ) (ฌ) (ญ) (ฎ) หรือ (ฏ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง
 โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังนโยบายระดับจังหวัดนั้นด้วย

- (๔) รายการประกอบแผนผังตามความจำเป็น

(๕) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ของผังนโยบายระดับ
 จังหวัด

(๖) การบริหารและพัฒนาการผังเมือง วิธีปฏิบัติ และความร่วมมือของหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ

หมวด ๔

ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่พื้นที่ใดสมควรวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะไว้ก็ได้

ในพระราชกฤษฎีกานั้นให้ระบุ

(๑) วัตถุประสงค์เพื่อการสำรวจในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๒) เจ้าพนักงานการผัง

(๓) เขตท้องที่ที่จะทำการสำรวจพร้อมด้วยแผนที่แสดงเขตสำรวจแนบท้ายพระราชกฤษฎีกา

(๔) กำหนดระยะเวลาการใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาซึ่งต้องไม่เกินห้าปี

พระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้สิ้นผลการใช้บังคับเมื่อผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะมีผลใช้บังคับ หรือเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตาม (๔) แล้วแต่เหตุใดจะเกิดขึ้นก่อน

มาตรา ๒๐ ในระหว่างที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจตามมาตรา ๑๙ ใช้บังคับ ให้เจ้าพนักงานการผังมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ใด ๆ เพื่อทำการสำรวจในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก

(๒) จัดทำข้อเสนอเบื้องต้นสำหรับบริเวณที่ประสงค์จะวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

(๓) ทำเครื่องหมายแสดงระดับ ขอบเขต และแนวเขตตามความจำเป็น

(๔) แจ้งให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ส่งแผนที่หรือแผนผังแสดงเขตที่ดินเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) และ (๓) หากจำเป็นต้องเข้าไปในอาคาร สถานที่พักอาศัย สถานที่ทำการ หรือสิ่งห้ามหรือห้ามอย่างอื่น เพื่อทำการสำรวจ ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานที่ดังกล่าวโดยชอบด้วยกฎหมายทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน และในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวต้องไม่กระทำการอันเป็นการรบกวนหรือก่อให้เกิดความรำคาญแก่ผู้พักหรือผู้ซึ่งอาศัยอยู่ในสถานที่นั้น และให้แสดงบัตรประจำตัวเจ้าพนักงานการผังหรือบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๒๑ ในระหว่างกำหนดระยะเวลาที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ ตามมาตรา ๑๙ ใช้บังคับ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน เพื่อประโยชน์ ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ทั้งนี้ โดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองหรือ คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี

ส่วนที่ ๑

ผังเมืองรวม

มาตรา ๒๒ ผังเมืองรวมประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวม

(๒) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมโดยแสดงข้อมูลภูมิประเทศ ระดับชั้นความสูง และ พิกัดภูมิศาสตร์

(๓) แผนผังที่สร้างขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยใช้มาตราส่วนตามความเหมาะสมที่มีความละเอียดเพียงพอให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถเชื่อมโยงกับ แผนที่ดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานสากลตามเทคโนโลยีที่ทันสมัย โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภท

(ข) แผนผังแสดงที่โล่ง

(ค) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่าย การคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย

(ง) แผนผังแสดงโครงการกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ

(จ) แผนผังแสดงแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(ฉ) แผนผังแสดงผังน้ำ

(ช) แผนผังอื่น ๆ ที่จำเป็น

ในกรณีที่ผังเมืองรวมไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองรมนั้นด้วย

(๔) รายการประกอบแผนผัง

(๕) ข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของผังเมืองรวมและแผนผังตาม (๓) ทุกประการ ดังต่อไปนี้

- (ก) ประเภทและขนาดกิจการ
- (ข) ประเภท ชนิด ขนาด ความสูง และลักษณะของอาคาร
- (ค) อัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นของอาคารทุกหลังต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร
- (ง) อัตราส่วนพื้นที่อาคารปกคลุมดินต่อพื้นที่แปลงที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งอาคาร หรืออัตราส่วนพื้นที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมดินของแปลงที่ดินที่อาคารตั้งอยู่ต่อพื้นที่ใช้สอยรวมของอาคาร
- (จ) ระยะถอยร่นจากแนวธรรมชาติ ถนน แนวเขตที่ดิน อาคาร แหล่งทรัพยากรน้ำ สาธารณะ และสถานที่อื่น ๆ ที่จำเป็น รวมทั้งพื้นที่แนวกันชนด้วย
- (ฉ) ขนาดของแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้ก่อสร้างอาคาร
- (ช) ข้อกำหนดอื่นที่จำเป็นโดยรัฐมนตรีประกาศกำหนดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

ในกรณีผังเมืองรวมไม่มีข้อกำหนดประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) หรือ (ช) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองรวมนั้นด้วย

(๖) นโยบาย มาตรการ และวิธีดำเนินการเพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองรวม ซึ่งอาจเป็นแนวทางในการปรับอัตราส่วนพื้นที่อาคารตาม (๕) (ค) แนวทางในการใช้มาตรการด้านการเงิน การคลัง หรือแนวทางที่เหมาะสมเพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนา หรือเพื่อเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ

มาตรา ๒๓ ในการวางและจัดทำผังเมืองรวม ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการ และผังเมือง หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันก็ได้

ในกรณีเป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ทั้งจังหวัด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองกับองค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมกันก็ได้

ในกรณีเป็นการวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัด โดยรวมเขตปกครองขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งในจังหวัดเดียวกันหรือหลายจังหวัด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของกรมโยธาธิการและผังเมือง หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมร่วมกัน หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งที่อยู่ในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองรวมร่วมกันได้ ทั้งนี้ วัตถุประสงค์และวิธีกำหนดค่าใช้จ่ายซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งจะต้องจ่ายตามสัดส่วนของตนให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะวางหรือจัดทำผังเมืองรวมให้แจ้งอีกฝ่ายทราบก่อนวางและจัดทำ ในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่เห็นด้วยกับการจะวางและจัดทำผังเมืองรวมและไม่อาจตกลงกันได้ ให้รัฐมนตรีเป็นผู้ชี้ขาดตามคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองเมื่อเป็นที่ยุติแล้ว ให้ผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมดำเนินการให้เป็นไปตามคำชี้ขาดนั้น และให้นำความคิดเห็นของอีกฝ่ายมาประกอบในการพิจารณาดำเนินการด้วย

มาตรา ๒๔ การวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองหรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตกรุงเทพมหานคร

การวางและจัดทำผังเมืองรวมในเขตจังหวัดอื่น หากมีแนวเขตตามผังเมืองรวมครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัด ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองหรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตจังหวัดนั้น

การวางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีพื้นที่ครอบคลุมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาผังเมืองรวมชั้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และบุคคลอื่นที่เห็นสมควรซึ่งมีความรู้ความสามารถด้านการผังเมืองหรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีจำนวนรวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่าสิบห้าคน แต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับผังเมืองรวมในเขตจังหวัดที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวนั้น

มาตรา ๒๕ การวางและจัดทำผังเมืองรวมจะต้องสอดคล้องกับผังนโยบายระดับภาคและผังนโยบายระดับจังหวัด ต้องสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ และเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และมาตรฐานที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด

มาตรา ๒๖ ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๒๗ ผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ก่อนเสนอไปยังคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำ ผังขอความเห็นไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง และเสนอความเห็นพร้อมเหตุผลของกรมโยธาธิการและผังเมืองไปยังคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเพื่อพิจารณา ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดไม่เห็นด้วยกับความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองและไม่สามารถหาข้อยุติได้ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเสนอประเด็นที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้นั้นให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเป็นประการใดแล้ว ให้ดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นว่าผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือมาตรฐานเกี่ยวกับการผังเมือง หรือไม่เหมาะสมด้วยเหตุอื่นใด อันอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นแก้ไขพร้อมกำหนดขั้นตอนและวิธีการในการแก้ไขในคราวเดียวกันด้วย หรือจะสั่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุติการวางและจัดทำผังเมืองรวมดังกล่าว และสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำแทนก็ได้

มาตรา ๒๘ ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือกรมโยธาธิการและผังเมืองและองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือกรมโยธาธิการและผังเมือง องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันวางและจัดทำ ให้ถือเป็นผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้วางและจัดทำ และให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบ

ในกรณีที่ผังเมืองรวมตามวรรคหนึ่งมีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้ถือเป็นผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ และให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบ

มาตรา ๒๙ ผังเมืองรวมที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และสื่ออื่น ๆ และปิดประกาศแผนที่แสดงเขตและรายละเอียดของผังเมืองรวมไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขต หรือที่ว่าการอำเภอ และที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตของผังเมืองรวมนั้น แล้วแต่กรณี เป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ โดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศไว้ในประกาศนั้นด้วย

ในการเผยแพร่หรือประกาศดังกล่าว ให้มีคำประกาศเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียไปตรวจดูแผนผังและข้อกำหนดของผังเมืองรวมได้ ณ กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดต้องการแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) ให้ยื่นคำร้องต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น

คำร้องขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือเป็นไปตามที่ผู้มีส่วนได้เสียที่ยื่นคำร้องแสดงความเห็นไว้เมื่อได้มีการรับฟังความคิดเห็นตามมาตรา ๙

ผู้มีส่วนได้เสียที่มีสิทธิยื่นคำร้อง การยื่นคำร้อง และวิธีพิจารณาคำร้องให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด

มาตรา ๓๑ หากภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๙ ผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องตามมาตรา ๓๐ ต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมนั้น ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอคำร้องนั้นพร้อมความเห็นต่อคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด แล้วแต่กรณี

ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ หากคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียแล้วไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้สั่งยกคำร้องนั้น และให้ชี้แจงเหตุผลให้ผู้มีส่วนได้เสียทราบ ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบด้วยกับคำร้อง ให้สั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองแก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดดังกล่าวในผังเมืองรวมนั้น

ผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำ เมื่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาคำร้องของผู้มีส่วนได้เสียแล้ว ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดส่งผลการพิจารณาคำร้องนั้นไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง ถ้ากรมโยธาธิการและผังเมืองไม่เห็นเป็นอย่างอื่น ให้แจ้งให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดทราบและให้ดำเนินการต่อไปตามนั้น แต่ถ้ากรมโยธาธิการและผังเมืองไม่เห็นพ้องกับความเห็นของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคำร้องนั้นพร้อมกับความเห็นของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดและความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมือง ให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณา เมื่อคณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเป็นเช่นใดแล้ว ให้ถือเป็นการยุติ และให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดแจ้งผู้ยื่นคำร้องต่อไป

มาตรา ๓๒ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๙ แล้วไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องตามมาตรา ๓๐ หรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองสั่งยกคำร้องดังกล่าว หรือเมื่อกรมโยธาธิการและผังเมืองไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ดำเนินการเพื่อออกประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น แล้วแต่กรณี โดยไม่ชักช้า ในการนี้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองนำประกาศกระทรวงมหาดไทยเสนอต่อคณะรัฐมนตรีโดยตรงเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน

ในกรณีที่สภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่วางและจัดทำผังเมืองรวมไม่ดำเนินการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่งภายในเวลาอันสมควร และคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาว่าสมควรที่จะมีการกำหนดผังเมืองรวมใช้บังคับในพื้นที่นั้น ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเสนอผังเมืองรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำให้คณะกรรมการผังเมืองภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีมติ

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบผังเมืองร่วนนั้น โดยไม่มีการแก้ไขข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้ถือว่าผังเมืองร่วนดังกล่าวเป็นผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำ และให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทย

ในกรณีที่คณะกรรมการผังเมืองไม่ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมหรือเห็นชอบ โดยมีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงผังเมืองรวมตามความเห็นของคณะกรรมการผังเมือง ในกรณีดังกล่าวให้ถือว่าผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ และให้กรมโยธาธิการและผังเมืองนำเสนอผังเมืองร่วนดังกล่าวให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้วนำผังเมืองรวมเฉพาะในส่วนที่มีการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงนั้นไปปิดประกาศเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวัน โดยให้นำความในมาตรา ๒๙ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับกับการดำเนินการตามมาตรา ๓๒ ด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่เป็นการดำเนินการตามวรรคสี่ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการปิดประกาศแล้ว และไม่มีผู้มีส่วนได้เสียผู้ใดยื่นคำร้องขอให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกข้อกำหนดตามมาตรา ๒๒ (๕) หรือมีแต่คณะกรรมการผังเมืองสั่งยกคำร้องดังกล่าว ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองดำเนินการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยต่อไป

มาตรา ๓๓ ผังเมืองรวมให้ออกเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น และต้องมีสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒

ข้อบัญญัติท้องถิ่น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ในกรณีที่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมหลายฉบับ ใช้บังคับในพื้นที่เดียวกัน ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ได้ประกาศใช้ในภายหลัง

มาตรา ๓๔ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี จัดทำรายงานการประเมินผลการเปลี่ยนแปลงสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมการใช้บังคับผังเมืองรวมตามระยะเวลาที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนด แล้วแต่กรณี แต่ไม่เกินห้าปีนับแต่วันที่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับ หรือนับแต่วันที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณารายงานการประเมินผลครั้งที่ผ่านมาเสร็จสิ้น แล้วเสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณา หากคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ ทำให้ผังเมืองร่วมนั้นไม่เหมาะสมที่จะรองรับการพัฒนาเมืองหรือการดำรงรักษาเมืองต่อไป หรือจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเมืองทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปรับปรุงโดยการวางแผนและจัดทำผังเมืองรวมขึ้นใหม่ให้เหมาะสมได้

การจัดทำรายงานการประเมินผลตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนด ซึ่งต้องมีการแสดงข้อเท็จจริงให้ปรากฏทั้งในเรื่องการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ความหนาแน่นของประชากร นโยบายหรือโครงการของรัฐบาล สภาพเศรษฐกิจและสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การคมนาคมและการขนส่ง การป้องกันการเกิดภัยพิบัติ และปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง โดยให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนประกอบด้วย

มาตรา ๓๕ การแก้ไขผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใดให้เหมาะสมกับสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น แล้วแต่กรณี เสนอคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณา กรณีที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นดำเนินการแก้ไข ให้นำความในมาตรา ๒๗ วรรคสองและวรรคสามมาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

เมื่อคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้มีการปิดประกาศแผนที่แสดงเขตของผังเมืองรวมที่แก้ไขและรายละเอียดของการแก้ไขไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ และที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตของผังเมืองร่วมนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ โดยให้ลงวันที่ที่ปิดประกาศไว้ในประกาศนั้นด้วย และในประกาศนั้นให้มีคำเชิญชวนให้ผู้มีส่วนได้เสียแสดงข้อคิดเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรภายในระยะเวลาที่ระบุในประกาศ

ให้นำความในมาตรา ๓๑ มาใช้บังคับกับการพิจารณาข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียตามวรรคสองด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๓๖ เพื่อให้การพัฒนาเมืองและการดำรงรักษาเมืองในพื้นที่ที่มีการวางและจัดทำผังเมืองบรรลุดตามวัตถุประสงค์และเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว การดำเนินโครงการพัฒนาภาครัฐทางด้านกายภาพจะต้องสอดคล้องกับนโยบายและการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวม

มาตรา ๓๗ ในเขตที่ใช้บังคับผังเมืองรวมแล้ว ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวม หรือปฏิบัติการใด ๆ ซึ่งขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรมนั้น

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินได้ใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่ผังเมืองรวมจะใช้บังคับในพื้นที่นั้น และจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป แต่ถ้าคณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเห็นว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปเป็นการขัดต่อนโยบายของผังเมืองรวมในสาระสำคัญเกี่ยวกับสัญลักษณ์ ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม หรือประโยชน์สาธารณะ คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีอำนาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือระงับการใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไป การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังกล่าวให้คำนึงถึงกิจการที่มีการใช้ประโยชน์ที่ดิน สภาพของที่ดินและทรัพย์สินอื่นเกี่ยวกับที่ดิน การลงทุนประโยชน์ หรือความเดือดร้อนรำคาญที่ประชาชนได้รับจากกิจการนั้น ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดเชิญเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินมาแสดงข้อเท็จจริงและความคิดเห็นประกอบด้วย

การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคสอง หากเกิดความเสียหายหรือเสื่อมสิทธิที่ได้รับอยู่เดิมของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดิน ให้กำหนดค่าทดแทนอันเกิดแต่การนั้น ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมือง

เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามวรรคสองและกำหนดค่าทดแทนตามวรรคสามแล้ว ให้คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๓๘ การใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง หมายถึง การใช้ที่ดินเพื่อดำเนินการหรือประกอบกิจการใด ๆ ในพื้นที่นั้น ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินอยู่ก่อนนั้น มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศกำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตหรือได้รับอนุมัติจากหน่วยงานหรือองค์กรที่กำหนด หรือกำหนดให้ต้องดำเนินการเพื่อการได้สิทธิการใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดิน จะต้องได้รับอนุญาต หรือได้รับอนุมัติ หรือได้ดำเนินการตามที่กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือ ประกาศกำหนดเพื่อการได้สิทธิการใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินนั้นก่อน ในกิจการอันเป็นสาระสำคัญของการใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการนั้นโดยตรง

(๒) ในกรณีที่ใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินอยู่ก่อนนั้น กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศที่เกี่ยวข้องไม่ได้กำหนดให้ต้องได้รับอนุญาตหรืออนุมัติจากหน่วยงานหรือองค์กรใด ให้พิจารณาการใช้ประโยชน์หรือประกอบกิจการในที่ดินเพื่อการนั้นตามความเป็นจริง

ส่วนที่ ๒

ผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๓๙ การวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะให้ตราเป็นพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาแล้วแต่กรณี

ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๔๐ ผังเมืองเฉพาะประกอบด้วย

(๑) วัตถุประสงค์ในการวางแผนและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

(๒) แผนที่แสดงเขตของผังเมืองเฉพาะ

(๓) แผนผังที่ทำขึ้นเป็นฉบับเดียวหรือหลายฉบับ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

(ก) แผนผังแสดงการกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินซึ่งจำแนกเป็นประเภทกิจการ พร้อมทั้งแนวเขตการแบ่งที่ดินออกเป็นประเภทและย่าน

(ข) แผนผังแสดงโครงการการคมนาคมและการขนส่ง โดยแสดงการเชื่อมต่อโครงข่ายการคมนาคมและการขนส่งไว้ด้วย พร้อมทั้งรายละเอียดแสดงแนวและขนาดทางสาธารณะ

(ค) แผนผังแสดงรายละเอียดของกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการ และบริการสาธารณะ ตามโครงสร้างพื้นฐาน

(ง) แผนผังแสดงที่โล่ง

(จ) แผนผังแสดงการกำหนดระดับพื้นดิน

(ฉ) แผนผังแสดงบริเวณที่ตั้งของสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม และประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี ที่จะพึงส่งเสริมดำรงรักษาหรือบูรณะ

(ช) แผนผังแสดงบริเวณที่มีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือภูมิประเทศที่งดงาม หรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ รวมทั้งต้นไม้เดี่ยวหรือต้นไม้หมู่ที่จะพึงส่งเสริมหรือบำรุงรักษา

(ซ) แผนผังแสดงพื้นที่สีเขียวและพื้นที่อนุรักษ์

ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีสาระสำคัญประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) หรือ (ซ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุ เหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองเฉพาะนั้นด้วย

(๔) รายการและคำอธิบายประกอบแผนผังตาม (๓) รวมทั้งประเภทและชนิดของอาคาร ที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ก่อสร้าง

(๕) ข้อกำหนดที่จะให้ปฏิบัติหรือไม่ให้ปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะ ดังต่อไปนี้

(ก) แนวเขตของทางและขนาดของที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อุปถัมภ์

(ข) ประเภท ชนิด ลักษณะ ขนาด ความสูง และจำนวนของอาคารที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ก่อสร้าง

(ค) ประเภทและขนาดของกิจการที่จะอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้ดำเนินการ

(ง) ประเภท ชนิด ขนาด จำนวนและลักษณะของอาคารที่ชำรุดทรุดโทรม หรืออยู่ในสภาพอันเป็นที่น่ารังเกียจหรือน่าจะเป็นอันตรายแก่ผู้อาศัยหรือสัญจรไปมาซึ่งจะถูกสั่งให้รื้อหรือเคลื่อนย้ายตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๕๗

(จ) การใช้ประโยชน์ของอาคารที่อนุญาตให้ก่อสร้างขึ้นใหม่ หรืออนุญาตให้เปลี่ยนแปลง อันผิดไปจากการใช้ประโยชน์ตามที่ได้ขอไว้เมื่อขออนุญาตก่อสร้าง ซึ่งจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(ฉ) ขนาดและแปลงที่ดินที่จะอนุญาตให้เป็นที่ยกสร้างอาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ ตามที่ได้ระบุไว้ในผังเมืองเฉพาะ รวมทั้งบริเวณของที่ดินที่กำหนดให้เป็นที่ยกเพื่อประโยชน์ตามที่ระบุไว้

(ช) การส่งเสริมดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่หรือวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าในทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี

(ซ) การดำรงรักษาที่โล่ง

(ฅ) การส่งเสริมหรือบำรุงรักษาดันไม้เดี่ยวหรือต้นไม้หมู่

(ญ) การตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคาร

(ฎ) การอื่นที่จำเป็นเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผังเมืองเฉพาะ

ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีข้อกำหนดประการใดตาม (ก) (ข) (ค) (ง) (จ) (ฉ) (ช) (ซ) (ณ) (ญ) หรือ (ฎ) จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผังเมือง โดยมีเหตุผลอันสมควร และให้ระบุเหตุผลดังกล่าวไว้ในผังเมืองเฉพาะนั้นด้วย

(๖) รายละเอียดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่ดินอุปการณเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามผังเมืองเฉพาะ

(๗) รายละเอียดและแผนที่ระบุที่ดินหรือสิ่งหาทรัพย์สินอย่างอื่นซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือซึ่งกระทรวง ทบวง กรม จังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือหน่วยงานของรัฐเป็นเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษา ซึ่งจะนำมาใช้เพื่อประโยชน์แก่การผังเมือง

(๘) แผนที่ แผนผัง หรือรายละเอียดอื่น ๆ ตามความจำเป็น

ในกรณีที่จะมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในพื้นที่ใด ถ้าพื้นที่นั้นไม่มีการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือมีการวางและจัดทำผังเมืองรวมแต่ไม่ได้มีการกำหนดสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒ (๕) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) ไว้ ถ้ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะจะกำหนดสาระสำคัญตามมาตรา ๒๒ (๕) (ค) (ง) (จ) หรือ (ฉ) ไว้ด้วยก็ได้

พระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามมาตรา ๓๙ อาจกำหนดให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดรายละเอียดแห่งข้อกำหนดตาม (๕) รวมทั้งหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะด้วยก็ได้

มาตรา ๔๑ เมื่อได้มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวม ณ ท้องที่ใดแล้ว ถ้าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของท้องที่นั้นเห็นสมควรจะจัดให้มีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในท้องที่ของตนขึ้น หรือจะขอให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้

ในท้องที่ใดไม่ว่าจะมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมหรือไม่ก็ตาม หากรัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดพิจารณาเห็นว่ามีความจำเป็นต้องมีการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะขึ้น อาจสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะก็ได้

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะที่ไม่มีองค์ประกอบตามมาตรา ๔๐ (๕) (ก) (ง) และ (ญ) (๖) และ (๗) หากคณะกรรมการผังเมืองเห็นสมควรอาจสั่งให้กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะในบริเวณนั้นก็ได้

ในกรณีการปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นเสนอหลักการของผังเมืองเฉพาะให้คณะกรรมการผังเมืองพิจารณาเห็นชอบก่อน ในการนี้เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมาแสดงความคิดเห็นหรือขอคำแนะนำเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองก็ได้

มาตรา ๔๒ ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นปิดประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ และที่ทำการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้น รวมทั้งในที่ที่สามารถมองเห็นได้โดยชัดเจนในเขตที่จะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะนั้นไม่น้อยกว่าหนึ่งแห่งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ และให้มีหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งหาริมทรัพย์ที่อยู่ในเขตดังกล่าวทราบโดยเร็วด้วย รวมทั้งเผยแพร่ให้ประชาชนทราบด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

มาตรา ๔๓ ในการประกาศแสดงเขตที่ประมาณว่าจะวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๒ ให้เชิญชวนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นเสนอความคิดเห็น ตลอดจนความประสงค์ในการปรับปรุงที่ดินในเขตที่ได้แสดงไว้ โดยทำเป็นหนังสือเสนอต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมือง แล้วแต่กรณี ภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาที่ประกาศไว้ตามมาตรา ๔๒

เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองอาจแจ้งให้ผู้มีหนังสือแสดงความคิดเห็นและความประสงค์ตามวรรคหนึ่ง มาชี้แจงแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมอีกก็ได้

มาตรา ๔๔ เมื่อได้รับหนังสือแสดงความประสงค์ตามมาตรา ๔๓ เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองจะให้ความเห็นชอบตามข้อเสนอหรืออาจปฏิเสธหรือสั่งการเป็นหนังสือให้ผู้แสดงความประสงค์จะใช้ประโยชน์ที่ดินหรือก่อสร้างอาคารแก้ไขโครงการที่จะใช้ประโยชน์ที่ดินหรือที่จะก่อสร้างอาคารหรือดำเนินการอื่นใดให้เป็นไปตามหลักการที่คณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบตามมาตรา ๔๑ วรรคสี่ ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันได้รับหนังสือแสดงความประสงค์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นซึ่งไม่เห็นด้วยกับการปฏิเสธหรือการสั่งการให้แก้ไขสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๔๕ การวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะต้องให้สอดคล้องกับผังเมืองรวม และให้คำนึงถึงความคิดเห็นของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้มีสิทธิโดยชอบด้วยกฎหมายในที่ดินของผู้อื่นตามมาตรา ๔๓ การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรา ๙ และการได้รับ

อนุญาตให้ก่อสร้างอาคารภายในระยะเวลาที่ได้ประกาศพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ยกการปกครองส่วนท้องถิ่นวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้ส่งผังเมืองเฉพาะไปยังกรมโยธาธิการและผังเมืองพิจารณาให้ความเห็น ถ้ากรมโยธาธิการและผังเมืองไม่เห็นพ้องด้วยกับผังเมืองเฉพาะ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อาจแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะให้สอดคล้องกับความเห็นของกรมโยธาธิการและผังเมืองได้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาชี้ขาด

มาตรา ๔๗ ในกรณีที่กรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๔๑ ให้ส่งผังเมืองเฉพาะไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็น ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เห็นพ้องด้วยกับผังเมืองเฉพาะ และกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นว่าไม่อาจแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะให้สอดคล้องกับความเห็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอคณะกรรมการผังเมืองเพื่อพิจารณาชี้ขาด

มาตรา ๔๘ เมื่อคณะกรรมการผังเมืองเห็นชอบกับผังเมืองเฉพาะที่ยกการปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองวางและจัดทำแล้ว ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองเฉพาะต่อรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการตราพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้นต่อไป

ในกรณีที่ผังเมืองเฉพาะไม่มีองค์ประกอบตามมาตรา ๔๐ (๕) (ก) (ง) และ (ญ) (๖) และ (๗) ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอผังเมืองเฉพาะต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการออกเป็นพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ

มาตรา ๔๙ ในระหว่างที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะในท้องที่ใด ถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเห็นว่าสภาพการณ์และสิ่งแวดล้อมในเขตของผังเมืองเฉพาะได้เปลี่ยนแปลงไป สมควรแก้ไขปรับปรุงข้อกำหนดหรือรายละเอียดของผังเมืองเฉพาะที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะเสียใหม่ให้เหมาะสม ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกรมโยธาธิการและผังเมืองเสนอขอแก้ไขปรับปรุงผังเมืองเฉพาะต่อคณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๕๐ ในเขตท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ให้ข้อบัญญัติหรือเทศบัญญัติซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร กฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กฎหมายว่าด้วยการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง กฎหมายว่าด้วยการควบคุมสุสานและฌาปนสถาน หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวกับการใช้

ประโยชน์ที่ดินหรือสิ่งหาริมทรัพย์อื่น เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐ ให้ใช้กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐ แทน

มาตรา ๕๑ ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ห้ามบุคคลใดใช้ประโยชน์ที่ดินหรือแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงสิ่งหาริมทรัพย์ให้ผิดไปจากที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะหรือกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๔๐

มาตรา ๕๒ ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ให้มีคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ และผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนไม่เกินสี่คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ อัยการจังหวัดซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งสูงสุดของสำนักงานอัยการจังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ นายอำเภอแห่งท้องที่นั้น อุตสาหกรรมจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนไม่เกินสี่คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสามคน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๓) ในเขตพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้คณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการอีกไม่น้อยกว่าสิบห้าคนแต่ไม่เกินยี่สิบเอ็ดคน ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานโยธาธิการและผังเมืองจังหวัดที่เกี่ยวข้อง ผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ โดยให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นที่อยู่ในเขตผังเมืองเฉพาะร่วมเป็นกรรมการด้วย

กรรมการซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ

มาตรา ๕๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง ตามมาตรา ๕๒ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งได้รับการแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้น ในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไป จนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิหรือกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองที่พ้นจากตำแหน่ง อาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๕๔ ให้นำความในมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของคณะกรรมการตามกรณีมาตรา ๗๔ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๕๕ ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๕๖ ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการจัดที่ดินของเอกชนเพื่อใช้เป็นที่อยู่ปรกณ์ตามผังเมืองเฉพาะ
- (๒) พิจารณาการโอนที่อยู่ปรกณ์ให้เป็นที่ดินสาธารณะสมบัติของแผ่นดินในเขตผังเมืองเฉพาะ

ตามมาตรา ๖๖

(๓) พิจารณาและสั่งการเกี่ยวกับการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่จะต้องดำเนินการดังกล่าวตามผังเมืองเฉพาะ

(๔) กำหนดเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗

(๕) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น

(๖) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕๗ เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำรายละเอียดแสดงการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารเสร็จแล้ว ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเหตุผลและรายละเอียดดังกล่าวให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะ ในการนี้จะขอความเห็นจากกรมโยธาธิการและผังเมืองก็ได้ หรือจะสั่งให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดทำรายละเอียดเสียใหม่ก็ได้

เมื่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสร็จแล้วและสั่งการประการใด ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่เกี่ยวข้องทราบคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นและการดำเนินการตามคำสั่งนั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหกสิบวันก่อนวันที่จะต้องดำเนินการตามคำสั่งนั้น โดยให้ส่งรายละเอียดแสดงการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารที่เกี่ยวข้องไปด้วย เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยกับคำสั่งดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๕๐

การแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสอง ให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ณ ภูมิลำเนาของผู้นั้น หรือจะทำเป็นบันทึกและให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับทราบก็ได้ ในกรณีที่ไมอาจแจ้งด้วยวิธีดังกล่าวได้ ให้ปิดประกาศสำเนาคำสั่งไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ อาคารหรือบริเวณที่ตั้งอาคารนั้น และให้ถือว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วเมื่อพ้นกำหนดสิบห้าวันนับแต่วันปิดประกาศดังกล่าว

มาตรา ๕๘ ถ้าอาคารที่จะต้องดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินที่อยู่ในความครอบครองหรือดูแลรักษาของหน่วยงานของรัฐใด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งเป็นหนังสือให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดินทราบ และให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวมีหนังสือแสดงความยินยอมหรือขัดข้องให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นทราบ ถ้ามีปัญหาโต้แย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองวินิจฉัย

มาตรา ๕๙ เมื่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นได้สั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๕๗ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นกำหนด บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนซึ่งไม่เห็นด้วยกับการกำหนดเงินค่าตอบแทนมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๕๐

บุคคลผู้มีสิทธิได้รับค่าตอบแทนและวิธีการจ่ายเงินค่าตอบแทนการดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารให้เป็นไปตามที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๖๐ ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้จัดการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารแล้ว ไม่ได้ใช้สิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๐ หรือใช้สิทธิอุทธรณ์แต่คณะกรรมการอุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับการอุทธรณ์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารต้องปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในกำหนดเวลาสามสิบวันนับแต่วันทราบคำสั่งหรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์

ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารไม่ดำเนินการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารภายในระยะเวลาที่กำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเตือนเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ถ้าผู้นั้นยังคงละเลยไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือนซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจเข้าไปในที่ดินและรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ค่าใช้จ่ายจะคิดหักเอาจากเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ ที่จะพึงจ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นก็ได้ การรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารนั้น เจ้าหน้าที่ดำเนินการต้องกระทำโดยประหยัดและค่าใช้จ่ายที่คิดจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจะต้องไม่มากกว่าเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙

เมื่อได้คิดค่าใช้จ่ายแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๕๐

ให้นำความในมาตรา ๕๗ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการแจ้งของเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๑ ในกรณีที่เอกชนซึ่งเป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารได้รับหนังสือแจ้งให้ดำเนินการดัดแปลงอาคารให้เป็นไปตามผังเมืองเฉพาะแล้ว แต่ดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการเตือนเป็นหนังสือไปยังเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร และหากผู้นั้นยังคงไม่ดำเนินการตามคำสั่งภายในเวลาที่กำหนดไว้ในคำเตือนซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจในการดัดแปลงอาคารนั้นโดยคิดค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคาร ค่าใช้จ่ายจะคิดหักเอาจากเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ ที่จะพึงจ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นก็ได้ การดัดแปลงอาคารนั้น เจ้าหน้าที่ดำเนินการต้องกระทำโดยประหยัดและค่าใช้จ่ายที่คิดจากเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารจะต้องไม่มากกว่าเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙

เมื่อได้คิดค่าใช้จ่ายแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๕๐

ให้นำความในมาตรา ๕๗ วรรคสาม มาใช้บังคับกับการแจ้งของเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรานี้ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๖๒ ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ได้รับคำสั่งให้รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายตามมาตรา ๕๗ ไม่สามารถจัดหาที่อยู่ของตนเองได้ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่อยู่ชั่วคราวที่เหมาะสมให้อยู่เป็นเวลาตามความจำเป็นแต่ไม่เกินหนึ่งปี ทั้งนี้ ในกรณีที่เห็นสมควรเจ้าหน้าที่ดำเนินการจะผ่อนผันให้อยู่ต่อไปอีกไม่เกินหกเดือนก็ได้

มาตรา ๖๓ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการจัดหาที่ดินหรืออาคารให้บุคคลตามมาตรา ๖๒ เข้าอยู่ในที่ใหม่โดยการเช่าซื้อหรือเช่า และบุคคลนั้นสมัครใจเข้าอยู่ในที่ดิน หรืออาคารที่จัดหาให้ใหม่นั้น ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการกันเงินค่าตอบแทนที่จะพึงจ่ายตามมาตรา ๕๙ ไว้เพื่อยใช้ในการเช่าซื้อหรือเช่าตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่จัดที่ดินไว้ให้บุคคลดังกล่าวปลูกสร้างอาคารเอง ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการช่วยเหลือและให้ความสะดวกในการที่จะปลูกสร้างอาคารลงในพื้นที่จัดให้

มาตรา ๖๔ ในกรณีที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นสั่งให้จัดที่ดินเพื่อใช้เป็นอุปกรณ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนตามที่คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นกำหนดแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวซึ่งต้องเสียสิทธิบางประการเกี่ยวกับการใช้ที่ดินเนื่องจากการจัดที่ดินนั้นหรือต้องรับภาระที่ต้องปฏิบัติหรืองดเว้นไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดอันเกี่ยวกับที่ดินที่จัดนั้น

การกำหนดเงินค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาถึงความมากน้อยแห่งสิทธิที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินต้องเสียหรือถูกจำกัดหรือภาระที่ต้องปฏิบัติหรืองดเว้นไม่ปฏิบัติ รวมทั้งประโยชน์ที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินพึงได้รับในการใช้ที่อุปกรณด้วย แต่ทั้งนี้เงินค่าตอบแทนที่กำหนดต้องไม่เกินราคาที่ดิน และเพื่อประโยชน์ในการคำนวณราคาที่ดินตามมาตรา ๖๖ นี้ให้นำความในมาตรา ๖๖ มาใช้บังคับกับการกำหนดเงินค่าตอบแทนด้วยโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีหนังสือแจ้งการกำหนดเงินค่าตอบแทนให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๖๕ เจ้าของที่ดินที่ถูกจัดให้เป็นอุปกรณ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้างในส่วนที่ถูกจัดนั้น

มาตรา ๖๖ เจ้าของที่อุปกรณผู้ใดประสงค์จะโอนที่อุปกรณให้เป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยมีเงินค่าตอบแทน หากคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเห็นว่าที่อุปกรณนั้นได้ใช้

เพื่อประโยชน์สาธารณะเป็นส่วนใหญ่ก็ให้รับที่อุปกรณ์นั้นเป็นที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินได้และให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนให้แก่เจ้าของที่อุปกรณ์ตามราคาที่พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะบัญญัติไว้ ถ้าไม่ได้บัญญัติไว้ให้กำหนดเท่ากับราคาที่ดินที่โอนตามความเป็นธรรมที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ ทั้งนี้ ไม่ว่าพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวจะยังคงใช้บังคับหรือไม่

ถ้าไม่มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจ หรือเป็นกรณีที่พระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะใช้บังคับภายหลังห้าปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวและพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะไม่ได้กำหนดเงินค่าตอบแทนไว้เป็นอย่างอื่น ให้กำหนดเงินค่าตอบแทนเท่าราคาที่ดินที่โอนตามความเป็นธรรมที่เป็นอยู่ในวันใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะนั้น

ความในวรรคหนึ่งและวรรคสองไม่ให้ใช้บังคับในกรณีการโอนที่อุปกรณ์เกิดขึ้นภายหลังห้าปีนับแต่วันใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ ในกรณีนี้ถ้าพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะไม่ได้กำหนดเงินค่าตอบแทนไว้เป็นอย่างอื่น ให้เงินค่าตอบแทนเป็นไปตามที่ตกลงกัน ซึ่งจะต้องไม่ต่ำกว่าราคาที่ดินตามความเป็นธรรมตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี เจ้าของที่อุปกรณ์ซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๕๐

ในการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมเกี่ยวกับที่อุปกรณ์ที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมทั้งปวง

มาตรา ๖๗ ในการคำนวณเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๖๖ ถ้าเจ้าของที่อุปกรณ์สร้างหรือจัดทำเพื่อเป็นที่อุปกรณ์ด้วยค่าใช้จ่ายของตนเอง ตามแบบและรายการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นอนุญาตก่อนที่จะมีการโอน ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการจ่ายเงินค่าตอบแทนค่าใช้จ่ายในการสร้างหรือจัดทำดังกล่าวแก่เจ้าของที่อุปกรณ์เพิ่มขึ้นจากเงินค่าตอบแทนอันพึงจ่ายให้เนื่องในการโอน

เงินค่าตอบแทนอันจะพึงจ่ายให้เพิ่มขึ้นตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นพิจารณากำหนดให้ตามที่เห็นสมควร โดยคำนึงถึงประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองสภาพของสิ่งก่อสร้างหรือสิ่งที่ทำ สิ่งก่อสร้างในขณะที่มีการโอน หรือค่าตอบแทนที่ได้จ่ายไปแล้ว ประกอบด้วย เจ้าของที่อุปกรณ์ซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๕๐

มาตรา ๖๘ ในการจัดที่ดินให้เป็นที่อุปกรณ์ หากมีความจำเป็นต้องสร้างหรือจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามแบบและรายการที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดและเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินร้องขอเจ้าหน้าที่ดำเนินการจะสร้างหรือจัดทำให้ก็ได้เมื่อพิจารณาเห็นเป็นการสมควร

การคิดค่าใช้จ่ายตามวรรคหนึ่ง ถ้าการสร้างหรือจัดทำของเจ้าหน้าที่ดำเนินการเป็นไปเพียงเพื่อประโยชน์ของเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินผู้ร้องขอ นั้น ให้คิดค่าใช้จ่ายในการสร้างหรือจัดทำนั้นทั้งหมด แต่ถ้าเป็นไปเพื่อสาธารณประโยชน์ด้วย เจ้าหน้าที่ดำเนินการจะออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดหรือแต่บางส่วนก็ได้ตามที่เห็นสมควร และให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายส่วนที่เหลือ

มาตรา ๖๙ เพื่อให้พื้นที่ในเขตผังเมืองเฉพาะมีระบบสาธารณูปโภคที่มีความเชื่อมโยงกับเขตพื้นที่ต่อเนื่องกับเขตผังเมืองเฉพาะ ให้เจ้าพนักงานการผังเมืองอำนาจจัดระบบสาธารณูปโภคลงบนใต้หรือเหนือพื้นดินของบุคคลนั้นได้ในเมื่อพื้นดินนั้นไม่ใช่เป็นที่ตั้งโรงเรือน โดยแจ้งเป็นหนังสือพร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวทางการใช้ที่ดินให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนวันที่จะมีการดำเนินการ

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานการผังเมืองกำหนดเงินค่าตอบแทนอันเป็นธรรมในการใช้ที่ดินนั้นที่จะจ่ายให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินและให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่เกี่ยวข้องทราบโดยมิชักช้า

เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินซึ่งไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง หรือการกำหนดเงินค่าตอบแทนตามวรรคสองมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานการผังเมืองแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในพื้นที่ดังกล่าวทราบพร้อมทั้งแผนผังแสดงแนวทางการใช้ที่ดินก่อนดำเนินการ หากเกิดกรณีขัดแย้งกันระหว่างเจ้าพนักงานการผังเมืองกับเจ้าพนักงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง ให้เสนอคณะกรรมการผังเมืองชี้ขาด

มาตรา ๗๐ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการ

ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อให้การบริหารจัดการตามผังเมืองเฉพาะได้รับประโยชน์สูงสุดในด้านการใช้พื้นที่ คณะกรรมการผังเมืองจะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้เมืองครุเพื่อพัฒนาและบริหารจัดการภายในเขตผังเมืองเฉพาะและพื้นที่ต่อเนื่อง โดยมีหน้าที่และอำนาจเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการในท้องที่นั้นได้

หมวด ๕

คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

มาตรา ๗๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ” ประกอบด้วย

(๑) นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการ

(๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย

(๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถทางด้านการผังเมือง เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ ภูมิศาสตร์ หรือสาขาวิชาการด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง จำนวนไม่เกินสิบสามคน

ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทยเป็นกรรมการและเลขานุการ และอธิบดีเป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

ในกรณีที่ประธานกรรมการเห็นว่าการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติตามที่กำหนดในมาตรา ๗๕ ในครั้งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่หรือความรับผิดชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอื่นที่ไม่ได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งตาม (๓) แล้ว ให้ประธานกรรมการแจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในเรื่องนั้นเข้าร่วมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย ในกรณีนี้ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ และกรรมการทุกคน

การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๔) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา ๗๒ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี
- (๓) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๔) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๕) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

(๖) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของเอกชนเพราะทุจริตต่อหน้าที่ ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๗) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

มาตรา ๗๓ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระหรือกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้ยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๗๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อนความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๗๒

มาตรา ๗๕ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและเป้าหมายเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองของประเทศ

(๒) กำหนดมาตรการเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือของภาคประชาสังคมและประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเกี่ยวกับการผังเมือง

(๓) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงิน การคลัง และมาตรการอื่น เพื่อส่งเสริมการลงทุนและสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการผังเมืองและเพื่อสร้างความเป็นธรรมจากการใช้ประโยชน์ที่ดิน

(๔) เสนอความเห็นต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการและกำหนดระเบียบปฏิบัติราชการ ในกรณีที่ปรากฏว่าหน่วยงานของรัฐใดไม่ปฏิบัติให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ เกี่ยวกับการผังเมืองอันอาจทำให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรง

(๕) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(๖) กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการ ให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับประเทศและผังนโยบายระดับภาค

(๗) ให้ความเห็นชอบรายงานประจำปีที่จัดทำโดยกรมโยธาธิการและผังเมืองตามมาตรา ๑๐ และเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา และเผยแพร่ ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

(๘) จัดทำธรรมนูญว่าด้วยการผังเมืองเพื่อใช้เป็นหลักการพื้นฐานที่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง พึงปฏิบัติเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗๖ การประชุมคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียในเรื่องดังกล่าว กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุมพิจารณาเรื่องนั้น

ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติประชุมอย่างน้อยปีละสองครั้ง

มาตรา ๗๗ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๗๘ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๗๙ ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมีอำนาจเรียกให้บุคคลใดส่งเอกสารแผนงานโครงการหรือเอกสารอื่นใดที่เห็นว่ามีความจำเป็นหรือมีผลกระทบต่อนโยบายทางด้านการผังเมืองในการนี้อาจเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงด้วยก็ได้

หมวด ๖

คณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๘๐ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการผังเมือง” ประกอบด้วย

(๑) ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงคมนาคม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการผังเมือง สถาปัตยกรรมศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ นิติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม ประวัติศาสตร์หรือโบราณคดี และเกษตรกรรม จำนวนด้านละหนึ่งคน

(๔) กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสภาวิศวกร ผู้แทนสภาสถาปนิก ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๕) กรรมการซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนสถาบันหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง จำนวนไม่เกินสี่คนซึ่งต้องมาจากภาคประชาสังคมอย่างน้อยหนึ่งคน

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการได้มาซึ่งกรรมการตาม (๔) และ (๕) ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ

ในกรณีที่ประธานกรรมการเห็นว่าการพิจารณาตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการผังเมืองตามที่กำหนดในมาตรา ๘๑ ในครั้งใดเกี่ยวข้องกับเรื่องใดที่อยู่ในหน้าที่หรือความรับผิดชอบของปลัดกระทรวงอื่นที่ไม่ได้เป็นกรรมการโดยตำแหน่งตาม (๒) แล้ว ให้ประธานกรรมการแจ้งให้ปลัดกระทรวงที่มีหน้าที่หรือความรับผิดชอบในเรื่องนั้นเข้าร่วมเป็นกรรมการโดยตำแหน่งด้วย ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการผังเมือง ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และกรรมการทุกคน

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบผังนโยบายระดับจังหวัด หรือผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำ

(๒) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ

(๓) ให้ความเห็นหรือคำปรึกษาด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองและการพัฒนาเมืองต่อคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติและคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๔) กำกับดูแล เร่งรัดให้มีการวางและจัดทำ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการให้เป็นไปตามผังนโยบายระดับจังหวัด

(๕) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมือง

(๖) วินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหน้าที่และอำนาจและความรับผิดชอบของหน่วยงานของรัฐในการวางและจัดทำผังเมืองรวมและผังเมืองเฉพาะ

(๗) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติมอบหมาย

มาตรา ๘๒ ให้คณะกรรมการผังเมืองมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการผังเมืองมอบหมายได้

มาตรา ๘๓ ให้นำความในมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการซึ่งเป็นผู้แทนสถาบัน และกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมืองด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๘๔ ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการผังเมืองและคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการผังเมืองด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๗
คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

มาตรา ๘๕ ให้มีคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมธนารักษ์ ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนการเคหะแห่งชาติ ผู้แทนกองบังคับการตำรวจจราจร ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้แทนหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน ผู้ทรงคุณวุฒิทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสี่คน ซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้อำนาจการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร เป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานกรรมการ ปลัดจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด ท้องถิ่นและกีฬาจังหวัด ธนารักษ์พื้นที่ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด ปฏิรูปที่ดินจังหวัด พลังงานจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้อำนวยการโครงการชลประทานในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักทางหลวงในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักทางหลวงชนบทในเขตพื้นที่ ผู้อำนวยการสำนักงานสถิติจังหวัด ผู้แทนกรมโยธาธิการและผังเมือง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาค ผู้แทนตำรวจภูธรจังหวัด ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำภาค ผู้แทนสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติภาค ผู้แทนหอการค้าจังหวัด ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยในเขตพื้นที่ ผู้แทนสภาเกษตรกรจังหวัด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการผังเมืองแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญทางการผังเมืองหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองจำนวนไม่เกินสิบคน เป็นกรรมการ และให้อัยการและผังเมืองจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีที่เป็นการวางและจัดทำ แกะไข หรืออนุมัติผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ในเขตพื้นที่ ที่เกี่ยวกับความมั่นคงทางทหาร ให้ผู้แทนกระทรวงกลาโหมเข้าร่วมเป็นกรรมการด้วย

ในกรณีที่จังหวัดใดไม่มีตำแหน่งในหน่วยงานตามที่กำหนดใน (๒) ให้ถือว่าคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่

ในจังหวัดใดที่ไม่มีผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือผู้แทนการประปาส่วนภูมิภาคปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ดังกล่าว ให้ผู้แทนการไฟฟ้านครหลวงหรือผู้แทนการประปานครหลวงซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ แล้วแต่กรณี เป็นกรรมการแทน

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองตามวรรคหนึ่งจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ หรือกรรมการในคณะกรรมการผังเมืองหรืออนุกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าวในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๘๖ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ความเห็นชอบผังเมืองรวมที่วางและจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๒) ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการผังเมืองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวางและจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด ผังเมืองรวมที่กรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นผู้วางและจัดทำผังเมืองรวมที่มีพื้นที่คาบเกี่ยวตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป และผังเมืองเฉพาะ

(๓) ให้คำปรึกษาและความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางและจัดทำผังเมืองรวมต่อกรมโยธาธิการและผังเมืองหรือเจ้าพนักงานท้องถิ่น

(๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับการผังเมืองและการพัฒนาเมือง

(๕) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล ให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการควบคุมและการพัฒนาให้เป็นไปตามผังเมือง

(๖) จัดทำรายงานสรุปผลการวางและจัดทำผังเมืองที่อยู่ในความรับผิดชอบของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๗) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด

(๘) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๗ ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดมอบหมายได้

มาตรา ๘๘ ให้นำความในมาตรา ๗๒ มาตรา ๗๓ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและกรรมการที่เป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมืองในคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดด้วยโดยอนุโลม เว้นแต่อำนาจของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๗๔ (๓) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการผังเมือง

มาตรา ๘๙ ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดและคณะอนุกรรมการของคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดด้วยโดยอนุโลม

หมวด ๘

อุทธรณ์

มาตรา ๙๐ ผู้มีสิทธิอุทธรณ์อาจุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันได้รับคำสั่งหรือหนังสือแจ้งในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ที่ดินตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง

(๒) การกำหนดค่าตอบแทนตามมาตรา ๓๗ วรรคสาม

(๓) การปฏิเสธหรือสั่งการเกี่ยวกับโครงการที่จะมีการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือที่จะก่อสร้างอาคารตามมาตรา ๔๔

(๔) การสั่งให้ตัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๕๗

(๕) การกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนตามมาตรา ๕๙ มาตรา ๖๔ มาตรา ๖๖ ซึ่งคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจกำหนด และมาตรา ๖๗

(๖) การคิดค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคารตามมาตรา ๖๐

(๗) การคิดค่าใช้จ่ายในการตัดแปลงอาคารตามมาตรา ๖๑

(๘) การจัดทำระบบสาธารณูปโภคและการกำหนดจำนวนเงินค่าตอบแทนในการใช้ที่ดินตามมาตรา ๖๙

(๙) การสั่งให้ระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือการสั่งให้แก้ไขปรับปรุง หรือการสั่งให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินตามมาตรา ๙๗

การอุทธรณ์ตาม (๑) และ (๒) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ การอุทธรณ์ตาม (๓) (๔) (๕) (๗) (๘) และ (๙) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด และการอุทธรณ์ตาม (๖) ให้ยื่นต่อคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น

มาตรา ๙๑ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์ ประกอบด้วย รัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการ อัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ด้านการผังเมือง นิติศาสตร์ สิ่งแวดล้อม สาธารณสุข และเศรษฐศาสตร์ จำนวน ด้านละหนึ่งคนและผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาของรัฐจำนวนหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามวรรคหนึ่งจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ คณะกรรมการผังเมือง หรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัด หรือเป็นอนุกรรมการในคณะกรรมการดังกล่าว ในขณะเดียวกันมิได้

มาตรา ๔๒ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อกระทำการที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการ หรือให้ช่วยเหลือในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ได้รับมอบหมายได้

ให้นำความในมาตรา ๗๖ และมาตรา ๗๗ มาใช้บังคับกับการประชุมของคณะกรรมการอุทธรณ์ และคณะอนุกรรมการด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๓ ให้นำความในมาตรา ๗๒ และมาตรา ๗๔ มาใช้บังคับกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม และการพ้นจากตำแหน่งของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการอุทธรณ์ด้วยโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔๑ มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือในกรณีที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเพิ่มขึ้น อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวรรคหนึ่ง หากยังมิได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

มาตรา ๔๕ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์ คณะกรรมการผังเมืองจังหวัด หรือคณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น มีคำวินิจฉัยอุทธรณ์ภายในทศสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์ แล้วแจ้งคำวินิจฉัยพร้อมด้วยเหตุผลเป็นหนังสือไปยังผู้อุทธรณ์และเจ้าพนักงานการผัง เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี

หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๖ ในระหว่างอุทธรณ์ ให้ผู้อุทธรณ์ เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรืออาคาร ผู้มีสิทธิครอบครองเหนือที่ดินของผู้อื่น เจ้าพนักงานการผัง คณะกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น เจ้าพนักงานท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี ยุติการดำเนินการหรือห้ามกระทำการใด ๆ

ที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ เว้นแต่จะเป็นการดำเนินการตามคำสั่งหรือหนังสือแจ้ง หรือในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเพื่อประโยชน์สาธารณะหรือการใช้ประโยชน์ที่ดินหรืออาคารจะเป็นอันตรายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินหรือมีลักษณะที่ไม่อาจรอได้

หมวด ๙

หน้าที่และอำนาจของผู้ปฏิบัติงาน

มาตรา ๙๗ ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๒๑ หรือข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมตามมาตรา ๓๗ วรรคหนึ่ง หรือหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการใช้ประโยชน์ที่ดินที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนดตามมาตรา ๓๗ วรรคสอง หรือข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตผังเมืองเฉพาะตามมาตรา ๕๑ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการ แล้วแต่กรณี มีอำนาจสั่งการให้เจ้าของที่ดิน ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารระงับการกระทำเป็นการฝ่าฝืน หรือให้แก้ไขปรับปรุง หรือให้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

เจ้าของที่ดิน ผู้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน หรือเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารซึ่งไม่เห็นด้วยมีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๙๐

มาตรา ๙๘ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ และกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจออกหนังสือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจง หรือให้ส่งเอกสารหลักฐานหรือสิ่งอื่นที่จำเป็นเพื่อการปฏิบัติการตามหน้าที่มาประกอบการพิจารณาได้

มาตรา ๙๙ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ กรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว มีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรืออาคาร ซึ่งอยู่ในท้องที่ที่มีประกาศใช้บังคับผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงหรือขอดูเอกสารหลักฐานหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องจากเจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษาที่ดินหรืออาคารนั้น หรือเพื่อกระทำการใด ๆ เท่าที่จำเป็น และพยายามไม่ให้เกิดความเสียหาย ถ้ามีความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำได้กล่าว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ หรือกรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี กำหนดเงินค่าตอบแทนความเสียหายและจ่ายให้แก่ผู้เสียหายนั้น

ในกรณีที่ต้องกระทำการเพื่อการสำรวจ ให้แจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของ ผู้ครอบครอง หรือผู้ดูแลรักษาที่ดินหรืออาคารทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าเจ็ดวันก่อนกระทำการนั้น

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ กรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว แสดงบัตรประจำตัวที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๐ พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่ดำเนินการมีอำนาจเข้าไป ในที่ดินหรืออาคารซึ่งอยู่ในท้องที่ที่ใช้บังคับพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับผังเมืองเฉพาะ เพื่อตรวจสอบ ซ่อมแซม หรือบำรุงรักษาระบบสาธารณูปโภค หรือเพื่อตรวจสอบสภาพของท้องที่ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตก

ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่งแสดงบัตรประจำตัวพร้อมทั้ง หนังสือมอบหมายของเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้ไปกระทำการดังกล่าวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๑ เพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง เจ้าหน้าที่ดำเนินการ กรรมการบริหารการผังเมืองส่วนท้องถิ่น และพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากบุคคลดังกล่าว เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๑๐ บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น เกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงาน ของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับ ความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๑๐๓ เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นร้องขอ ศาลอาจสั่งให้ผู้กระทำความผิดแก้ไขสภาพของ อสังหาริมทรัพย์ที่ถูกเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามที่ได้กำหนดไว้ในผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะ ภายใน ระยะเวลาที่กำหนดให้ หรือให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจจัดการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อเปลี่ยนแปลงแก้ไข ให้เป็นไปตามผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะนั้น และคิดเอาค่าใช้จ่ายจากเจ้าของหรือผู้ครอบครอง อสังหาริมทรัพย์ที่จ่ายจริง

มาตรา ๑๐๔ ผู้ใดฝ่าฝืนคำสั่งให้รื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคาร หรือคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ตามมาตรา ๖๐ หรือฝ่าฝืนคำสั่งให้ดัดแปลงอาคารตามมาตรา ๖๑ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ของเจ้าพนักงานท้องถิ่น เจ้าพนักงานการผัง หรือเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามมาตรา ๙๗ ต้องระวางโทษ จำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์ในทรัพย์สินตามมาตรา ๒๑ ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามรายละเอียดหรือหลักเกณฑ์หรือวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงตามมาตรา ๔๐ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๗ หรือมาตรา ๕๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือ ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากการระวางโทษตามวรรคหนึ่งแล้ว ผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามยังต้องระวางโทษปรับอีก วันละไม่เกินสามหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนหรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๑๐๖ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๗๑ (๑) (๒) และ (๓) และให้ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นกรรมการและ เลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการนโยบายการผังเมืองแห่งชาติไปพลางก่อน จนกว่าจะมี การแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๗๑ (๔) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๗ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการผังเมือง ประกอบด้วย กรรมการตามมาตรา ๘๐ (๑) (๒) และ (๔) และให้อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมืองเป็นกรรมการและเลขานุการ เพื่อปฏิบัติหน้าที่ คณะกรรมการผังเมืองตามพระราชบัญญัตินี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการตามมาตรา ๘๐ (๓) และ (๕) ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๘ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดตามมาตรา ๘๕ (๑) และ (๒) ประกอบด้วย กรรมการโดยตำแหน่ง และให้ผู้อำนวยการสำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร หรือโยธาธิการ และผังเมืองจังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการ แล้วแต่กรณี เพื่อปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการ ผังเมืองจังหวัดตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและ กรรมการซึ่งเป็นบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับการผังเมือง ทั้งนี้ ต้องไม่เกินเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ใช้บังคับ

มาตรา ๑๐๙ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่ง ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ จนกว่าจะมีการออกพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือคำสั่ง ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๐ บรรดาผังเมืองรวมหรือผังเมืองเฉพาะที่อยู่ระหว่างดำเนินการวางและจัดทำ ตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ การดำเนินการต่อไปสำหรับกรนั้นให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการผังเมืองกำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๑๑ บรรดา กฎกระทรวง ให้ใช้บังคับผังเมืองรวมที่ยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับได้ต่อไปจนกว่าจะมีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นให้ใช้บังคับผังเมืองรวมใช้บังคับในพื้นที่เดียวกัน

ในระหว่างที่ยังไม่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคหนึ่ง การแก้ไข หรือยกเลิกกฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมเฉพาะบริเวณหรือเฉพาะส่วนหนึ่งส่วนใด หรือการยกเลิก กฎกระทรวงให้ใช้บังคับผังเมืองรวมทั้งฉบับ ให้กระทำได้โดยประกาศกระทรวงมหาดไทยหรือข้อบัญญัติท้องถิ่น

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ระบบการผังเมืองของประเทศจำเป็นต้องมีกรอบนโยบายการใช้ประโยชน์พื้นที่ตั้งแต่ระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด เพื่อเป็นกรอบนโยบายและยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศในด้านการใช้พื้นที่เพื่อให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการ โดยการนำไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบของผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน ซึ่งเป็นแนวทางและแผนงานการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดเพื่อการพัฒนาทางด้านกายภาพและการดำรงรักษาเมือง กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบการวางและจัดทำผังเมืองทุกระดับ พร้อมทั้งบริหารจัดการผังเมืองให้มีรูปแบบการดำเนินการและการบริหารจัดการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยการวางกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด ระดับเมือง และระดับชนบท ตลอดจนกระจายอำนาจในการวางและจัดทำผังเมืองให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน และโดยที่การกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ประโยชน์พื้นที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินต้องสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศ กรณีจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีคณะกรรมการที่เป็นผู้กำหนดนโยบายในภาพรวม และคณะกรรมการที่เป็นผู้กำกับดูแลหน่วยงานภาครัฐให้ปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมือง ประกอบกับในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการผังเมืองบางกรณีจำเป็นต้องใช้สิทธิเหนือเคสสถานและทรัพย์สิน รวมถึงการได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์ของเอกชนเพื่อประโยชน์สาธารณะ และการจำกัดขอบเขตในการเลือกถิ่นที่อยู่หรือการประกอบกิจการของบุคคล อีกทั้งกฎหมายว่าด้วยการผังเมืองที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาพื้นที่หรือการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศกับนานาประเทศ สมควรปรับปรุงแก้ไขในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

พระราชบัญญัติ

การขุดดินและถมดิน

พ.ศ. ๒๕๕๓

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดิน

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการขุดดินและถมดิน พ.ศ. ๒๕๕๓”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับในท้องที่ดังต่อไปนี้

(๑) เทศบาล

(๒) กรุงเทพมหานคร

(๓) เมืองพัทยา

(๔) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่มิใช่กฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

(๕) บริเวณที่มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

(๖) เขตผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง

เพื่อประโยชน์ในการป้องกันอันตรายที่จะเกิดจากการขุดดินหรือถมดิน ถ้าการขุดดินหรือถมดิน อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคล หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน รัฐมนตรี จะประกาศกำหนดให้ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ในท้องที่อื่นนอกจากท้องที่ตามวรรคหนึ่งตามที่เห็นว่า จำเป็นก็ได้

ประกาศตามวรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศไว้โดยเปิดเผยก่อนวันใช้บังคับไม่น้อยกว่า เจ็ดวัน ประกาศดังกล่าวให้ปิดไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน แห่งท้องที่ที่กำหนดไว้ในประกาศ

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“ดิน” หมายความว่า ความรวมถึง หิน กรวด หรือทราย และอินทรีย์วัตถุต่างๆ ที่เจือปนกับดิน

“พื้นดิน” หมายความว่า พื้นผิวของที่ดินที่เป็นไปตามสภาพธรรมชาติ

“ขุดดิน” หมายความว่า กระทำแก่พื้นดินเพื่อนำดินขึ้นจากพื้นดิน หรือทำให้พื้นดินเป็นบ่อดิน

“บ่อดิน” หมายความว่า แอ่ง บ่อ สระ หรือช่องว่างใต้พื้นดิน ที่เกิดจากการขุดดิน

“ถมดิน” หมายความว่า การกระทำใดๆ ต่อดินหรือพื้นดินเพื่อให้ระดับดินสูงขึ้นกว่าเดิม

“เนินดิน” หมายความว่า ดินที่สูงขึ้นกว่าระดับพื้นดินโดยการถมดิน

“แผนผังบริเวณ” หมายความว่า แผนที่แสดงสภาพของที่ดิน ที่ตั้ง และขอบเขตของที่ดินที่จะขุดดิน หรือถมดิน รวมทั้งที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ข้างเคียง

“รายการ” หมายความว่า ข้อความชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดของดิน ความลึกของบ่อดิน ที่จะขุดดิน หรือความสูงของเนินดินที่จะถมดิน ความลาดเอียงของบ่อดินหรือเนินดิน ระยะห่างจาก ขอบบ่อดินหรือเนินดินถึงที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือ สิ่งปลูกสร้าง และวิธีการในการขุดดินหรือถมดิน

“เจ้าพนักงานท้องถิ่น” หมายความว่า

(๑) นายกเทศมนตรี สำหรับในเขตเทศบาล

(๒) ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สำหรับในเขตกรุงเทพมหานคร

(๓) นายกเมืองพัทยา สำหรับในเขตเมืองพัทยา

(๔) ประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

(๕) หัวหน้าผู้บริหารท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้น กำหนดให้เป็นราชการส่วนท้องถิ่น สำหรับในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

(๖) นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับในเขตท้องที่อื่น นอกจาก (๑) ถึง (๕)

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการการที่ดินและถมดิน

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่การขุดดินและถมดินซึ่งกระทำโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายอื่นที่ได้กำหนดมาตรการในการป้องกันอันตรายไว้ตามกฎหมายนั้นแล้ว

มาตรา ๖ เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง ตลอดจนการอื่นที่จำเป็นเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด

(๑) บริเวณห้ามขุดดินหรือถมดิน

(๒) ความสัมพันธ์ของความลาดเอียงของบ่อดินหรือเนินดินตามชนิดของดิน ความลึกและขนาดของบ่อดินที่จะขุดดิน ความสูงและพื้นที่ของเนินดินที่จะถมดิน และระยะห่างจากขอบบ่อดินหรือเนินดินถึงเขตที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างของบุคคลอื่น

(๓) วิธีการป้องกันการพังทลายของดินหรือสิ่งปลูกสร้าง

(๔) วิธีการให้ความคุ้มครองและความปลอดภัยแก่คนงานและบุคคลภายนอก

(๕) หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่นในการขุดดินหรือถมดิน

มาตรา ๗ ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา ๖ แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามกฎกระทรวงนั้น เว้นแต่เป็นกรณีตามมาตรา ๘

ในกรณีที่ยังมิได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา ๖ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นได้

ในกรณีที่ได้มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องใดตามวรรคสองแล้ว ถ้าต่อมาได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องนั้น ให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงเป็นอันยกเลิก และให้ข้อกำหนดของข้อบัญญัติท้องถิ่นในส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงยังคงใช้บังคับต่อไปได้จนกว่าจะมีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นใหม่ตามมาตรา ๘ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

การยกเลิกข้อบัญญัติท้องถิ่นตามวรรคสาม ข่อมไม่กระทบกระเทือนต่อการดำเนินการที่ได้กระทำไปแล้วโดยถูกต้องตามข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น

มาตรา ๘ ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดเรื่องใดตามมาตรา ๖ แล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในเรื่องนั้นได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดรายละเอียดในเรื่องนั้นเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง โดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว

(๒) เป็นการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นกำหนดเรื่องนั้นขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงดังกล่าว เนื่องจากมีความจำเป็นหรือมีเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น

การออกข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (๒) ให้มีผลใช้บังคับได้เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการและได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

คณะกรรมการจะต้องพิจารณาให้ความเห็นชอบหรือไม่ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นตาม (๒) ให้เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ถ้าไม่ให้ความเห็นชอบให้แจ้งเหตุผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทราบด้วย

ถ้าคณะกรรมการพิจารณาข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาตามวรรคสาม ให้ถือว่าคณะกรรมการได้ให้ความเห็นชอบในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้นแล้ว และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอรัฐมนตรีเพื่อส่งต่อไป ถ้าวรัฐมนตรีไม่ส่งภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น ให้ถือว่ารัฐมนตรีได้อนุมัติตามวรรคสอง

มาตรา ๕ การแจ้งหรือการส่งคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ทำเป็นหนังสือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับให้ผู้แจ้ง ผู้จุดดิน ผู้ถมดิน เจ้าของที่ดิน หรือตัวแทน แล้วแต่กรณี ณ ภูมิลำเนาของผู้ขึ้น หรือจะทำเป็นหนังสือและให้บุคคลดังกล่าวลงลายมือชื่อรับแทนการส่งทางไปรษณีย์ก็ได้

ในกรณีที่ไม้อาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งได้ ให้ปิดประกาศสำเนาหนังสือแจ้งหรือคำสั่ง แล้วแต่กรณี ไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ บริเวณที่มีการจุดดินหรือถมดิน และให้ถือว่าผู้แจ้ง ผู้จุดดิน ผู้ถมดิน เจ้าของที่ดิน หรือตัวแทน ได้ทราบคำสั่งนั้น เมื่อพ้นกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้มีการปิดประกาศดังกล่าว

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ และกำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการการจุดดินและถมดิน

มาตรา ๑๑ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการการจุดดินและถมดิน” ประกอบด้วยอธิบดีกรมโยธาธิการเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนกรมทรัพยากรธรณี ผู้แทนกรมที่ดิน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน ผู้แทนกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้แทนกรมศิลปากร ผู้แทนสำนักงานนโยบาย

และแผนสิ่งแวดล้อม ผู้แทนกรรมการผังเมือง ผู้แทนสภาวิศวกร และผู้แทนสภาสถาปนิกแห่งละหนึ่งคน และผู้ทรงคุณวุฒิอีกไม่เกินสี่คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ และให้หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการควบคุมอาคาร กรมโยธาธิการ เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๒ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) ให้คำแนะนำในการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๖
- (๒) ให้คำแนะนำแก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้
- (๓) พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง
- (๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

มาตรา ๑๓ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีมีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้ผู้ได้รับการแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่ต้องไม่เกินสองคราวติดต่อกัน

มาตรา ๑๔ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๓ กรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๕ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการซึ่งมาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๖ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ตลอดจนเชิญบุคคลใดๆ มาให้ข้อเท็จจริง คำอธิบาย คำแนะนำหรือความเห็นได้

ให้นามตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

หมวด ๒

การขุดดิน

มาตรา ๑๗ ผู้ใดประสงค์จะทำการขุดดินโดยมีความลึกจากระดับพื้นดินเกินสามเมตรหรือมีพื้นที่ปากบ่อดินเกินหนึ่งหมื่นตารางเมตร หรือมีความลึกหรือพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดโดยยื่นเอกสารแจ้งข้อมูลดังต่อไปนี้

- (๑) แผนผังบริเวณที่ประสงค์จะทำการขุดดิน
- (๒) แผนผังแสดงเขตที่ดินและที่ดินบริเวณข้างเคียง
- (๓) รายการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖
- (๔) วิธีการขุดดินและการขนดิน
- (๕) ระยะเวลาทำการขุดดิน
- (๖) ชื่อผู้ควบคุมงานซึ่งจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๗) ที่ตั้งสำนักงานของผู้แจ้ง
- (๘) ภาระผูกพันต่าง ๆ ที่บุคคลอื่นมีส่วนได้เสียเกี่ยวกับที่ดินที่จะทำการขุดดิน
- (๙) เอกสารและรายละเอียดอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคหนึ่งโดยถูกต้องแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนดเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการขุดดินตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง

ถ้าการแจ้งเป็นไปโดยไม่ถูกต้อง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้แก้ไขให้ผู้ถูกต้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ที่มีการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้แจ้งไม่แก้ไขให้ผู้ถูกต้องภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้แจ้งได้รับแจ้งให้แก้ไขจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งให้การแจ้งตามวรรคหนึ่งเป็นอันสิ้นผล

ถ้าผู้แจ้งได้แก้ไขให้ผู้ถูกต้องภายในเวลาที่กำหนดตามวรรคสาม ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งให้แก่ผู้แจ้งภายในสามวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งที่ถูกต้อง

ผู้ได้รับใบรับแจ้งต้องเสียค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๘ ค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายที่เก็บได้ตามมาตรา ๑๗ วรรคห้า ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งท้องที่ที่มีการขุดดินนั้น

มาตรา ๑๙ ในระหว่างการขุดดิน ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ต้องเก็บใบรับแจ้ง แผนผัง บริเวณ และรายการไว้ที่สถานที่ขุดดินหนึ่งชุด และพร้อมที่จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจดูได้

ถ้าใบรับแจ้งชำรุด สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ขอรับใบแทนใบรับแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบถึงการชำรุดสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

มาตรา ๒๐ ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ต้องทำการขุดดินให้ถูกต้องตามกฎหมายที่ออกตามมาตรา ๖

มาตรา ๒๑ ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ ต้องควบคุมลูกจ้างหรือตัวแทนให้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ และต้องรับผิดชอบในการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนซึ่งได้กระทำในทางที่จ้างหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

มาตรา ๒๒ การได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๗ ไม่เป็นเหตุคุ้มครองการขุดดินที่ได้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลหรือต่อสภาพแวดล้อม ผู้ขุดดินไม่ว่าจะเป็นเจ้าของที่ดิน ผู้ครอบครองที่ดิน ลูกจ้างหรือตัวแทน ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น เว้นแต่จะมีเหตุที่ไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

มาตรา ๒๓ การขุดบ่อน้ำใช้ที่มีพื้นที่ปากบ่อไม่เกินสี่ตารางเมตร ผู้ขุดดินไม่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น

มาตรา ๒๔ การขุดดินโดยมีความลึกจากระดับพื้นดินไม่เกินสามเมตร เมื่อจะขุดดินใกล้แนวเขตที่ดินของผู้อื่นในระยะน้อยกว่าสองเท่าของความลึกของบ่อดินที่จะขุดดิน ต้องจัดการป้องกันการพังทลายของดินตามวิธีที่ควรกระทำ

มาตรา ๒๕ ในการขุดดิน ถ้าพบโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ซากดึกดำบรรพ์ หรือแร่ที่มีคุณค่าทางเศรษฐกิจหรือทางการศึกษาในด้านธรณีวิทยา ให้ผู้ขุดดินตามมาตรา ๑๗ มาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๔ หยุดการขุดดินในบริเวณนั้นไว้ก่อนแล้วรายงานให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พบ และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นแจ้งให้กรมศิลปากรหรือกรมทรัพยากรธรณี แล้วแต่กรณี ทราบโดยด่วน ในกรณีเช่นนี้ ให้ผู้ขุดดินปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

หน้า ๕๘
เล่ม ๑๑๗ ตอนที่ ๑๖ ก ราชกิจจานุเบกษา ๗ มีนาคม ๒๕๕๓

หมวด ๓

การถมดิน

มาตรา ๒๖ ผู้ใดประสงค์จะทำการถมดินโดยมีความสูงของเนินดินเกินกว่าระดับที่ดินต่างเจ้าของที่อยู่ข้างเคียง และมีพื้นที่ของเนินดินไม่เกินสองพันตารางเมตร หรือมีพื้นที่ตามที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนด ต้องจัดให้มีการระบายน้ำเพียงพอที่จะไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่เจ้าของที่ดินที่อยู่ข้างเคียงหรือบุคคลอื่น

พื้นที่ที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง ต้องไม่เกินสองพันตารางเมตร

การถมดินที่มีพื้นที่เกินสองพันตารางเมตร หรือมีพื้นที่เกินกว่าที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นประกาศกำหนดตามวรรคหนึ่ง นอกจากจะต้องจัดให้มีการระบายน้ำตามวรรคหนึ่ง ต้องแจ้งการถมดินนั้นต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด

ถ้าผู้แจ้งได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในวรรคสามโดยถูกต้องแล้ว ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับแจ้งตามแบบที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นกำหนด เพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้นั้นภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้แจ้งเริ่มต้นทำการถมดินตามที่ได้แจ้งไว้ได้ตั้งแต่วันที่ได้รับใบรับแจ้ง ให้นำทบัญญัติมาตรา ๑๗ วรรคสาม วรรคสี่และวรรคห้า มาตรา ๑๘ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ผู้ถมดินตามมาตรา ๒๖ ต้องทำการถมดินให้ถูกต้องตามกฎหมายที่ออกตามมาตรา ๖

มาตรา ๒๘ ผู้ถมดินตามมาตรา ๒๖ ต้องควบคุมลูกจ้างหรือตัวแทนให้ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ และต้องรับผิดชอบในการกระทำของลูกจ้างหรือตัวแทนซึ่งได้กระทำในทางที่จ้างหรือตามที่ได้รับมอบหมาย

หมวด ๔

พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๒๙ ผู้ใดได้รับความเสียหายหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าอาจได้รับความเสียหายจากการขุดดินหรือถมดินอันไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ มาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๗ มีสิทธิร้องขอให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้หยุดการขุดดินหรือถมดินนั้นได้

เมื่อได้รับคำร้องขอตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นสั่งให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าไปตรวจสอบสถานที่ขุดดินหรือถมดินและรายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นว่าความเสียหายได้เกิดขึ้นหรืออาจเกิดขึ้นจากการขุดดินหรือถมดินนั้น ให้มีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือสั่งให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินนั้นได้ตามที่เห็นสมควร

เจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา นี้ ให้ความหมายรวมถึงผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายด้วย

มาตรา ๓๐ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบสถานที่ที่มีการขุดดินตามมาตรา ๑๗ หรือการถมดินตามมาตรา ๒๖ ว่าได้ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือกฎกระทรวงหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้หรือไม่ ทั้งนี้ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในระหว่างเวลาทำการ และให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือตัวแทน หรือเจ้าของที่ดินอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่เห็นว่าการขุดดินหรือการถมดินได้ก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของบุคคลอื่น ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รายงานต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้มีคำสั่งให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือการถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือการถมดินนั้น แล้วแต่กรณี และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือตามที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อป้องกันหรือระงับความเสียหายนั้นได้

ในกรณีมีเหตุฉุกเฉิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ขุดดิน ผู้ถมดินหรือเจ้าของที่ดินหยุดการขุดดินหรือการถมดิน หรือจัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นหรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินนั้นตามที่เห็นว่าจำเป็นได้ แล้วรายงานให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นทราบทันที ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นเห็นชอบด้วยกับคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหนังสือภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้มีคำสั่งสั่งให้บุคคลดังกล่าวปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ถือว่าคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นมาตั้งแต่ต้น

ถ้าเจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่มีหนังสือสั่งภายในกำหนดเวลาตามวรรคสอง ให้คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นอันสิ้นผล

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๓๓ ในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นและพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๕
การอุทธรณ์

มาตรา ๓๔ ผู้ขูดิน ผู้ถมดิน หรือเจ้าของที่ดินผู้ใดไม่พอใจคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ให้มีสิทธิอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อ ผู้ว่าราชการจังหวัดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่ง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครเป็นผู้ออกคำสั่งตามวรรคหนึ่งในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้อุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อคณะกรรมการ

การอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ไม่เป็นการทุเลาการบังคับตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ถ้าผู้อุทธรณ์ประสงค์จะขอทุเลาการบังคับตามคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่น ให้ยื่นคำขอทุเลา พร้อมอุทธรณ์ ในกรณีเช่นนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือคณะกรรมการจะอนุญาตให้ทุเลาโดยมีเงื่อนไข หรือไม่ก็ได้ หรือจะสั่งให้วางเงินหรือหลักทรัพย์ประกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นก็ได้

ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือคณะกรรมการ แล้วแต่กรณี พิจารณาคำวินิจฉัยอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดหรือคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดทำการขูดดินตามมาตรา ๑๗ หรือทำการถมดินตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม โดยไม่ได้รับใบรับแจ้งจากเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามมาตรา ๑๗ วรรคสอง หรือมาตรา ๒๖ วรรคสี่ แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการกระทำตามวรรคหนึ่งเกิดขึ้นในบริเวณห้ามขูดดินหรือถมดินตามมาตรา ๖ (๑) ผู้นั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๖ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาทและปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่เกินหนึ่งพันบาทตลอดเวลาที่ยังไม่ปฏิบัติตาม

มาตรา ๓๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๓๘ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกตามสมควรแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการ ปฏิบัติการตามมาตรา ๓๐ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองพันบาท

มาตรา ๓๕ ผู้ที่ดินผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๐ ผู้ใดได้รับคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้หยุดการขุดดินหรือการถมดินตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดได้รับคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นให้จัดการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น หรือจัดการแก้ไขการขุดดินหรือถมดินตามมาตรา ๒๕ วรรคสอง หรือมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ไม่ปฏิบัติตามคำสั่งนั้น ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามหมื่นบาทและปรับเป็นรายวันอีกวันละไม่เกินห้าร้อยบาท ตลอดเวลาที่ไม่ปฏิบัติตาม

มาตรา ๔๒ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้นอกจากมาตรา ๓๕ วรรคสอง ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือผู้ซึ่งเจ้าพนักงานท้องถิ่นมอบหมายมีอำนาจเปรียบเทียบปรับผู้ต้องหาได้เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันแล้วให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๓ ในกรณีที่ห้างหุ้นส่วน บริษัทหรือนิติบุคคลอื่นกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ กรรมการ ผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการกระทำอันเป็นความผิดนั้นต้องระวางโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้นๆ ด้วย เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าการกระทำนั้นได้กระทำโดยคนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา ๔๔ ในกรณีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าเจ้าของอสังหาริมทรัพย์ที่อยู่ใกล้ชิดหรือติดต่อกับที่ดินที่มีการกระทำความผิดเกิดขึ้นและได้รับความเสียหาย เนื่องจากการกระทำความผิดนั้น เป็นผู้เสียหายตามกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญา

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๕ ผู้ที่ดินหรือถมดินอันมีลักษณะที่ต้องแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัตินี้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับในท้องที่ใด ให้ปฏิบัติตามมาตรา ๑๗ หรือมาตรา ๒๖ แล้วแต่กรณี ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับในท้องที่นั้น และเมื่อได้ดำเนินการแล้วให้ถือว่าผู้นั้นได้รับใบรับแจ้งตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่าย

ค่าธรรมเนียม

(๑) ค่าธรรมเนียมใบรับแจ้งการขุดดินหรือถมดิน	ฉบับละ	๒,๐๐๐ บาท
(๒) ค่าคัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร	หน้าละ	๕ บาท

ค่าใช้จ่าย

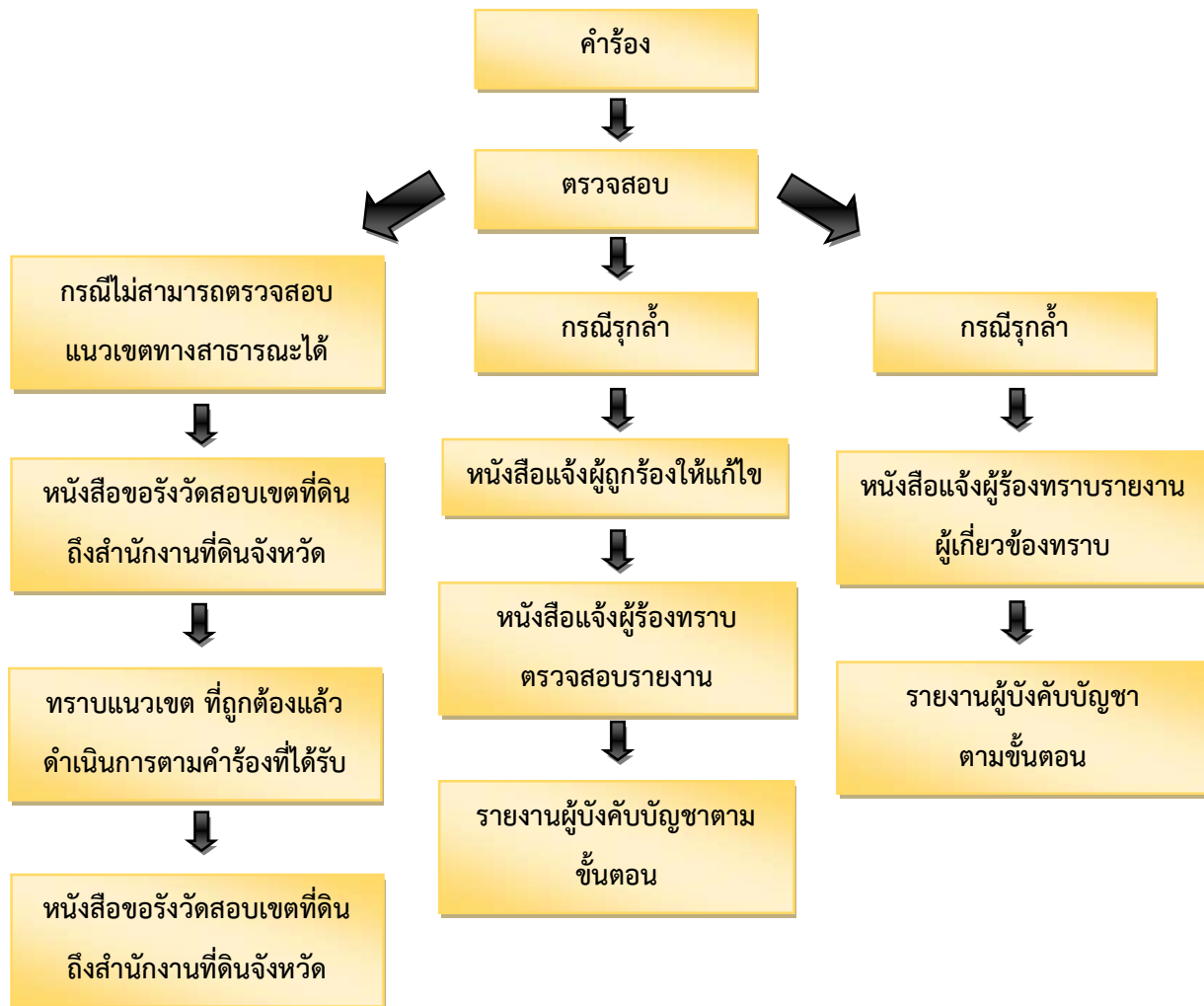
(๑) ค่าพาหนะเดินทางไปตรวจสอบสถานที่ ขุดดินหรือถมดิน	ให้จ่ายเท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายไปจริง
(๒) ค่าเบี้ยเลี้ยงในการเดินทางไปตรวจสอบ สถานที่ขุดดินหรือถมดิน	ให้จ่ายเท่าที่จำเป็นตามระเบียบของ ทางราชการแก่ผู้ไปทำงานเท่าอัตรา ของทางราชการ

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันมีการขุดดินเพื่อนำดินไปถมพื้นที่ทำการก่อสร้างที่อยู่อาศัยหรือเพื่อกิจการอื่นอย่างกว้างขวาง แต่การขุดดินหรือถมดินดังกล่าวยังไม่เป็นไปโดยถูกต้องตามหลักวิชาการจึงอาจก่อให้เกิดอันตรายแก่ทรัพย์สินและความปลอดภัยของประชาชนได้ สมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการขุดดินและถมดินเพื่อให้การขุดดินหรือถมดินในเขตเทศบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นตามที่กฎหมายโดยเฉพาะจัดตั้งขึ้น ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา และบริเวณที่มีพระราชกฤษฎีกาให้ใช้บังคับกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เขตผังเมืองรวมตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง และในท้องที่อื่นที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนด เป็นไปโดยถูกต้องตามหลักวิชาการ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

การควบคุมเขตถนน ทางสาธารณะ และที่ดินสาธารณะประโยชน์ ขอบเขตของกระบวนการทำงาน

1. รับคำร้องจาก ประชาชน
2. ดำเนินการตรวจสอบสถานที่ (กรณีไม่สามารถตรวจสอบแนวเขตทางสาธารณะได้,กรณีรุกล้ำ และกรณีไม่รุกล้ำ)
3. ดำเนินการส่งเอกสารแจ้งผู้ร้องทราบ/รายงานผู้เกี่ยวข้องทราบ

แผนผัง ขั้นตอนการควบคุมเขตถนน ทางสาธารณะ และที่ดินสาธารณะประโยชน์

การควบคุมการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

(ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น ไม่เกิน 45 วัน / แล้วแต่ประเภท)

1. การตรวจตรา กิจการควบคุมประเภทที่ 1

มีหน้าที่ตรวจสอบสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงของกิจการควบคุม ประเภทที่ 1 ได้แก่ ร้านค้ารายย่อยที่ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการได้ทันที แต่สามารถเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงในจำนวนที่จำกัด

2. การรับแจ้งการประกอบกิจการและการตรวจตรา กิจการควบคุมประเภทที่ 2

การตรวจสอบเอกสารและออกใบรับแจ้ง โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

2.1 เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งการประกอบกิจการแล้วให้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานให้ถูกต้องตามแบบ ธพ.น.1 จากนั้น ให้ออกใบรับแจ้งตามแบบ ธพ.น.2 ในวันที่รับแจ้งเพื่อเป็นหลักฐาน ให้แก่ผู้แจ้ง กรณีที่ปรากฏว่าการแจ้งเอกสารไม่ถูกต้องครบถ้วนให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้แจ้งทราบ ภายในวันที่ได้รับแจ้งนั้น เพื่อให้ผู้แจ้งนำไปแก้ไข ให้ถูกต้องก่อนจะประกอบกิจการ

2.2 หากตรวจพบว่า การแจ้งของผู้ประกอบกิจการไม่ครบถ้วน หรือไม่ถูกต้อง พนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้แก้ไขหนังสือแจ้งให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายใน 7 วัน นับจากวันที่ได้รับคำสั่ง

2.3 การเลิกประกอบกิจการ หรือโอนกิจการควบคุมประเภทที่ 2 ผู้ประกอบกิจการต้องแจ้งเป็น หนังสือต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายใน 30 วัน นับจากวันที่ได้ดำเนินการดังกล่าว

3. การอนุญาตประกอบกิจการและตรวจตรา กิจการควบคุมประเภทที่ 3 ดังนี้

3.1 การอนุญาตก่อสร้าง

- (1) การเห็นชอบให้ทำการก่อสร้าง
- (2) การทดสอบและตรวจสอบระบบความ ปลอดภัย
- (3) การออกใบอนุญาตประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง

3.2 การอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงสถานที่ประกอบกิจการ

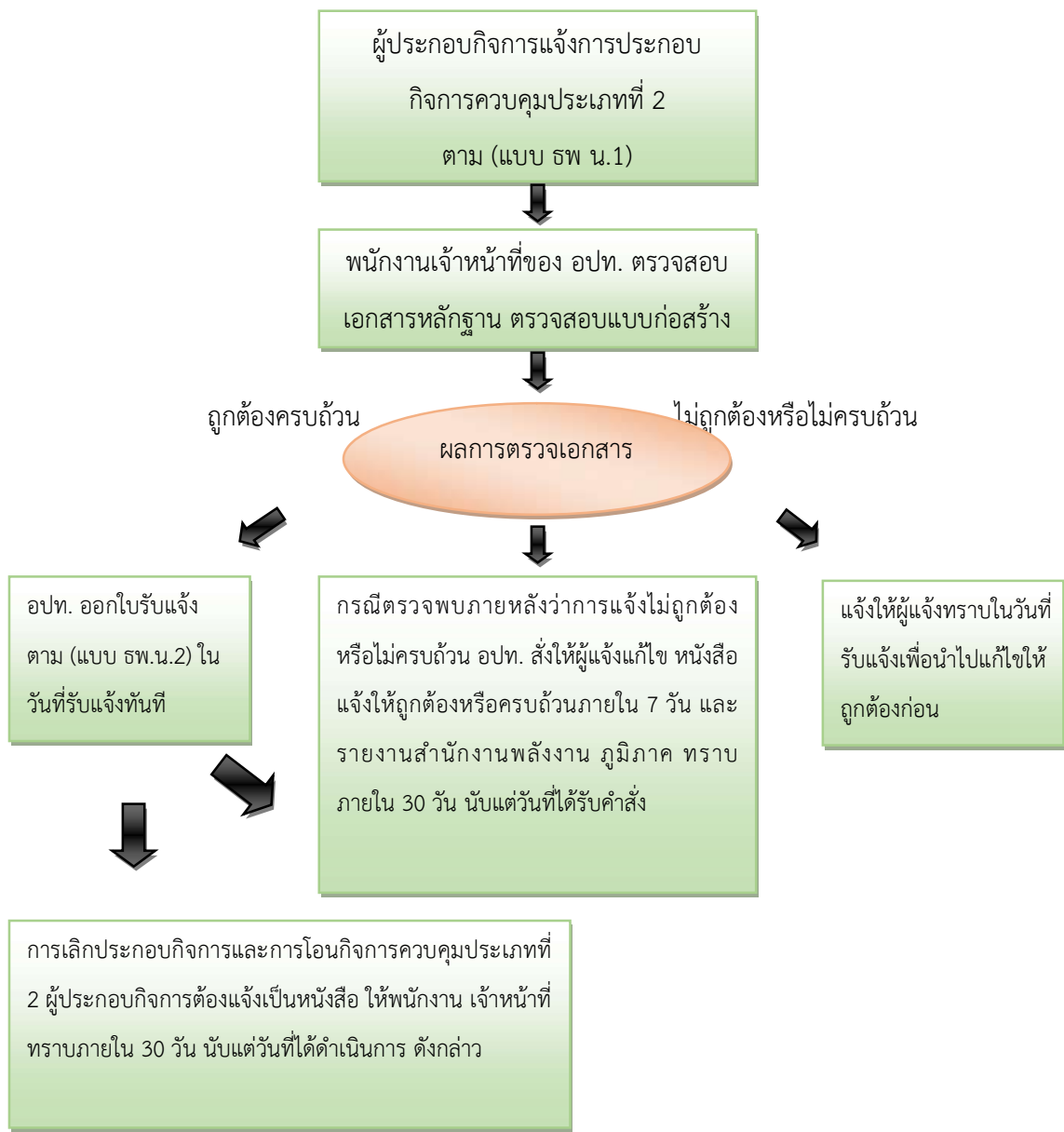
3.3 การต่ออายุใบอนุญาต

3.4 การโอนใบอนุญาต

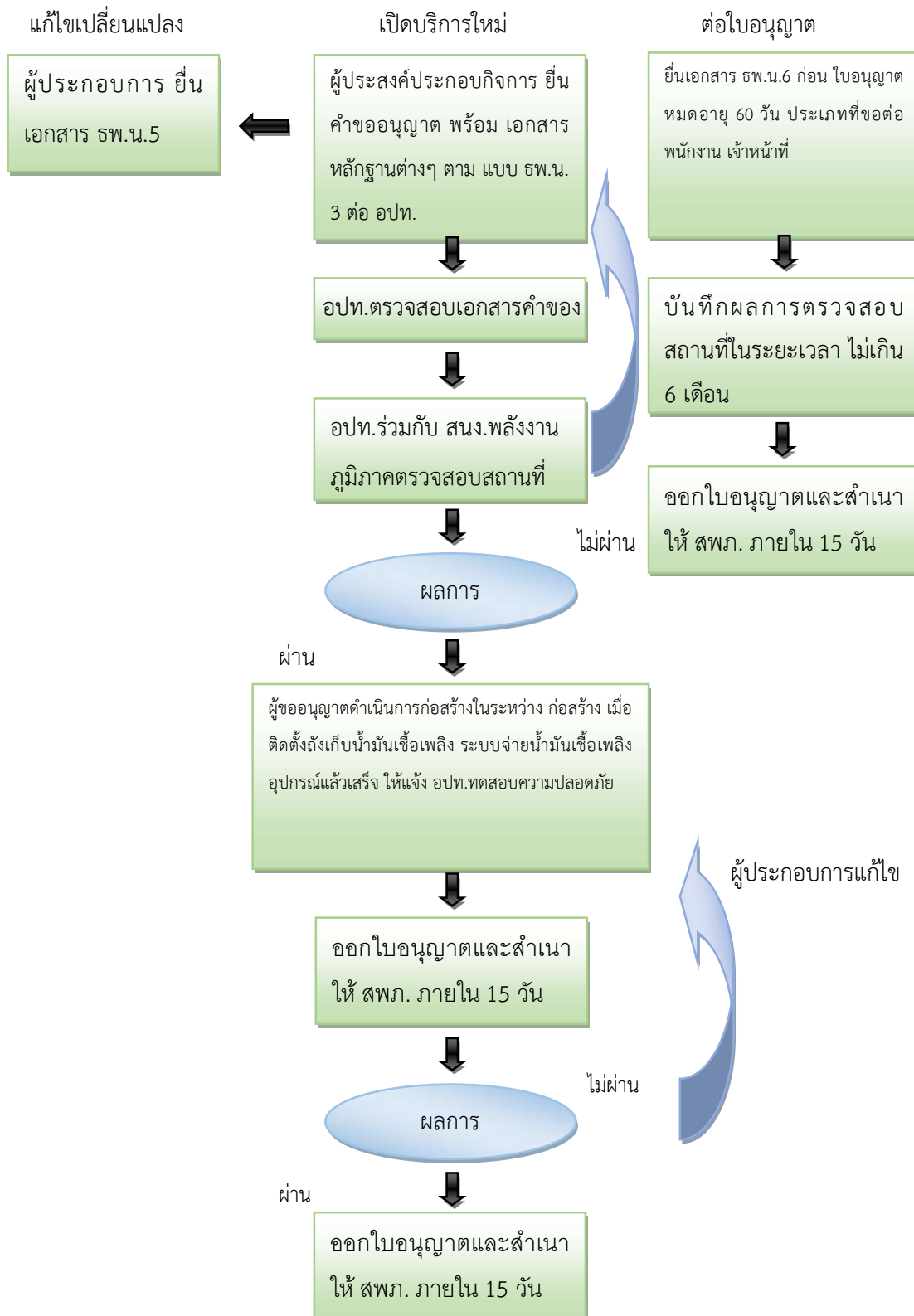
3.5 การตรวจตรา

3.6 ทดสอบและตรวจสอบถังน้ำมันเชื้อเพลิงระบบท่อและอุปกรณ์เมื่อครบวาระ

แผนผัง ขั้นตอนการรับแจ้งการประกอบกิจการและการตรวจตรา กิจการควบคุมประเภทที่ 2

แผนผัง ขั้นตอนการออกใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ 3

พระราชบัญญัติ
ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง
พ.ศ. ๒๕๔๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๒
เป็นปีที่ ๕๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

- (๑) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔
- (๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๖
- (๓) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๐๘
- (๔) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๒๐
- (๕) พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๓๐

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

“น้ำมันเชื้อเพลิง”^๒ หมายความว่า

(๑) ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา และน้ำมันหล่อลื่น

(๒) สิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นวัตถุดิบในการกลั่นหรือผลิตเพื่อให้ได้มาซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นส่หล่อลื่น หรือสิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นส่หล่อลื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“การมีน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในครอบครอง” หมายความว่า การมีไว้ในครอบครองไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น และไม่ว่าจะเป็นการมีไว้เพื่อจำหน่าย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้ หรือเพื่อประการอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการทิ้งหรือปรากฏในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย

^๑ ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฎหมาย ประกาศ เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๒๑ ก วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๒, หน้า ๑

^๒ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “น้ำมันเชื้อเพลิง” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

“สถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิงแก่ยานพาหนะ และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้เป็นเขตสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนสิ่งก่อสร้าง ถัง ท่อ และอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่างๆ ในบริเวณนั้น

“การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า การเคลื่อนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิง จากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่ง ไม่ว่าโดยทางบก ทางน้ำ ทางท่อ หรือโดยวิธีการอื่นใด

“คลังน้ำมันเชื้อเพลิง”^๓ หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงตามปริมาณหรือประเภทกิจการที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้เป็นเขตคลังน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนสิ่งก่อสร้าง ถัง ท่อ และอุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตในโรงกลั่นหรือผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง

“ข้อบัญญัติท้องถิ่น” หมายความว่า เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติตำบล ข้อบัญญัติเมืองพัทยา ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร และข้อบัญญัติอื่นใด ในทำนองเดียวกันที่ออกโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า วิศวกรของกรมธุรกิจพลังงาน*หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน*หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมาย

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน*รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม กำหนดกิจการอื่น และออกประกาศ ทั้งนี้ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ พระราชบัญญัตินี้ไม่ใช้บังคับแก่น้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในราชการทหารโดยเฉพาะ แต่ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหาย หรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อมหรือการกำหนดแนวทางหรือลักษณะการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดการเก็บรักษา การขนส่ง การใช้ การจำหน่าย การแบ่งบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิง และการควบคุมอื่นใดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

(๒) กำหนดที่ตั้ง แผนผัง รูปแบบ และลักษณะของสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และคลังน้ำมันเชื้อเพลิง และการบำรุงรักษาสถานที่ดังกล่าว

(๓) กำหนดลักษณะของถังหรือภาชนะที่ใช้ในการบรรจุหรือขนส่ง และการบำรุงรักษาถังหรือภาชนะดังกล่าว

^๓ มาตรา ๔ นิยามคำว่า “คลังน้ำมันเชื้อเพลิง” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

(๔) กำหนดคุณสมบัติและการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๕) กำหนดวิธีการปฏิบัติงานและการจัดให้มีและบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) กำหนดการรับฟังความเห็นของประชาชนตามความเหมาะสมแก่กิจการ ในการดำเนินการหรืออนุญาตให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีผลกระทบต่อประชาชน

(๗) กำหนดการอื่นใดอันจำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ถ้ากฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศใดที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคารขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงที่ออกตามวรรคหนึ่ง กฎกระทรวง ข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศนั้นย่อมไม่มีผลใช้บังคับหรือสิ้นผลใช้บังคับ แล้วแต่กรณี เว้นแต่กฎกระทรวงข้อบัญญัติท้องถิ่น หรือประกาศดังกล่าวจะได้ยกเลิกโดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการเนื่องจากมีความจำเป็นหรือเหตุผลพิเศษเฉพาะท้องถิ่น

กฎกระทรวงตามวรรคหนึ่งจะกำหนดให้เรื่องรายละเอียดทางด้านเทคนิคหรือเรื่องที่ต้องเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเพื่อประโยชน์ของความปลอดภัย ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาก็ได้^๔

หมวด ๒

คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

มาตรา ๔^๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพลังงานเป็นประธานกรรมการ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี อธิบดีกรมการขนส่งทางบก อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และผู้ทรงคุณวุฒิอีกหกคนซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานเป็นกรรมการและเลขาธิการ และให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานแต่งตั้งข้าราชการของกรมธุรกิจพลังงานอีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขาธิการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องไม่เป็นที่ปรึกษาพรรคการเมืองผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หรือเจ้าหน้าที่พรรคการเมือง และต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีผลงานและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม กฎหมาย การควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง และธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิงสาขาละหนึ่งคน และอย่างน้อยสองคนให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่ดำเนินงานในองค์การสาธารณประโยชน์ เพื่อการคุ้มครองสุขภาพอนามัย ความปลอดภัยหรือสิ่งแวดล้อม

มาตรา ๔^๖ ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) เสนอแนะนโยบายและมาตรการต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม หรือการกำหนดแนวทางหรือลักษณะการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

(๒) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) ให้ความเห็นประกอบการพิจารณาให้สัมปทานของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๔

^๔ มาตรา ๗ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

^๕ มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

(๔) สอดส่องดูแลและประสานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่างๆ ซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม หรือการกำหนดแนวทาง หรือลักษณะการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

(๕) ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นแก่หน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับการเก็บรักษาการขนส่ง การใช้ การจำหน่าย การแบ่งบรรจุ และการควบคุมอย่างอื่นเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

(๖) ปฏิบัติการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันสองคราวไม่ได้

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีให้ออกเพราะไม่สุจริตต่อหน้าที่หรือมีความประพฤติเสื่อมเสีย

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนในตำแหน่งที่ว่างเพราะเหตุพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิดำรงตำแหน่งครบวาระแล้ว แต่ยังไม่ได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ปฏิบัติหน้าที่ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่

มาตรา ๑๓ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียเป็นการส่วนตัวในเรื่องใดในระหว่างการลงคะแนนกรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิอยู่ในห้องประชุม

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายก็ได้ และให้นำมาตรา ๑๓ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

ให้คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจออกคำสั่งเป็นหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้อภัยคำหรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ และคณะกรรมการจะมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการได้ใช้อำนาจดังกล่าวด้วยก็ได้

มาตรา ๑๖ ให้กรมธุรกิจพลังงาน*ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการ รวมทั้งประสานงานและให้ความช่วยเหลือแก่หน่วยงานต่างๆ ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง และงานอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

หมวด ๓ การประกอบกิจการควบคุม

มาตรา ๑๗ เพื่อให้การควบคุมการประกอบกิจการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อปกป้องประชาชน ให้มีความปลอดภัย ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดประเภทกิจการควบคุมของการมีน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในครอบครอง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง คลังน้ำมันเชื้อเพลิงและการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง สำหรับน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือทุกชนิดรวมกัน ให้สอดคล้องกับระดับอันตรายที่อาจจะเกิดขึ้น โดยแบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- (๑) ประเภทที่ ๑ ได้แก่กิจการที่สามารถประกอบการได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบการ
- (๒) ประเภทที่ ๒ ได้แก่กิจการที่เมื่อจะประกอบการต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน
- (๓) ประเภทที่ ๓ ได้แก่กิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะประกอบการได้

วรรคสอง^๖ (ยกเลิก)

การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางน้ำให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทย

มาตรา ๑๘ ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๑ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗

มาตรา ๑๙ ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ และเมื่อจะเริ่มประกอบการให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อน

แบบและรายละเอียดที่ต้องแจ้ง วิธีการแจ้ง และแบบใบรับแจ้ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบรับแจ้งเพื่อเป็นหลักฐานการแจ้งให้แก่ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้ง ในการนี้ให้ผู้แจ้งประกอบการควบคุมประเภทที่ ๒ ได้ตั้งแต่วันที่แจ้ง

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบในภายหลังว่าการแจ้งตามวรรคหนึ่งไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขหนังสือแจ้งให้ถูกต้องหรือครบถ้วนภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งดังกล่าว

การเลิกประกอบกิจการและการโอนกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ผู้ประกอบการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๒๐ เมื่อได้มีการออกกฎกระทรวงกำหนดกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แล้วห้ามมิให้ผู้ใดประกอบกิจการดังกล่าวโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

ในกรณีที่การประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ จะต้องมีการก่อสร้าง ดัดแปลงหรือถอน เคลื่อนย้าย ใช้หรือเปลี่ยนการใช้อาคารอันเกี่ยวกับการนั้นด้วย ถ้าผู้ยื่นขอรับใบอนุญาตมีคำขอให้ผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้มีอำนาจออกใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งหรือใบรับรองการใช้อาคาร ควบคุมการใช้สำหรับการดังกล่าวได้ แล้วแต่กรณี ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร และเมื่อมีการดำเนินการตามนั้นไปเสร็จแล้ว ให้ส่งเอกสารหลักฐานต่างๆ ให้แก่ผู้มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร เพื่อรับช่วงการดำเนินการต่อไป

มาตรา ๒๑ การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต และอายุใบอนุญาต ในการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๖ มาตรา ๑๗ วรรคสอง ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

มาตรา ๒๒ ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗

ในการอนุญาตให้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ผู้อนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขใดๆ ตามควรแก่กรณีก็ได้ และจะกำหนดจำนวนปริมาณสูงสุดของน้ำมันเชื้อเพลิงที่ได้รับใบอนุญาตอาจมีไว้ในครอบครองด้วยก็ได้

ใบอนุญาตที่ออกไปแล้วนั้น ถ้าต่อมามีเหตุสำคัญเพื่อคุ้มครองความปลอดภัย หรือกฎหมายหรือพฤติการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจสั่งแก้ไขเพิ่มเติมเงื่อนไขในการอนุญาตได้ตามความจำเป็น

ถ้าเป็นการอนุญาตให้ประกอบกิจการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อและเครื่องหมายแสดงเขตในราชกิจจานุเบกษา และให้ผู้ได้รับใบอนุญาตดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ โดยอนุโลม และให้นำมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๓ การขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ เมื่อได้ยื่นคำขอตกลงแล้วให้ถือว่าผู้ยื่นคำขออยู่ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

การยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตและการให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๔ คำสั่งไม่ออกใบอนุญาตหรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต ผู้ขออนุญาต หรือผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๕ ผู้รับใบอนุญาตจะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่นไม่ได้เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต

การยื่นคำขอโอนใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๖ ในกรณีผู้รับใบอนุญาตตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคลหรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ทายาทหรือผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอต่อผู้อนุญาต เพื่อรับโอนใบอนุญาตภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย แล้วแต่กรณี หรือภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตขยายเวลาให้ตามความจำเป็นถ้ามิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ หากจะประกอบกิจการ ตามใบอนุญาตนั้นต่อไปให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่

ในระหว่างระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเสมือนว่าทายาทหรือผู้ชำระบัญชี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ซึ่งเข้าประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาต

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้หน้าความในสองวรรคก่อนมาใช้บังคับแก่ผู้อนุบาลโดยอนุโลม

มาตรา ๒๗ ผู้รับใบอนุญาตต้องแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ประกอบการที่ระบุในใบอนุญาต

มาตรา ๒๘ ถ้าใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาตและยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลายดังกล่าว

การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดให้ท้องที่หนึ่งท้องที่ใดเป็นเขตห้ามประกอบกิจการควบคุมตามมาตรา ๑๗ อย่างหนึ่งอย่างใดหรือทุกอย่างได้

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๙ แล้ว ห้ามมิให้มีการประกอบกิจการควบคุมตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงดังกล่าว

ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่ผู้ซึ่งประกอบกิจการควบคุมในเขตห้ามประกอบกิจการควบคุมอยู่ก่อนที่จะมีกฎกระทรวงตามมาตรา ๒๙ ใช้บังคับ และจะประกอบกิจการควบคุมนั้นต่อไป เมื่อมีกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว แต่ถ้าวิถีกรรมธุรกิจพลังงาน*เห็นว่าการประกอบกิจการควบคุมเช่นนั้นต่อไปจะขัดต่อเจตนารมณ์ของการมีกฎกระทรวงดังกล่าว หรืออาจมีผลกระทบกระเทือนต่อการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญ หรือความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม หรือการกำหนดแนวทาง หรือลักษณะ การดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงไม่สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม อวิถีกรรมธุรกิจพลังงาน*มีอำนาจออกคำสั่งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการประกอบกิจการควบคุมนั้นได้ และจะสั่งเป็นหนังสือถึงผู้ประกอบกิจการควบคุมให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือระงับการกระทำใดภายในระยะเวลาที่เห็นสมควรก็ได้ แต่ถ้าวิถีกรรมธุรกิจพลังงาน*เห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว ทำให้ผู้ประกอบกิจการควบคุมนั้นต้องเสียหายหรือขาดประโยชน์ที่เคยได้รับเกินสมควร ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับค่าทดแทนตามความเป็นธรรม

ในกรณีที่มีผู้ประกอบกิจการควบคุมซึ่งได้รับคำสั่งจากอวิถีกรรมธุรกิจพลังงาน* ตามวรรคสองไม่พอใจในคำสั่งดังกล่าว ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสามให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

หมวด ๔ **บริการของรัฐเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง**

มาตรา ๓๑ คณะรัฐมนตรีหรืออนุมติให้หน่วยงานของรัฐหน่วยงานหนึ่งหน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเพื่อให้บริการในด้านการใช้เป็นสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงหรือการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงได้

หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ดำเนินการต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗

มาตรา ๓๒ เมื่อมีความจำเป็นที่หน่วยงานของรัฐจะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ให้ดำเนินการเวนคืน ตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

มาตรา ๓๓ เพื่อประโยชน์ในการสร้างหรือบำรุงรักษาสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิง หรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ให้เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้ดำเนินการมีอำนาจเข้าไปใช้สอยหรือครอบครองอสังหาริมทรัพย์ซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัยของบุคคลใดเป็นการชั่วคราวได้ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) การใช้สอยหรือเข้าครอบครองนั้นเป็นการจำเป็นสำหรับการสำรวจ หรือสร้างหรือบำรุงรักษาสถานที่เก็บน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ หรือเป็นการจำเป็นสำหรับการป้องกันอันตรายหรือความเสียหายที่จะเกิดแก่คลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ

(๒) หน่วยงานของรัฐนั้นได้บอกกล่าวให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งหาหมิทรัพย์สินทราบล่วงหน้าแล้ว โดยแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งหาหมิทรัพย์สินทราบภายในเวลาอันสมควรแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน เว้นแต่ในกรณีที่ไม่อาจติดต่อกับเจ้าของ หรือผู้ครอบครองสิ่งหาหมิทรัพย์สินได้ ให้ประกาศให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งหาหมิทรัพย์สินนั้นทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน การประกาศให้ทำเป็นหนังสือปิดไว้ ณ ที่ซึ่งสิ่งหาหมิทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ และ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้านแห่งท้องที่ที่สิ่งหาหมิทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ ทั้งนี้ ให้แจ้งกำหนดวันเวลาและการที่จะกระทำนั้นไว้ด้วย

ในกรณีที่มีการปฏิบัติตามมาตรานี้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสิ่งหาหมิทรัพย์สินหรือผู้ทรงสิทธิอื่น บุคคลนั้นย่อมเรียกค่าทดแทนจากหน่วยงานของรัฐได้

มาตรา ๓๔ ให้หน่วยงานของรัฐประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อและเครื่องหมายแสดงเขตในราชกิจจานุเบกษา และปิดประกาศดังกล่าวไว้ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอแห่งท้องที่ที่ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อนั้นตั้งอยู่กับให้จัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ในบริเวณเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามหลักเกณฑ์ที่กรมธุรกิจพลังงาน*กำหนด

มาตรา ๓๕ ในการจัดทำระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ หน่วยงานของรัฐมีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) วางระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อไปใต้ เหนือ ตาม หรือข้ามที่ดินของบุคคลใด

(๒) รื้อถอนอาคารหรือโรงเรือนซึ่งมีใช้ที่อยู่อาศัยของบุคคลใดๆ หรือทำลายสิ่งอื่นที่สร้างหรือทำขึ้น หรือทำลาย หรือตัดฟันต้นไม้ หรือรากของต้นไม้ หรือพืชผลในเขตระบบ การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ก่อนที่จะดำเนินการตาม (๑) หรือ (๒) ให้หน่วยงานของรัฐแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องทราบ และให้นำมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง (๒) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งอาจอุทธรณ์เหตุที่ไม่สมควรทำเช่นนั้นต่อรัฐมนตรีได้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้ง

รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคสามให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นไปที่สุด

มาตรา ๓๖ ให้หน่วยงานของรัฐจ่ายค่าทดแทนแก่เจ้าของหรือผู้ทรงสิทธิในที่ดินอาคาร โรงเรือน หรือสิ่งปลูกสร้างในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) การใช้ที่ดินที่ประกาศกำหนดเป็นเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามมาตรา ๓๔

(๒) การใช้ที่ดินวางระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามมาตรา ๓๕ (๑)

(๓) การกระทำตามมาตรา ๓๕ (๒)

ค่าทดแทนตามวรรคหนึ่ง ให้คำนวณจากความเสียหายตามความเป็นจริง รวมทั้งค่าขาดประโยชน์จากการใช้สอยสิ่งต่างๆ ดังกล่าวนั้นด้วย

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันอาจเป็นอันตรายต่อระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ รวมทั้งอุปกรณ์ของระบบดังกล่าวนี้

มาตรา ๓๘ ในเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ไม่ว่าบนบกหรือน้ำหรือใต้พื้นท้องน้ำหรือพื้นท้องทะเล ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคาร โรงเรือน ต้นไม้หรือสิ่งอื่นใดติดตั้งสิ่งใด เจาะหรือขุดพื้นดิน ถมดิน ทั้งสิ่งของ หรือกระทำการใดๆ ที่อาจทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากรัฐมนตรี ในกรณีเช่นนี้ให้รัฐมนตรีอนุญาตได้เมื่อได้รับฟังความเห็นของหน่วยงานของรัฐผู้ดำเนินการแล้วปรากฏว่าการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม และในการอนุญาตรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดด้วยหรือไม่ก็ได้ ถ้ามีการฝ่าฝืนให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งให้ผู้ฝ่าฝืนรื้อถอน ขนย้าย ตัดฟัน ทำลาย หรือกระทำการใดๆ ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าผู้นั้นไม่ปฏิบัติตาม หรือในกรณีที่หาตัวผู้ฝ่าฝืนไม่ได้ เมื่อได้ประกาศคำสั่งไว้ ณ บริเวณนั้น และ ณ สำนักงานเขตหรือที่ว่าการอำเภอ

การอำเภอ ที่ทำการกำนันและที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน แห่งท้องที่นั้นเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดวันแล้ว และไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งนั้น รัฐมนตรีอาจมีคำสั่ง ให้นำหน่วยงานของรัฐเข้ารื้อถอน ชนย้าย ตัดฟัน ทำลาย หรือกระทำการใดๆ ได้ตามควรแก่กรณี โดยผู้ใดจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้ และผู้ฝ่าฝืนต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่จ่ายจริงในการนั้นพร้อมกับเงินเพิ่มในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าวโดยคำนวณตั้งแต่วันที่หน่วยงานของรัฐได้เข้าดำเนินการจนถึงวันที่ได้ชำระค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มครบถ้วน

มาตรา ๓๙ ในกรณีมีการประกาศกำหนดเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล หรือทางสัญจรทางน้ำแห่งใด ไม่ว่าจะอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ห้ามมิให้ผู้ใดทอดสมอเรือ หรือเกาสมอ หรือลากแห อวน หรือเครื่องจับสัตว์ใดๆ ในเขตเหล่านั้น

เมื่อเรือใดแล่นข้ามเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ถ้ามิได้ชักสมอขึ้น พ้นจากน้ำจนแลเห็นได้ ให้ถือว่ากระทำความผิดนั้นมิใช่เป็นการเกาสมอแล้ว

มาตรา ๔๐ เพื่อประโยชน์แห่งความปลอดภัย ให้หน่วยงานของรัฐมีอำนาจทำลายหรือตัดฟันต้น กิ่ง ราก ของต้นไม้ หรือสิ่งอื่นใดที่อยู่ใกล้คลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ แต่ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้นไม้ หรือสิ่งนั้นทราบล่วงหน้าภายในเวลาอันสมควร ถ้าไม่อาจติดต่อกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองได้ ให้หน่วยงานของรัฐมีอำนาจดำเนินการได้ตามที่เห็นสมควร

ในกรณีที่ต้นไม้หรือสิ่งอื่นใดมีอยู่ก่อนการสร้างคลังน้ำมันเชื้อเพลิง หรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ ให้หน่วยงานของรัฐจ่ายค่าทดแทนตามความเป็นธรรมให้แก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองต้นไม้หรือสิ่งนั้นตามสมควรแก่กรณี

มาตรา ๔๑ ในกรณีที่จำเป็นและเร่งด่วน หน่วยงานของรัฐมีอำนาจเข้าไปในที่ดินหรือสถานที่ของบุคคลใดในเวลาใดเพื่อตรวจ ซ่อมแซม หรือแก้ไขระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อได้ แต่ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ ณ ที่นั้นด้วย ก็ให้แจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองทราบก่อน

มาตรา ๔๒ ในการกระทำการกิจการตามมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ หน่วยงานของรัฐ ต้องพยายามมิให้เกิดความเสียหาย แต่ถ้าเกิดความเสียหายขึ้นหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบ ต่อความเสียหายนั้น

มาตรา ๔๓ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงาน คณะรัฐมนตรีอาจอนุมัติให้เอกชนรายใดเป็นผู้รับสัมปทานในการจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามหมวดนี้ก็ได้

การขอรับสัมปทานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

ผู้ยื่นคำขอต้องมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๔ การยื่นขอสัมปทานให้ยื่นต่ออธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน* และให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน*ทำเรื่องเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการให้สัมปทาน และเงื่อนไขในการให้สัมปทานประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีต่อไป

มาตรา ๔๕ ผู้รับสัมปทานจะโอนสัมปทานได้ต่อเมื่อมีเหตุอันสมควรและคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่าผู้รับโอนมีคุณสมบัติตามมาตรา ๔๓ วรรคสาม และอนุญาตให้โอนสัมปทานได้

ผู้รับโอนสัมปทานตามวรรคหนึ่งต้องรับไปซึ่งสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบทั้งหมดของผู้รับสัมปทานรายเดิม

มาตรา ๔๖ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานตายหรือสิ้นสภาพนิติบุคคลหรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ให้ทายาทหรือผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ แล้วแต่กรณี เป็นผู้มียุติสิทธิแสดงเจตนาในการโอนสัมปทานตามมาตรา ๔๕

การแสดงเจตนาในการโอนสัมปทานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๗ การโอนสัมปทานตามมาตรา ๔๕ และมาตรา ๔๖ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่ได้รับอนุญาตให้โอนสัมปทาน ให้รัฐมนตรีมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานทราบพร้อมทั้งเหตุผลภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รัฐมนตรีมีคำสั่ง

มาตรา ๔๙ กิจกรรมที่ได้รับสัมปทานจะตกเป็นของรัฐเมื่อใดให้เป็นไปตามที่กำหนดในสัมปทาน

มาตรา ๕๐ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะ รัฐมีอำนาจเข้ายึดถือครอบครองกิจการที่ได้รับสัมปทาน โดยรัฐจะต้องใช้ค่าทดแทนให้แก่ผู้รับสัมปทานตามที่กำหนดในสัมปทาน ในกรณีที่สัมปทานมิได้กำหนดเรื่องค่าทดแทนไว้ ให้ใช้ค่าทดแทนโดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้รับสัมปทานควรได้รับตามความเป็นธรรม

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับสัมปทานมารับเงินค่าทดแทนภายในเวลาที่กำหนด ถ้าผู้รับสัมปทานไม่มารับเงินภายในกำหนดเวลาที่ได้รับแจ้ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่นำเงินค่าทดแทนไปฝากไว้กับธนาคารออมสินในชื่อของผู้รับสัมปทาน

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานมีความจำเป็นจะต้องได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างคลังน้ำมัน เชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามที่กำหนดไว้ในสัมปทาน และผู้รับสัมปทานไม่สามารถดำเนินการให้ได้มาซึ่งอสังหาริมทรัพย์เพื่อการนั้นโดยวิธีอื่น ให้กรมธุรกิจพลังงานเป็นผู้ดำเนินการเวนคืนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์โดยผู้รับสัมปทานเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายและค่าทดแทน

มาตรา ๕๒ ให้นำบทบัญญัติตามความในหมวดนี้ที่ใช้บังคับแก่การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐมาใช้บังคับแก่ผู้รับสัมปทานโดยอนุโลม

หมวด ๕

การควบคุมและตรวจสอบ

มาตรา ๕๓ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในอาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ดำเนินกิจการ หรือมีเหตุสงสัยว่าจะมีการดำเนินกิจการควบคุมตามมาตรา ๑๗ หรือคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือเขตรบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อตามหมวด ๔ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อตรวจสภาพอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือการกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในสัมปทาน

(๒) นำตัวอย่างน้ำมันเชื้อเพลิงที่สงสัยในปริมาณพอสมควรเพื่อใช้ในการตรวจสอบ พร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๓) ตรวจ คั้น กัก ยึด หรืออายัดน้ำมันเชื้อเพลิง ถังหรือภาชนะบรรจุท่อน้ำมันเครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งใดๆ ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่มีเหตุสงสัยว่ามีการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือไม่ปฏิบัติตามที่กำหนดในสัมปทาน หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม

(๔) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้อัยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

(๕) ตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงแล้วรายงานต่อผู้อนุญาตหรือรัฐมนตรีแล้วแต่กรณี ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการควบคุมตามมาตรา ๑๗ หรือผู้รับสัมปทานได้กระทำความผิด หรือทำให้เกิดความเสียหายเพราะเหตุไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่กำหนดในสัมปทาน

มาตรา ๕๔ ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบว่าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามเงื่อนไขที่ผู้อนุญาตกำหนดตามมาตรา ๒๒ หรือผู้รับสัมปทานผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่กำหนดในสัมปทาน หรือการดำเนินการมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญ ความเสียหาย หรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไขหรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้

มาตรา ๕๕ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการควบคุมตามมาตรา ๑๗ ไม่แก้ไข หรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งตามมาตรา ๕๔ ภายในเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งห้ามประกอบกิจการต่อไป หรือให้ผู้อนุญาตเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี และถ้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีอยู่มีปริมาณมากกว่าที่จะมีไว้ในครอบครอง หรือที่ได้รับอนุญาต หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายขึ้นได้ ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้ประกอบกิจการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงทั้งหมดหรือบางส่วนไปไว้ยังสถานที่ที่ปลอดภัยภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด

(๒) ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่อาจเข้าดำเนินการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น และนำไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ที่ปลอดภัยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบกิจการต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการขนย้ายและการเก็บรักษานั้นตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับเบี้ยปรับในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของเงินจำนวนดังกล่าว

มาตรา ๕๖ ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่แก้ไขหรือปรับปรุงหรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งตามมาตรา ๕๔ ภายในเวลาที่กำหนด ให้รัฐมนตรีพิจารณาเกี่ยวกับการเพิกถอนสัมปทานโดยไม่ชักช้า

ถ้ารัฐมนตรีเพิกถอนสัมปทาน ให้กิจการที่ได้รับสัมปทานนั้นตกเป็นของรัฐในการนี้ให้ผู้รับสัมปทานที่ถูกเพิกถอนดังกล่าวได้รับค่าทดแทน โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้รับสัมปทานควรได้รับตามความเป็นธรรม และให้นำมาตรา ๕๐ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๗ ในกรณีที่ผู้ประกอบกิจการควบคุมหรือผู้รับสัมปทานซึ่งได้รับคำสั่งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๕๔ ไม่พอใจในคำสั่งดังกล่าว ให้อุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

รัฐมนตรีต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๘ ในการปฏิบัติการตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอ

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๕๙ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนดแนวทางและเงื่อนไขสำหรับการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ได้ตามความเหมาะสม

มาตรา ๖๐ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์คณะหนึ่งประกอบด้วยปลัดกระทรวงพลังงาน*เป็นประธาน กรรมการ อธิบดีกรมการผังเมือง อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้ทรงคุณวุฒิอีกสามคน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน*เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน*แต่งตั้งข้าราชการของกรมธุรกิจพลังงาน*อีกไม่เกินสองคนเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งตามวรรคหนึ่งต้องเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญมีผลงานเกี่ยวกับสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ สิ่งแวดล้อม และเคยเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงหรือธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง

ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีหน้าที่ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้

ให้นำมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๕ มาใช้บังคับแก่คณะกรรมการอุทธรณ์โดยอนุโลม

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๖๑ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสารหรือวัตถุใดๆ ตามที่คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการสั่งตามมาตรา ๑๕ หรือที่พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือเรียกตามมาตรา ๕๓ (๔) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๒ ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๑ โดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินสามหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๓ ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ โดยไม่แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบก่อนหรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๔ ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ โดยแจ้งการประกอบกิจการไม่ถูกต้องครบถ้วนตามที่กำหนดในกฎกระทรวงซึ่งออกตามมาตรา ๑๙ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ผู้ใดไม่แจ้งการประกอบกิจการให้ถูกต้องครบถ้วนตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท และให้ศาลสั่งให้เลิกการประกอบกิจการ

มาตรา ๖๕ ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ โดยไม่ได้รับอนุญาตต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๖ ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ โดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๖๗ ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ ต้องระวางโทษตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๖๒ มาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๖ แล้วแต่กรณี

มาตรา ๖๘ ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ หรือมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๖๙ ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมโดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง

(๑) ในกรณีที่เป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๒) ในกรณีที่เป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

(๓) ในกรณีที่เป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสี่ปี หรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๐ ผู้ประกอบกิจการควบคุมตามมาตรา ๑๗ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง ของอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานที่สั่งตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้เลิกการประกอบกิจการ

มาตรา ๗๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่สั่งตามมาตรา ๕๔ โดยไม่มีเหตุผลอันควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และให้ศาลสั่งให้เลิกการประกอบกิจการ

มาตรา ๗๒ ผู้ใดไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๕ หรือมาตรา ๔๐ หรือมาตรา ๔๑ หรือมาตรา ๕๓ (๑) (๒) หรือ (๓) หรือตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๓ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อหรืออุปกรณ์ของระบบดังกล่าวถูกทำลาย เสียหาย เสื่อมค่า หรือไร้ประโยชน์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๔ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๘ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๘ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๕ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อหรืออุปกรณ์ของระบบดังกล่าวถูกทำลาย เสียหาย เสื่อมค่า หรือไร้ประโยชน์ ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในระหว่างการพิจารณาการกระทำความผิดตามมาตรา ๓๓ ให้ศาลมีอำนาจกักเรือไว้ได้จนกว่าจะมีการชำระค่าปรับตามคำพิพากษาของศาล

มาตรา ๗๖ ผู้ใดทำให้เครื่องหมายแสดงเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเคลื่อนที่หรือทำให้เสียหายด้วยประการใดๆ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๗ ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๗๓ มาตรา ๗๔ มาตรา ๗๕ หรือมาตรา ๗๖ เป็นเหตุให้ประชาชนขาดความสะดวก หรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลสัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินยี่สิบปีหรือปรับไม่เกินสี่แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๗๘^๗ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น หรือในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการจนเป็นเหตุให้นิติบุคคลนั้นกระทำความผิด ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๗๙ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้มีโทษปรับสถานเดียว หรือโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับ ให้คณะกรรมการมีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และคณะกรรมการอาจมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจดังกล่าวด้วยก็ได้

ในกรณีที่พนักงานสอบสวนพบว่าผู้ใดกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง และผู้นั้นยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ผู้นั้นแสดงว่ายินยอมให้เปรียบเทียบปรับ

เมื่อได้เสียค่าปรับตามที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบ ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

^๗ มาตรา ๗๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐

ถ้าผู้ต้องหาไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบ หรือยินยอมแล้วไม่ชำระเงินค่าปรับภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินคดีต่อไป

มาตรา ๘๐ ในการพิจารณาพิพากษาคดีที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ หรือความผิดตามกฎหมายอื่นในกรณีที่เป็นความผิดหลายเรื่องเกี่ยวพันกันกับความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ถ้าศาลเห็นว่าการรอการกำหนดโทษหรือการลงโทษความผิดไว้ โดยกำหนดเงื่อนไขให้ต้องปฏิบัติจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่าในการทำให้สำนึกในการกระทำความผิดหรือการป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดทำนองเดียวกันอีก ศาลที่พิพากษาความผิดดังกล่าวจะรอการกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษความผิดเหล่านั้นไว้ โดยกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ซึ่งต้องรับโทษเสมือนเป็นตัวการหรือผู้สนับสนุน ต้องปฏิบัติภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ โดยจะเป็นเงื่อนไขให้ดำเนินการหรืองดเว้นการดำเนินการอย่างใดเพื่อให้มีการแก้ไขเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นแล้วหรือเพื่อป้องกันมิให้เกิดการกระทำความผิดเช่นนั้นอีก หรือเพื่อทำประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใดแก่ส่วนรวมก็ได้ ในการนี้ ศาลจะแต่งตั้งบุคคลใดไว้คอยสอดส่องดูแลและแนะนำเพื่อให้การเป็นไปตามคำพิพากษานั้น โดยจะกำหนดให้ผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับการสำหรับการงานของบุคคลดังกล่าวไว้ด้วยก็ได้

กรณีที่ศาลจะใช้หรือไม่ใช้มาตรการตามวรรคหนึ่ง ให้ศาลแสดงผลสำหรับการนั้นไว้ในคำพิพากษาด้วย

เงื่อนไขที่กำหนดตามวรรคหนึ่งศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติมหรือเพิกถอนหรือเพิ่มเติมเงื่อนไขขึ้นใหม่ได้ตามความเหมาะสมตามที่ศาลเห็นสมควร ไม่ว่าจะมีคำขอของผู้ที่เกี่ยวข้องหรือไม่ก็ตาม

ถ้าความปรากฏแก่ศาลเองหรือปรากฏตามคำแถลงของผู้ที่เกี่ยวข้องว่า ผู้กระทำความผิดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ศาลกำหนด ศาลอาจดักเตือนผู้กระทำความผิด หรือกำหนดโทษสำหรับโทษที่รอการกำหนดโทษ หรือลงโทษสำหรับโทษที่รอการลงโทษไว้วันก็ได้

มาตรา ๘๑ ในกรณีที่ศาลพิพากษาลงโทษปรับบุคคลใดในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ศาลจะกำหนดไว้ในคำพิพากษาให้บุคคลดังกล่าวแบ่งชำระเงินค่าปรับออกเป็นส่วนๆ ตามระยะเวลาและจำนวนเงินที่ต้องชำระในแต่ละคราวตามที่ศาลเห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๘๒ บทบัญญัติมาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๑ ให้ใช้บังคับแก่การเปรียบเทียบปรับของคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบอำนาจโดยอนุโลม

หมวด ๗

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๘๓ คำขออนุญาตใดๆ และการอนุญาตใดๆ ที่ได้ให้ไว้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๗๔ ให้ถือว่าเป็นคำขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม และให้อยู่ในบังคับตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๘๓ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้แก่บุคคลใด ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๗๔ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้ได้ต่อไปจนสิ้นอายุที่กำหนดไว้

มาตรา ๘๕ ถ้าผู้ประกอบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อที่เข้าลักษณะเป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ซึ่งประกอบกิจการอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงที่ออกตามมาตราดังกล่าวใช้บังคับ ให้ผู้อนุญาตออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ให้แก่ผู้ประกอบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อนั้น

ในการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามความเหมาะสม โดยให้คำนึงถึงประโยชน์แห่งการป้องกันอัคคีภัย ความมั่นคง แข็งแรง ความปลอดภัย การสาธารณสุข การผังเมือง การอำนวยความสะดวกแก่การจราจร การป้องกันหรือระงับเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือความเสียหาย หรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์สิน หรือสิ่งแวดล้อม หรือการอื่นใดที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๖ บรรดาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๗๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๘๗ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ และข้อบังคับที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๕๗๔ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้แทน

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

- (๑) ค่าขอ ฉบับละ ๒๐๐ บาท
- (๒) ใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ฉบับละ ๓,๐๐๐ บาท
- (๓)^๔ การขออนุญาตให้ใช้ถังหรือภาชนะในการบรรจุ หรือขนส่ง น้ำมันเชื้อเพลิง โดยคิดตามปริมาตรสถานะของเหลว หรือเทียบเท่าตามน้ำหนักในกรณีที่เป็นการบรรจุ หรือขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงสถานะก๊าซ
- (ก) ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ถึงละ ๔,๐๐๐ บาท
- (ข) ปริมาตรเกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียม ๔๐๐ บาท ต่อปริมาตรทุกๆ ๑๐,๐๐๐ ลิตร เศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร
- (๔) การอนุญาตให้ใช้ท่อที่ใช้ในการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง ให้คิดตามปริมาตรตามอัตราใน (๓)
- (๕) ใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๒๐๐ บาท
- (๖) การต่ออายุใบอนุญาตให้เป็นไปตามในอัตราใน (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี
- ในการออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมจะกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้แตกต่างกันโดยคำนึงถึง ลักษณะของการประกอบกิจการ ชนิด หรือปริมาณของน้ำมันเชื้อเพลิงที่จะขออนุญาตก็ได้

^๔ อัตราค่าธรรมเนียม (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

*พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้วไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน และทันกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็วสมควรปรับปรุงการควบคุมการประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงให้สามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพของการประกอบกิจการตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนอกจากนี้ ได้เพิ่มบทบัญญัติให้อำนาจรัฐในการจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิงและระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ และบทบัญญัติในเรื่องของสัมปทาน รวมทั้งให้มีการกำหนดรายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการควบคุมดูแลการประกอบกิจการการเก็บรักษาและการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงพร้อมทั้งปรับปรุงบทบัญญัติความผิดและโทษทางอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้นด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๒๑ ก วันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๒, หน้า ๑)

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีการกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของหน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับภารกิจที่โอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

(ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๙ ตอนที่ ๑๐๒ ก วันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๔๕, หน้า ๖๖)

*พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยว่าพระราชบัญญัติชายตรงและตลาดแบบตรง พ.ศ. ๒๕๔๕ มาตรา ๕๔ เฉพาะในส่วนที่สันนิษฐานให้กรรมการผู้จัดการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ต้องรับโทษทางอาญาร่วมกับการกระทำความผิดของนิติบุคคล โดยไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือเจตนาประการใด อันเกี่ยวกับการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้น ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๔ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ และต่อมาศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยในลักษณะดังกล่าวทำนองเดียวกัน คือ พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๓๔ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๗๘ พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.

๒๕๐๙ มาตรา ๒๘/๔ และพระราชบัญญัติปุ๋ย พ.ศ. ๒๕๑๘ มาตรา ๗๒/๕ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๓๙ วรรคสอง เป็นอันใช้บังคับไม่ได้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๖ ดังนั้น เพื่อแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวและกฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติในลักษณะเดียวกันมิให้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

(ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๑๘ ก วันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐, หน้า ๑)

คู่มือการปฏิบัติงานควบคุมน้ำมัน

ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

สำนักความปลอดภัยธุรกิจน้ำมัน

คู่มือการปฏิบัติงาน ฯ

คู่มือการปฏิบัติงานควบคุมน้ำมัน

ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

พ.ศ. ๒๕๔๒

สำนักความปลอดภัยธุรกิจน้ำมัน

คำนำ

กรมธุรกิจพลังงานเป็นหน่วยงานของรัฐที่กำกับดูแลด้านความปลอดภัยของการเก็บรักษา การใช้ การขนส่งและการจำหน่ายน้ำมัน ของการประกอบกิจการคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมัน สถานที่เก็บรักษา น้ำมัน ถังขนส่งน้ำมันและระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่ออก ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ และกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ ประกอบกับ การกำกับดูแลการประกอบกิจการควบคุมบางส่วน ได้มีการถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ และบางส่วนยังได้มีการมอบหมายให้ราชการส่วนภูมิภาคด้วย

ในการนี้ กรมธุรกิจพลังงานจึงได้จัดทำคู่มือนี้ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ ผู้ประกอบกิจการควบคุมน้ำมัน รวมถึงประชาชนทั่วไปที่สนใจในกฎหมายว่าด้วยการ ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ได้มีความรู้ความเข้าใจเบื้องต้น และสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเป็นแนวเดียวกัน

สำนักความปลอดภัยธุรกิจน้ำมัน
กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน
กรกฎาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
บทที่ ๑ พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐	๑
บทที่ ๒ กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖	๑๙
บทที่ ๓ การกิจการควบคุมน้ำมัน	๓๗
- การกิจการควบคุมน้ำมันที่อยู่ในกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๙
- การกิจการควบคุมน้ำมันที่อยู่ในกำกับดูแลของพลังงานจังหวัด	๓๙
- การกิจการควบคุมน้ำมันที่อยู่ในกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด	๔๐
- การกิจการควบคุมน้ำมันที่อยู่ในกำกับดูแลของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ	๔๐
บทที่ ๔ แนวทางปฏิบัติงาน	๔๑
- แนวทางปฏิบัติงานด้านการอนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	๔๓
- แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒	๔๖
- แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการลงรายละเอียดในใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓	๔๗
- แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน ตามวาระและครบวาระ	๕๓
- แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒	๕๔
- แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมที่เกิดจากการปฏิบัติตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒	๕๖
ภาคผนวก	๕๗

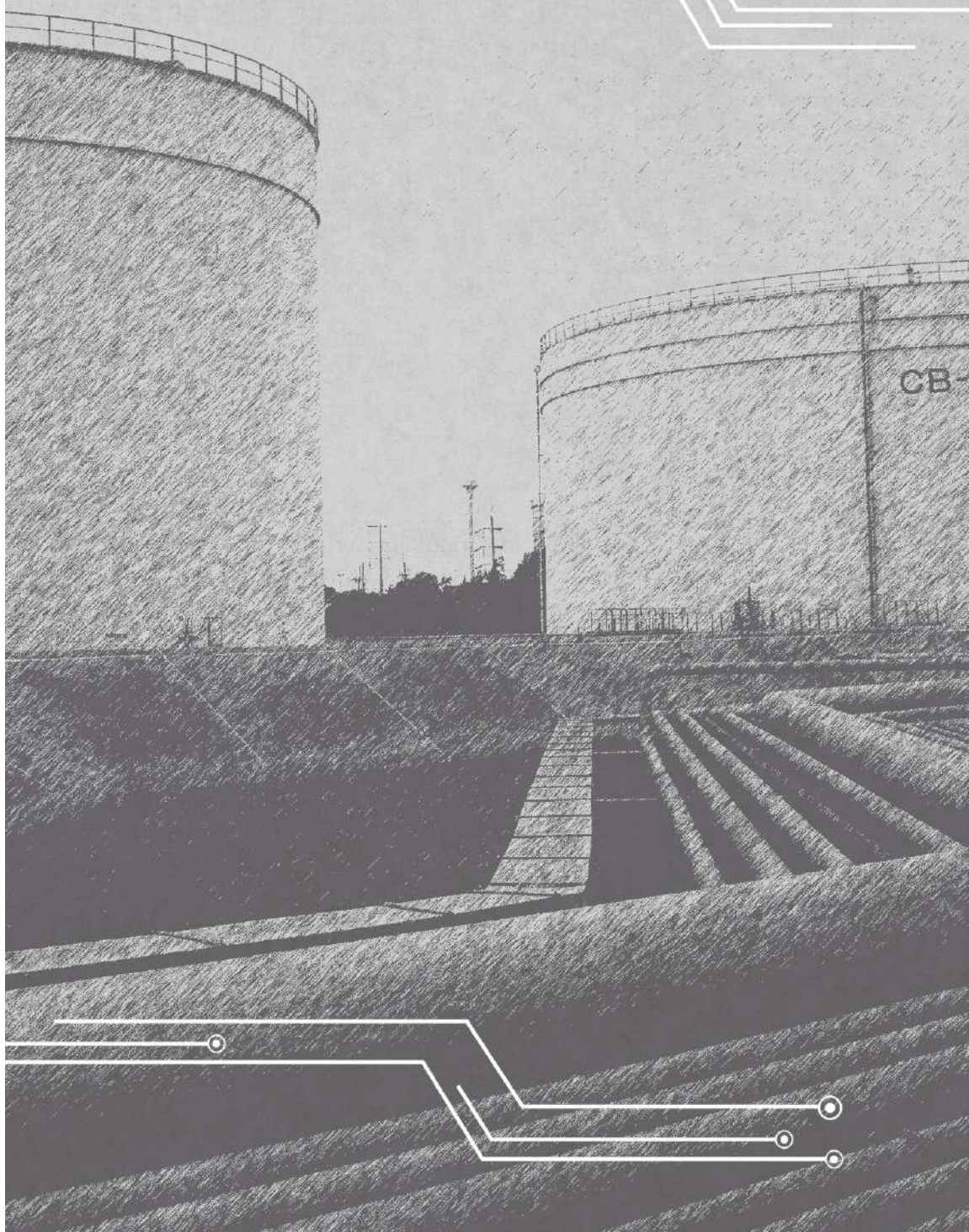
บทที่ ๑

พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

กรมธุรกิจพลังงาน
กระทรวงพลังงาน

บทที่ ๑

พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

ด้วยพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ ได้ใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว ไม่เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบันและทันกับความเร็วทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็วสมควรปรับปรุง การควบคุมการประกอบกิจการเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงให้สามารถปรับเปลี่ยนได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพ ของการประกอบกิจการตามที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนอกจากนี้ ได้เพิ่มบทบัญญัติให้อำนาจรัฐในการจัดให้มีคลังน้ำมัน เชื้อเพลิงและระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ และบทบัญญัติในเรื่องของสัมปทาน รวมทั้งให้มีการกำหนดรายละเอียด ต่างๆ เกี่ยวกับการควบคุมดูแลการประกอบกิจการการเก็บรักษาและการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงพร้อมทั้งปรับปรุงบทบัญญัติ ความผิดและโทษทางอาญาให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ด้วยกฎหมายในการควบคุมการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง ก๊าซปิโตรเลียมเหลว และก๊าซธรรมชาติที่ใช้บังคับ อยู่ในปัจจุบันมีหลายฉบับ โดยเฉพาะก๊าซปิโตรเลียมเหลวที่อยู่ภายใต้บังคับของประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๒๘ ลงวันที่ ๒๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๔ ซึ่งใช้บังคับมาเป็นเวลานาน มีบทบัญญัติบางประการไม่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน จึงสมควร แก้ไขโดยรวมกฎหมายที่เป็นเรื่องเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันให้อยู่ในฉบับเดียวกันเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชน และ สมควรปรับปรุงบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวในส่วนที่เกี่ยวกับการควบคุมดูแลเพื่อความปลอดภัยของประชาชนให้ เหมาะสมยิ่งขึ้นรวมทั้งสมควรกำหนดให้ก๊าซปิโตรเลียมเหลว ก๊าซธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียมอื่น และสิ่งอื่นที่ใช้เป็นเชื้อเพลิง ซึ่งมีลักษณะและองค์ประกอบใกล้เคียงกับเชื้อเพลิงอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกฎหมาย

กฎหมายอื่นที่ประกาศใช้ เพื่อแก้ไขบทบัญญัติในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

๑. พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติปรับปรุง กระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕
มาตรา ๔๖ กำหนดให้แก้ไข

คำว่า “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย” เป็น “รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน”

คำว่า “ปลัดกระทรวงมหาดไทย” เป็น “ปลัดกระทรวงพลังงาน”

คำว่า “กรมโยธาธิการ” เป็น “กรมธุรกิจพลังงาน”

คำว่า “อธิบดีกรมเจ้าท่า” เป็น “อธิบดีกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี”

คำว่า “อธิบดีกรมโยธาธิการ” เป็น “อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน”

คำว่า “เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ” เป็น “ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน”

คำว่า “ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ” เป็น “อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย”

๒. พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบในทางอาญาของผู้แทนนิติบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐

กำหนดให้แก้ไขมาตรา ๗๘ โดยให้มีการพิสูจน์ทราบก่อนว่า การกระทำความผิดที่ผู้กระทำเป็นนิติบุคคล และการ กระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของกรรมการ หรือผู้จัดการหรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบ หรือการที่

บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการและละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการ จนเป็นเหตุให้บุคคลนั้นกระทำความผิด บุคคลดังกล่าวต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

โครงสร้างของพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ ประกอบด้วย

คำนิยาม	(มาตรา ๔)
หมวด ๑ บททั่วไป	(มาตรา ๖ - ๗)
หมวด ๒ คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง	(มาตรา ๘ - ๑๖)
หมวด ๓ การประกอบกิจการควบคุม	(มาตรา ๑๗ - ๓๐)
หมวด ๔ บริการของรัฐเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง	(มาตรา ๓๑ - ๕๒)
หมวด ๕ การควบคุมและตรวจสอบ	(มาตรา ๕๓ - ๖๐)
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ	(มาตรา ๖๑ - ๘๒)
หมวด ๗ บทเฉพาะกาล	(มาตรา ๘๓ - ๘๗)

คำนิยาม (มาตรา ๔)

“น้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า

(๑) ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว น้ำมันดิบ น้ำมันเบนซิน น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน น้ำมันก๊าด น้ำมันดีเซล น้ำมันเตา และน้ำมันหล่อลื่น

(๒) สิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นวัตถุดิบในการกลั่นหรือผลิตเพื่อให้ได้มา ซึ่งผลิตภัณฑ์ที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่งหล่อลื่น หรือสิ่งอื่นที่ใช้หรืออาจใช้เป็นเชื้อเพลิงหรือเป็นสิ่งหล่อลื่น ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

“การมีน้ำมันเชื้อเพลิงไว้ในครอบครอง” หมายความว่า การมีไว้ในครอบครองไม่ว่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่นและไม่ว่าจะเป็นกรณีมีไว้เพื่อจำหน่าย เพื่อขนส่ง เพื่อใช้หรือเพื่อประการอื่นใด และให้หมายความรวมถึงการทิ้งหรือปรากฏในบริเวณที่อยู่ในความครอบครองด้วย

“สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อให้บริการน้ำมันเชื้อเพลิงแก่ยานพาหนะ และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้เป็นเขตสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงตลอดจนสิ่งก่อสร้าง ดัง ท่อ และอุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ในบริเวณนั้น

“การขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า การเคลื่อนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงจากที่แห่งหนึ่งไปยังที่อีกแห่งหนึ่งไม่ว่าโดยทางบก ทางน้ำ ทางท่อ หรือโดยวิธีการอื่นใด

“คลังน้ำมันเชื้อเพลิง” หมายความว่า สถานที่ที่ใช้ในการเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงตามปริมาณประเภทกิจการที่กำหนดในกฎกระทรวง และให้หมายความรวมถึงบริเวณที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตให้เป็นเขตคลังน้ำมันเชื้อเพลิง ตลอดจนถึงสิ่งก่อสร้าง ดัง ท่อและอุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และรวมถึงสถานที่ที่ใช้ในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตในโรงกลั่นหรือผลิตน้ำมันเชื้อเพลิง

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า วิศวกรของกรมธุรกิจพลังงานหรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้มีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

คำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๙ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๕ แล้วแต่กรณี

(๑) คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๙ / ๒๕๕๒ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ สั่ง ณ วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ (ข้าราชการกระทรวงพลังงาน กรมธุรกิจพลังงาน ผู้ว่าราชการจังหวัด พนักงานส่วนท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

(๒) คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๑๗ / ๒๕๕๓ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ สั่ง ณ วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓ (ข้าราชการตำรวจ)

(๓) คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๒๑/๒๕๕๔ เรื่อง แก้ไขคำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ สั่ง ณ วันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๔ (จาก “ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สังกัดกรุงเทพมหานคร” เป็น “ผู้อำนวยการสำนักการโยธา สังกัดกรุงเทพมหานคร”)

(๔) คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๓๕ / ๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ (ข้าราชการกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ)

(๕) คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๒/๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ สั่ง ณ วันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๖ (ข้าราชการตำแหน่งนายอำเภอ ในเขตท้องที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี)

เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗๔

คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ (พลังงานจังหวัด)

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมาย

ประกาศ คำสั่ง มอบหมายการเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

(๑) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๓ ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมายให้แก่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา นายกเทศมนตรีนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ภารกิจงานที่มอบหมายให้เป็นผู้อนุญาต

- การรับแจ้งการประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ค ลักษณะที่หนึ่ง สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ง และสถานีบริการน้ำมัน ประเภท จ ลักษณะที่หนึ่ง
- การอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน ประเภท ก สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ข สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ค ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมัน ประเภท จ ลักษณะที่สอง

(๒) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ เฉพาะน้ำมัน ประกาศ ณ วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมายให้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)

ภารกิจงานที่มอบหมายให้เป็นผู้อนุญาต การอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม

(๓) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๕

อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมายให้แก่ อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

ภารกิจงานที่มอบหมายให้เป็นผู้อนุญาต การอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน คลังน้ำมัน และระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อจากต้นทางจนถึงสถานที่ขายหรือจำหน่าย เฉพาะในส่วนของการขออนุญาตที่อยู่ในกำกับดูแลของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ในเขตกิจการปิโตรเลียม

(๔) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ เฉพาะน้ำมัน ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมายให้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร)

ภารกิจงานที่มอบหมายให้เป็นผู้อนุญาต การอนุญาตประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมัน ในส่วนของท่ออายุใบอนุญาต การออกใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลง การออกใบแทนใบอนุญาตและการโอนใบอนุญาต

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑ บททั่วไป (มาตรา ๖ – ๗)

- กำหนดยกเว้นมิให้พระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้กับน้ำมันเชื้อเพลิงที่ใช้ในราชการทหารโดยเฉพาะ แต่ให้นำหลักเกณฑ์และวิธีการตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินงาน (มาตรา ๖)

- กำหนดขอบข่ายการออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับเทคนิคและมาตรฐานความปลอดภัยในการควบคุม ดูแล และการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อประโยชน์แก่การป้องกันหรือระงับเหตุเดือนร้อนรำคาญ หรือความเสียหาย หรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม ดังนี้ (มาตรา ๗)

(๑) กำหนดการเก็บรักษา การขนส่ง การใช้ การจำหน่าย การแบ่งบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิงและการควบคุมอื่นใดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

(๒) กำหนดที่ตั้ง แผนผัง รูปแบบ และลักษณะของสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และคลังน้ำมันเชื้อเพลิง และการบำรุงรักษาสถานที่ดังกล่าว

(๓) กำหนดลักษณะของถังหรือภาชนะที่ใช้ในการบรรจุหรือขนส่งและการบำรุงรักษาถังหรือภาชนะดังกล่าว

(๔) กำหนดคุณสมบัติและการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๕) กำหนดวิธีการปฏิบัติงานและการจัดให้มีและบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๔)

(๖) กำหนดการรับฟังความเห็นของประชาชนตามความเหมาะสมแก่กิจการในการดำเนินการหรืออนุญาตให้ดำเนินการกิจการตามพระราชบัญญัตินี้ที่มีผลกระทบต่อประชาชน

(๗) กำหนดการอื่นใดอันจำเป็นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

ทั้งนี้ จะกำหนดให้เรื่องรายละเอียดทางด้านเทคนิคหรือเรื่องที่ต้องเปลี่ยนแปลงรวดเร็วเพื่อประโยชน์ของความปลอดภัยได้ โดยให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ในราชกิจจานุเบกษาเพิ่มเติมก็ได้

กฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (เฉพาะการประกอบกิจการควบคุมน้ำมัน)

(๑) กฎกระทรวงควบคุมโอน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการควบคุมโอน้ำมันเชื้อเพลิง กำหนดลักษณะวิธีการติดตั้ง และวิธีการทดสอบระบบควบคุมโอน้ำมันเชื้อเพลิงที่ติดตั้งในคลังน้ำมันเชื้อเพลิง สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงและรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง เมื่อมีการจ่ายน้ำมันเบนซินจากคลังน้ำมันให้แก่รถขนส่งน้ำมัน เมื่อรถขนส่งน้ำมันถ่ายน้ำมันจากถังขนส่งลงสู่ถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิงได้พื้นดินของสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และเมื่อมีการจำหน่ายน้ำมันให้แก่รถยนต์ตามสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง และกฎกระทรวงนี้ได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกประกาศกระทรวงพลังงานบังคับใช้ จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่ให้มีการติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ ได้กำหนดเขตพื้นที่เพิ่มเติมในการติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง ลักษณะที่ ๒ ภายในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ประเภท ก ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ๒๓ เขต

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่ให้มีการติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๕๓ สืบเนื่องจากได้มีการปรับปรุงลักษณะและวิธีการจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของคลังน้ำมันเชื้อเพลิง สถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง สถานีที่มีการรับหรือจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงโดยระบบขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อและจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง และระบบรับน้ำมันเชื้อเพลิงของรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง จึงได้ออกประกาศกระทรวงฉบับนี้ เพื่อให้การเลื่อนบังคับใช้การกำหนดให้มีการติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มเติมในพื้นที่ ๗ จังหวัด คือ จังหวัดชลบุรี พระนครศรีอยุธยา ระยอง สงขลา สมุทรสาคร สระบุรี และสุราษฎร์ธานี ซึ่งหากไม่เลื่อนกำหนดวันบังคับใช้จะไม่ทันวันที่ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่ให้มีการติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๒ บังคับใช้

(๒) กฎกระทรวงควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๓ สืบเนื่องจากได้มีการขยายขอบเขตน้ำมันเชื้อเพลิงให้รวมถึงก๊าซธรรมชาติและก๊าซปิโตรเลียมเหลว จึงกำหนดบทนิยามคำว่า “น้ำมันเชื้อเพลิง” ในกฎกระทรวงนี้ให้เกิดความชัดเจนว่าไม่รวมถึงก๊าซธรรมชาติและก๊าซปิโตรเลียมเหลว และได้มีการปรับปรุงลักษณะและวิธีการจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงของคลังน้ำมันเชื้อเพลิง สถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีการจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง สถานที่ที่มีการรับหรือจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงโดยระบบขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อและจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงให้กับรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง และระบบรับน้ำมันเชื้อเพลิงของรถขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง และกฎกระทรวงนี้ได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกประกาศกระทรวงพลังงานบังคับใช้ จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระบบรับและจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเหนือถังสำหรับระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๓ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การติดตั้งระบบรับและจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงชนิดที่มีการจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเหนือถัง

(๓) กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้ง แผนผัง รูปแบบลักษณะของสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง และลักษณะของถังหรือภาชนะที่ใช้ในการบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิง วิธีการปฏิบัติงานการจัดให้มีและบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดภายในสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง

(๔) กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดของกฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่เกี่ยวกับระยะเวลาการทดสอบและตรวจสอบของถังเก็บน้ำมันระบบท่อน้ำมัน และอุปกรณ์ในสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง โดยให้มีการกำหนดระยะเวลาใหม่ เพื่อให้สอดคล้องตามกฎกระทรวงว่าด้วยการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน และได้ยกเลิกข้อกำหนดที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์การปฏิบัติในการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมัน ระบบท่อน้ำมันและอุปกรณ์ในกฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อให้ไม่มีการปฏิบัติที่ขัดแย้งกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน

(๕) กฎกระทรวงสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๒ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้ง แผนผัง รูปแบบและลักษณะของสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง การเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง และลักษณะของถังหรือภาชนะที่ใช้ในการบรรจุน้ำมันเชื้อเพลิง วิธีการปฏิบัติงาน การจัดให้มีและบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดภายในสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง

(๖) กฎกระทรวงสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อกำหนดของกฎกระทรวงสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่เกี่ยวกับระยะเวลาการทดสอบและตรวจสอบของถังเก็บน้ำมันเชื้อเพลิง ได้เพิ่มเติมระบบท่อน้ำมันและอุปกรณ์ในสถานีบริการน้ำมันโดยให้มีการกำหนดระยะเวลาใหม่เพื่อให้สอดคล้องตามกฎกระทรวงว่าด้วยการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน

(๗) กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาตและอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๖ ได้กำหนดประเภทกิจการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้งและการออกใบรับแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ การขออนุญาตและออกใบอนุญาต การต่ออายุใบอนุญาต การออกใบแทนใบอนุญาต การโอนใบอนุญาต และการแก้ไขเปลี่ยนแปลง รวมทั้งอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ในส่วนของน้ำมัน ก๊าซปิโตรเลียมเหลวและก๊าซธรรมชาติ และกฎกระทรวงนี้ได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกประกาศกระทรวงพลังงานบังคับใช้ จำนวน ๒ ฉบับ และประกาศกรมธุรกิจพลังงานบังคับใช้ จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดให้มีการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมาย แก่ผู้ได้รับความเสียหายจากภัยอันเกิดจากการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้มีการคุ้มครองบุคคลภายนอก ผู้ได้รับความเสียหายจากอัคคีภัย การระเบิดจากการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ โดยได้มีกำหนดวงเงินเอาประกัน จำนวนเงินการชดเชยต่อบุคคลภายนอก และอายุของกรมธรรม์ประกันภัย

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง กำหนดความกว้างของทางหลวง ถนนสาธารณะหรือถนนส่วนบุคคลสำหรับ สถานีบริการน้ำมันประเภท ก และประเภท ข พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดค่านิยมความกว้างของถนน และกำหนดแยกประเภทของสถานีบริการน้ำมันประเภท ก และ ข ตามขนาดความกว้างของถนนที่สถานีบริการน้ำมันตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ติด เขตทางหลวง เขตถนนสาธารณะ เขตถนนส่วนบุคคล

- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง กำหนดสถานที่แจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ สถานที่ยื่น แบบคำขอ และแบบใบอนุญาตของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดสถานที่แจ้ง การประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ และสถานที่ยื่นขออนุญาตการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พร้อมด้วย แบบคำขอรับใบอนุญาต แบบใบอนุญาต แบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงลักษณะของสถานที่ แบบใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลง ลักษณะของสถานที่ แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต และแบบคำขอโอนใบอนุญาตของการ ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ทั้งในส่วนของน้ำมัน ก๊าซปิโตรเลียมเหลวและก๊าซธรรมชาติ

(๘) กฎกระทรวงระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่าของสถานที่ประกอบกิจการน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดแบบระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่า กำหนดขอบเขตบริเวณอันตรายของสถานที่ประกอบกิจการ น้ำมัน ลักษณะและวิธีการติดตั้งระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่า การตรวจสอบและรับรองระบบไฟฟ้าและระบบป้องกัน อันตรายจากฟ้าผ่า และกฎกระทรวงนี้ได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกประกาศกระทรวง พลังงานบังคับใช้ จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์การป้องกันการสะสมของประจุไฟฟ้าสถิต พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้กำหนด หลักเกณฑ์การป้องกันการสะสมของประจุไฟฟ้าสถิต ในบริเวณที่มีการถ่ายเทน้ำมันภายในสถานที่ประกอบกิจการน้ำมัน ซึ่งในสถานที่ดังกล่าวมีความเสี่ยงที่อาจทำให้เกิดอันตราย อันเนื่องมาจากการถ่ายเทน้ำมัน เช่น จาการถนส่งน้ำมันลงสู่ ถังเก็บน้ำมัน จากหัวจ่ายน้ำมันลงสู่ถังน้ำมันของรถยนต์ เป็นต้น ดังนั้นเมื่อมีการถ่ายเทน้ำมันย่อมเกิดการสะสมของไอน้ำมัน และหากไม่มีการป้องกันการเกิดไฟฟ้าสถิต อาจทำให้เกิดเพลิงไหม้ได้

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์การติดตั้งตัวนำล่อฟ้า จำนวนและระยะห่างของตัวนำลงดิน ที่ถังเก็บน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การติดตั้งตัวนำล่อฟ้าที่ถังเก็บน้ำมัน จำนวนและระยะห่างของตัวนำ ลงดินที่ถังเก็บน้ำมัน ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามหลักวิชาการและประโยชน์ในการป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่า จึงกำหนดให้ถังเก็บ น้ำมันเหนือพื้นดิน ต้องติดตั้งตัวนำล่อฟ้าให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และยกเว้นให้ถังเก็บน้ำมันขนาดใหญ่ เหนือพื้นดิน ที่มีปริมาณความจุตั้งแต่ ๒,๕๐๐ ลิตรขึ้นไป ไม่ต้องติดตั้งตัวนำล่อฟ้า แต่ให้ใช้โครงสร้างและลักษณะของถังตามที่ กำหนดในประกาศนี้เป็นตัวนำล่อฟ้า และกำหนดให้ถังเก็บน้ำมันต้องติดตั้งตัวนำลงดินตามจำนวนและระยะห่างของ การติดตั้งแต่ละจุด

(๙) กฎกระทรวงคลังน้ำมัน พ.ศ.๒๕๕๖ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับที่ตั้ง แผนผัง รูปแบบ และลักษณะของคลังน้ำมัน กำหนดลักษณะและการบำรุงรักษาถังเก็บน้ำมันหรือภาชนะที่ใช้ในการบรรจุน้ำมัน ระบบท่อน้ำมันและอุปกรณ์ รวมถึงการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานการป้องกันและระงับอัคคีภัย การจัดให้มีและบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดภายในสถานที่ดังกล่าว และกฎกระทรวงนี้ได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกประกาศกระทรวงพลังงานบังคับใช้ จำนวน ๓ ฉบับ ได้แก่

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ถังเก็บน้ำมัน ระบบท่อน้ำมัน และอุปกรณ์ของคลังน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดวิธีการในการออกแบบ การประกอบและติดตั้งถังเก็บน้ำมัน รวมถึงการทดสอบและตรวจสอบถังเก็บน้ำมัน ระบบท่อน้ำมันและอุปกรณ์ก่อนการใช้งาน

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระบบดับเพลิง และการตั้งกระป๋องน้ำมัน ถังน้ำมัน และถังเก็บน้ำมันขนาดเล็กไว้ในอาคารเก็บน้ำมันโดยเฉพาะที่มีระบบดับเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดมาตรฐานระบบดับเพลิงสำหรับอาคารเก็บน้ำมันโดยเฉพาะที่มีระบบดับเพลิง ซึ่งต้องเป็นระบบดับเพลิงแบบน้ำผสมโฟม รวมไปถึงการกำหนดหลักเกณฑ์ในการตั้งกระป๋องน้ำมัน ถังน้ำมัน และถังเก็บน้ำมันขนาดเล็กไว้ในอาคารเก็บน้ำมันดังกล่าว ซึ่งแยกเป็นประเภทถังบนชั้นวางผลิตภัณฑ์ (rack) และถังบนแท่นวางผลิตภัณฑ์ (pallet)

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงในคลังน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงในคลังน้ำมัน ซึ่งในรายงานต้องประกอบไปด้วยข้อมูลรายละเอียดการประกอบกิจการ รายการสิ่งที่เป็นความเสี่ยงอันตราย วิธีการป้องกันอันตรายและการประเมินความเสี่ยง และแผนงานบริหารการจัดการความเสี่ยง ซึ่งผู้ประกอบการคลังน้ำมันต้องแสดงรายงานการประเมินความเสี่ยงเมื่อขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการคลังน้ำมัน และหากมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงลักษณะของสถานประกอบการต้องจัดทำรายงานและต้องเก็บไว้ให้กรมธุรกิจพลังงานสามารถเรียกตรวจสอบได้ตลอดเวลา

(๑๐) กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดระดับของผู้ทดสอบและตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบและตรวจสอบ คุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม หนังสือรับรองของการเป็นผู้ทดสอบและตรวจสอบและผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทดสอบและตรวจสอบ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบ และกฎกระทรวงนี้ได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกประกาศกรมธุรกิจพลังงานบังคับใช้ จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่

- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง แบบคำขอและหนังสือรับรองเป็นผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดแบบคำขอหนังสือรับรอง และแบบหนังสือรับรองของผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน

(๑๑) กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติและการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ข้อกำหนด คุณสมบัติของผู้ปฏิบัติงาน ผู้ฝึกอบรมและวิทยากร จัดให้มีหลักสูตรของการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ตามประเภทของการประกอบกิจการ และกฎกระทรวงนี้ได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกประกาศกรมธุรกิจพลังงานบังคับใช้ จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่

- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์แบบคำขอ แบบใบรับรอง แบบบัตรประจำตัวและหลักสูตรการฝึกอบรมของผู้ฝึกอบรม วิทยากร และผู้ปฏิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้กำหนดให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ต้องจัดให้มีผู้ปฏิบัติงานตามจำนวนที่กำหนด / กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนใบรับรองประเภทของผู้ฝึกอบรมและวิทยากรที่ประสงค์จะฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงแบบคำขอใบรับรอง แบบใบรับรอง แบบคำขอต่ออายุใบรับรอง แบบคำขอใบแทนใบรับรอง และแบบใบแทนใบรับรอง / กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสั่งพักใช้หรือเพิกถอนบัตรประจำตัวผู้ปฏิบัติงาน หน้าที่ ประเภทของผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงแบบคำขอรับบัตรประจำตัว แบบบัตรประจำตัว

แบบคำขอต่ออายุบัตรประจำตัวฯ แบบคำขอใบแทนบัตรประจำตัวฯ และแบบใบแทนบัตรประจำตัวฯ / กำหนดหลักสูตรการฝึกอบรม เกณฑ์การประเมินผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมเป็นผู้ปฏิบัติงาน และหลักเกณฑ์และวิธีการที่ให้ผู้ปฏิบัติงานต้องเข้ารับการฝึกอบรมในหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงใหม่

(๑๒) กฎกระทรวงการขนส่งน้ำมันโดยถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการขนส่งน้ำมัน กำหนดลักษณะของถัง หรือภาชนะที่ใช้ในการขนส่งน้ำมัน และการบำรุงรักษาถังหรือภาชนะดังกล่าว และกำหนดวิธีการปฏิบัติงาน การจัดให้มีและบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใด และกฎกระทรวงนี้ได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกประกาศกรมธุรกิจพลังงานบังคับใช้ จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่

- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง แบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุของถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดแบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุของถังขนส่งน้ำมันให้เป็นไปตามท้ายประกาศ โดยกำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตหรือผู้แทนต้องรายงานข้อมูลถังขนส่งน้ำมัน วัน เวลาและสถานที่เกิดเหตุ และสรุปข้อมูลการเกิดเหตุแจ้งต่ออธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน

(๑๓) กฎกระทรวงการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบำรุงรักษาถังหรือภาชนะที่ใช้ในการบรรจุหรือขนส่งน้ำมัน และกำหนดวิธีการปฏิบัติงาน การจัดให้มีและบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการเก็บรักษา การขนส่ง การใช้ การจำหน่าย และการแบ่งบรรจุน้ำมันของสถานบริการน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน คลังน้ำมัน และถังขนส่งน้ำมัน อันเป็นมาตรการในการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับถัง อุปกรณ์ หรือเครื่องมือของสถานที่ประกอบกิจการน้ำมันที่ได้มีการใช้งานมาแล้วเป็นระยะเวลาหนึ่งจนอาจเกิดการชำรุด รั่วซึม หรือสึกกร่อน และกฎกระทรวงนี้ได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรอง ซึ่งปัจจุบันได้มีการออกประกาศกระทรวงพลังงานบังคับใช้ จำนวน ๑ ฉบับ ได้แก่

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง การทดสอบถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดินโดยวิธีการอื่น พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดวิธีการทดสอบถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน โดยวิธีการอื่นเพิ่มเติมจากวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวงการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ โดยได้กำหนดวิธีการทดสอบเพิ่มเติมอีก ๒ วิธี คือวิธี MassTech 002 Ullage Test System ประกอบกับวิธี MassTech 2 Wet Test และวิธี EYZ 3 Locator Plus และในการดำเนินการทดสอบต้องเป็นไปตามที่ได้รับการรับรองตามมาตรฐาน US EPA

หมายเหตุ ร่างกฎหมายที่อยู่ระหว่างการพิจารณาฯ (ข้อมูล ณ กรกฎาคม ๒๕๖๑)

- ร่างกฎกระทรวงระบบขนส่งน้ำมันทางท่อ พ.ศ. .... (ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การประกอบกิจการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ที่เกี่ยวกับที่ตั้ง แผนผัง รูปแบบ และลักษณะของระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ กำหนดลักษณะและวิธีการออกแบบและการก่อสร้าง การดำเนินการทดสอบและตรวจสอบ การป้องกันและระงับอัคคีภัย การจัดให้มีและบำรุงรักษาอุปกรณ์หรือเครื่องมืออื่นใดของระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ รวมถึงข้อกำหนดในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้ สำหรับระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อที่ได้รับอนุญาตเดิม

- ร่างประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินการกรณีเกิดอุบัติเหตุที่ทำให้ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อชำรุดเสียหาย พ.ศ. .... (ร่างประกาศได้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาร่างกฎหมายที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ และรอกฎกระทรวงมีผลบังคับ เพื่อประกาศบังคับใช้ต่อไป) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติเมื่อมีอุบัติเหตุที่ทำให้ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อชำรุดเสียหาย จนทำให้เกิดการรั่วไหลของน้ำมัน หรือเกิดเหตุเพลิงไหม้ โดยได้มีการกำหนดให้ต้องหยุดการขนส่งน้ำมันในส่วนที่เกิดอุบัติเหตุ กำหนดระยะเวลาการแจ้งอุบัติเหตุต่อกรมฯ การจัดทำรายงานอุบัติเหตุ และการกำหนดแบบรายงานอุบัติเหตุท้ายประกาศ

หมวด ๒ คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (มาตรา ๘ -๑๖)

คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงพลังงาน เป็นประธานกรรมการ ภาคราชการ จำนวน ๙ คน ภาคเอกชน จำนวน ๒ คน ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งชำนาญการเฉพาะด้าน จำนวน ๖ คน อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานเป็นกรรมการและเลขานุการ รวม ๑๙ คน (มาตรา ๘) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ปลัดกระทรวงพลังงาน	ประธานกรรมการ
(๒) ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
(๓) อธิบดีกรมเจ้าท่า	กรรมการ
(๔) อธิบดีกรมการขนส่งทางบก	กรรมการ
(๕) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	กรรมการ
(๖) อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	กรรมการ
(๗) อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง	กรรมการ
(๘) อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม	กรรมการ
(๙) ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร	กรรมการ
(๑๐) ผู้อำนวยการสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน	กรรมการ
(๑๑) ผู้แทนสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ
(๑๒) ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กรรมการ
(๑๓) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิทยาศาสตร์	กรรมการ
(๑๔) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
(๑๕) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาสังแวดล้อม	กรรมการ
(๑๖) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขากฎหมาย	กรรมการ
(๑๗) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง	กรรมการ
(๑๘) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาธุรกิจน้ำมันเชื้อเพลิง	กรรมการ
(๑๙) อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน	กรรมการและเลขานุการ

อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานได้แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

- (๑) รองอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน ตำแหน่งเลขที่ ๒
- (๒) รองอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน ตำแหน่งเลขที่ ๓

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ (มาตรา ๙)

- (๑) เสนอแนะนโยบายและมาตรการ หรือกำหนดแนวทาง หรือลักษณะการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคมต่อคณะรัฐมนตรี
- (๒) ให้คำแนะนำต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและประกาศตามพระราชบัญญัติ
- (๓) ให้ความเห็นประกอบการพิจารณาให้สัมปทานของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔๔
- (๔) สอดส่องดูแลและประสานการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อป้องกันผลกระทบด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม
- (๕) ให้คำแนะนำแก่หน่วยงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการเก็บรักษา การขนส่ง การใช้ การจำหน่าย การแบ่งบรรจุ และการควบคุมอย่างอื่น
- (๖) ปฏิบัติการอื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

คณะกรรมการในการคณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

มาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดให้คณะกรรมการฯ มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการฯ มอบหมาย และปัจจุบันคณะกรรมการฯ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลับกรร่งร่างกฎกระทรวงและร่างประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ ก่อนนำเสนอคณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

หมวด ๓ การประกอบกิจการควบคุม (มาตรา ๑๗ - ๓๐)

แบ่งประเภทกิจการควบคุมของการประกอบกิจการตามระดับอันตรายที่อาจเกิดขึ้นเป็น ๓ ประเภท (มาตรา ๑๗)

ประเภทที่ ๑ ประกอบกิจการได้ทันที

ประเภทที่ ๒ ต้องแจ้งพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนประกอบกิจการ

ประเภทที่ ๓ ต้องได้รับอนุญาตก่อนประกอบกิจการ

รัฐมนตรีมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดเขตห้ามประกอบกิจการในบางพื้นที่ที่เห็นว่าอาจเกิดความปลอดภัยต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม (มาตรา ๒๙)

หมวด ๔ บริการของรัฐเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง (มาตรา ๓๑ - ๕๒)

กำหนดให้รัฐจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิงหรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ โดยให้มีอำนาจในการเวนคืนที่ดินเอกชนเพื่อใช้ในการ รวมทั้งมีมาตรการให้ความคุ้มครองแก่การดำเนินการของรัฐหรือหากมีความจำเป็นสามารถให้เอกชนรับสัมปทานในการดำเนินการนี้ก็ได้

คณะรัฐมนตรีอาจอนุมัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิง หรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเพื่อให้บริการ (มาตรา ๓๑)

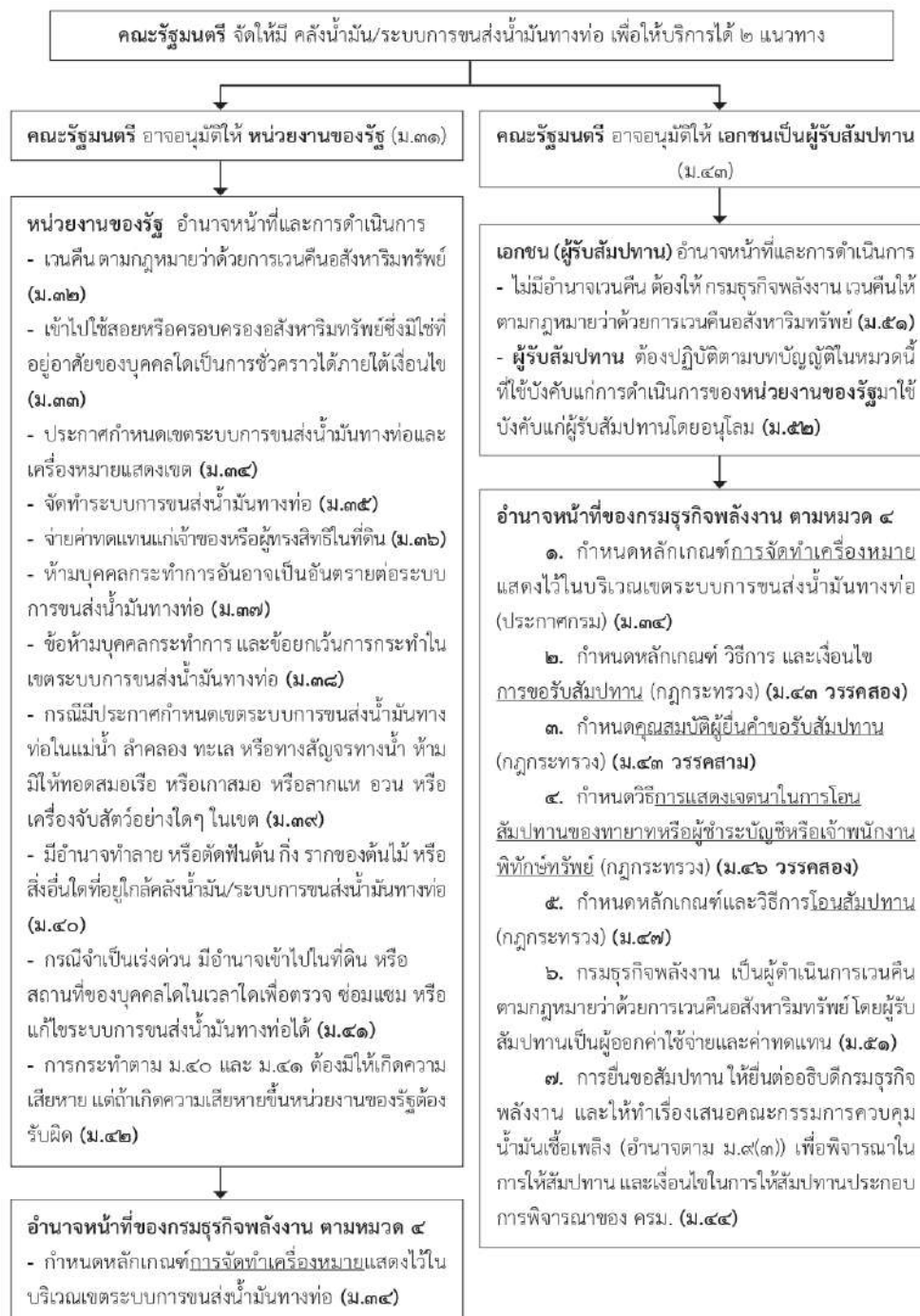
คณะรัฐมนตรีอาจอนุมัติให้เอกชนเป็นผู้รับสัมปทานในการจัดให้มีคลังน้ำมันเชื้อเพลิง หรือระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ (มาตรา ๔๓)

การจัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ในบริเวณเขตระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ (มาตรา ๓๔)

พระราชบัญญัตินี้ ได้กำหนดให้กรมธุรกิจพลังงานออกหลักเกณฑ์การจัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ในบริเวณเขตระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ เพื่อให้การประกอบกิจการขนส่งน้ำมันทางท่อเป็นไปด้วยความปลอดภัยและเป็นการป้องกันอันตรายต่อประชาชนและระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ กรมธุรกิจพลังงานจึงได้ออก “ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำเครื่องหมายแสดงไว้ในบริเวณเขตระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ พ.ศ. ๒๕๕๔”

หมวด ๔ บริการของรัฐเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิง

หมวด ๕ การควบคุมและตรวจสอบ (มาตรา ๕๓ - ๖๐)

- กำหนดอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติฯ (มาตรา ๕๓)

(๑) เข้าไปในอาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น

(๒) นำตัวอย่างน้ำมันเพื่อตรวจสอบ พร้อมกับเอกสารที่เกี่ยวข้อง

(๓) ตรวจ คัน กัก ยึด หรืออายัดน้ำมันเชื้อเพลิง ถังหรือภาชนะบรรจุ เครื่องอุปกรณ์ หรือสิ่งใด ๆ

(๔) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใด เพื่อประกอบการพิจารณา

(๕) ตรวจสอบและรวบรวมข้อเท็จจริงแล้วรายงานต่อผู้อนุญาตหรือรัฐมนตรี

- กรณีพบว่าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ หรือการดำเนินการมีสภาพที่อาจก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญความเสียหายหรืออันตรายที่จะมีผลกระทบต่อบุคคล สัตว์ พืช หรือสิ่งแวดล้อม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไข หรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนดก็ได้ (มาตรา ๕๔)

- กรณีที่ผู้ประกอบการไม่แก้ไขหรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามคำสั่งมาตรา ๕๔ ภายในเวลาที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งห้ามประกอบกิจการต่อไป หรือให้ผู้อนุญาตเพิกถอนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี และถ้าน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีอยู่มีปริมาณมากกว่าที่จะมีไว้ในครอบครอง หรือที่ได้รับอนุญาต หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายขึ้นได้ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจดำเนินการอย่างใดดังต่อไปนี้

(๑) สั่งให้ผู้ประกอบการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงไปยังสถานที่ที่ปลอดภัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) ในกรณีจำเป็น พนักงานเจ้าหน้าที่อาจเข้าดำเนินการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิง หรือมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการขนย้ายน้ำมันเชื้อเพลิงนั้น และนำไปเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่ที่ปลอดภัยก็ได้ ในกรณีเช่นนี้ผู้ประกอบการต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการขนย้ายและการเก็บรักษานั้น ตามจำนวนที่จ่ายจริงรวมกับเบี้ยปรับในอัตราร้อยละสามสิบต่อปีของเงินจำนวนดังกล่าว (มาตรา ๕๕)

- ในการปฏิบัติตามหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องร้องขอ (มาตรา ๕๖)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานออกประกาศกำหนดแบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ และมอบหมายให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานหรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมาย เป็นผู้ออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามประกาศ ดังนี้

(๑) ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ พ.ศ.๒๕๕๒ ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒

(๒) คำสั่งกรมธุรกิจพลังงาน ที่ ๒๐๘ / ๒๕๕๒ เรื่อง การมอบอำนาจในการออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ สั่ง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒

คณะกรรมการอุทธรณ์ ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ (มาตรา ๖๐)

คณะกรรมการอุทธรณ์ ประกอบด้วยปลัดกระทรวงพลังงาน เป็นประธานกรรมการ ภาคราชการ จำนวน ๔ คน ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งชำนาญการเฉพาะด้าน จำนวน ๓ คน และอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานเป็นกรรมการและเลขานุการ รวม ๗ คน (มาตรา ๖๐) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

(๑) ปลัดกระทรวงพลังงาน

ประธานกรรมการ

(๒) อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง

กรรมการ

(๓) อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	กรรมการ
(๔) ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
(๕) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด	กรรมการ
(๖) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิทยาศาสตร์	กรรมการ
(๗) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาวิศวกรรมศาสตร์	กรรมการ
(๘) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขาสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
(๙) อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน	กรรมการและเลขานุการ

อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานได้แต่งตั้งผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการฯ ประกอบด้วย

- (๑) รองอธิบดีที่กำกับดูแลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยอุทธรณ์
- (๒) ผู้อำนวยการสำนัก ที่รับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวินิจฉัยอุทธรณ์

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการอุทธรณ์ (มาตรา ๖๐ วรรคสี่)

คณะกรรมการฯ มีหน้าที่ให้ความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามพระราชบัญญัตินี้

การยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรี สามารถกระทำได้ตามเงื่อนไขในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาต (มาตรา ๒๔)
- (๒) ผู้ประกอบการไม่ยอมรับในคำสั่งที่อธิบดี สั่งให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือระงับการกระทำ ในเขตห้ามประกอบ

กิจการควบคุม (มาตรา ๓๐)

(๓) เจ้าของหรือผู้ครอบครองทรัพย์สิน ในเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ เห็นว่าไม่มีเหตุอันควรที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน เนื่องจากการวางท่อนั้น (มาตรา ๓๕)

(๔) ผู้ประกอบการหรือผู้รับสัมปทาน ไม่ยอมรับในคำสั่งที่พนักงานเจ้าหน้าที่ สั่งให้ระงับหรือแก้ไขหรือปรับปรุง หรือปฏิบัติให้ถูกต้อง (มาตรา ๕๗)

ขั้นตอนระยะเวลาของการดำเนินการอุทธรณ์ (มาตรา ๒๔)

- ผู้อุทธรณ์มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานได้ ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานต้องวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันได้รับอุทธรณ์

สถานที่ยื่นอุทธรณ์

สำนักงานรัฐมนตรีกระทรวงพลังงาน เลขที่ ๕๕๕/๒ ศูนย์เอนเนอร์ยีคอมเพล็กซ์ อาคารบี ชั้น ๒๕ ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐

ผลการพิจารณาอุทธรณ์ (มาตรา ๒๔ วรรคสาม)

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานให้เป็นที่สุด แต่ทั้งนี้ หากผู้อุทธรณ์ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัย ผู้อุทธรณ์มีสิทธิฟ้องคดีคัดค้านคำวินิจฉัยอุทธรณ์ต่อศาลปกครองได้ภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งหรือทราบคำวินิจฉัยอุทธรณ์ (มาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒)

หมวด ๖ บทกำหนดโทษ (มาตรา ๖๑ - ๖๒)

มาตรา	พฤติการณ์ของการกระทำความผิด	จำคุกไม่เกิน	ปรับไม่เกิน	ทั้งจำทั้งปรับ
๖๑	ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งเอกสาร หรือวัตถุใดๆ ตามที่ คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีหนังสือเรียก	๑ เดือน	๒,๐๐๐ บาท	✓
๖๒	ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๑ โดยไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์	๓ เดือน	๓๐,๐๐๐ บาท	✓
๖๓	ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ โดยไม่แจ้งหรือไม่ ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์	๖ เดือน	๕๐,๐๐๐ บาท	✓
๖๔ วรรคหนึ่ง	ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ โดยแจ้งไม่ถูกต้อง ครบถ้วนตามที่กำหนด	-	๕๐,๐๐๐ บาท	-
๖๔ วรรคสอง	ผู้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ โดยไม่แก้ไขใบแจ้ง ให้ถูกต้องหลังจากพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งแก้ไขภายใน ๗ วัน	-	๑๐๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเลิก กิจการ	-
๖๕	ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ โดยไม่ได้รับ อนุญาต	๒ ปี	๒๐๐,๐๐๐ บาท	✓
๖๖	ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ โดยไม่ปฏิบัติตาม หลักเกณฑ์	๑ ปี	๑๐๐,๐๐๐ บาท	✓
๖๗	ผู้รับสัมปทานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์	ระวางโทษตามมาตรา ๖๒, ๖๓, ๖๖ แล้วแต่กรณี		
๖๘	ผู้ใดประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ โดยไม่แสดง ใบอนุญาต หรือใบอนุญาตสูญหายแล้วไม่แจ้งการสูญหาย	-	๕,๐๐๐ บาท	-
๖๙	ผู้ใดประกอบกิจการควบคุม โดยฝ่าฝืนมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง กรณีที่ได้มีการออกกฎกระทรวงห้ามมิให้ประกอบกิจการ ควบคุม			
๖๙ (๑)	กรณีเป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๑	๖ เดือน	๕๐,๐๐๐ บาท	✓
๖๙ (๒)	กรณีเป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๒	๑ ปี	๑๐๐,๐๐๐ บาท	✓
๖๙ (๓)	กรณีเป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๓	๔ ปี	๔๐๐,๐๐๐ บาท	✓
๗๐	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานที่สั่ง การให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือระงับการกระทำใดภายใน ระยะเวลาที่กำหนด (ตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง)	๖ เดือน และให้ศาลสั่งเลิก กิจการ	๕๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเลิก กิจการ	✓ และให้ศาลสั่งเลิก กิจการ
๗๑	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ ที่สั่งให้ผู้นั้นระงับการกระทำที่ฝ่าฝืน หรือแก้ไขหรือปรับปรุง หรือ ปฏิบัติให้ถูกต้องหรือเหมาะสมภายในระยะเวลาที่กำหนด (ตามมาตรา ๕๔) โดยไม่มีเหตุผลอันควร	๖ เดือน และให้ศาลสั่งเลิก กิจการ	๕๐,๐๐๐ บาท และให้ศาลสั่งเลิก กิจการ	✓ และให้ศาลสั่งเลิก กิจการ
๗๒	ผู้ใดไม่ให้ความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติ หน้าที่ตามมาตรา ๓๓, ๓๔, ๔๐, ๔๑, ๕๓ (๑) (๒) (๓), ๕๕	๑ เดือน	๒,๐๐๐ บาท	✓
๗๓ วรรคหนึ่ง	ผู้ใดทำให้เกิดอันตรายหรือเป็นอุปสรรคแก่ระบบการขนส่ง น้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ	๑ ปี	๒๐,๐๐๐ บาท	✓
๗๓ วรรคสอง	ถ้าการกระทำนั้น ทำให้ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิง ทางท่อ หรืออุปกรณ์ของระบบดังกล่าวถูกทำลาย เสียหาย เสียหาย หรือไร้ประโยชน์	๑๐ ปี	๒๐๐,๐๐๐ บาท	✓
๗๔	ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๓๘ (ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อ)	๖ เดือน	๑๐,๐๐๐ บาท	✓

มาตรา	พฤติการณ์ของการกระทำความผิด	จำคุกไม่เกิน	ปรับไม่เกิน	ทั้งจำทั้งปรับ
๗๕ วรรคหนึ่ง	ผู้ใดทอดสมเรือ หรือเกาสมอ หรือลากแห อวน หรือเครื่องจับสัตว์อย่างใดๆ ในเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อในแม่น้ำ ลำคลอง ทะเล หรือทางสัญจรทางน้ำที่ได้ประกาศกำหนดเขตแล้ว	๖ เดือน	๑๐,๐๐๐ บาท	✓
๗๕ วรรคสอง	ถ้าการกระทำนั้น ทำให้ระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อหรืออุปกรณ์ของระบบดังกล่าวถูกทำลาย เสียหาย เสียหาย หรือไร้ประโยชน์	๒ ปี	๔๐,๐๐๐ บาท	✓
๗๖	ผู้ใดทำให้เครื่องหมายแสดงเขตระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อเคลื่อนที่หรือทำให้เสียหาย	๓ ปี	๖๐,๐๐๐ บาท	✓
๗๗ วรรคหนึ่ง	ถ้าการกระทำความผิดตามมาตรา ๗๓, ๗๔, ๗๕, ๗๖ เป็นเหตุให้ประชาชนขาดความสะดวก หรือน่าจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่บุคคลสัตว์ พืช หรือ สิ่งแวดล้อม	๕ ปี	๑๐๐,๐๐๐ บาท	✓
๗๗ วรรคสอง	ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นได้รับอันตรายสาหัส	๑๐ ปี	๒๐๐,๐๐๐ บาท	✓
๗๗ วรรคสาม	ถ้าเป็นเหตุให้บุคคลอื่นถึงแก่ความตาย	๒๐ ปี	๔๐๐,๐๐๐ บาท	✓
๗๘	กรณีผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดนั้นเกิดจากการสั่งการหรือการกระทำของ กรรมการ หรือผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบ หรือ ในกรณีที่บุคคลดังกล่าวมีหน้าที่ต้องสั่งการหรือกระทำการ และละเว้นไม่สั่งการหรือไม่กระทำการ ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย	-	-	-
๗๙	กรณีมีโทษปรับสถานเดียว หรือโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปี หรือ ปรับให้คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้	-	-	-
๘๐	ขั้นตอน วิธีการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลที่มีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีที่ศาลเห็นว่า ควรรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษความผิดไว้โดย กำหนดเงื่อนไขและขั้นตอนให้ผู้กระทำผิดต้องปฏิบัติ	-	-	-
๘๑	กรณีศาลพิพากษาลงโทษปรับบุคคลใดในความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ศาลจะกำหนดไว้ในคำพิพากษาให้บุคคลดังกล่าวแบ่งชำระเงินค่าปรับออกเป็นส่วนๆ ตามระยะเวลาและจำนวนเงินที่ต้องชำระในแต่ละคราวตามที่ศาล เห็นสมควรก็ได้	-	-	-
๘๒	บทบัญญัติมาตรา ๘๐ และมาตรา ๘๑ ให้ใช้บังคับแก่การ เปรียบเทียบปรับของคณะกรรมการหรือ ผู้ซึ่งได้รับมอบ อำนาจโดยอนุโลม	-	-	-

การเปรียบเทียบปรับ (มาตรา ๗๙)

ความผิดที่มีโทษปรับสถานเดียวหรือโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับ ให้คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง มีอำนาจเปรียบเทียบปรับได้ และคณะกรรมการฯ อาจมอบอำนาจให้คณะอนุกรรมการฯ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจดังกล่าวด้วยก็ได้ และปัจจุบันคณะกรรมการฯ ได้มีการมอบอำนาจเปรียบเทียบปรับ ให้แก่ อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน และพลังงานจังหวัด

คำสั่ง ระเบียบ ที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบปรับ

(๑) คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๙ วรรคหนึ่ง ออกคำสั่งมอบอำนาจการเปรียบเทียบปรับให้ อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน (ในท้องที่ทั่วราชอาณาจักร) และพลังงานจังหวัด (ในเขตพื้นที่จังหวัดที่รับผิดชอบ) ตาม “คำสั่งคณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ ๑/๒๕๖๐ เรื่อง มอบอำนาจเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒” สั่ง ณ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน แต่งตั้งพลังงานจังหวัดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ ตาม “คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒” สั่ง ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

(๓) กรมธุรกิจพลังงาน ได้ออกระเบียบแนวทางการพิจารณาในการเปรียบเทียบปรับ ตาม “ระเบียบกรมธุรกิจพลังงาน ว่าด้วยการเปรียบเทียบปรับตามความในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๖๐” ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐

หมวด ๗ บทเฉพาะกาล (มาตรา ๘๓ - ๘๗)

มาตรา ๘๓ คำขออนุญาตและการอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ ให้ถือเป็นคำขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๘๔ ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ใช้ต่อไปจนสิ้นอายุที่กำหนด

มาตรา ๘๕ ถ้าผู้ประกอบการกิจการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อที่เข้าลักษณะเป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งประกอบกิจการอยู่แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตภายในกำหนด ๑๘๐ วันนับแต่วันที่กฎกระทรวงที่ออกตามมาตราดังกล่าวใช้บังคับ

มาตรา ๘๖ บรรดาบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ ในส่วนที่เกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการในการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง ให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแทน

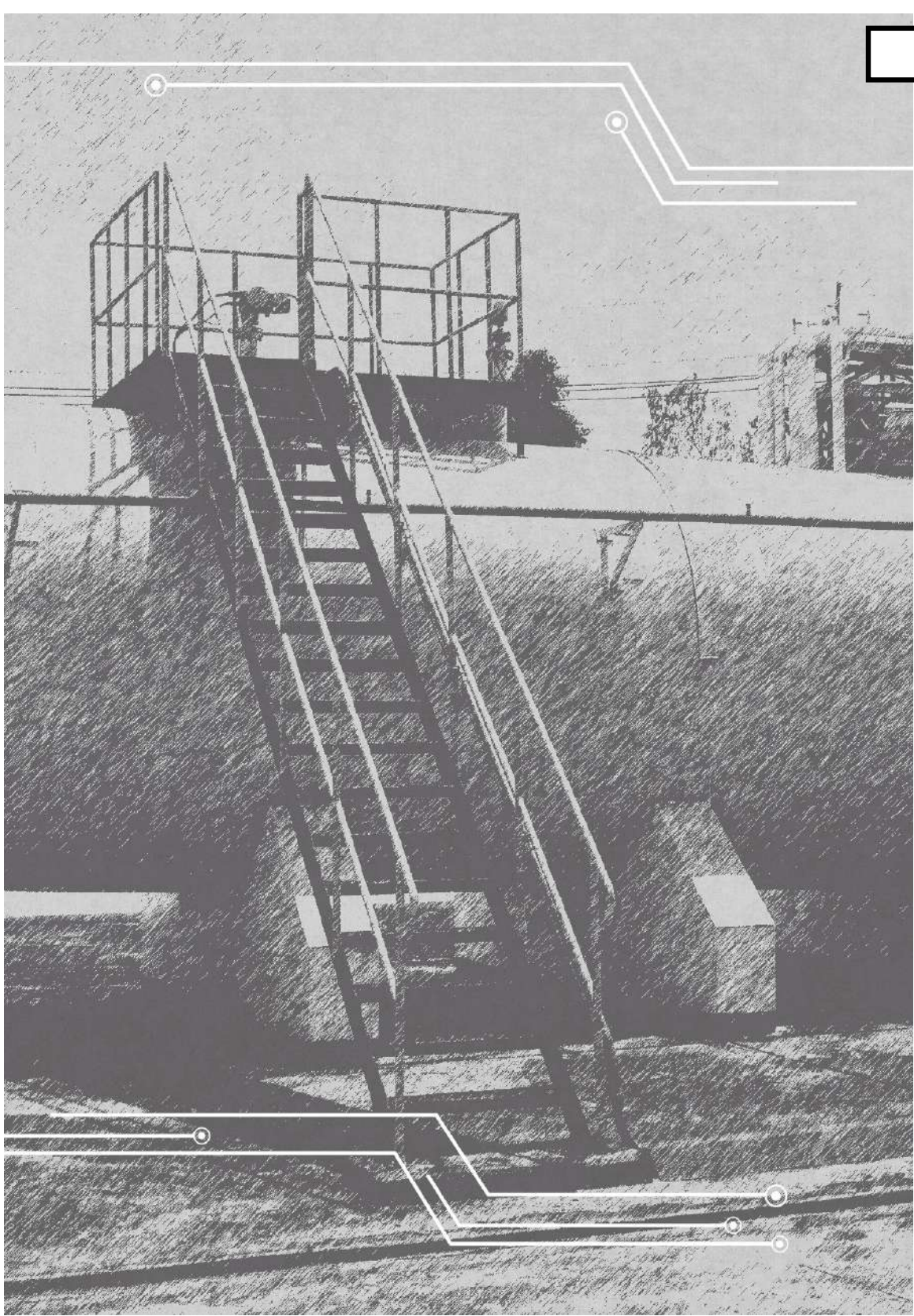
มาตรา ๘๗ บรรดากฎกระทรวง ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ และข้อบังคับที่ออกตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พุทธศักราช ๒๔๗๔ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ คำสั่ง ระเบียบ หรือข้อบังคับ ที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ขึ้นใช้แทน

บทที่ ๒

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาตและอัตราค่าธรรมเนียม
เกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖

บทที่ ๒

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาตและ อัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาตและอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ใช้บังคับสำหรับการประกอบกิจการน้ำมัน ก๊าซปิโตรเลียมเหลวและก๊าซธรรมชาติ โดยมีโครงสร้างของกฎกระทรวงฯ ประกอบด้วย

คำนิยาม	(ข้อ ๓)
หมวด ๑ บททั่วไป	(ข้อ ๔)
ส่วนที่ ๑ น้ำมัน	(ข้อ ๕ - ๒๑)
ส่วนที่ ๒ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	(ข้อ ๒๒ - ๓๒)
ส่วนที่ ๓ ก๊าซธรรมชาติ	(ข้อ ๓๓ - ๔๑)
หมวด ๒ ประเภทและลักษณะของกิจการควบคุม	(ข้อ ๔๒ - ๔๔)
หมวด ๓ การแจ้งการประกอบกิจการควบคุม	(ข้อ ๔๕ - ๔๘)
หมวด ๔ การอนุญาตการประกอบกิจการควบคุม	(ข้อ ๔๙ - ๖๑)
หมวด ๕ ค่าธรรมเนียม	
ส่วนที่ ๑ น้ำมัน	(ข้อ ๖๒)
ส่วนที่ ๒ ก๊าซปิโตรเลียมเหลว	(ข้อ ๖๓)
ส่วนที่ ๓ ก๊าซธรรมชาติ	(ข้อ ๖๔)
บทเฉพาะกาล	(ข้อ ๖๕ - ๗๗)

แบบแนบท้ายกฎกระทรวง

แบบ ธพ.ป.๑ ใบแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒

แบบ ธพ.ป.๒ ใบรับแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒

สำหรับคู่มือฉบับนี้ ผู้เขียนจะขอกล่าวไว้แต่เฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันเท่านั้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

ชนิดน้ำมัน แบ่งเป็น ๓ ชนิด คือ

- (๑) ชนิดไวไฟมาก ได้แก่ น้ำมันที่มีจุดวาบไฟต่ำกว่า ๓๗.๘ องศาเซลเซียส (น้ำมันเบนซิน/น้ำมันดิบ)
- (๒) ชนิดไวไฟปานกลาง ได้แก่ น้ำมันที่มีจุดวาบไฟตั้งแต่ ๓๗.๘ องศาเซลเซียส แต่ต่ำกว่า ๖๐ องศาเซลเซียส (น้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน/น้ำมันก๊าด)
- (๓) ชนิดไวไฟน้อย ได้แก่ น้ำมันที่มีจุดวาบไฟตั้งแต่ ๖๐ องศาเซลเซียสขึ้นไป (น้ำมันดีเซล/น้ำมันเตา/น้ำมันหล่อลื่น)

ภาชนะบรรจุน้ำมัน มี ๕ ประเภท ดังนี้

- (๑) ขวดน้ำมัน
- (๒) กระป๋องน้ำมัน
- (๓) ถังน้ำมัน
- (๔) ถังเก็บน้ำมัน
- (๕) ถังขนส่งน้ำมัน

ประเภทและคุณสมบัติของภาชนะบรรจุน้ำมัน

ที่	ภาชนะบรรจุน้ำมัน	ทำด้วย	ชนิดน้ำมัน	ปริมาณน้ำมันที่เก็บ
๑	ขวดน้ำมัน	แก้ว	ไวไฟมาก ไวไฟปานกลาง ไวไฟน้อย	ไม่เกิน ๐.๕ ลิตร ไม่เกิน ๑ ลิตร ไม่เกิน ๑ ลิตร
๒	กระป๋องน้ำมัน	เหล็กเคลือบดีบุก	ไวไฟมาก ไวไฟปานกลาง ไวไฟน้อย	(ห้ามบรรจุ) ไม่เกิน ๒๐ ลิตร ไม่เกิน ๒๐ ลิตร
		พลาสติก	ไวไฟมาก ไวไฟปานกลาง ไวไฟน้อย	ไม่เกิน ๔ ลิตร ไม่เกิน ๒๐ ลิตร ไม่เกิน ๒๐ ลิตร
๓	ถังน้ำมัน	เหล็ก	ไวไฟมาก หรือ ไวไฟปานกลาง หรือ ไวไฟน้อย	ไม่เกิน ๒๒๗ ลิตร
		พลาสติก	ไวไฟน้อย (ประเภทหล่อน)	เกิน ๒๐ แต่ไม่เกิน ๒๒๗ ลิตร
๔	ถังเก็บน้ำมัน	เหล็ก หรือวัสดุอื่น ที่ประกาศกำหนด	ไวไฟมาก หรือ ไวไฟปานกลาง หรือ ไวไฟน้อย	เกิน ๒๒๗ แต่ไม่เกิน ๒,๕๐๐ ลิตร
	- ถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน (ขนาดเล็ก)			
	- ถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน (ขนาดใหญ่ ทั้งแนวตั้ง/แนวนอน)			
	- ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน (แนวตั้ง/แนวนอน/ถังทรงกลม)			
๕	- ถังเก็บน้ำมันที่ติดตั้งภายในโpacesเหล็ก (แนวตั้ง/แนวนอน/ถังทรงกลม)	เหล็ก หรือวัสดุอื่น ที่ประกาศกำหนด	ไวไฟมาก ไวไฟปานกลาง ไวไฟน้อย	(ห้ามบรรจุ) เกินกว่า ๒๒๗ ลิตร เกินกว่า ๒๒๗ ลิตร
	ถังขนส่งน้ำมัน			เกิน ๕๐๐ ลิตร

ประเภทและลักษณะของกิจการควบคู่น้ำมัน

๑. กิจการควบคู่ประเภทที่ ๑ เป็นกิจการที่สามารถจัดเก็บน้ำมันได้โดยไม่ต้องแจ้งหรือได้รับอนุญาต ได้แก่

๑.๑ สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่หนึ่ง

เป็นสถานที่เก็บน้ำมันที่มีการเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากไม่เกิน ๔๐ ลิตร ชนิดไวไฟปานกลางไม่เกิน ๒๒๗ ลิตร ชนิดไวไฟน้อยไม่เกิน ๔๕๔ ลิตร ไว้ในภาชนะบรรจุน้ำมันตามประเภทและคุณสมบัติของภาชนะบรรจุน้ำมันที่กำหนดและต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๑

๒. กิจการควบคู่ประเภทที่ ๒ เป็นกิจการที่ต้องแจ้งให้กรมธุรกิจพลังงาน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ (แล้วแต่กรณี) ทราบก่อนการประกอบกิจการ และหน่วยงานจะต้องออกใบรับแจ้งการประกอบกิจการควบคู่ประเภทที่ ๒ ได้แก่

๒.๑ สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สอง

เป็นสถานที่เก็บน้ำมันที่มีการเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากไม่เกิน ๔๕๔ ลิตร ชนิดไวไฟปานกลางไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร ชนิดไวไฟน้อยไม่เกิน ๑๕,๐๐๐ ลิตร ไว้ในภาชนะบรรจุน้ำมันตามประเภทและคุณสมบัติของภาชนะบรรจุน้ำมันที่กำหนด

๒.๒ สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่หนึ่ง (ปั้มน้ำมันถังลอยขนาดเล็ก)

เป็นสถานีสถานีบริการน้ำมันที่ให้บริการเติมน้ำมันให้แก่ยานพาหนะทางบก และให้มีการจัดเก็บน้ำมัน ดังนี้

(๑) การจัดเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ที่ไม่ใช้น้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด มีปริมาณการเก็บแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

(ก) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางหรือชนิดไวไฟน้อย ไว้ในถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน ได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ข) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ไว้ในถังน้ำมันใต้ดินได้ไม่เกิน ๒ ถัง

(๒) การจัดเก็บน้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ให้เก็บไว้ในขวดน้ำมัน กระบองน้ำมัน หรือถังน้ำมัน และมีปริมาณการเก็บแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

(ก) ภายในอาคารบริการหรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่มีฐานรากให้เก็บได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ข) ภายนอกอาคารบริการหรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่มีฐานรากให้เก็บได้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร โดยพื้นที่ที่ใช้จัดเก็บต้องไม่กีดขวางการจราจรภายในเขตสถานีสถานีบริการน้ำมัน

(๓) สถานีสถานีบริการน้ำมันที่มีการให้บริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น ต้องเก็บน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน ที่มีความจุไม่น้อยกว่า ๔,๐๐๐ ลิตร

๒.๓ สถานีสถานีบริการน้ำมันประเภท ง (ปั้มน้ำมันหลอดแก้วมอหมุน / ตู้น้ำมันหยอดเหรียญ)

เป็นสถานีสถานีบริการน้ำมันที่ให้บริการเติมน้ำมันให้แก่ยานพาหนะทางบก โดยมีการจัดเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ที่ไม่ใช้น้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ไว้ในถังน้ำมันใต้ดินได้ไม่เกิน ๒ ถัง และสามารถจัดเก็บน้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ไว้ในขวดน้ำมัน กระบองน้ำมัน หรือถังน้ำมัน ได้ไม่เกิน ๕๐๐ ลิตร

๒.๔ สถานีสถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่หนึ่ง (ปั้มน้ำมันขนาดเล็กที่ตั้งอยู่ริมน้ำ)

เป็นสถานีสถานีบริการน้ำมันที่ให้บริการเติมน้ำมันให้แก่เรือ โดยมีการจัดเก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางหรือชนิดไวไฟน้อย ที่ไม่ใช้น้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ไว้ในถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน ถังเก็บน้ำมันที่ติดตั้งภายในโป๊ะเหล็กหรือถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน ได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตร และสามารถจัดเก็บน้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ไว้ในขวดน้ำมัน กระบองน้ำมัน หรือถังน้ำมัน ได้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร และต้องเก็บไว้ในอาคารบริการ

๓. กิจการควบคู่ประเภทที่ ๓ เป็นกิจการที่ต้องได้รับใบอนุญาตจากกรมธุรกิจพลังงาน ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่ (แล้วแต่กรณี) ก่อนจึงจะประกอบกิจการได้ และหน่วยงานจะต้องออกใบอนุญาตการประกอบกิจการควบคู่ประเภทที่ ๓ ได้แก่

๓.๑ ถังขนส่งน้ำมัน

เป็นภาชนะสำหรับบรรจุน้ำมันเพื่อใช้ในการขนส่งน้ำมันที่มีปริมาณความจุเกิน ๕๐๐ ลิตรขึ้นไป ที่นำมาติดตั้งอยู่อย่างถาวรกับตัวโครงรถหรือแคร่รถไฟ หรือที่สร้างถังขนส่งน้ำมันเข้าไว้ด้วยกันกับตัวรถ ซึ่งได้แก่ การประกอบกิจการรถขนส่งน้ำมัน รถไฟขนส่งน้ำมัน รถขนส่งน้ำมันที่ใช้เติมน้ำมันให้กับอากาศยาน

๓.๒ คลังน้ำมัน

เป็นสถานที่เก็บน้ำมันที่มีการเก็บน้ำมันปริมาณเกิน ๕๐๐,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป

๓.๓ สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม

เป็นสถานที่เก็บน้ำมันที่มีการเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากเกิน ๔๕๔ ลิตรขึ้นไป ชนิดไวไฟปานกลางเกิน ๑,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป ชนิดไวไฟน้อยเกิน ๑๕,๐๐๐ ลิตรขึ้นไป โดยมีปริมาณรวมน้ำมันทั้งหมดต้องไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ ลิตร

๓.๔ สถานีบริการน้ำมันประเภท ก (ปั้มน้ำมันที่ตั้งอยู่ติดกับถนนใหญ่)

เป็นสถานีบริการน้ำมันที่ให้บริการเติมน้ำมันให้แก่ยานพาหนะทางบก ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ติดเขตทางหลวงหรือถนนสาธารณะ ด้านที่ใช้เป็นทางเข้าและทางออกสำหรับยานพาหนะที่มีความกว้างของถนน ไม่น้อยกว่า ๑๒.๐๐ เมตร หรือติดเขตถนนส่วนบุคคลด้านที่ใช้เป็นทางเข้าและทางออกสำหรับยานพาหนะที่มีความกว้างของถนนไม่น้อยกว่า ๑๐.๐๐ เมตร และให้มีการจัดเก็บน้ำมันได้ดังนี้

(๑) การจัดเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ที่ไม่ใช่น้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ให้เก็บไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน และมีปริมาณการเก็บแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

(ก) กรณีสถานีบริการน้ำมันตั้งอยู่ในบริเวณที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นมากและที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลางตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง ให้เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ได้ไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ ลิตร และปริมาณการเก็บน้ำมันทั้งชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย รวมกันแล้วต้องไม่เกิน ๑๘๐,๐๐๐ ลิตร

(ข) กรณีสถานีบริการน้ำมันตั้งอยู่ในบริเวณอื่นนอกจาก (๑) ให้เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ได้ไม่เกิน ๑๘๐,๐๐๐ ลิตร และปริมาณการเก็บน้ำมันทั้งชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อยรวมกันแล้วต้องไม่เกิน ๓๖๐,๐๐๐ ลิตร

(๒) การจัดเก็บน้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ให้เก็บไว้ในขวดน้ำมัน กระป๋องน้ำมัน หรือถังน้ำมัน และมีปริมาณการเก็บแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

(ก) ภายในอาคารบริการหรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่มีฐานรากให้เก็บได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ข) ภายนอกอาคารบริการหรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่มีฐานรากให้เก็บได้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร โดยพื้นที่ที่ใช้จัดเก็บต้องไม่เกิดขวางการจราจรภายในเขตสถานีบริการน้ำมัน

(๓) สถานีบริการน้ำมันที่มีการให้บริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น ต้องเก็บน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน ที่มีความจุไม่น้อยกว่า ๔,๐๐๐ ลิตร

๓.๕ สถานีบริการน้ำมันประเภท ข (ปั้มน้ำมันที่ตั้งอยู่ติดกับถนนขนาดเล็ก)

เป็นสถานีบริการน้ำมันที่ให้บริการเติมน้ำมันให้แก่ยานพาหนะทางบก ซึ่งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ติดเขตถนนสาธารณะ ด้านที่ใช้เป็นทางเข้าและทางออกสำหรับยานพาหนะ ที่มีความกว้างของถนนน้อยกว่า ๑๒.๐๐ เมตร หรือติดเขตถนนส่วนบุคคลด้านที่ใช้เป็นทางเข้าและทางออกสำหรับยานพาหนะที่มีความกว้างของถนนน้อยกว่า ๑๐.๐๐ เมตร โดยมีการจัดเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ที่ไม่ใช่น้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดินและให้มิตู้จ่ายน้ำมันทุกชนิดรวมกันได้ไม่เกิน ๔ ตู้ มีปริมาณการเก็บแยกเป็น ๔ กรณี ดังนี้

(๑) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ได้ไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ลิตร

(๒) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางหรือชนิดไวไฟน้อยรวมกันแล้วต้องไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ ลิตร

(๓) เก็บน้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าดให้เก็บไว้ในขวดน้ำมัน กระป๋องน้ำมัน หรือถังน้ำมัน และมีปริมาณการเก็บแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- (ก) ภายในอาคารบริการหรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่มีฐานรากให้เก็บได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตร
- (ข) ภายนอกอาคารบริการหรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่มีฐานรากให้เก็บได้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร โดยพื้นที่ที่ใช้จัดเก็บต้องไม่เกิดขวางการจราจรภายในเขตสถานบริการน้ำมัน

(๔) สถานบริการน้ำมันที่มีการให้บริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น ต้องเก็บน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน ที่มีความจุไม่น้อยกว่า ๔,๐๐๐ ลิตร

๓.๖ สถานบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง (บีมน้ำมันถังลอยขนาดใหญ่)

เป็นสถานบริการน้ำมันที่ให้บริการเติมน้ำมันให้แก่ยานพาหนะทางบก และให้มีการจัดเก็บน้ำมัน ดังนี้

- (๑) การจัดเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ที่ใช้น้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด มีปริมาณการเก็บแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- (ก) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อยหรือชนิดไวไฟปานกลาง ไว้ในถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน ได้ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ ลิตร และถังเก็บน้ำมันดังกล่าว ต้องมีความจุไม่เกิน ๓๐,๐๐๐ ลิตร

- (ข) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดินได้ไม่เกิน ๕,๐๐๐ ลิตร

- (๒) การจัดเก็บน้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ให้เก็บไว้ในขวดน้ำมัน กระป๋องน้ำมัน หรือถังน้ำมัน และมีปริมาณการเก็บแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- (ก) ภายในอาคารบริการหรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่มีฐานรากให้เก็บได้ไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ ลิตร

- (ข) ภายนอกอาคารบริการหรือสิ่งก่อสร้างที่ไม่มีฐานรากให้เก็บได้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร โดยพื้นที่ที่ใช้จัดเก็บต้องไม่เกิดขวางการจราจรภายในเขตสถานบริการน้ำมัน

(๓) สถานบริการน้ำมันที่มีการให้บริการเปลี่ยนถ่ายน้ำมันหล่อลื่น ต้องเก็บน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้วไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน ที่มีความจุไม่น้อยกว่า ๔,๐๐๐ ลิตร

๓.๗ สถานบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง (บีมน้ำมันขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ริมน้ำ)

เป็นสถานบริการน้ำมันที่ให้บริการเติมน้ำมันให้แก่เรือ และให้มีการจัดเก็บน้ำมัน ดังนี้

- (๑) การจัดเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ที่ใช้น้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด มีปริมาณการเก็บแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

- (ก) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางหรือชนิดไวไฟน้อย ไว้ในถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน หรือถังเก็บน้ำมันที่ติดตั้งภายในโป๊ะเหล็ก ได้ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ ลิตร

- (ข) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟน้อย ไว้ในถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดินได้ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ ลิตร

- (๒) เก็บน้ำมันหล่อลื่นหรือน้ำมันก๊าด ไว้ในขวดน้ำมัน กระป๋องน้ำมัน หรือถังน้ำมัน ได้ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ลิตร และต้องเก็บไว้ในอาคารบริการ

๓.๘ สถานบริการน้ำมันประเภท ฉ (บีมน้ำมันอากาศยาน)

เป็นสถานบริการน้ำมันที่ให้บริการเติมน้ำมันให้แก่เครื่องบิน และให้มีการจัดเก็บน้ำมัน ดังนี้

- (๑) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน ไว้ในถังเก็บน้ำมันได้ไม่เกิน ๒,๐๐๐ ลิตร

- (๒) เก็บน้ำมันชนิดไวไฟปานกลางที่ใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับเครื่องบิน ไว้ในถังเก็บน้ำมันได้ไม่จำกัดปริมาณ

- (๓) เก็บน้ำมันหล่อลื่น ไว้ในขวดน้ำมัน กระป๋องน้ำมัน หรือถังน้ำมัน ได้ไม่เกิน ๖๐,๐๐๐ ลิตร

๓.๙ ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ

เป็นการขนส่งน้ำมันผ่านท่อขนส่งน้ำมัน โดยเริ่มจากอุปกรณ์วัดปริมาณน้ำมันต้นทางไปยังอุปกรณ์วัดปริมาณน้ำมันที่ปลายทาง ประกอบด้วยท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่ใช้ในการขนส่งน้ำมัน

หมายเหตุ ปริมาณน้ำมันที่อนุญาตให้มีการจัดเก็บในสถานบริการน้ำมันประเภทต่างๆ เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาตและอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ และกฎกระทรวงสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖

การแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒

การแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒

๑. กรอกข้อมูลใบแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ (แบบ ธพ.ป.๑) พร้อมเอกสารประกอบการแจ้ง ดังนี้
  - ๑.๑ สำเนาบัตรประจำตัวประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้แจ้ง (กรณีบุคคลธรรมดา)
  - ๑.๒ สำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียน หรือสำเนารายละเอียด วัตถุประสงค์ และผู้มีอำนาจลงชื่อแทนนิติบุคคลที่ออกให้ไม่เกิน ๑๘๐ วัน (กรณีนิติบุคคลเป็นผู้แจ้ง และหากข้อบังคับของนิติบุคคลดังกล่าวกำหนดให้ต้องประทับตราของนิติบุคคลแล้ว ให้ประทับตรานิติบุคคลนั้นด้วย)
  - ๑.๓ สำเนาหนังสือแสดงความเป็นตัวแทนของบุคคลหรือนิติบุคคลผู้แจ้ง (กรณีตัวแทนของบุคคลหรือนิติบุคคลเป็นผู้แจ้ง)
  - ๑.๔ สำเนาโฉนดที่ดิน / น.ส. ๓ / น.ส. ๓ ก / ส.ค. ๑ / เอกสารแสดงสิทธิในที่ดินอื่น ๆ
  - ๑.๕ สำเนาเอกสารแสดงว่าผู้แจ้งมีสิทธิใช้ที่ดิน หรือหนังสือยินยอมของเจ้าของที่ดินหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบที่ดินให้ใช้ที่ดินเป็นที่ตั้งสถานที่ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒
  - ๑.๖ สำเนาหนังสืออนุญาตพร้อมด้วยสำเนาแผนผังบริเวณที่ได้อนุญาตให้ผู้ขออนุญาตทำทางเชื่อมระหว่างบริเวณที่ได้รับอนุญาตกับถนนสาธารณะ ทางหลวง หรือถนนส่วนบุคคลเพื่อใช้เป็นทางสำหรับยานพาหนะเข้าออกสถานบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่หนึ่ง เพื่อการจำหน่าย หรือสำเนาหนังสืออนุญาตพร้อมด้วยสำเนาแผนผังบริเวณที่ได้รับอนุญาตให้ทำสิ่งล่วงล้ำลำน้ำจากเจ้าหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบถนนสาธารณะ ทางหลวง ถนนส่วนบุคคล หรือลำน้ำสายนั้น
  - ๑.๗ แผนที่สังเขปแสดงสถานที่ประกอบกิจการ พร้อมทั้งแสดงสิ่งปลูกสร้างที่อยู่ภายในรัศมี ๕๐.๐๐ เมตร จำนวน ๓ ชุด
  - ๑.๘ แผนผังบริเวณของสถานที่ประกอบกิจการ จำนวน ๓ ชุด
  - ๑.๙ แบบก่อสร้างถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดินขนาดใหญ่ พร้อมระบบท่อและอุปกรณ์ จำนวน ๓ ชุด
  - ๑.๑๐ รายการคำนวณความมั่นคงแข็งแรงของถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดินขนาดใหญ่ จำนวน ๑ ชุด
  - ๑.๑๑ หนังสือรับรองจากวิศวกรสาขาที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นผู้คำนวณความมั่นคงแข็งแรง ระบบความปลอดภัย และระบบควบคุมมลพิษของถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดินขนาดใหญ่ และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ และเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร พร้อมทั้งแนบภาพถ่ายใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม ๑.๑๒ อื่น ๆ (ถ้ามี)
๒. เมื่อได้รับแจ้งแล้ว ให้ออกใบรับแจ้งตามแบบ ธพ.ป.๒ ให้แก่ผู้แจ้งในวันที่ได้รับแจ้ง และให้ผู้รับแจ้งรายงานให้กรมธุรกิจพลังงานทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ยื่นใบรับแจ้ง
๓. ผู้แจ้งสามารถประกอบกิจการได้ตั้งแต่วันที่แจ้ง
๔. เมื่อได้ออกใบรับแจ้งแล้ว หากตรวจพบภายหลังว่าการแจ้งนั้นไม่ถูกต้องครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้แจ้งแก้ไขหนังสือแจ้ง ให้ถูกต้องครบถ้วนภายใน ๗ วันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งดังกล่าว และเมื่อผู้แจ้งได้ดำเนินการแล้ว ให้ผู้รับแจ้งรายงานให้กรมธุรกิจพลังงานทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ

หมายเหตุ หากผู้ประกอบการมีสถานประกอบกิจการที่เข้าข่ายเป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ เกินกว่า ๑ แห่ง ต้องดำเนินการแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ทุก ๆ แห่ง

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒

ให้ผู้ประกอบกิจการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบ ธพ.ป.๑ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการออกใบรับแจ้งตามแบบ ธพ.ป.๒ ตามขั้นตอนเช่นเดียวกับการแจ้งการประกอบกิจการการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒

การเลิกประกอบกิจการ และการโอนกิจการควบคุมประเภทที่ ๒

ผู้ประกอบกิจการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้ดำเนินการดังกล่าว สถานที่รับแจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒

๑. ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้แจ้ง ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน
๒. ในต่างจังหวัด ให้แจ้ง ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่

การอนุญาตการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓**การขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓**

๑. กรอกข้อมูลในแบบคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการ พร้อมเอกสารหลักฐานตามที่ระบุในแบบคำขอ ดังนี้

๑.๑ แบบ ธพ.น.๑ สำหรับการประกอบกิจการควบคุมคลังน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม สถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมันประเภท อ

๑.๒ แบบ ธพ.น.๑ท สำหรับการประกอบกิจการควบคุมระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ

๑.๓ แบบ ธพ.น.๑ข สำหรับการประกอบกิจการควบคุมถังขนส่งน้ำมัน

๒. เมื่อผู้อนุญาตได้รับคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แล้ว ให้ตรวจสอบรายละเอียดในคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

๒.๑ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอรับใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขอรับใบอนุญาตหรือจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตกำหนด และหากผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทั้งคำขอรับใบอนุญาต และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทราบ

๒.๒ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอรับใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานมีความถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตมีคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาตไว้พิจารณา

๓. ก่อนที่ผู้อนุญาตจะมีคำสั่งออกใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้แก่ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้ ก็ต่อเมื่อ ผู้อนุญาตได้ดำเนินการตรวจสอบสถานที่และสิ่งก่อสร้าง และได้ทดสอบและตรวจสอบถัง ท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จ และให้แจ้งผลการพิจารณาเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ดำเนินการดังกล่าวแล้ว

๔. แบบใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.น.๒ และให้มีอายุถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีออกใบอนุญาต

๕. การแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๕.๑ กรณีมีคำสั่งออกใบอนุญาต ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตมารับใบอนุญาตภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งออกใบอนุญาต และหากไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาถือว่าสละสิทธิการเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

๕.๒ กรณีมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทราบ และให้ระบุเหตุผลของการไม่อนุญาต รวมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตทราบด้วย

การขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓

๑. ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ที่จะขอต่ออายุใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการ ตามแบบ ธพ.น.๓ พร้อมเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว ภายใน ๖๐ วันก่อนวันที่ใบอนุญาตสิ้นอายุ

๒. เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอยุ้ในฐานะผู้รับใบอนุญาตจนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

๓. เมื่อผู้อนุญาตได้รับคำขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แล้ว ให้ตรวจสอบรายละเอียดในคำขอต่ออายุใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

๓.๑ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอต่ออายุใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขอต่ออายุใบอนุญาต หรือจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตกำหนด และหากผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทั้งคำขอต่ออายุใบอนุญาตและให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทราบ

๓.๒ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอต่ออายุใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานมีความถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตมีคำสั่งรับคำขอต่ออายุใบอนุญาตไว้พิจารณา

๔. ก่อนที่ผู้อนุญาตจะมีคำสั่งต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้แก่ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตได้ก็ต่อเมื่อ ผู้อนุญาตได้ดำเนินการตรวจสอบสถานที่และสิ่งก่อสร้าง และให้แจ้งผลการพิจารณาเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ดำเนินการดังกล่าวแล้ว

๕. ใบอนุญาตที่ขอต่ออายุประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้มีอายุถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีถัดจากปีที่ใบอนุญาตฉบับเดิมสิ้นอายุ

๖. การอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต จะแสดงไว้ในรายการท้ายใบอนุญาตหรือจะออกใบอนุญาตให้ใหม่ก็ได้

๗. การแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๗.๑ กรณีมีคำสั่งต่ออายุใบอนุญาต ให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตมารับใบอนุญาตภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งต่ออายุใบอนุญาต และหากไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาถือว่าสละสิทธิการเป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

๗.๒ กรณีมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาต ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทราบ และให้ระบุเหตุผลของการไม่ต่ออายุอนุญาต รวมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตทราบด้วย

การขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓

ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ จะแก้ไขเปลี่ยนแปลงลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการถึงชนสงฆ์น้ำมัน และระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ให้แตกต่างไปจากที่ได้รับอนุญาตไม่ได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาต ดังนี้

๑. ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการ พร้อมเอกสารหลักฐานตามที่ระบุในแบบคำขอ ดังนี้

๑.๑ แบบ ธพ.น.๔ สำหรับการประกอบกิจการควบคุมคั่งน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม สถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ

๑.๒ แบบ ธพ.น.๔ท สำหรับการประกอบกิจการควบคุมระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ

๑.๓ แบบ ธพ.น.๔ข สำหรับการประกอบกิจการควบคุมคั่งขนส่งน้ำมัน

๒. เมื่อผู้อนุญาตได้รับคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แล้ว ให้ตรวจสอบรายละเอียดในคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง เอกสารและหลักฐานว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

๒.๑ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง แก้ไขเพิ่มเติมคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตกำหนด และหากผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง ไม่ปฏิบัติตามในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงทั้งคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงทราบ

๒.๒ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลง เอกสารและหลักฐานมีความถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตมีคำสั่งรับคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงไว้พิจารณา

๓. ก่อนที่ผู้อนุญาตจะมีคำสั่งอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้กับผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ก็ต่อเมื่อ ผู้อนุญาตได้ดำเนินการตรวจสอบสถานที่และสิ่งก่อสร้าง และได้ทดสอบและตรวจสอบถึง ท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วเสร็จ (ถ้ามี) และให้แจ้งผลการพิจารณาเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงทราบภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้นำดำเนินการดังกล่าวแล้ว

๔. แบบใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบ ธพ.น.๒ และเขียนหรือประทับตราความว่า “แก้ไขเปลี่ยนแปลง” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต

๕. การแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๕.๑ กรณีมีคำสั่งอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง ให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงมารับใบอนุญาตภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง และหากไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาถือว่าสิทธิการได้รับอนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลงนั้น และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

๕.๒ กรณีมีคำสั่งไม่อนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงทราบ และให้ระบุเหตุผลของการไม่อนุญาตให้แก้ไขเปลี่ยนแปลง รวมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงทราบด้วย

การขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓

๑. การขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ สามารถกระทำได้ใน ๒ กรณี ดังนี้

(๑) กรณีผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ประสงค์จะโอนกิจการตามที่ได้รับอนุญาตให้แก่บุคคลอื่น ซึ่งกรณีนี้ให้ผู้รับใบอนุญาตและผู้ขอรับโอนใบอนุญาตยื่นคำขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการ

(๒) กรณีผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตาย สิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย ซึ่งกรณีนี้ให้ทายาทหรือผู้จัดการมรดก ผู้ชำระบัญชี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการ และในระหว่างระยะเวลาการโอนใบอนุญาต ให้ถือว่าทายาทหรือผู้จัดการมรดก ผู้ชำระบัญชี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ ซึ่งเข้าประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นเป็นผู้รับใบอนุญาต สำหรับระยะเวลาการยื่นคำขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการ ให้ดำเนินการได้ ดังนี้

(ก) ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ผู้รับใบอนุญาตตาย สิ้นสภาพนิติบุคคล หรือตกเป็นบุคคลล้มละลาย หรือ

(ข) ผู้อนุญาตอาจขยายเวลาได้ตามความจำเป็นภายในระยะเวลาที่กำหนด และหากมิได้ยื่นคำขอภายในระยะเวลาดังกล่าวให้ถือว่าใบอนุญาตสิ้นอายุ และถ้าจะประกอบกิจการตามใบอนุญาตนั้นต่อไปให้ดำเนินการขอรับใบอนุญาตใหม่

๒. ผู้รับใบอนุญาตและผู้ขอรับโอน หรือทายาทหรือผู้จัดการมรดก ผู้ชำระบัญชี หรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แล้วแต่กรณี ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามแบบ ธพ.น.๕ พร้อมเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าว

๓. เมื่อผู้อนุญาตได้รับคำขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แล้ว ให้ตรวจสอบรายละเอียดในคำขอโอนใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

๓.๑ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอโอนใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขอโอนใบอนุญาต หรือจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตกำหนด และหากผู้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตทั้งคำขอโอนใบอนุญาตและให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบแล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตทราบ

๓.๒ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอโอนใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานมีความถูกต้องและครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตมีคำสั่งรับคำขอโอนใบอนุญาตไว้พิจารณา

๔. การโอนใบอนุญาต ผู้อนุญาตไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบสถานที่และสิ่งก่อสร้าง และทดสอบและตรวจสอบถึงท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕. ใบอนุญาตที่ได้รับอนุญาตให้โอนแล้ว ให้เขียนหรือประทับตราความว่า “โอนแล้ว” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต และให้ระบุชื่อผู้รับโอน วัน เดือน ปีที่อนุญาตให้โอน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้อนุญาตกำกับไว้ด้วย

๖. การแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๖.๑ กรณีมีคำสั่งโอนใบอนุญาต ให้ผู้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตมารับใบอนุญาตภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งโอนใบอนุญาต และหากไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาถือว่าสละสิทธิการได้รับอนุญาตให้โอนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

๖.๒ กรณีมีคำสั่งไม่โอนใบอนุญาต ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตทราบ และให้ระบุเหตุผลของการไม่โอนใบอนุญาต รวมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอโอนใบอนุญาตทราบด้วย

การขอรับใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓

๑. กรณีใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ สูญหายหรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการตามแบบ ธพ.น.๖ พร้อมเอกสารและหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบดังกล่าวภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงการสูญหายหรือถูกทำลาย

๒. เมื่อผู้อนุญาตได้รับคำขอรับใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แล้ว ให้ตรวจสอบรายละเอียดในคำขอรับใบแทนใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานว่ามีความถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

๒.๑ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอรับใบแทนใบอนุญาต เอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตแก้ไขเพิ่มเติมคำขอรับใบแทนใบอนุญาต หรือจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานให้ถูกต้องและครบถ้วนภายในระยะเวลาที่ผู้อนุญาตกำหนด และหากผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามในระยะเวลาที่กำหนดให้ถือว่าผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตทั้งคำขอรับใบแทนใบอนุญาตและให้

ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ แล้วแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตทราบ

๒.๒ กรณีตรวจสอบแล้วพบว่ารายละเอียดในคำขอรับใบแทนใบอนุญาต เอกสารและหลักฐานมีความถูกต้อง และครบถ้วน ให้ผู้อนุญาตมีคำสั่งรับคำขอรับใบแทนใบอนุญาตไว้พิจารณา

๓. การออกใบแทนใบอนุญาต ผู้อนุญาตไม่ต้องดำเนินการตรวจสอบสถานที่และสิ่งก่อสร้าง และทดสอบและตรวจสอบถึง ท่อ อุปกรณ์ หรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๔. ใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้แบบใบอนุญาต (ธพ.บ.๒) และเขียนหรือประทับตราความว่า “ใบแทน” ด้วยอักษรสีแดงไว้ด้านบนของใบอนุญาต และให้ระบุวัน เดือน ปีที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้อนุญาตกำกับไว้ด้วย

๕. การแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ แยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๕.๑ กรณีมีคำสั่งออกใบอนุญาต ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตมารับใบอนุญาตภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำสั่งออกใบอนุญาต และหากไม่มารับใบอนุญาตภายในกำหนดเวลาถือว่าสละสิทธิการขอรับใบแทนใบอนุญาต ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ และให้ผู้อนุญาตจำหน่ายเรื่องออกจากสารบบ

๕.๒ กรณีมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาต ให้แจ้งคำสั่งดังกล่าวเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตทราบ และให้ระบุเหตุผลของการไม่ออกใบอนุญาต รวมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์ การยื่นคำอุทธรณ์ และระยะเวลาสำหรับการอุทธรณ์ ให้ผู้ยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตทราบด้วย

หมายเหตุ ระยะเวลาดำเนินการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้เป็นไปตาม “คู่มือสำหรับประชาชน” ที่ออกตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ (รายละเอียดตามบทที่ ๔ แนวทางปฏิบัติงานด้านการอนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก ในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

สถานที่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓

๑. ผู้ประกอบกิจการคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ให้ยื่น ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

๒. ผู้ประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม สถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง ในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

๓. ผู้ประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง ในเขตจังหวัดอื่นนอกจากเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สถานประกอบการนั้นตั้งอยู่

๔. ผู้ประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม ในเขตจังหวัดอื่นนอกจากเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ สำนักงานพลังงานจังหวัด

๕. ผู้ประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม คลังน้ำมัน ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ เฉพาะในส่วนของการนำมันดิบที่อยู่ในกำกับดูแลของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติในเขตกิจการปิโตรเลียม ตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ ให้ยื่น ณ กรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ กระทรวงพลังงาน

๖. ผู้ประกอบกิจการขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมันชนิดรถบรรทุกที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบกหรือประกอบกิจการในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ยื่น ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

๗. ผู้ประกอบกิจการขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมันชนิดรถบรรทุกที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก หรือประกอบกิจการในเขตจังหวัดอื่น ให้ยื่น ณ สำนักงานพลังงานจังหวัด

๘. ผู้ประกอบกิจการถึงขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมันชนิดรถถังพ่วงและรถขนส่งน้ำมันที่ใช้เติมน้ำมันให้อาคารสถานภายในสนามบินและรถไฟขนส่งน้ำมัน ให้ยื่น ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

๙. ผู้ประกอบกิจการถึงขนส่งน้ำมันที่ผลิตขึ้นนับแต่วันที่กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ มีผลใช้บังคับ (ถึงขนส่งน้ำมันที่มีการผลิตขึ้นใหม่) ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ณ กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

ค่าธรรมเนียมของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงานได้ออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ตามลักษณะของการประกอบกิจการ ชนิด และปริมาณของการจัดเก็บน้ำมัน ดังนี้

(๑) ใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ฉบับละ ๒๐๐ บาท

(๒) ใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๒๐๐ บาท

(๓) การอนุญาตให้ใช้ขวดน้ำมัน กระบองน้ำมัน หรือถังน้ำมัน เพื่อเก็บน้ำมันภายในสถานีบริการน้ำมัน ให้คิดค่าธรรมเนียมตามปริมาณรวมของน้ำมันแต่ละชนิด ดังนี้

(ก) น้ำมันชนิดไวไฟน้อย

- ปริมาณรวมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๐๐ บาท

- ปริมาณที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๐ บาท ต่อปริมาณ ๑๐,๐๐๐ ลิตรเศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ข) น้ำมันชนิดไวไฟปานกลาง

- ปริมาณรวมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๕๐ บาท

- ปริมาณที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๕ บาท ต่อปริมาณ ๑๐,๐๐๐ ลิตรเศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ค) น้ำมันชนิดไวไฟมาก

- ปริมาณรวมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๓๐๐ บาท

- ปริมาณที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๓๐ บาท ต่อปริมาณ ๑๐,๐๐๐ ลิตรเศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(๔) การอนุญาตให้ใช้ขวดน้ำมัน กระบองน้ำมัน หรือถังน้ำมันเพื่อเก็บน้ำมันนอกสถานีบริการน้ำมัน ให้คิดค่าธรรมเนียมตามปริมาณรวมของน้ำมันแต่ละชนิด ดังนี้

(ก) น้ำมันชนิดไวไฟน้อย

- ปริมาณรวมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๔๐๐ บาท

- ปริมาณที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๔๐ บาท ต่อปริมาณ ๑๐,๐๐๐ ลิตรเศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ข) น้ำมันชนิดไวไฟปานกลาง

- ปริมาณรวมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๖๐๐ บาท

- ปริมาณที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๖๐ บาท ต่อปริมาณ ๑๐,๐๐๐ ลิตรเศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ค) น้ำมันชนิดไวไฟมาก

- ปริมาณรวมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๘๐๐ บาท

- ปริมาณที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๘๐ บาท ต่อปริมาณ ๑๐,๐๐๐ ลิตรเศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(๕) การอนุญาตให้ใช้ถังเก็บน้ำมันซึ่งไม่รวมถึงถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน ให้คิดค่าธรรมเนียมตามชนิดของน้ำมันและปริมาณของถัง ดังนี้

(ก) น้ำมันชนิดไวไฟน้อย

- ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถังละ ๔๐๐ บาท
- ปริมาตรที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๔๐ บาท ต่อปริมาตร ๑๐,๐๐๐ ลิตร

เศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ข) น้ำมันชนิดไวไฟปานกลาง

- ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถังละ ๖๐๐ บาท
- ปริมาตรที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๖๐ บาท ต่อปริมาตร ๑๐,๐๐๐ ลิตร

เศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ค) น้ำมันชนิดไวไฟมาก

- ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถังละ ๘๐๐ บาท
- ปริมาตรที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๘๐ บาท ต่อปริมาตร ๑๐,๐๐๐ ลิตร

เศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร ยกเว้นน้ำมันดิบหรือสิ่งอื่นที่ใช้เป็นวัตถุดิบในการกลั่นหรือผลิตน้ำมัน ปริมาตรที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๔๐ บาท ต่อปริมาตร ๑๐,๐๐๐ ลิตร เศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ง) ในกรณีที่มีการอนุญาตให้ใช้ถังเก็บน้ำมันอันมีลักษณะแบ่งเป็นช่องสำหรับใช้เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อย ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟมาก ให้คิดค่าธรรมเนียมสำหรับถังเก็บน้ำมันในอัตราของถังเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากที่สุด

(๖) การอนุญาตให้ใช้ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน ให้คิดค่าธรรมเนียมตามชนิดของน้ำมันและปริมาณของถัง ดังนี้

(ก) น้ำมันชนิดไวไฟน้อย

- ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถังละ ๒๐๐ บาท
- ปริมาตรที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๐ บาท ต่อปริมาตร ๑๐,๐๐๐ ลิตร

เศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ข) น้ำมันชนิดไวไฟปานกลาง

- ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถังละ ๒๕๐ บาท
- ปริมาตรที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๕ บาท ต่อปริมาตร ๑๐,๐๐๐ ลิตร

เศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ค) น้ำมันชนิดไวไฟมาก

- ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถังละ ๓๐๐ บาท
- ปริมาตรที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๓๐ บาท ต่อปริมาตร ๑๐,๐๐๐ ลิตร

เศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(ง) ในกรณีที่มีการอนุญาตให้ใช้ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดินอันมีลักษณะแบ่งเป็นช่องสำหรับใช้เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อย ชนิดไวไฟปานกลาง หรือชนิดไวไฟมาก ให้คิดค่าธรรมเนียมสำหรับถังเก็บน้ำมันในอัตราของถังเก็บน้ำมันชนิดไวไฟมากที่สุด

(๗) การอนุญาตให้ใช้ถังขนส่งน้ำมันที่มีปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถังละ ๒๕๐ บาท

(๘) การอนุญาตให้ใช้ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ให้คิดค่าธรรมเนียมตามปริมาตรรวมของท่อ ดังนี้

(ก) ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๖๐๐ บาท

(ข) ปริมาตรที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๖๐ บาท ต่อปริมาตร ๑๐,๐๐๐ ลิตร

เศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร

(๙) การต่ออายุใบอนุญาต ให้คิดค่าธรรมเนียมตามอัตรา (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) (๗) หรือ (๘) แล้วแต่กรณี

ตัวอย่างที่ ๑

การคิดค่าธรรมเนียมของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ (สถานีสบริการน้ำมัน)

สถานีสบริการน้ำมันแห่งหนึ่ง ยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ และมีการเก็บน้ำมันไว้ในภาชนะบรรจุน้ำมัน ดังนี้

๑. ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน เก็บน้ำมันชนิดไวไฟมาก (แก๊สโซฮอล์ ๙๑ และแก๊สโซฮอล์ ๙๕) มีปริมาตรถึงละ ๒๐,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๓ ถัง
๒. ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อย (ดีเซล) มีปริมาตรถึงละ ๒๐,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๒ ถัง
๓. ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อย (หล่อลื่นใช้แล้ว) มีปริมาตรถึงละ ๔,๕๐๐ ลิตร จำนวน ๑ ถัง
๔. ขวดน้ำมันและกระป๋องน้ำมัน เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อย (หล่อลื่น) มีปริมาณรวม ๑๕,๐๐๐ ลิตร

การคิดค่าธรรมเนียม

๑. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ เป็นเงิน ๒๐๐ บาท
  ๒. ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้ใช้ภาชนะบรรจุน้ำมัน
    - ๒.๑ ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน ชนิดไวไฟมาก (จำนวน ๓ ถัง)
      - ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถึงละ ๓๐๐ บาท เป็นเงิน ๙๐๐ บาท
    - ๒.๒ ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน ชนิดไวไฟน้อย (จำนวน ๓ ถัง)
      - ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถึงละ ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
    - ๒.๓ ขวดน้ำมันและกระป๋องน้ำมัน ชนิดไวไฟน้อย (เก็บไว้ในสถานีสบริการน้ำมัน ปริมาณรวม ๑๕,๐๐๐ ลิตร)
      - ปริมาณรวมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๐๐ บาท
- ดังนั้น ค่าธรรมเนียมของสถานีสบริการน้ำมันแห่งนี้ รวมเป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๒

การคิดค่าธรรมเนียมของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ (สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม)

สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สามแห่งหนึ่ง ยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ และมีการเก็บน้ำมันไว้ในภาชนะบรรจุน้ำมัน ดังนี้

๑. ถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อย (น้ำมันเตา) มีปริมาตรถึงละ ๑๐๘,๑๔๓ ลิตร จำนวน ๒ ถัง
๒. โรงเก็บขวดน้ำมันและกระป๋องน้ำมัน เก็บน้ำมันชนิดไวไฟน้อย (หล่อลื่น) มีปริมาณรวม ๒๔๕,๐๐๐ ลิตร

การคิดค่าธรรมเนียม

๑. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ เป็นเงิน ๒๐๐ บาท
๒. ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้ใช้ภาชนะบรรจุน้ำมัน
  - ๒.๑ ถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดิน ชนิดไวไฟน้อย (จำนวน ๒ ถัง)
    - ปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร คิดค่าธรรมเนียมในอัตราถึงละ ๔๐๐ บาท เป็นเงิน ๘๐๐ บาท
    - ปริมาตรที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๔๐ บาท ต่อปริมาตร ๑๐,๐๐๐ ลิตรเศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร (มีปริมาตรเกิน จำนวน ๘,๑๔๓ ลิตร) เป็นเงิน ๘๐ บาท
  - ๒.๒ ขวดน้ำมันและกระป๋องน้ำมัน ชนิดไวไฟน้อย (เก็บไว้นอกสถานีสบริการน้ำมัน ปริมาณรวม ๒๔๕,๐๐๐ ลิตร)
    - ปริมาณรวมไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๐๐ บาท เป็นเงิน ๒๐๐ บาท

- ปริมาณที่เกินจาก ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๕๐ บาท ต่อปริมาณ ๑๐,๐๐๐ ลิตรเศษของ ๑๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดเป็น ๑๐,๐๐๐ ลิตร (มีปริมาตรเกิน จำนวน ๑๔๕,๐๐๐ ลิตร) เป็นเงิน ๖๐๐ บาท
- ดังนั้น ค่าธรรมเนียมของสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สามแห่งนี้ รวมเป็นเงิน ๑,๔๕๐ บาท

ตัวอย่างที่ ๓

การคิดค่าธรรมเนียมของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ (ถังขนส่งน้ำมัน)

ผู้ประกอบการรถขนส่งน้ำมันแห่งหนึ่ง ยื่นขอรับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ จำนวน ๒ คัน ดังนี้

๑. รถขนส่งน้ำมัน ชนิดรถบรรทุก มีปริมาตร ๒๕,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๑ คัน
๒. รถขนส่งน้ำมัน ชนิดรถกึ่งพ่วง มีปริมาตร ๕๐,๐๐๐ ลิตร จำนวน ๑ คัน

การคิดค่าธรรมเนียม

๑. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ถังขนส่งน้ำมัน ชนิดรถบรรทุก เป็นเงิน ๒๐๐ บาท
๒. ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้ใช้ถังขนส่งน้ำมัน ที่มีปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๕๐ บาท

ดังนั้น ค่าธรรมเนียมของรถขนส่งน้ำมัน ชนิดรถบรรทุก รวมเป็นเงิน ๔๕๐ บาท

๑. ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ถังขนส่งน้ำมัน ชนิดรถกึ่งพ่วง เป็นเงิน ๒๐๐ บาท
๒. ค่าธรรมเนียมการอนุญาตให้ใช้ถังขนส่งน้ำมัน ที่มีปริมาตรไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ ลิตร ให้คิดค่าธรรมเนียมในอัตรา ๒๕๐ บาท เป็นเงิน ๒๕๐ บาท

ดังนั้น ค่าธรรมเนียมของรถขนส่งน้ำมัน ชนิดรถกึ่งพ่วง รวมเป็นเงิน ๔๕๐ บาท

ผู้ประกอบการรถขนส่งน้ำมันรายนี้ จึงต้องชำระค่าธรรมเนียมรถขนส่งน้ำมัน ๒ คัน จำนวน ๙๐๐ บาท

บทเฉพาะกาล

กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาตและอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้กำหนดบทเฉพาะกาลไว้ดังนี้

๑. ผู้ประกอบการที่ได้แจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ ไว้แล้ว อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้ประกอบการตามกฎหมายนี้ และหากยังประสงค์จะประกอบกิจการต่อไป ให้แจ้งการประกอบกิจการต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

๒. ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ อยู่ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามกฎกระทรวงนี้ จนกว่าใบอนุญาตจะสิ้นอายุ

๓. ผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ และได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาต ไว้แล้ว ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นผู้ประกอบการที่ได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

๔. ผู้ประกอบการที่มีน้ำมันไว้ในครอบครองเพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรม อยู่ในวันก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้แจ้งการประกอบกิจการหรือขอรับใบอนุญาตภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

๕. ในการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ต่อไปนี้ ในระหว่างที่ยังไม่มีกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการประกอบกิจการ ให้ดำเนินการ

(๑) ถึงขนส่งน้ำมัน ที่มีการประกอบการอยู่แล้วก่อนกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ภายใน ๑ ปี นับแต่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

(๒) ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ที่มีการประกอบการอยู่แล้วก่อนกฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

(๓) ถึงขนส่งน้ำมัน และระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ ที่จะเริ่มประกอบกิจการ นับแต่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามกฎหมายกระทรวงนี้

ในการออกใบอนุญาตดังกล่าว ให้ผู้อนุญาตมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขให้ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติตามความเหมาะสม

๖. คำขอเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมัน ที่ได้ยื่นไว้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังคงอยู่ในระหว่างการพิจารณา ให้ถือว่าเป็นคำขอตามกฎหมายกระทรวงนี้โดยอนุโลม และในกรณีที่เอกสารหรือหลักฐานที่ได้นั้นพร้อมคำขอดังกล่าว แตกต่างไปจากกฎกระทรวงนี้ ให้มีอำนาจสั่งแก้ไขเพิ่มเติมคำขอ และจัดส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติม เพื่อให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้ได้

๗. ในกรณีที่รัฐมนตรีได้ประกาศให้น้ำมันอื่น เช่น เอทานอล ไบโอดีเซล เป็นน้ำมันเชื้อเพลิง ให้ผู้น้ำมันดังกล่าวไว้ในครอบครองในวันที่ประกาศนั้นใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามกฎหมายกระทรวงนี้ ภายใน ๑ ปี นับแต่วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ

๘. ประกาศที่ออกตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ ให้ใช้บังคับต่อไปจนกว่าจะมีประกาศที่ออกตามกฎหมายกระทรวงนี้ใช้บังคับ แต่ต้องไม่เกิน ๑ ปี นับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

บทที่ ๓
ภารกิจงานควบคุมน้ำมัน

บทที่ ๓

การปฏิบัติงานควบคุมน้ำมัน

การปฏิบัติงานควบคุมน้ำมันที่อยู่ในกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ด้วยพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดให้กรมธุรกิจพลังงานถ่ายโอนการปฏิบัติงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงบางส่วน ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกรมธุรกิจพลังงานได้ออกประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การถ่ายโอนการปฏิบัติงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๓ กำหนดขอบเขตการถ่ายโอนการปฏิบัติงานและวิธีการปฏิบัติงาน ให้แก่ กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล และอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานได้มอบหมายการเป็นผู้อนุญาตการประกอบกิจการควบคุมที่ได้ถ่ายโอนภารกิจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามประกาศนี้ โดยมีขอบเขตการปฏิบัติงานดังนี้

๑. การตรวจตราสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่หนึ่ง
๒. การรับแจ้งการประกอบกิจการและการตรวจตราสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ค ลักษณะที่หนึ่ง สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ง และสถานีบริการน้ำมัน ประเภท จ ลักษณะที่หนึ่ง
๓. การอนุญาตประกอบกิจการและตรวจตราสถานีบริการน้ำมัน ประเภท ก สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ข สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ค ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมัน ประเภท จ ลักษณะที่สอง

การปฏิบัติงานควบคุมน้ำมันที่อยู่ในกำกับดูแลของพลังงานจังหวัด

มอบอำนาจการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับ ตามคำสั่งคณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

ในการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ หากการกระทำความผิดนั้นมีระวางโทษปรับสถานเดียว หรือมีระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับ คณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงมีอำนาจในการเปรียบเทียบปรับได้ และสามารถมอบอำนาจในการเปรียบเทียบปรับดังกล่าวให้พนักงานเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจดังกล่าวได้ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗๙ ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีการมอบอำนาจเปรียบเทียบปรับให้พลังงานจังหวัด ตามคำสั่งคณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงที่ ๑/๒๕๖๐ เรื่อง มอบอำนาจเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ สำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่จังหวัดที่พลังงานจังหวัดกำกับดูแลและรับผิดชอบ ในความผิดที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการถึงขนส่งน้ำมัน, สถานที่เก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่หนึ่ง, สถานที่เก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สอง, สถานที่เก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สาม, สถานีบริการน้ำมันประเภท ก, สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ข, สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่หนึ่ง, สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง, สถานีบริการน้ำมันประเภท ง, สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่หนึ่ง และสถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง

การปฏิบัติงานตามเอกสารแนบท้ายประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การถ่ายโอนการปฏิบัติงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๓

ตามประกาศดังกล่าว ได้กำหนดให้พลังงานจังหวัดต้องปฏิบัติงานร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับการประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน ประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง ดังนี้

- ๑) การตรวจตราสถานที่ประกอบกิจการน้ำมันร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ๒) การตรวจสอบสถานที่เพื่อขออนุญาตการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓
- ๓) การตรวจสอบแบบแผนผัง แบบก่อสร้างและรายการคำนวณ เพื่อประกอบการอนุญาต
- ๔) การควบคุมการทดสอบและตรวจสอบระบบความปลอดภัยของถังเก็บน้ำมัน ระบบท่อน้ำมันและอุปกรณ์
- ๕) การทดสอบและตรวจสอบถังเก็บน้ำมัน ระบบจ่ายน้ำมัน ระบบท่อน้ำมันและอุปกรณ์ทุก ๑๐ ปี

ภารกิจงานควบคุมน้ำมันที่อยู่ในกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัด
(ในบางจังหวัดผู้ว่าฯ มีการมอบหมายให้พลังงานจังหวัดเป็นผู้ดำเนินการ หรือมอบอำนาจให้เป็นผู้อนุญาตแทน)

๑. มอบหมายภารกิจงานเกี่ยวกับการอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม
๒. มอบหมายภารกิจงานเกี่ยวกับการต่ออายุใบอนุญาต การออกใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลง การออกใบแทน ใบอนุญาตและการโอนใบอนุญาตประกอบกิจการถึงขนส่งน้ำมัน
๓. มอบอำนาจภารกิจงานเกี่ยวกับการรับรองการทดสอบและตรวจสอบถังขนส่งน้ำมัน ระบบท่อน้ำมันและอุปกรณ์ ในการประกอบกิจการถึงขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมัน

ภารกิจงานควบคุมน้ำมันที่อยู่ในกำกับดูแลของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ

อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานมอบหมายให้อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ ในภารกิจหน้าที่เกี่ยวกับการประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง คลังน้ำมันเชื้อเพลิง และระบบการขนส่งน้ำมันเชื้อเพลิงทางท่อจากต้นทางจนถึงสถานที่ขายหรือจำหน่าย เฉพาะในส่วนของการน้ำมันดิบตามพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ.๒๕๑๔ ที่อยู่ในกำกับดูแลของกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ ในเขตกิจการปิโตรเลียมตามคำนิยาม มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ.๒๕๑๔

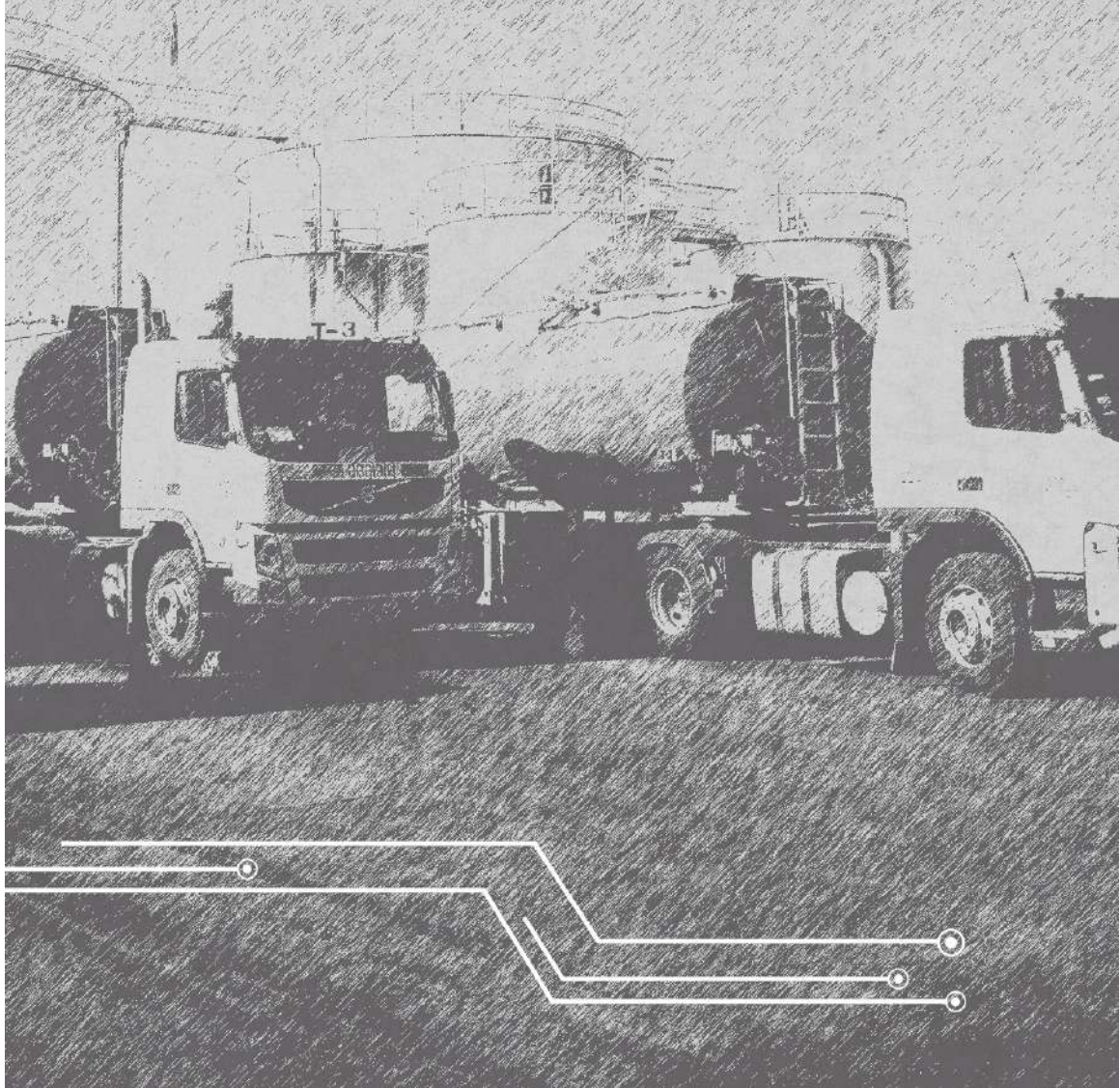
โดยทั้งนี้ การมอบหมายให้เป็นผู้อนุญาตในเขตจังหวัดและเขตพื้นที่รับผิดชอบดังกล่าวข้างต้น ให้ถือว่าไม่อยู่ในเขตพื้นที่ที่กำหนดตามประกาศ ดังนี้

๑. ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ เฉพาะน้ำมัน ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
๒. ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ พ.ศ.๒๕๕๓ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

บทที่ ๕
แนวทางปฏิบัติงาน

บทที่ ๔

แนวทางปฏิบัติงาน

แนวทางปฏิบัติงานด้านการอนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้กำหนดให้กฎหมายที่มีอำนาจหน้าที่ต้องปฏิบัติเกี่ยวกับการอนุญาต ผู้อนุญาตจะต้องจัดทำ “คู่มือสำหรับประชาชน” โดยมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ และผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดในคู่มือสำหรับประชาชน

พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นกฎหมายที่กำหนดให้การประกอบกิจการควบคุม ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อนุญาตก่อนจึงจะประกอบกิจการได้ ดังนั้นในการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการควบคุมน้ำมัน ได้มีการจัดทำคู่มือสำหรับประชาชนแยกตามลักษณะของการประกอบกิจการหรือการพิจารณาที่ต้องได้รับความเห็นชอบ จำนวน ๔๖ ฉบับ ดังนี้

๑. การประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน	จำนวน ๗ ฉบับ
๒. การประกอบกิจการคลังน้ำมัน	จำนวน ๗ ฉบับ
๓. การประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สอง	จำนวน ๑ ฉบับ
๔. การประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม	จำนวน ๗ ฉบับ
๕. การประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน (ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง)	จำนวน ๗ ฉบับ
๖. การประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่หนึ่ง สถานีบริการน้ำมันประเภท ง และสถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่หนึ่ง	จำนวน ๑ ฉบับ
๗. การประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันอากาศยาน (สถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ)	จำนวน ๗ ฉบับ
๘. การประกอบกิจการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ	จำนวน ๗ ฉบับ
๙. การเห็นชอบการทดสอบถังบรรจุน้ำมัน	จำนวน ๒ ฉบับ

กำหนดระยะเวลาการพิจารณาอนุญาตตามคู่มือสำหรับประชาชน ที่ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในกำหนด

ที่	คู่มือสำหรับประชาชน	ระยะเวลาให้บริการ (วันทำการ)
๑	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการคลังน้ำมัน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๒	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการคลังน้ำมัน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๓	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการคลังน้ำมัน	๔๕ หรือ ๗๕ *
๔	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการคลังน้ำมัน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕

ที่	คู่มือสำหรับประชาชน	ระยะเวลาให้บริการ (วันทำการ)
๕	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการคลังน้ำมัน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๖	การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการคลังน้ำมัน	๓๐
๗	การออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการคลังน้ำมัน	๓๐
๘	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๙	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๑๐	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน	๔๕ หรือ ๗๕ *
๑๑	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๑๒	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๑๓	การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน	๓๐
๑๔	การออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน	๓๐
๑๕	การออกใบรับแจ้งสถานีบริการน้ำมัน (ค ลักษณะที่ ๑, ง และ จ ลักษณะที่ ๑)	๑
๑๖	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๑๗	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๑๘	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน	๔๕ หรือ ๗๕ *
๑๙	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๒๐	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๒๑	การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน	๓๐
๒๒	การออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน	๓๐
๒๓	การออกใบรับแจ้งการประกอบกิจการสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สอง	๑
๒๔	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันอากาศยาน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๒๕	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันอากาศยาน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๒๖	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันอากาศยาน	๔๕ หรือ ๗๕ *

ที่	คู่มือสำหรับประชาชน	ระยะเวลาให้บริการ (วันทำการ)
๒๗	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันอากาศยาน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๒๘	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันอากาศยาน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๒๙	การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันอากาศยาน	๓๐
๓๐	การออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันอากาศยาน	๓๐
๓๑	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ : ระยะที่ ๑ ขั้นตอน ออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๓๒	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ : ระยะที่ ๒ ขั้นตอน ออกใบอนุญาต	๓๐
๓๓	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ	๔๕ หรือ ๗๕ *
๓๔	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ : ระยะที่ ๑ ขั้นตอน ออกคำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๓๕	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๓๖	การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ	๓๐
๓๗	การออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ	๓๐
๓๘	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออกคำสั่งรับ คำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๓๙	การออกใบอนุญาตประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออกใบอนุญาต	๓๐
๔๐	การต่ออายุใบอนุญาตประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน	๔๕ หรือ ๗๕ *
๔๑	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน : ระยะที่ ๑ ขั้นตอนออก คำสั่งรับคำขอรับใบอนุญาต	๔๕
๔๒	การแก้ไขเปลี่ยนแปลงการประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน : ระยะที่ ๒ ขั้นตอนออก ใบอนุญาต	๓๐
๔๓	การโอนใบอนุญาตประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน	๓๐
๔๔	การออกใบแทนใบอนุญาตประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน	๓๐
๔๕	การทดสอบถังบรรจุน้ำมัน ระยะที่ ๑ : ขั้นตอนการแจ้งการทดสอบและตรวจสอบ	๒๕
๔๖	การทดสอบถังบรรจุน้ำมัน ระยะที่ ๒ : ขั้นตอนการเห็นชอบผลการทดสอบและตรวจสอบ	๔๕

หมายเหตุ (๑) *การต่ออายุใบอนุญาต - กรณียื่นคำขอในเดือนพฤศจิกายน จะใช้ระยะเวลาการพิจารณา ๔๕ วันทำการ

- กรณียื่นคำขอในเดือนธันวาคม จะใช้ระยะเวลาการพิจารณา ๗๕ วันทำการ

(๒) รายละเอียดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการและเงื่อนไขของคู่มือสำหรับประชาชนในแต่ละฉบับ สามารถศึกษา
และดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ www.info.go.th (ศูนย์บริการประชาชน สำนักงานปลัดนายกรัฐมนตรี)

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

การกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่มีระวางโทษปรับสถานเดียว หรือ จำคุกไม่เกิน ๑ ปีหรือปรับ หากผู้กระทำความผิดนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบปรับก็ให้ดำเนินการเปรียบเทียบปรับได้ ดังนี้

๑. ขอบเขตอำนาจของผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับ แยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑.๑ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการประกอบกิจการคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมันประเภท ก และระบบ การขนส่งน้ำมันทางท่อที่เกิดขึ้นในท้องที่ที่ชาวต่างชาติ และการกระทำความผิดเกี่ยวกับการประกอบกิจการขนส่งน้ำมัน สถานีเก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่หนึ่ง สถานีเก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สอง สถานีเก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สาม สถานี บริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการน้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่หนึ่ง สถานีบริการน้ำมัน ประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการน้ำมันประเภท ง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่หนึ่ง และสถานีบริการน้ำมัน ประเภท จ ลักษณะที่สอง ที่เกิดขึ้นในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงานเป็นผู้ทำการเปรียบเทียบปรับ

๑.๒ การกระทำความผิดเกี่ยวกับการประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน สถานีเก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่หนึ่ง สถานีเก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สอง สถานีเก็บรักษาน้ำมันลักษณะที่สาม สถานีบริการน้ำมันประเภท ก สถานีบริการ น้ำมันประเภท ข สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่หนึ่ง สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง สถานีบริการ น้ำมันประเภท ง สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่หนึ่ง และสถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง ที่เกิดขึ้น ในเขตพื้นที่จังหวัดใด ให้พลังงานจังหวัดที่กำกับดูแลรับผิดชอบในจังหวัดนั้นเป็นผู้ทำการเปรียบเทียบปรับ

๒. กรณีพนักงานสอบสวนพบว่าผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ และ ผู้กระทำความผิดยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับภายใน ๗ วันนับแต่ วันที่ผู้กระทำความผิดยินยอมให้เปรียบเทียบปรับ

๓. ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้กระทำความผิดทราบ ว่า ความผิดนั้นเป็นความผิด ฐานใดตามมาตราใด และสั่งให้ทำการเปรียบเทียบปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด พร้อมแจ้งจำนวนเงินค่าปรับที่ผู้กระทำความผิดต้องชำระ (การกำหนดจำนวนเงินค่าปรับที่จะทำการเปรียบเทียบปรับ พลังงานจังหวัดอาจเทียบเคียงได้จากอัตรา การเปรียบเทียบปรับตามตารางท้ายระเบียบกรมธุรกิจพลังงานว่าด้วยการเปรียบเทียบปรับตามความในพระราชบัญญัติ ควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ ก็ได้)

๔. การดำเนินการเพื่อการเปรียบเทียบปรับ

๔.๑ ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับทำการเปรียบเทียบปรับแล้ว ให้บันทึกการเปรียบเทียบปรับลงไว้ในแบบบันทึก การเปรียบเทียบปรับ และภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันที่มีการเปรียบเทียบปรับ ให้ถือว่าคดีเป็นอันเลิกกันตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

๔.๒ ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับเห็นว่า ผู้กระทำความผิดไม่ยินยอมตามที่เปรียบเทียบปรับ หรือยินยอมให้ เปรียบเทียบปรับแล้วไม่ชำระค่าปรับภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ส่งเรื่องกลับไปให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป

๕. การรับเงิน การออกใบเสร็จรับเงิน การเก็บรักษาเงินและการนำเงินค่าปรับในการเปรียบเทียบปรับส่งคลัง ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกรมธุรกิจพลังงานว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินสินบนรางวัลและวิธีปฏิบัติในการขอรับเงินสินบน หรือเงินรางวัล พ.ศ. ๒๕๕๓ และข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๕๖

๖. เมื่อทำการเปรียบเทียบปรับแล้ว ให้ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบปรับดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ ส่งเรื่องพร้อมเอกสารหลักฐาน ได้แก่ สำเนาใบเสร็จรับเงิน สำเนาทะเบียนการเปรียบเทียบปรับ ให้พนักงาน สอบสวนดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

๖.๒ ให้รายงานอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้ทำการเปรียบเทียบปรับ

เอกสารอ้างอิง

- มาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
- คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
- คำสั่งคณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ ๑/๒๕๖๐ เรื่อง มอบอำนาจเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
- ระเบียบกรมธุรกิจพลังงานว่าด้วยการเปรียบเทียบปรับปรับตามความในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๖๐

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการลงรายละเอียดในใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓

๑. การออกใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ให้ใช้ “แบบ รพ.น.๒”

๒. “ใบอนุญาตเลขที่...” ให้กำหนดเลขที่ใบอนุญาตตามแนวทางการปฏิบัติของ “ระเบียบกรมธุรกิจพลังงานว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำหนดเลขที่ใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๗” โดยให้มีการกำหนดเลขที่ใบอนุญาต ประกอบด้วย ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ตัวอักษร แสดงถึงอักษรย่อของจังหวัด เช่น พจ=พิจิตร, ตก=ตาก, ยส=ยโสธร

กลุ่มที่ ๒ ตัวเลขไทยสองหลัก แสดงถึงลำดับที่ของกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ได้แก่

ถังขนส่งน้ำมัน	ลำดับที่ ๐๑
คลังน้ำมัน	ลำดับที่ ๐๒
สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม	ลำดับที่ ๐๓
สถานีบริการน้ำมันประเภท ก	ลำดับที่ ๐๔
สถานีบริการน้ำมันประเภท ข	ลำดับที่ ๐๕
สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง	ลำดับที่ ๐๖
สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง	ลำดับที่ ๐๗
สถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ	ลำดับที่ ๐๘
ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ	ลำดับที่ ๐๙

กลุ่มที่ ๓ ตัวเลขไทยหนึ่งหลัก แสดงถึงลำดับที่ของลักษณะย่อยกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ได้แก่

ถังขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมัน ชนิดรถบรรทุก	ลำดับที่ ๑
ถังขนส่งน้ำมัน ประเภทรถขนส่งน้ำมัน ชนิดรถกึ่งพ่วง	ลำดับที่ ๒
ถังขนส่งน้ำมัน ประเภทรถไฟขนส่งน้ำมัน	ลำดับที่ ๓
ถังขนส่งน้ำมัน ประเภทรถเติมน้ำมันอากาศยาน	ลำดับที่ ๔
คลังน้ำมัน	ลำดับที่ ๑ (ไม่มีลักษณะย่อย)
สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม	ลำดับที่ ๑ (ไม่มีลักษณะย่อย)
สถานีบริการน้ำมันประเภท ก	ลำดับที่ ๑ (ไม่มีลักษณะย่อย)
สถานีบริการน้ำมันประเภท ข	ลำดับที่ ๑ (ไม่มีลักษณะย่อย)
สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง	ลำดับที่ ๑ (ไม่มีลักษณะย่อย)
สถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง	ลำดับที่ ๑ (ไม่มีลักษณะย่อย)
สถานีบริการน้ำมันประเภท ฉ	ลำดับที่ ๑ (ไม่มีลักษณะย่อย)
ระบบการขนส่งน้ำมันทางท่อ	ลำดับที่ ๑ (ไม่มีลักษณะย่อย)

กลุ่มที่ ๔ ตัวเลขไทยสี่หลัก แสดงถึงลำดับที่ของใบอนุญาต เริ่มจาก ๐๐๐๑-๙๙๙๙ ทั้งนี้ ในแต่ละกิจการควบคุมให้เริ่มนับใหม่ที่ ๐๐๐๑ เป็นต้นไป

ตัวอย่างเช่น

ตง ๐๕๑๐๐๐๕ หมายถึง ใบอนุญาตประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมันประเภท ข มีลักษณะย่อยเป็นสถานีบริการน้ำมันประเภท ข ลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่ในจังหวัดตรัง

ลย ๐๑๒๐๐๖๗ หมายถึง ใบอนุญาตประกอบกิจการถังขนส่งน้ำมัน ประเภทขนส่งน้ำมัน มีลักษณะย่อยเป็นชนิดรถถังพ่วง ลำดับที่ ๖๗ ตั้งอยู่ในจังหวัดเลย

หมายเหตุ

(๑) กรณีการออกเลขที่ใบอนุญาตของสถานีบริการน้ำมันหรือสถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ผู้อนุญาตจะกำหนดเลขที่ใบอนุญาตตามวิธีการข้างต้น ในครั้งแรกของการอนุญาตและให้ใช้เลขที่ใบอนุญาตนั้นตลอดการประกอบกิจการโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง และหากมีการเลิกประกอบกิจการเลขที่ใบอนุญาตนั้นจะไม่นำกลับมาใช้ใหม่

(๒) กรณีการออกเลขที่ใบอนุญาตของถังขนส่งน้ำมัน กรมธุรกิจพลังงานจะเป็นผู้ออกเลขที่ใบอนุญาตถังขนส่งน้ำมันทั่วประเทศ โดยการออกเลขที่ใบอนุญาตจะเชื่อมโยงกับเลขทะเบียนรถขนส่งน้ำมันที่จดทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการขนส่งทางบก ดังนั้นหากเลขทะเบียนรถขนส่งน้ำมันไม่มีการเปลี่ยนแปลง เลขที่ใบอนุญาตของถังขนส่งน้ำมันที่กรมธุรกิจพลังงานออกให้ ก็ให้ใช้เลขที่ใบอนุญาตเดิมนั้นต่อไป แต่หากมีการเปลี่ยนแปลงเลขทะเบียนรถขนส่งน้ำมัน ผู้อนุญาตจะต้องออกเลขที่ใบอนุญาตใหม่ โดยให้ประสานขอเลขที่ใบอนุญาตใหม่ที่กรมธุรกิจพลังงาน

๓. “ใบอนุญาตประกอบกิจการ...” ให้กำหนดชื่อกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ที่อนุญาต ดังนี้

๓.๑ กรณีการอนุญาตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ สถานีบริการน้ำมันประเภท ก, สถานีบริการน้ำมันประเภท ข, สถานีบริการน้ำมันประเภท ค ลักษณะที่สอง และสถานีบริการน้ำมันประเภท จ ลักษณะที่สอง ตัวอย่างเช่น

กรมธุรกิจพลังงาน

ใบอนุญาตประกอบกิจการ สถานีบริการน้ำมันประเภท ก

๓.๒ กรณีการอนุญาตของผู้ว่าราชการจังหวัด ได้แก่ สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน ลักษณะที่สาม และถังขนส่งน้ำมัน ตัวอย่างเช่น

กรมธุรกิจพลังงาน

ใบอนุญาตประกอบกิจการ ถังขนส่งน้ำมัน

๔. “ใบอนุญาตนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า...” ให้กำหนดชื่อผู้ประกอบการ (นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา) ที่เป็นผู้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พร้อมทั้งที่อยู่ของสำนักงานใหญ่ของนิติบุคคล หรือที่อยู่ของบุคคลธรรมดา ตัวอย่างเช่น

ใบอนุญาตนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า

ชื่อ บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด/ชื่อบุคคล/อื่นๆ

ที่อยู่...หมู่ที่...อาคาร...ชั้นที่...ถนน...แขวง/ตำบล...เขต/อำเภอ...จังหวัด....

๕. “เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ ...” ให้กำหนดชื่อและสถานที่ตั้งของสถานประกอบการ หรือข้อมูลของถึงขนส่งน้ำมัน ดังนี้

๕.๑ กรณีการอนุญาตที่เป็นสถานประกอบการ ให้กำหนดชื่อของสถานประกอบการและที่อยู่ ตัวอย่างเช่น

ณ สถานีบริการน้ำมัน..(บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด/ชื่อบุคคล/สาขา/สหกรณ์/อื่นๆ)..
เลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

๕.๒ กรณีการอนุญาตที่เป็นถึงขนส่งน้ำมัน (เฉพาะผู้ว่าราชการจังหวัด) ให้กำหนดข้อมูลของยานพาหนะ หมายเลขทะเบียนรถ และปริมาตรของถึงขนส่งน้ำมัน ตัวอย่างเช่น

ประเภทรถขนส่งน้ำมัน ชนิด(รถบรรทุก/รถถังพ่วง)
หมายเลขทะเบียน XX-XXXX ระยะยอ
ปริมาตรรวม XX,XXX ลิตร

๖. “ใบอนุญาตนี้ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ .... เดือน .... พ.ศ. ....” กำหนดวันสิ้นสุดอายุของใบอนุญาต

๖.๑ กรณีออกใบอนุญาตใหม่ กำหนดเป็นวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีที่ยื่นออกใบอนุญาต

๖.๒ กรณีต่ออายุใบอนุญาต กำหนดเป็นวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีถัดจากปีที่ใบอนุญาตเดิมสิ้นสุดอายุตัวอย่างเช่น

ใบอนุญาตนี้ให้ใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ เดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๗. “ออกให้ ณ วันที่ .... เดือน .... พ.ศ. ....” กำหนดให้เป็นวันที่ผู้อนุญาตลงนามในใบอนุญาตตัวอย่างเช่น

ออกให้ ณ วันที่ ๑๖ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑

๘. “ผู้อนุญาต” กำหนดให้ผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งอธิบดีกรมธุรกิจพลังงานได้มอบหมายตามประกาศดังต่อไปนี้ เป็นผู้ลงนาม

(๑) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๒ พ.ศ.๒๕๕๓

(๒) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๒ เฉพาะน้ำมัน ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

(๓) ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๒ เฉพาะน้ำมัน ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ และมีรายละเอียดการลงนาม ดังนี้

๘.๑ กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ว่าราชการจังหวัดที่อยู่ในฐานะผู้อนุญาตลงนามเอง ตัวอย่างเช่น

(นายทวีป โคกช้าง)
นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช้างคลาน
ผู้อนุญาต

(นายวิศวะ ชำนาญงาน)
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา
ผู้อนุญาต

๘.๒ กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ว่าราชการจังหวัด ไม่ได้ลงนามเองแต่ได้มีการมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทน ตัวอย่างเช่น

(นายอัครเดช ปฏิบัติการ)
รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลช้างคลาน
ปฏิบัติราชการแทน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลช้างคลาน
ผู้อนุญาต

(นายวิเคราะหฺ์ นโยบาย)
พลังงานจังหวัดนครราชสีมา
ปฏิบัติราชการแทน ผู้ว่าราชการจังหวัดนครราชสีมา
ผู้อนุญาต

ตัวอย่าง แบบ ธพ.น.๒

ใบอนุญาตเลขที่..... แบบ ธพ.น.๒

กรมธุรกิจพลังงาน

ใบอนุญาตประกอบกิจการ.....

ใบอนุญาตนี้ออกให้เพื่อแสดงว่า

.....

ที่อยู่.....

เป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓

ตามมาตรา ๑๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒

.....

ใบอนุญาตนี้ให้ใช้ได้จนถึงวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ออกให้ ณ วันที่..... เดือน..... พ.ศ. ....

ผู้อนุญาต

ตารางตัวอักษรย่อจังหวัด

กระบี่	กบ	ปทุมธานี	ปท	สกลนคร	สน
กรุงเทพมหานคร	กท	ประจวบคีรีขันธ์	ปข	สงขลา	สข
กาญจนบุรี	กจ	ปราจีนบุรี	ปจ	สตูล	สต
กาฬสินธุ์	กส	ปัตตานี	ปน	สมุทรปราการ	สป
กำแพงเพชร	กพ			สมุทรสงคราม	สส
		พะเยา	พย	สมุทรสาคร	สด
ขอนแก่น	ขก	พระนครศรีอยุธยา	อย	สระแก้ว	สก
		พังงา	พง	สระบุรี	สบ
จันทบุรี	จบ	พัทลุง	พท	สิงห์บุรี	สท
		พิจิตร	พจ	สุโขทัย	สข
ฉะเชิงเทรา	ฉช	พิษณุโลก	พล	สุพรรณบุรี	สป
		เพชรบุรี	พบ	สุราษฎร์ธานี	สฎ
ชลบุรี	ชบ	เพชรบูรณ์	พช	สุรินทร์	สร
ชัยนาท	ชน	แพร่	พร		
ชัยภูมิ	ชย			หนองคาย	นค
ชุมพร	ชพ	ภูเก็ต	ภก	หนองบัวลำภู	นบ
เชียงราย	ชร				
เชียงใหม่	ชม	มหาสารคาม	มค	อ่างทอง	อท
		มุกดาหาร	มท	อำนาจเจริญ	อจ
		มัยย่งสอน	มส	อุดรธานี	อด
ตรัง	ตง			อุดรดิตถ์	อด
ตราด	ตร	ยโสธร	ยส	อุทัยธานี	อน
ตาก	ตก	ยะลา	ยล	อุบลราชธานี	อบ
นครนายก	นย	ร้อยเอ็ด	รอ		
นครปฐม	นฐ	ระนอง	รณ		
นครพนม	นพ	ระยอง	รย		
นครราชสีมา	นม	ราชบุรี	รบ		
นครศรีธรรมราช	นศ				
นครสวรรค์	นว	ลพบุรี	ลบ		
นนทบุรี	นบ	ลำปาง	ลป		
นราธิวาส	นธ	ลำพูน	ลพ		
น่าน	นน	เลย	ลย		
บุรีรัมย์	บร	ศรีสะเกษ	ศก		
บึงกาฬ	บก				

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน ตามวาระและครบวาระ

การประกอบกิจการสถานีบริการน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน คลังน้ำมัน และรถขนส่งน้ำมัน ต้องจัดให้มีการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมัน ถังขนส่งน้ำมัน ระบบท่อน้ำมันและอุปกรณ์ที่มีการใช้งานมาแล้ว และมีปริมาณความจุเกิน ๒,๕๐๐ ลิตร ขึ้นไป ได้แก่

๑. ถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดินขนาดใหญ่ตามแนวดิ่ง
๒. ถังเก็บน้ำมันเหนือพื้นดินขนาดใหญ่ตามแนวนอน
๓. ถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดิน
๔. ถังเก็บน้ำมันที่ติดตั้งภายในโปิะเหล็ก
๕. ถังขนส่งน้ำมัน

โดยถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมันดังกล่าว ต้องได้รับการซ่อมบำรุงตามวาระและครบวาระ ดังนี้

- การซ่อมบำรุงตามวาระ ให้ดำเนินการทุก ๑ ปี ทุกกิจการ
- การซ่อมบำรุงครบวาระ ให้ดำเนินการทุก ๒ ปี สำหรับถังขนส่งน้ำมัน
ให้ดำเนินการทุก ๑๐ ปี สำหรับสถานที่เก็บรักษาน้ำมันและสถานีบริการน้ำมัน
ให้ดำเนินการทุก ๑๕ ปี สำหรับคลังน้ำมัน

การดำเนินการซ่อมบำรุงตามวาระ ของสถานีบริการน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน และถังขนส่งน้ำมัน ให้ผู้ประกอบการให้ดำเนินการตรวจสอบตามที่กำหนดในกฎกระทรวงการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ทันที โดยไม่ต้องแจ้งก่อนดำเนินการ และให้เก็บรายงานการตรวจสอบไว้เพื่อการตรวจสอบ

การดำเนินการซ่อมบำรุงตามวาระของคลังน้ำมัน และการซ่อมบำรุงครบวาระของคลังน้ำมัน สถานีบริการน้ำมัน สถานที่เก็บรักษาน้ำมัน และถังขนส่งน้ำมัน

๑. ให้ดำเนินการทดสอบและตรวจสอบ โดยผู้ทดสอบและตรวจสอบ
๒. ก่อนการซ่อมบำรุง ให้ผู้ประกอบการแจ้งให้ผู้อนุญาต (กรมธุรกิจพลังงาน หรือกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี) ทราบก่อนดำเนินการ ๑๕ วันทำการ
๓. ในการทดสอบและตรวจสอบของผู้ทดสอบและตรวจสอบ ต้องอยู่ในการควบคุมของพนักงานเจ้าหน้าที่
๔. เมื่อผู้ทดสอบและตรวจสอบจัดทำรายงานผลและรับรองผลการทดสอบและตรวจสอบแล้ว ให้ผู้ประกอบการส่งรายงานผลการทดสอบและตรวจสอบให้ผู้อนุญาต ภายใน ๑๕ วันทำการนับแต่วันที่ทำการทดสอบและตรวจสอบเสร็จสิ้น
๕. ให้ผู้ประกอบการเก็บรายงานผลการทดสอบและตรวจสอบไว้ เพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลังได้จนกว่าจะถึงกำหนดการซ่อมบำรุงตามวาระและครบวาระครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวงการซ่อมบำรุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๐
- กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติควบคุม น้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๒

ในการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่กำหนดในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๒ พนักงาน
เจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัว

ผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

๑. ปลัดกระทรวงพลังงาน เป็นผู้ออกบัตรให้อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน
๒. อธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน เป็นผู้ออกบัตรให้พนักงานเจ้าหน้าที่ เช่น ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าราชการ
จังหวัด ทหาร ตำรวจ พนักงานส่วนกลาง เป็นต้น
๓. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ออกบัตรให้ปลัดกรุงเทพมหานคร
๔. ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ออกบัตรให้อำนวยการสำนักอนามัย ผู้อำนวยการเขต และพนักงานส่วนท้องถิ่น
ในสังกัดกรุงเทพมหานครเฉพาะในส่วนที่ได้รับมอบหมาย*
๕. ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นผู้ออกบัตรให้นายกเมืองพัทยา นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล พลังงาน
จังหวัด และข้าราชการหรือพนักงานของรัฐสังกัดกระทรวงพลังงาน
๖. นายกเมืองพัทยา เป็นผู้ออกบัตรให้พนักงานส่วนท้องถิ่นในสังกัดเฉพาะในส่วนที่ได้รับมอบหมาย*
๗. นายกเทศมนตรี เป็นผู้ออกบัตรให้พนักงานส่วนท้องถิ่นในสังกัดเฉพาะในส่วนที่ได้รับมอบหมาย*
๘. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้ออกบัตรให้พนักงานส่วนท้องถิ่นในสังกัดเฉพาะในส่วนที่ได้รับมอบหมาย*

แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบท้ายประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง แบบบัตรประจำตัว
พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมัน
เชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ พ.ศ.๒๕๕๒

เอกสารหลักฐานที่ใช้ประกอบคำขอมิบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

๑. รูปถ่าย ขนาด ๒.๕ x ๓ เซนติเมตร จำนวน ๒ รูป ถ่ายไว้ไม่เกิน ๖ เดือน หน้าตรงไม่สวมหมวก
๒. สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ หรือพนักงานของรัฐ

อายุบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้มีอายุไม่เกิน ๕ ปีนับแต่วันออกบัตร

สถานที่ยื่นขอมิบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

ให้ยื่น ณ ที่ทำการของผู้มีอำนาจออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่นั้นตั้งอยู่

หมายเหตุ *เฉพาะในส่วนที่ได้รับมอบหมาย ตามคำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๙/๒๕๕๒ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม
พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

เอกสารอ้างอิง

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมัน
เชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ พ.ศ.๒๕๕๒ ประกาศ
ณ วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๒
- คำสั่งกรมธุรกิจพลังงาน ที่ ๒๐๘ / ๒๕๕๒ เรื่อง การมอบอำนาจในการออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๕๐ สั่ง ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๒

ตัวอย่าง คำขอมิบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่

คำขอมิบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่
ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

เขียนที่.....
วันที่.....เดือน..... พ.ศ. ....

ข้าพเจ้า ชื่อ.....สกุล.....
เกิดวันที่.....เดือน..... พ.ศ. .... อายุ.....ปี สัญชาติ.....หมู่เลือด.....
มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
เลขหมายประจำตัวประชาชนของผู้ยื่นคำขอ ---
ที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้.....

.....
เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภท.....รับราชการ/ปฏิบัติงาน/เคยสังกัด
แผนก/งาน.....ฝ่าย/ส่วน.....กอง/สำนัก.....
กรม/เทศบาล/องค์การ.....กระทรวง/ทบวง.....
ตำแหน่ง.....ระดับ/ยศ.....

มีความประสงค์ขอมิบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒
ยื่นต่อ.....

กรณี ☐ ๑. ขอมิบัตรครั้งแรก
☐ ๒. ขอมิบัตรใหม่ เนื่องจาก ☐ บัตรหมดอายุ ☐ บัตรหายหรือถูกทำลาย
หมายเลขของบัตรเดิม.....(ถ้าทราบ)
☐ ๓. ขอเปลี่ยนบัตร เนื่องจาก ☐ เปลี่ยนตำแหน่ง/เลื่อนระดับ/เลื่อนยศ
☐ เปลี่ยนชื่อตัว ☐ เปลี่ยนชื่อสกุล
☐ เปลี่ยนชื่อตัวและชื่อสกุล ☐ ขำรุค
☐ อื่นๆ.....
☐ ๔. ได้แนบบรูปถ่ายสองใบมาพร้อมกับคำขอนี้แล้ว และ ☐ หลักฐานอื่นๆ (ถ้ามี)

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลายมือชื่อ).....ผู้ขอมิบัตร
(.....)
ตำแหน่ง.....

หมายเหตุ ให้ขีดฆ่าข้อความที่ไม่ต้องการออก แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ใน หรือ ☐ หน้าข้อความที่ใช้ให้ลงคำนาม
ตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ เช่น นาย/นาง/นางสาว/ยศ เป็นต้น และชื่อผู้มิบัตร

แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมที่เกิดจากการปฏิบัติตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒

ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๕๓ กรมธุรกิจพลังงานได้ออกประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ และได้มอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้อนุญาต ซึ่งเป็นการนิยมนำพระราชการ (กรมธุรกิจพลังงาน) ได้กำหนดหรือแต่งตั้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติภารกิจให้แก่ส่วนราชการ ดังนั้นการปฏิบัติภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ย่อมเป็นการดำเนินการแทนส่วนราชการนั้น จึงมิใช่เป็นการนิยมนำกฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าใบอนุญาตที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับมา จึงเป็นการรับมาในฐานะผู้กระทำการแทนส่วนราชการ ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ยังไม่ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๖

ต่อมา กรมธุรกิจพลังงานได้ออกประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๕๓^๗ โดยได้แก้ไขการมอบอำนาจการเป็นผู้อนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการมอบหมายการเป็นผู้อนุญาตให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงมีผลให้บรรดาค่าธรรมเนียมและค่าใบอนุญาตที่ได้รับมา ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น^๘

ดังนั้น ปัจจุบันค่าธรรมเนียมที่เกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๓(๑๗)^๙ และมาตรา ๒๕(๑๙)^{๑๐}

เอกสารอ้างอิง

^๖ ข้อ ๒ ของบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ค่าธรรมเนียมที่เกิดจากการปฏิบัติตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เรื่องเสร็จที่ ๔๒๕/๒๕๕๗)

^๗ ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ของบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การมอบอำนาจการเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ (เรื่องเสร็จที่ ๕๖๔/๒๕๕๓)

^๘ ตามข้อ ๑ ของบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ค่าธรรมเนียมที่เกิดจากการปฏิบัติตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เรื่องเสร็จที่ ๔๒๕/๒๕๕๗) ประกอบกับข้อ ๑ ข้อหาหรือที่ ๑ ของบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เทศบาลเมืองชัยภูมิส่งคืนงานถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ (เรื่องเสร็จที่ ๖๔๘/๒๕๕๓)

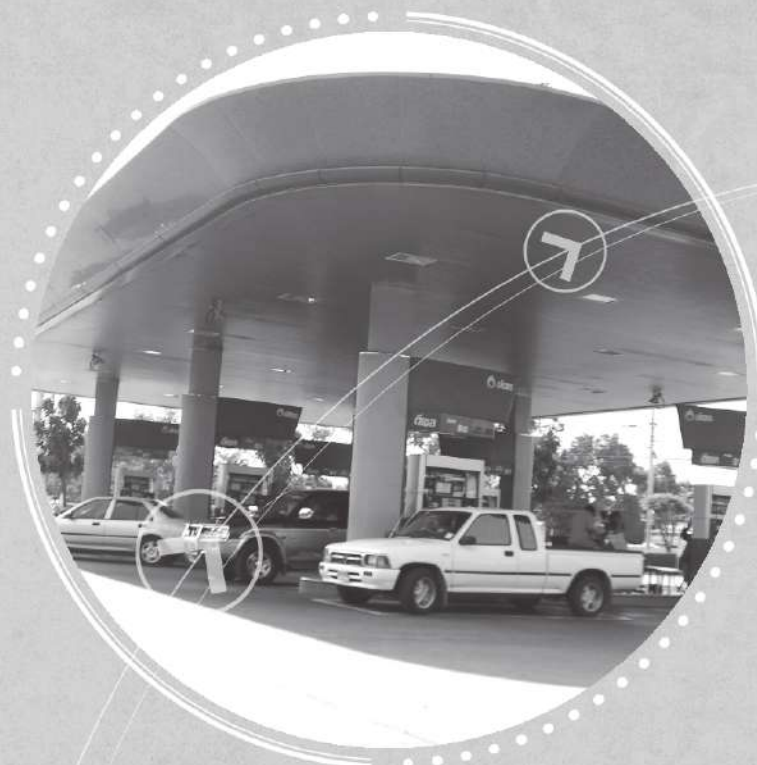
^๙ มาตรา ๒๓ เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(๑๗) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าของหน้าที่ดำเนินการภายในเขตท้องถิ่นนั้น ๆ และให้ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ในกรณีกฎหมายกำหนดให้เทศบาลเป็นผู้จัดเก็บค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ให้นำรายได้มาแบ่งให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ภายในเขตจังหวัดตามที่คณะกรรมการกำหนด

^{๑๐} มาตรา ๒๕ กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(๑๙) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าของหน้าที่ดำเนินการภายในเขตของกรุงเทพมหานคร และให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก

กรมธุรกิจพลังงาน

คู่มือการปฏิบัติงาน ฯ

ภาคผนวก

รายชื่อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการน้ำมัน สามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์กรมธุรกิจพลังงาน (<http://elaw.doeb.go.th>) ดังนี้

พระราชบัญญัติ

- พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
- พระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

กฎกระทรวง

- กฎกระทรวงการข้อมบารุงถังเก็บน้ำมันและถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๐
- กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐
- กฎกระทรวงสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐
- กฎกระทรวงการขนส่งน้ำมันโดยถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๘
- กฎกระทรวงระบบไฟฟ้าและระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่าของสถานที่ประกอบกิจการน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖
- กฎกระทรวงคลังน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖
- กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาตและอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๖
- กฎกระทรวงควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓
- กฎกระทรวงสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒
- กฎกระทรวงสถานที่เก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๓
- กฎกระทรวงควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๐
- กฎกระทรวงคุณสมบัติและการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๘
- กฎกระทรวงกำหนดคุณสมบัติของผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศกระทรวง

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์การติดตั้งตัวนำล่อฟ้า จำนวนและระยะห่างของตัวนำลงดิน ที่ถังเก็บน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๙
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์การป้องกันการสะสมของประจุไฟฟ้าสถิต พ.ศ. ๒๕๕๙
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง กำหนดความกว้างของทางหลวง ถนนสาธารณะหรือถนนส่วนบุคคลสำหรับสถานบริการน้ำมันประเภท ก และประเภท ข พ.ศ. ๒๕๕๗
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการจัดให้มีการประกันภัยความรับผิดชอบตามกฎหมายแก่ผู้ได้รับความเสียหายจากภัยอันเกิดจากการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๗
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ถังเก็บน้ำมัน ระบบท่อน้ำมัน และอุปกรณ์ของคลังน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระบบดับเพลิง และการตั้งกระป๋องน้ำมัน ถังน้ำมัน และถังเก็บน้ำมันขนาดเล็กไว้ในอาคารเก็บน้ำมันโดยเฉพาะที่มีระบบดับเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๗
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดทำรายงานการประเมินความเสี่ยงในคลังน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๗
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง การทดสอบถังเก็บน้ำมันใต้พื้นดินโดยวิธีการอื่น พ.ศ. ๒๕๖๐
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่ให้มีการติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๓

- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง ระบบรับและจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิงเหนือถังสำหรับระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๓
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง แบบบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐ พ.ศ. ๒๕๕๒
- ประกาศกระทรวงพลังงาน เรื่อง กำหนดเขตพื้นที่ให้มีการติดตั้งระบบควบคุมไอน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๐

ประกาศกรม

- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง แบบรายงานการเกิดอุบัติเหตุของถังขนส่งน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๖๐
- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดปฏิบัติราชการแทนอธิบดีกรมธุรกิจพลังงาน ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ เฉพาะน้ำมัน ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๗
- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้อธิบดีกรมเชื้อเพลิงธรรมชาติเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ พ.ศ. ๒๕๕๕
- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง การถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ พ.ศ.๒๕๕๓
- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง กำหนดสถานที่แจ้งการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๒ สถานที่ยื่นแบบคำขอ และแบบใบอนุญาตของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๖
- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดทำเครื่องหมายแสดงในบริเวณเขตระบบการขนส่งน้ำมัน ทางท่อ พ.ศ.๒๕๕๔
- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง มอบหมายให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒ เฉพาะน้ำมัน ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๓
- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ แบบคำขอ แบบใบรับรอง แบบบัตรประจำตัว และหลักสูตรการฝึกอบรมของผู้ฝึกอบรม วิทยากร และผู้ปฏิบัติงาน พ.ศ. ๒๕๕๔
- ประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง แบบคำขอและหนังสือรับรองเป็นผู้ทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน และผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทดสอบและตรวจสอบน้ำมัน พ.ศ. ๒๕๕๖

คำสั่ง

- คำสั่งคณะกรรมการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง ที่ ๑/๒๕๖๐ เรื่อง มอบอำนาจเปรียบเทียบปรับตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒
- คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๖/๒๕๖๐ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
- คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๗/๒๕๕๖ เรื่อง แก้ไขคำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒
- คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๒/๒๕๕๖ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒
- คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๓๕/๒๕๕๕ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒
- คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๒๑/๒๕๕๕ เรื่อง แก้ไขคำสั่งแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ.๒๕๔๒

- คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๑๗/๒๕๕๓ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒
- คำสั่งกระทรวงพลังงาน ที่ ๙/๒๕๕๒ เรื่อง แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒
- คำสั่งกรมธุรกิจพลังงาน ที่ ๒๐๘/๒๕๕๒ เรื่อง การมอบอำนาจในการออกบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐

ระเบียบ

- ระเบียบกรมธุรกิจพลังงานว่าด้วยการเปรียบเทียบปรับตามความในพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๕๒ พ.ศ. ๒๕๖๐
- ระเบียบกรมธุรกิจพลังงานว่าด้วยหลักเกณฑ์การกำหนดเลขที่ใบอนุญาตประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๕๗
- ระเบียบกรมธุรกิจพลังงานว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินสินบนรางวัลและวิธีปฏิบัติในการขอรับเงินสินบนหรือเงินรางวัล พ.ศ. ๒๕๕๓

อื่นๆ

- คำสั่งนายทะเบียน ที่ ๔๔-๒๕๕๗ เรื่อง ให้ใช้แบบและข้อความกรมธรรม์ประกันภัยและอัตราเบี้ยประกันภัยสำหรับกรมธรรม์ประกันภัยความรับผิดตามกฎหมายอันเกิดจากการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง
- ข้อบังคับกระทรวงการคลังว่าด้วยการหักเงินค่าปรับก่อนนำส่งคลัง พ.ศ. ๒๕๔๖
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง เทศบาลเมืองชัยภูมิส่งคืนงานถ่ายโอนภารกิจงานควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ (เรื่องเสร็จที่ ๖๔๘-๒๕๕๓)
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การมอบอำนาจการเป็นผู้อนุญาตตามพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ (เรื่องเสร็จที่ ๕๖๕-๒๕๕๓)
- บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ค่าธรรมเนียมที่เกิดจากการปฏิบัติตามภารกิจที่ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เรื่องเสร็จที่ ๔๒๕-๒๕๔๗)

กรมธุรกิจพลังงาน

กรมธุรกิจพลังงาน กระทรวงพลังงาน

เลขที่ ๕๕๕/๒ ศูนย์เอนเนอร์ยี่คอมเพล็กซ์ อาคารบี ชั้น ๑๙

ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๗๙๔ ๕๐๐๐ โทรสาร ๐ ๒๗๙๔ ๕๓๐๐

<http://www.doeb.go.th>

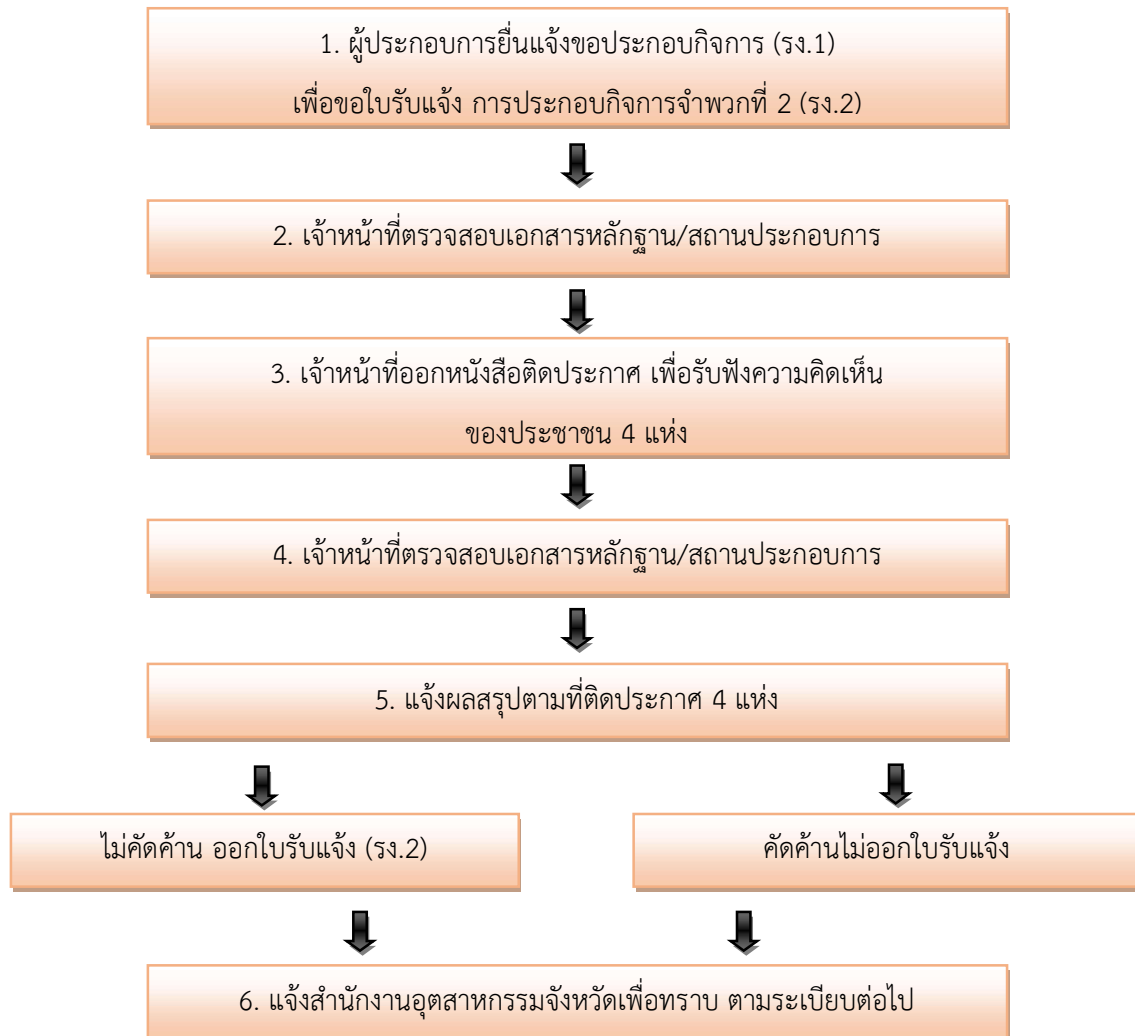
การควบคุมการพิจารณารับแจ้งการประกอบกิจการโรงงานจำพวกที่ 2

(ใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น ไม่เกิน 35 วัน)

ขอบเขตของกระบวนการทำงาน

1. ผู้ประกอบการยื่นแจ้งขอประกอบกิจการ (รง.1) เพื่อขอใบรับแจ้งการประกอบกิจการจำพวก ที่ 2 (รง.2)
2. เจ้าหน้าที่ตรวจสอบเอกสารหลักฐาน/สถานประกอบการ
3. เจ้าหน้าที่ออกหนังสือติดประกาศ เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน 4 แห่ง (เทศบาลเมืองลพบุรี ,สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด , อำเภอเมืองลพบุรี และสถานที่ขอ ใบรับแจ้ง)
4. ครบ 7 วัน สรุปประกาศ (คัดค้าน/ไม่คัดค้าน)
5. แจ้งผลสรุปตามที่ติดประกาศ 4 แห่ง - ไม่คัดค้าน ออกใบรับแจ้ง (รง.2) - คัดค้านไม่ออกใบรับแจ้ง
6. แจ้งสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพื่อทราบตามระเบียบ

แผนผัง ขั้นตอนการทำงาน

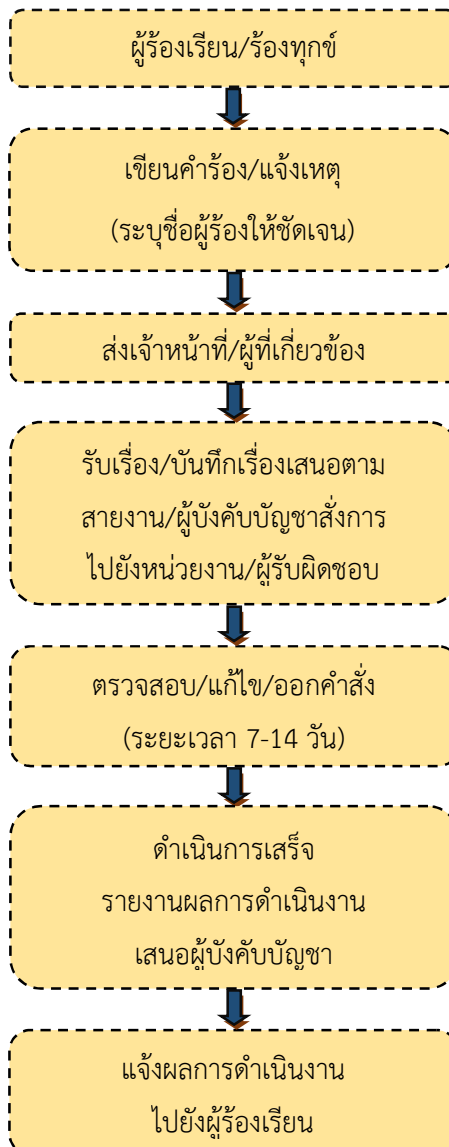

การตรวจสอบแก้ไขปัญหตามคำร้องทั่วไปของประชาชน

ขอบเขตของกระบวนการทำงาน

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ใช้เป็นแนวทางในการจัดการข้อร้องเรียนของ ฝ่ายควบคุมอาคาร และผังเมือง ส่วนควบคุมการก่อสร้างอาคารและผังเมือง สำนักช่าง เทศบาลเมืองลพบุรี ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวดเร็วและทันต่อสถานการณ์โดยประชาชนได้รับความพึงพอใจสูงสุดบนพื้นฐานความเป็นธรรมกับคู่กรณีทุกฝ่าย

แผนผัง ขั้นตอนการตรวจสอบแก้ไขปัญหตามคำร้องทั่วไปของประชาชน

คู่มือการปฏิบัติงาน ส่วนการโยธา สำนักช่าง

การติดตั้ง/ซ่อมแซม แก้ไข ไฟฟ้าสาธารณะ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้ยื่นคำร้องขอกรอกเอกสารคำร้องพร้อม รายละเอียด วัตถุประสงค์ และระบุสถานที่ให้ชัดเจนที่

เทศบาลเมืองลพบุรี หรือโทรแจ้งที่ หมายเลขโทรศัพท์ 036-412702

ขั้นตอนที่ 2 ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ลงรับคำร้อง

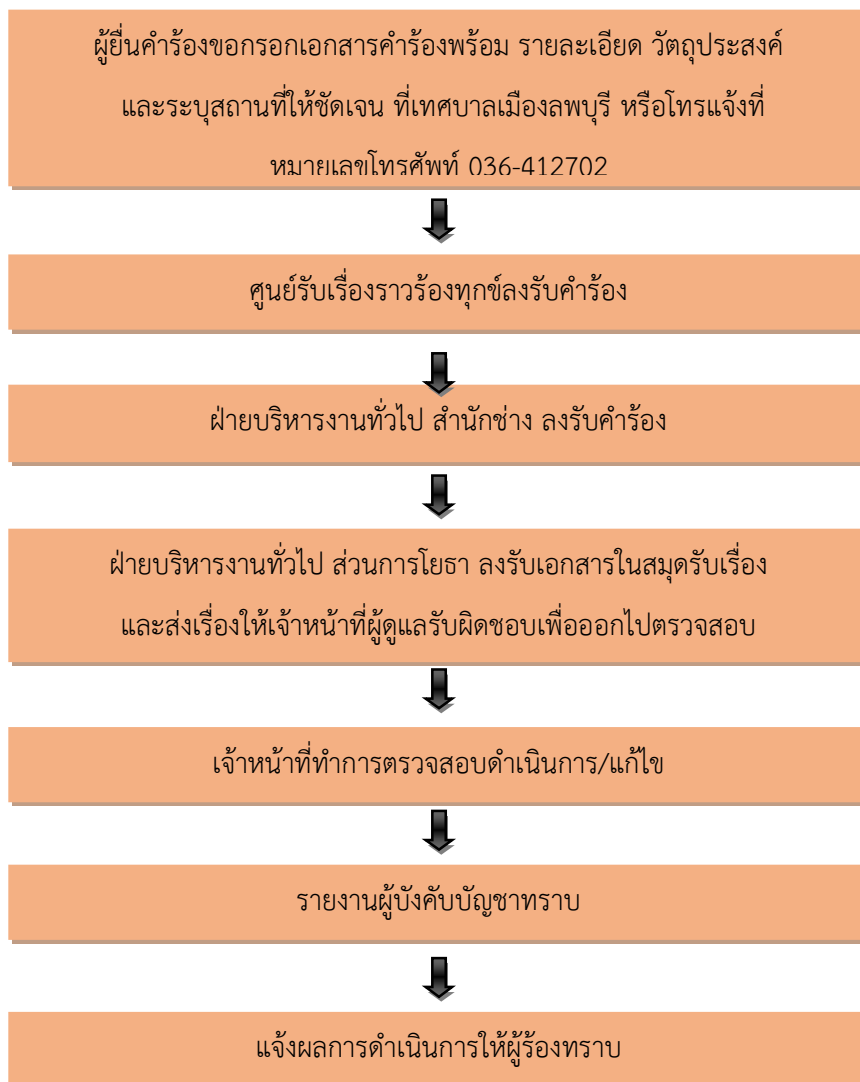
ขั้นตอนที่ 3 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักช่าง ลงรับคำร้อง

ขั้นตอนที่ 4 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนการโยธา ลงรับเอกสารในสมุดรับเรื่อง และส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ ผู้ดูแล
รับผิดชอบ เพื่อออกไปตรวจสอบ

ขั้นตอนที่ 5 เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบดำเนินการ/แก้ไข

ขั้นตอนที่ 6 รายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

ขั้นตอนที่ 7 แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทราบ

แผนผัง ขั้นตอนการติดตั้ง/ซ่อมแซม แก๊ส ไฟฟ้าสาธารณะ มีขั้นตอนดังนี้

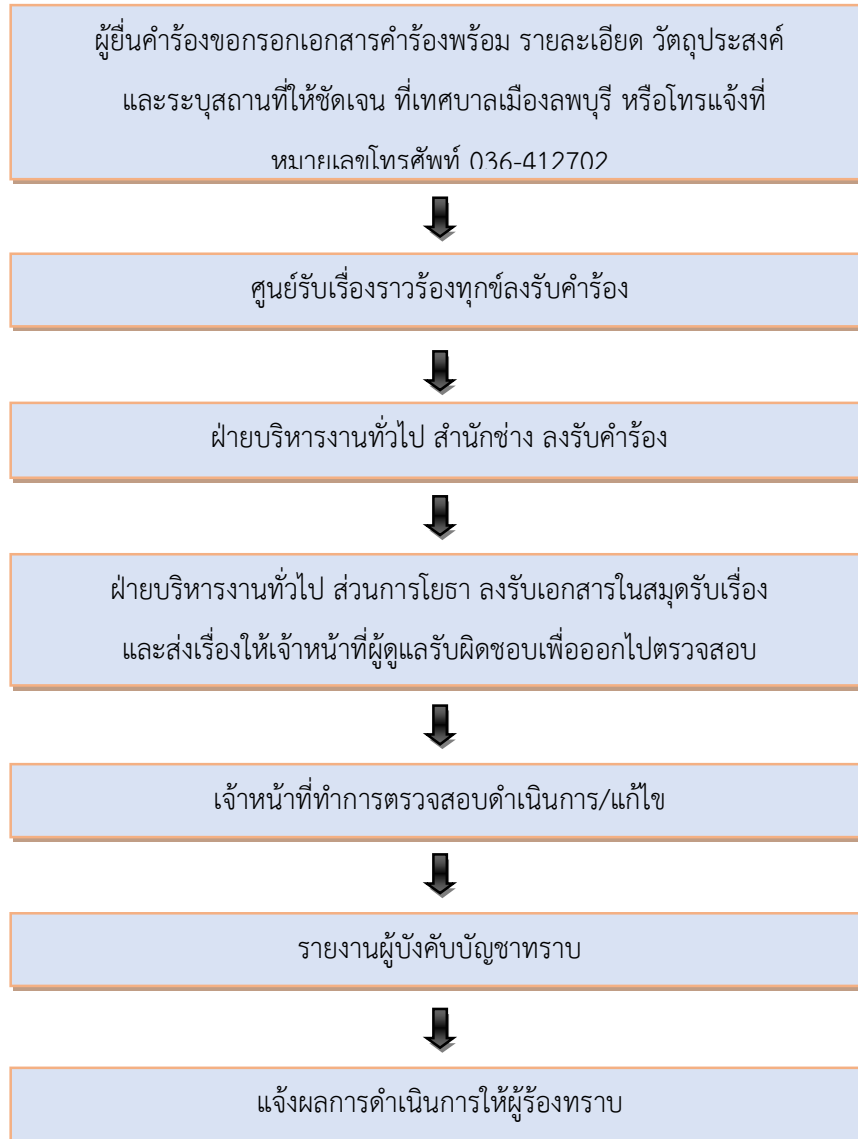

การซ่อมแซม บำรุงรักษาถนน ทางเท้า และซ่อมแซมแก้ไขฝาปิดท่อระบายน้ำ มีขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ผู้ยื่นคำร้องขอกรอกเอกสารคำร้องพร้อมรายละเอียดวัตถุประสงค์ และระบุสถานที่ให้ชัดเจน
ที่เทศบาลเมืองลพบุรี หรือโทรแจ้งที่ หมายเลขโทรศัพท์ 036-412702
- ขั้นตอนที่ 2 ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ลงรับคำร้อง
- ขั้นตอนที่ 3 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักช่าง ลงรับคำร้อง
- ขั้นตอนที่ 4 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนการโยธา ลงรับเอกสารในสมุดรับเรื่อง และส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่
ผู้ดูแลรับผิดชอบ เพื่อออกไปตรวจสอบ
- ขั้นตอนที่ 5 เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบดำเนินการ/แก้ไข
- ขั้นตอนที่ 6 รายงานผู้บังคับบัญชาทราบ
- ขั้นตอนที่ 7 แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทราบ

แผนผัง ขั้นตอนการซ่อมแซม บำรุงรักษาดูแล ทางเท้า และซ่อมแซมแก้ไขไฟฟ้าปิดท่อระบายน้ำ

มีขั้นตอนดังนี้

การตัดกิ่งไม้ตามถนนสาธารณะ มีขั้นตอนดังนี้

- ขั้นตอนที่ 1 ผู้ยื่นคำร้องขอกรอกเอกสารคำร้องพร้อม รายละเอียด วัตถุประสงค์ และระบุสถานที่ให้ ชัดเจน
ที่เทศบาลเมืองลพบุรี หรือโทรแจ้งที่ หมายเลขโทรศัพท์ 036-412702
- ขั้นตอนที่ 2 ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ลงรับคำร้อง
- ขั้นตอนที่ 3 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป สำนักช่าง ลงรับคำร้อง
- ขั้นตอนที่ 4 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป ส่วนการโยธา ลงรับเอกสารในสมุดรับเรื่อง และส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ ผู้ดูแล
รับผิดชอบ เพื่อออกไปตรวจสอบ
- ขั้นตอนที่ 5 เจ้าหน้าที่ทำการตรวจสอบดำเนินการ/แก้ไข
- ขั้นตอนที่ 6 รายงานผู้บังคับบัญชาทราบ
- ขั้นตอนที่ 7 แจ้งผลการดำเนินการให้ผู้ร้องทราบ

แผนผัง ขั้นตอนการตัดกิ่งไม้ตามถนนสาธารณะ

มีขั้นตอนดังนี้

